

**DEWAN NEGARA
PARLIMEN KETIGA BELAS
PENGKAL KEDUA
MESYUARAT PERTAMA**

Bil. 6	Isnin	28 April 2014
---------------	--------------	----------------------

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN	(Halaman	1)
---	----------	----

USUL:

Menjunjung Kasih Titah Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong - <i>YB. Senator Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam</i>	(Halaman	35)
Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat	(Halaman	61)

**MALAYSIA
DEWAN NEGARA
PARLIMEN KETIGA BELAS
PENGGAL KEDUA
MESYUARAT PERTAMA**

Isnin, 28 April 2014

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]*

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*, salam sejahtera dan salam 1Malaysia.

Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua, saya hendak minta izin untuk saya mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di atas kejayaan lawatan Presiden Obama di Malaysia dengan jayanya [*Tepuk*] Ini satu pengiktirafan yang besar kepada kepimpinan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Abdul Razak di atas kepimpinannya kepada Malaysia dan juga kepada dunia. Ia sudah pasti akan membuka satu era baru dalam kerjasama pelbagai bidang antara Malaysia dan Amerika bahkan juga antara Amerika dan di Rantau Asia dan Rantau ASEAN khususnya.

Juga akan membawa satu kejayaan yang lebih baik bagi dunia untuk hidup dalam aman dan damai. Saya percaya juga lawatan ini telah dapat mengeratkan lagi hubungan antara negara Islam dan negara yang bukan Islam seperti lawatan Presiden Obama di Masjid Negara dan Makam Negara pada hari semalam nampak beliau telah menjawab pertanyaan Imam Besar supaya beliau dapat memainkan peranan agar umat Islam tidak teraniaya kerana beliau adalah seorang Ketua Negara kuasa besar dan beliau juga berkata doakan saya. Itulah ucapan Presiden Obama yang saya percaya masa depan negara di dunia Islam dan bukan Islam akan bertambah baik. Akhirnya saya juga ucap tahniah kepada Presiden Obama kerana...

Tuan Yang di-Pertua: Soalan Yang Berhormat, soalan Yang Berhormat. Cukup, Yang Berhormat cukup, cukup.

1. Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam minta Menteri Komunikasi dan Multimedia menyatakan, berapa banyak kes-kes fitnah siber dalam Laman Media Baru dan penghinaan kepada pemimpin-pemimpin negara yang telah diambil tindakan oleh kementerian kerana ia telah membawa imej yang buruk kepada negara dan meracuni pemikiran masyarakat yang membawa kepada keselamatan yang tidak terjamin dan keharmonian masyarakat bertambah buruk.

Timbalan Menteri Komunikasi dan Multimedia [Dato' Jailani bin Johari]: *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih juga kepada Yang Berhormat Senator Datuk Seri yang menanyakan soalan.

Terlebih dahulu Tuan Yang di-Pertua saya memohon untuk menjawab pertanyaan ini bersekalikan dengan pertanyaan Yang Berhormat Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar, Yang Berhormat Datuk Kadzim Haji M. Yahya yang bertarikh pada 28 April 2014, Yang Berhormat Dato' Lim Nget Yoon, Yang Berhormat Tuan Haji Abdul Shukor bin PA Mohd Sultan, Yang Berhormat Datuk Hajah Noriah binti Mat yang bertarikh 5 Mei 2014, Yang Berhormat Datuk Haji Yunus bin Haji Kurus dan Puan Hajah Rohani binti Abdullah yang bertarikh pada 6 Mei 2014 kerana ia menyentuh perkara yang sama iaitu isu-isu berkaitan penyalahgunaan kandungan internet dan media sosial.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan, Yang Berhormat.

Dato' Jailani bin Johari: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Jawapan saya pada pagi ini agak panjang Tuan Yang di-Pertua kerana ia melibatkan lapan soalan yang saya akan cuba jawab sekali.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pihak Kementerian Komunikasi dan Multimedia melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia ataupun SKMM sememangnya sentiasa memantau aktiviti pengguna-pengguna internet di Malaysia. Berdasarkan bilangan yang besar bagi pengguna internet iaitu seramai 19.2 juta orang pengguna di mana 15 juta pengguna adalah pengguna *Facebook*, pihak SKMM menjalankan aktiviti pemantauan secara rambang dan juga tertumpu apabila menerima aduan daripada pihak-pihak tertentu. Berdasarkan daripada pemantauan serta aduan yang diterima dari tahun 2013 sehingga bulan Mac 2014, sebanyak 2,850 aduan penyalahgunaan internet telah direkodkan di mana daripada jumlah tersebut sebanyak 792 aduan adalah penyalahgunaan di media sosial.

Walaupun jumlah ini kurang daripada 1% iaitu lebih kurang 0.004% berbanding pengguna internet di seluruh negara, kerajaan tetap memandang serius dan mengambil berat kepada ancaman yang dibawa di media-media sosial. Ini adalah kerana sebagai contoh, dalam konteks memuat naik kandungan sama ada berbentuk video, gambar mahupun komen mengenai seseorang ataupun sesuatu isu, penerimaan individu lain terhadap mesej yang ingin disampaikan oleh si pelaku pada kebiasaannya adalah berbeza, di mana setengah pihak akan menganggap bahawa perkara itu amatlah jelik namun ada juga yang hanya merasakan ia cuma satu gurauan ataupun parodi semata-mata.

Selain daripada itu aduan daripada mangsa kes-kes yang melibatkan kandungan yang berunsur ugutan ataupun mengancam juga amat diperlukan supaya pihak SKMM dapat menjalankan penilaian awal bagi menentukan sama ada wujudnya sesuatu kes yang boleh diambil tindakan ataupun sebaliknya. Bagi kes-kes fitnah yang berunsur penghinaan kepada Institusi Beraja dan pemimpin-pemimpin negara serta provokasi agama dan kaum sebanyak 13 kes telah pun didakwa di mahkamah di bawah peruntukan seksyen 233, Akta Komunikasi dari tahun 2008 sehingga tahun 2013.

Selain daripada itu, laporan salah guna turut dilakukan kepada pengendali perkhidmatan seperti *Facebook*, *YouTube*, *Twitter* dan sebagainya dalam usaha membendung penyebaran maklumat tersebut. Selain daripada itu juga pada tahun 2013 yang lalu, sebanyak 2,026 laman web telah pun disekat kerana didapati menyalahi pelbagai undang-undang bertulis di Malaysia.

■1010

Sebagai usaha berterusan untuk membendung ancaman fitnah, provokasi dan penyebaran maklumat palsu, pihak kementerian akan terus bekerjasama dengan Polis Diraja Malaysia, JAKIM dan pelbagai agensi penguatkuasaan yang lain. Ini kerana setiap kesalahan yang dilakukan masih lagi tertakluk kepada pelbagai akta yang lain, tidak terhad hanya kepada Akta Komunikasi dan Multimedia sahaja. Contohnya kandungan yang melibatkan elemen fitnah, hasutan, provokasi dan sebagainya daripada pelbagai pihak termasuklah yang menggelar diri mereka sebagai *Red Bean Army*, terdapat undang-undang spesifik yang boleh diguna pakai seperti Akta Fitnah 1957, Akta Hasutan 1948 dan juga Kanun Keseksaan.

Kebiasaannya pihak Suruhanjaya akan membantu dalam menjalankan siasatan terhadap medium internet yang digunakan dalam menjalankan kegiatan jenayah yang dikenal pasti. Kertas siasatan yang dilengkapkan secara bersama dengan agensi penguat kuasa lain akan dimajukan kepada Jabatan Peguam Negara untuk tujuan pendakwaan di mahkamah.

Sebagai industri yang dinamik, pihak kerajaan akan meneruskan promosi kaedah kawalan sendiri ataupun dengan izin, *self regulation* dalam usaha menangani penyalahgunaan internet. Usaha ke arah ini adalah melalui program yang dinamakan Klik Dengan Bijak di mana setakat ini kita telah memperkenalkan melalui pelbagai kerjasama di peringkat dan golongan masyarakat seperti murid-murid sekolah, pelajar pusat pengajian tinggi, PLKN dan juga orang awam. Selain daripada itu kod kandungan yang telah diwujudkan di bawah Forum Kandungan Komunikasi dan Multimedia Malaysia sebagai garis panduan dalam menjelaskan piawaian kandungan yang baik dan sesuai untuk penggunaan semua rakyat.

Untuk makluman Ahli Dewan yang mulia juga, terdapat pelbagai inisiatif yang telah dilakukan di antara agensi-agensi penguat kuasa di mana satu jawatankuasa kerja telah ditubuhkan yang diterajui oleh Jabatan Peguam Negara. Bagi meneliti pendekatan yang bersesuaian untuk menangani isu-isu dalam talian ataupun *online*. Jadi, dengan adanya jawatankuasa ini kita akan cuba memastikan keberkesanan akta-akta yang sedia ada dalam isu terutamanya isu talian *online*. Sekian, terima kasih.

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ada dua soalan tambahan. Pertama, apakah tindakan yang telah diambil oleh kerajaan terhadap juara fitnah siber iaitu *Red Bean Army*? Kedua, bagaimana kerajaan ingin mengenal pasti ID media siber yang tidak dapat diketahui? Terima kasih.

Dato' Jailani bin Johari: Terima kasih Yang Berhormat Senator. Soalan pertama apakah tindakan yang diambil. Seperti yang saya maklumkan di jawapan saya tadi biasanya pihak SKMM selepas daripada aduan yang diterima biasanya kita akan menyiasat dan maklum balas yang diterima

mengenai kandungan tersebut akan diteliti. Sekiranya kesalahan tersebut adalah terjatuh di bawah seksyen...

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Tuan Yang di-Pertua, saya minta maaf. Saya tanya sudahkah diambil tindakan kepada juara fitnah siber *Red Bean Army*. Sudah diambil tindakan ataupun belum, atau masih lagi siasat?

Dato' Jailani bin Johari: Sekarang ini seperti yang saya maklumkan tadi kita dapat maklumat sama ada wujudnya sesuatu *Red Bean Army* (RBA). Apa-apa makluman ataupun aduan yang diterima oleh pihak SKMM sedang diambil tindakan. Ini kerana isu dia begini untuk saya maklumkan, sebenarnya dia berkaitan dengan persepsi dan juga realiti. Apa yang kita cuba lihat ialah sama ada kandungan tersebut adalah menjurus kepada penyalahgunaan internet dan sebagainya. Untuk kes-kes yang ditanya oleh Yang Berhormat Senator yang seperti yang saya maklumkan tadi sekiranya kandungan tersebut walaupun dia cakap bahawa ianya adalah bersifat *Red Bean Army*, kita kena kenal pasti dahulu.

Sekiranya ia terjatuh di bawah elemen penganiayaan dan sebagainya tindakan sewajarnya akan diambil. Jadi walaupun kita dengar sebelum ini terdapat komen-komen yang mengatakan bahawa satu RBA ada diwujudkan di mana setengah-setengah itu dibayar dengan harga RM3,000 dan sebagainya. Akan tetapi pihak-pihak berkaitan tidak *come forward*, tidak datang ke depan kepada pihak Suruhanjaya untuk memberikan laporan yang *detail* bagi memudahkan pihak Suruhanjaya untuk mengambil tindakan sewajarnya. Dia prosesnya begitu Senator. Terima kasih.

Datin Rahimah binti Haji Mahamad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya ialah apakah tindakan kerajaan terhadap penggunaan media sosial menyebarkan pentafsiran yang salah atau tidak tepat terhadap ayat-ayat Al-Quran atau hadis yang ditokok tambah. Sebagai contohnya yang dibuat oleh Ketua Pembangkang Dato' Seri Anwar bin Ibrahim pada ceramah Reformasi 2.0 pada 20 April lalu yang mendakwa, "*Rasulullah SAW bangun, tunduk dan diam dalam menghormati jenazah orang bukan Islam.*" Sekian, terima kasih.

Dato' Jailani bin Johari: Terima kasih Senator. Untuk makluman Ahli Dewan yang mulia ini, seperti yang saya maklumkan di dalam jawapan saya tadi, kesalahan ataupun jenis-jenis aktiviti di atas *online* bukan hanya di bawah Akta Komunikasi dan Multimedia. Jadi biasanya pihak Suruhanjaya bekerjasama dengan pihak PDRM, JAKIM dan sebagainya. Di dalam kes yang dimaklumkan oleh Yang Berhormat Senator, kita tidak pasti sama ada pelaku ada memaklumkan ataupun membuat laporan kepada sama ada Suruhanjaya sendiri ataupun polis ataupun hakim.

Sekiranya ada laporan yang dibuat kepada JAKIM dan dia memerlukan bantuan daripada pihak Suruhanjaya, biasanya pihak Suruhanjaya iaitu agensi di bawah kementerian, kita akan membantu dari segi kenal pasti sama ada kandungan tersebut jelik atau sebagainya bagi membolehkan siasatan selanjutnya diambil.

Jadi setakat ini saya kurang pasti sama ada benda itu telah dilaporkan ataupun diambil tindakan oleh pihak agensi penguat kuasa yang lain. Jadi seperti yang saya maklumkan tadi sekiranya terdapat *lacuna* di dalam mana-mana undang-undang yang sedia ada, inisiatif yang sedang dilakukan

adalah cuba mengharmonikan semua undang-undang yang sedia ada supaya tindakan yang sewajarnya dapat diambil sama ada di bawah Akta Komunikasi ataupun Akta Hasutan ataupun di bawah Kanun Keseksaan Jenayah. Sekian, terima kasih.

2. Dato' Jaspal Singh a/l Gurbakes Singh minta Menteri Pengangkutan menyatakan, kesimpulan siasatan terhadap bas ekspres yang telah terjunam di Genting Highlands tempoh hari. Apakah tindakan dan bagaimana pihak kementerian akan melaksanakan program supaya punca kemalangan seperti di Genting Highlands tidak akan berlaku lagi.

Timbalan Menteri Pengangkutan [Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salah sejahtera, salam 1Malaysia. Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan kepada kajian dan penelitian yang telah dijalankan oleh Panel Penasihat Bebas kemalangan bas Genting Highlands sebanyak 51 cadangan penambahbaikan yang telah dikemukakan yang meliputi:

Syor	Aspek
16	Jalan
20	Kenderaan
8	Keselamatan operasi serta amalan keselamatan dan kesihatan pekerjaan
4	Tindakan kecemasan dan menyelamatkan
3	Memperkasakan penglibatan orang awam terhadap keselamatan jalan raya

Tuan Yang di-Pertua, bagi memastikan cadangan-cadangan penambahbaikan ini dilaksanakan dengan berkesan dan mengelakkan kemalangan ataupun mengurangkan tahap kecederaan dalam insiden seumpama ini, Panel Penasihat Bebas telah menggariskan pelan tindakan cadangan berdasarkan:

- (i) tempoh pelaksanaan sama ada segera, jangka masa pendek dan jangka masa panjang;
- (ii) pendekatan *one-off* ataupun berterusan,
- (iii) agensi dan juga jabatan yang bertanggungjawab untuk mengambil tindakan.

Tuan Yang di-Pertua, antara cadangan-cadangan yang sedang dalam tindakan kementerian dan juga agensi-agensi berkaitan adalah seperti berikut di bawah ini.

Penguatkuasaan *Safety Star Grading* kepada semua operator bas bermula 1 Julai 2014 bagi membolehkan pengguna mengetahui tahap keselamatan pengoperasian syarikat bas masing-masing,

Penguatkuasaan Peraturan *United Nations R66* semenjak tahun 2008 dan Peraturan R36, R52 dan R80 semenjak tahun 2012 terhadap bas-bas baru yang melibatkan spesifikasi pembinaan bas.

■1020

Penguatkuasaan ini adalah dibuat melalui kelulusan jenis kenderaan ataupun *vehicle type approval* (VTA). Seterusnya yang ketiga menangguhkan sementara operasi bas jenis *double-decker* di

lalu-laluan yang berbukit dan juga berisiko tinggi yang dikenal pasti iaitu di Bukit Fraser, Cameron Highlands, Genting Highlands, Gunung Jerai, Bukit Tinggi dan Bukit Larut.

Selain itu juga, pihak JPJ dengan kerjasama dengan AADK ataupun Agensi Antidadah Kebangsaan membuat operasi pemeriksaan ujian air kencing di terminal-terminal bas yang terpilih setiap hari terhadap pemandu bas ekspres secara rambang. Sekiranya positif terhadap ujian kepada pemandu tersebut maka lesennya ataupun tidak dibenarkan untuk memandu serta-merta.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya memaklumkan di sini kerajaan sentiasa peka dan mengambil kira pelbagai langkah untuk memastikan keselamatan baik penumpang, pemandu serta keselamatan jalan raya. Walau bagaimanapun, bagi memastikan keselamatan keseluruhan dalam suatu perjalanan, selain daripada keadaan kenderaan yang baik, pemandu sendiri mesti sentiasa mesti berasa bertanggungjawab atas keselamatan penumpang yang dibawa serta tidak lalai semasa membawa kenderaan. Terima kasih.

Dato' Jaspal Singh a/l Gurbakhes Singh: Terima kasih kepada Timbalan Menteri di atas jawapan tadi. Laporan kemalangan Genting Highlands telah dikeluarkan di bulan Februari. Baru-baru ini, dalam masa sebulan ini Tuan Yang di-Pertua, terdapat enam kemalangan bas ekspres iaitu di Nibong Tebal pada 30 Mac, 19 penumpang dua cedera. Pada 12 April dari Bentong ke Raub, sembilan cedera parah, tiga meninggal. Pada 13 April sebuah bas di Kulai dengan 40 penumpang tetapi tidak ada yang cedera. Pada 19 April pula satu bas masuk gaung semasa balik daripada Pulau Redang, seorang mati. Pada 19 April bas ekspres Etika dengan 28 penumpang di Temerloh, enam cedera.

Baru-baru ini, dua hari yang lepas sahaja 30 pelajar daripada UIA terlibat dalam kemalangan mengakibatkan bas di Jalan Duta sebab bas *driver* pengsan. Saya dapati punca kemalangan ini yang pertama ialah tentang *speeding*, kelajuan bas. Walaupun bas Etika dipasang dengan GPS tetapi tidak ada pemantauan. Kedua, keadaan *driver* bas pengsan, *not well* ataupun mengambil dadah seperti bas yang tiga orang meninggal itu, *driver* nya apabila di *test urine* dapat positif mengambil morfin. Didakwa di Mahkamah Majistret di bawah Akta *Dangerous Drug* di mana kalau didapati bersalah akan dipenjarakan dua tahun ataupun *fine* RM5,000 dan dia dapat keluar dengan *bail* RM2,000.

Satu lagi laporan daripada *survey* oleh *Society Disorder* mendapati 30% daripada *driver* yang telah mengambil bahagian dalam *survey* ini dengan Jabatan Keselamatan didapati mempunyai penyakit *sleeping disorder*. Baru-baru SPAD pula memberitahu tidak mencukupi orang untuk pemantauan bas, dengan hanya 24 *officer* sahaja. Kita mempunyai 10,000 bas...

Tuan Yang di-Pertua: Soalan tambahan Yang Berhormat.

Dato' Jaspal Singh a/l Gurbakhes Singh: Ya, soalan saya nombor satu, daripada pelaksanaan keselamatan di tempat-tempat tinggi itu seperti *reflector*, seperti *halfway stop*, dengan izin, sudah kah kementerian melaksanakan?

Nombor dua, bagaimana strategi? Memang pelan kita ada tetapi strategi pelaksanaan dan pemantauan terutamanya kekurangan pegawai-pegawai di SPAD. Bagaimana kementerian hendak mengatasi? Ketiga, undang-undang. Dari segi undang-undang kalau kita bergantung hanya kepada *dangerous drug*, tidak cukup. Kita perlukan undang-undang yang lebih keras bukan sahaja kepada

driver bas ini tetapi juga kepada syarikat agar mereka lebih bertanggungjawab. Kalau boleh masukkan pengarah-pengarah syarikat yang tidak bertanggungjawab ke dalam penjara. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, cukup.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai strategi untuk mengekang ataupun menangani masalah kemalangan bas ini, seperti yang saya sebutkan tadi bahawa mulai 1 Julai ini kita akan mengguna pakai atau melaksanakan *Safety Star Grading* untuk setiap bas. Jadi, di sini pengguna akan dapat menilai dan memilih bas-bas yang mereka hendak naiki. Sebagai contoh bas yang mempunyai 5 *Star*, bas ini telah diperiksa, telah dibuat pemeriksaan oleh pihak MIROS dan ini adalah syarikat yang mendapat sistem keselamatan yang tertinggi.

Jadi maknanya kalau ada bas hanya dapat cuma satu *star*, maknanya sistem pengurusan bas ini tidak sebaik seperti 5 *Star*. Jadi, dengan kaedah begini, saya yakin syarikat-syarikat bas akan berlumba-lumba untuk mendapatkan *star rating* ini kerana ia juga adalah daripada segi pendekatan *marketing*. Siapa yang mendapat 5 *Star rating*, saya yakin ramai pengguna akan memilih perkhidmatan bas yang tersebut. Ini adalah salah satu pendekatan untuk mengiktiraf perkhidmatan bas yang baik di negara ini. Sebelum ini memang belum ada. Jadi kalau sebelum ini *Star* hanya di peringkat hotel tetapi kali ini perkhidmatan bas pun akan menggunakan *Star rating*.

Di samping itu juga seperti dimaklumkan tadi memang pemandu bas merupakan *percent* ataupun 80% punca masalah adalah daripada pemandu bas. Seperti saya sebutkan tadi, setiap hari, hari ini pihak JPJ dan AADK membuat pemeriksaan di terminal-terminal bas dan akan memastikan pemandu-pemandu yang didapati terlibat dengan positif dadah akan dikeluarkan daripada melaksanakan perkhidmatannya.

Seterusnya, pihak kerajaan juga sedang meneliti untuk penubuhan *National Transportation Safety Board* yang telah dicadangkan oleh panel *Advisory Consult* tadi. Saya yakin sekiranya Lembaga Keselamatan Pengangkutan Negara ini dapat ditubuhkan, ia akan dapat membuat penelitian yang lebih rapi kepada perkhidmatan bas dalam negara.

Datuk Hajah Noriah binti Mahat: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tanya dengan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Satu ketika dahulu di bas-bas ini diarahkan untuk pasang *black box* selain daripada kapal terbang. Jadi, kita ada pasang di bas-bas. Saya ingat juga dahulu diarahkan bas dan juga lori-lori ini pasang lampu merah di atas kalau lebih daripada *speednya* tetapi sejak Menteri itu tidak ada, benda itu pun sudah tidak ada agaknya. Jadi, adakah Menteri itu buat sesuatu jadi tukar Menteri lain, tidak ada *follow-up* ataupun hendak diberhentikan? Saya hendak tanya pendapat daripada Menteri. Terima kasih.

■1030

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai penggunaan *black box* di bas-bas, sekarang ini kita telah menggantikan dengan mengguna pakai apa yang dipanggil *GPS Monitoring System*. Pihak kerajaan hari ini akan menguatkuasakan penggunaan sistem *GPS Monitoring System* kepada semua bas-bas ekspres. Jadi, sekiranya bas-bas ekspres tidak menggunakan sistem *GPS Monitoring System*, bas itu akan digantung perkhidmatannya. Jadi, untuk makluman tuan-tuan, *GPS*

Monitoring System ini adalah satu sistem yang mana pihak pengurusan bas boleh mengawal atau pun mengetahui kelajuan bas itu dan laluan bas itu.

Sekiranya bas itu melencong daripada laluan, pihak pengurusan syarikat akan dapat tahu berlakunya pelencongan laluan dan juga kelajuan pemanduan setiap bas itu. Jadi, saya yakin dalam pelaksanaan sistem *GPS Monitoring System* ianya memadai dengan penggunaan *black box*.

3. Datuk Kadzim Haji M. Yahya minta Menteri Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sejauh mana kementerian memastikan syarat ke atas pemaju perumahan dan kondominium untuk menadah air hujan (*rainwater harvesting*) untuk disalurkan ke takungan-takungan khas dan diproses seterusnya dibekalkan sebagai kegunaan industri seperti perladangan dan pembinaan.

Timbalan Menteri Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Halimah binti Mohd Sadique]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya menjawab soalan daripada Yang Berhormat Senator Datuk Kadzim, saya ingin mengalu-alukan kehadiran kepimpinan wanita-wanita kita sempena dengan Program Jejak Mahasiswa Universiti Sains Malaysia seramai 38 orang.

Tuan Yang di-Pertua: Saya juga mengalu-alukan kehadiran semua yang berkenaan. Silakan Yang Berhormat.

Datuk Halimah binti Mohd Sadique: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat Senator Datuk Kadzim bin M. Yahya, sistem pengumpulan dan juga penggunaan semula air hujan atau pun kita kenali sebagai sistem penuaian air hujan (SPAH) adalah merupakan salah satu daripada *best management practice* dalam pengurusan air yang berkesan.

Inisiatif awal Tuan Yang di-Pertua, pelaksanaan SPAH di Malaysia telah pun bermula pada tahun 1998 berikutan daripada kejadian krisis air di Kuala Lumpur pada ketika itu. Kerajaan telah pun mengenal pasti untuk melaksanakan SPAH di peringkat pihak berkuasa tempatan sebagai inisiatif masalah bekalan air. Kementerian melalui Jabatan Kerajaan Tempatan Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1999 telah pun mengeluarkan pekeliling untuk meminta semua pihak berkuasa tempatan melaksanakan SPAH di dalam bangunan-bangunannya. Satu garis panduan iaitu *guidelines for installing a rain water collection and utilization system*, dengan izin, telah pun disediakan pada tahun yang sama iaitu pada tahun 1999 dan untuk dijadikan panduan oleh semua PBT dalam pelaksanaannya.

Ia juga boleh dianggap Yang Berhormat, sebagai titik permulaan Malaysia dalam pelaksanaan SPAH yang dilihat boleh mengurangkan penggunaan air terawat bagi tujuan selain daripada penyediaan makanan dan juga minuman.

Untuk makluman Yang Berhormat, beberapa agensi Persekutuan yang lain juga turut secara tidak langsung terlibat memperkenalkan dan melaksanakan penggunaan SPAH iaitu Jabatan Pengairan dan Saliran dan Institut Penyelidikan Hidraulik Kebangsaan Malaysia atau pun (NAHRIM). Melihat kepada kebaikan sistem SPAH ini Tuan Yang di-Pertua, maka kementerian telah pun membuat pindaan

kepada Undang-undang Kecil Bangunan Seragam (UKBS) 1984 atau juga dikenali sebagai UBBL iaitu Undang-undang Kecil 2, 10 dan 115. Pindaan-pindaan ini telah pun dirunding dan dipersetujui secara bersama oleh semua kerajaan negeri dalam Majlis Mesyuarat Kerajaan bagi kerajaan tempatan yang ke-64 pada 23 Mei 2011 untuk mensyaratkan penggunaan sistem SPAH ini.

Buat masa ini Tuan Yang di-Pertua, kerajaan hanya mensyaratkan sistem SPAH untuk bangunan kediaman rumah banglo dan juga rumah berkembar yang mempunyai keluasan bumbung 100 meter persegi atau lebih. Manakala bagi bangunan berasingan bukan jenis kediaman juga yang mempunyai keluasan bumbung 100 meter persegi atau lebih secara amnya. Air yang dikumpulkan melalui teknik SPAH ini boleh digunakan Yang Berhormat, bagi tujuan selain daripada makan minum atau *non-portable*, dengan izin, termasuk untuk kegunaan di sektor perladangan dan juga pembinaan.

Walau bagaimanapun Tuan Yang di-Pertua, sehingga kini hanya enam negeri sahaja telah punewartakan pelaksanaan pindaan UKBS mengenai SPAH ini iaitu negeri Perak, Selangor, Johor, Melaka, Kelantan dan Perlis. Walaupun dalam Mesyuarat Majlis Negara bagi kerajaan tempatan telah pun mensyaratkan penggunaan SPAH seperti yang saya maklumkan sebentar tadi. Maka, dengan ini saya berharap Tuan Yang di-Pertua, kerajaan-kerajaan negeri lain yang tidak saya sebutkan tadi akan dapat mengambil langkah dengan segera untukewartakan pindaan berkenaan kerana ianya akan memberi faedah. Bukan sahaja menjimatkan air sebanyak 75% iaitu air terawat tetapi juga akan berupaya untuk mendidik masyarakat mengenai penggunaan air secara berhemah dan bijak.

Selain daripada itu Tuan Yang di-Pertua, kementerian melalui Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia juga telah menyediakan panduan pelaksanaan inisiatif sistem pengumpulan penggunaan semula hujan (SPAH) ini untuk menjadi panduan kepada pihak berkuasa tempatan dalam melaksanakan semua inisiatif yang ada di dalam bangunan atau pun landskap. Penyediaan panduan pelaksanaan ini Tuan Yang di-Pertua, adalah merupakan rentetan daripada cadangan salah satu daripada teknik pengurusan air yang terkandung di dalam garis panduan perancangan keijiranan hijau yang juga telah diterbitkan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia pada tahun 2012.

Sehubungan dengan itu, saya juga ingin memberikan keyakinan kepada Yang Berhormat selain daripada mengharap supaya kerajaan negeri dan juga semua pihak berkuasa tempatanewartakan pindaan UKBS supaya peranan untuk menguatkuasakan peruntukan SPAH ini akan dapat dilaksanakan. Sekiranya ada mana-mana di antara projek-projek baru yang tidak melaksanakan sistem SPAH ini Yang Berhormat, pihak berkuasa tempatan boleh mengambil tindakan untuk menarik balik CCC dan jika pihak pemaju ingkar, pihak berkuasa tempatan boleh mengambil tindakan untuk menghantar nama perunding, arkitek, jurutera, dan juga perancangan bandar kepada pertubuhan profesional yang berkaitan untuk menggantung lesen mereka. Oleh kerana ini telah pun disyaratkan dalam mana-mana projek baru untuk kita laksanakan Sistem SPAH ini.

Selain daripada itu Tuan Yang di-Pertua, pihak berkuasa tempatan juga mempunyai *duty of care*, dengan izin, di bawah *common law*, dengan izin, untuk menggunakan mana-mana peruntukan

kuasa yang telah pun diamanahkan untuk memastikan semua pemajuan diwajibkan melalui pindaan yang telah pun saya nyatakan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, kita mengharapkan dari perspektif ekonomi, penggunaan semula air hujan boleh mengurangkan bayaran bil-bil air sama ada kegunaan domestik, komersial atau pun industri dan dapat menjimatkan penggunaan air terawat, dapat mengatasi masalah bekalan air dan seterusnya akan berupaya untuk memelihara sumber air dan mengurangkan kesan perubahan iklim. Terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Kadzim Haji M. Yahya: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri atas jawapan yang sangat panjang lebar dan komprehensif sehingga tidak memberikan saya peluang lagi untuk bertanya soalan tambahan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Oleh kerana jawapan itu sudah begitu baik, tidak perlu lagi bertanya, saya silakan soalan nombor 4. Dalam perkara ini, izinkan saya menarik perhatian semua Ahli Yang Berhormat kerana Dato' Haji Yusof masuk hospital dan beliau telah bagi notis untuk diwakili oleh Dato' Dr. Johari bin Mat.

4. Dato' Dr. Johari bin Mat minta Menteri Perusahaan Perladangan dan Komoditi menyatakan, apakah langkah dan usaha kerajaan untuk menstabilkan harga getah yang jatuh ke tahap yang melampau sedangkan kenaikan harga barangan keperluan lain semakin tinggi.

Timbalan Menteri Perusahaan, Perladangan dan Komoditi [Dato' Noriah binti Kasnon]: *Bismillahi Rahmani Rahim.* Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali kita menyampaikan rasa dukacita kepada masalah kesihatan Yang Berhormat Senator Haji Muhamad Yusof bin Husin, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, kita sama-sama mendoakan beliau cepat sembuh.

Dato' Noriah binti Kasnon: *Insyaa-Allah*, amin. Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, harga getah dipengaruhi oleh beberapa faktor, terutama faktor penawaran dan permintaan serta kadar pertumbuhan ekonomi dunia, khususnya di negara-negara pengguna getah utama.

■1040

Di samping itu juga, ia turut dipengaruhi oleh dasar kewangan di negara-negara pengimport utama seperti negara China, negara-negara Eropah dan Jepun. Kerajaan memahami kesan penurunan harga getah terutamanya kepada pendapatan pekebun kecil. Sehubungan dengan itu pihak kerajaan telah mengambil langkah-langkah sewajarnya untuk memperkukuhkan harga getah.

Di peringkat serantau Tuan Yang di-Pertua, Malaysia bekerjasama dengan negara Thailand dan Indonesia yang merupakan pengeluar getah utama di bawah rangka dengan izin, *International Tripartite Rubber Council (ITRC)*. ITRC merupakan forum bagi membincangkan penstabilan harga getah melalui langkah-langkah berikut:-

- (i) pelaksanaan dengan izin, *Agreed Export Tonnage Scheme (AETS)* untuk mengawal eksport melalui penetapan kuota. Mekanisme ini telah pun

dilaksanakan melalui 1 Oktober 2012 sehingga 31 Mac 2013. Pada tempoh itu ketiga-tiga negara tersebut secara kolektif telah mengehendkan pengeksportan sebanyak 300,000 tan getah asli; dan

- (ii) melaksanakan *Supply Management Scheme* (SMS), dengan izin, sebagai satu langkah jangka panjang untuk mengimbangi permintaan dan penawaran dunia bagi memastikan satu paras harga yang menguntungkan. Di bawah SMS ini ketiga-tiga negara ITRC tersebut akan dapat mengawal bekalan getah asli dunia melalui program tanam semula dan tanaman baharu getah secara lebih terancang.

Selain daripada itu Tuan Yang di-Pertua, langkah-langkah lain yang dilaksanakan bagi memperkukuhkan harga getah termasuklah meningkatkan aktiviti penyelidikan dan pembangunan atau pun R&D dengan izin, bertujuan meningkatkan penghasilan produk-produk baharu berasaskan getah. Ini termasuk cadangan di bawah ITRC agar negara-negara ahli meningkatkan penggunaan getah asli dalam negara termasuk bagi kegunaan binaan jalan-jalan raya.

Seterusnya turut meneroka pasaran-pasaran baharu dan memperkukuhkan pasaran sedia ada melalui antara lain penganjuran seminar, kursus serta misi-misi perdagangan untuk promosi dan teknikal dan turut menyediakan insentif tanaman semula terutamanya kepada para pekebun kecil yang bertujuan mengurangkan bekalan dan meningkatkan produktiviti dalam masa jangka panjang.

Kerajaan Tuan Yang di-Pertua, akan terus memantau pergerakan getah supaya harga di peringkat ladang menggambarkan keadaan pasaran sebenar. Dalam hubungan ini pihak kerajaan menerusi pihak kementerian bersama dengan Lembaga Getah Malaysia (LGM) juga sedang merangka strategi untuk meningkatkan keberkesanan rantaian pasaran antara pengilang dengan pekebun kecil. Ini dilakukan dengan memendekkan rantaian pasaran sedia ada bagi mengurangkan diskaun antara harga FOB atau dengan izin, *free on board* dengan harga di ladang yang lebih menguntungkan. Sekian, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya. Pertamanya, apakah pasaran-pasaran baru? Keduanya, apakah misi-misi perdagangan yang telah dibuat dan apakah rancangan untuk masa depan?

Dato' Noriah binti Kasnon: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Senator Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar atas soalan tambahan sebentar tadi.

Satu, antara pasaran-pasaran baru Tuan Yang di-Pertua yang dimohon oleh beliau adalah berasaskan daripada program-program R&D kita atau pun *research and development* bagi sektor pemprosesan dan hiliran program-program yang telah atau pun yang sedang kita usahakan termasuklah satu, teknologi produk getah termaju dan mekanisasi, teknologi tayar hijau atau pun yang lebih mesra alam, juga teknologi produk berasaskan lateks, penambahbaikan pemprosesan pengeluaran getah dan aplikasi getah untuk bidang-bidang kejuruteraan termasuklah penggunaan *bitumen- aspal*, dengan izin, untuk jalan-jalan raya sebagaimana yang saya nyatakan tadi.

Walau bagaimanapun, seperti yang kita sedia maklum antara kekangan ya mungkin nampak tidak begitu memberangsangkan di pasaran penggunaan hasil daripada kajian-kajian R&D ini, namun kita dan pihak Lembaga Getah Malaysia tidak berhenti di situ sahaja. Malah kita berjumpa dengan pasaran-pasaran swasta, bekerjasama dengan pihak-pihak universiti termasuklah di pihak antarabangsa Tuan Yang di-Pertua untuk memasarkan dan pada masa yang sama meyakinkan 'tickers', dengan izin, untuk semua hasil kajian yang agak banyak juga yang kita sediakan. Saya akan hantar senarai bertulis kepada Yang Berhormat Senator yang ada pada saya di sini yang agak banyak.

Begitu juga dengan misi-misi perdagangan yang telah kita buat, kita bawa juga hasil-hasil R&D untuk dipromosikan kepada industri ataupun kepada market. Di pihak antarabangsa di peringkat antarabangsa setiap tahun yang biasa kita buat tidak kurang daripada dua kali setahun. Misi perdagangan untuk tujuan promosi dan juga pemasaran. Tahun ini *insya-Allah* kita akan pergi ke Myanmar, Laos dan tidak ketinggalan pengimport terbesar kita iaitu negara China Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana telah memberi saya peluang. Saya hanya ingin menanyakan tidak tahulah sama ada dapat jawapan daripada kementerian atau pun tidak. Memikirkan bahawa harga getah sekarang turun, satu kebimbangan yang timbul ialah kalau-kalau pemilik kebun-kebun kecil itu dipujuk oleh pihak-pihak tertentu yang serakah untuk menjual tanah mereka. Apakah langkah-langkah untuk mengelakkan jangan berlaku penjualan oleh pemilik-pemilik kebun-kebun kecil itu akibat pujukan pihak-pihak yang serakah ini. Terima kasih.

Dato' Noriah binti Kasnon: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Senator Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah. Ayat akhir itu saya kurang dapat tangkap.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Ayat akhir tidak mengapa. Apa yang saya bimbangkan sekarang kalau-kalau tanah itu dijual. Jadi itu yang paling mustahak.

Dato' Noriah binti Kasnon: Okey, satu, Tuan Yang di-Pertua, kita juga sangat berharap supaya pekebun-pekebun kecil ini khasnya, mereka terdiri daripada kumpulan pekebun kecil yang agak berusia. Biasanya kumpulan yang berusia ini dia seperti ayah dan tok nenek kita. Mereka ini sangat menghargai tanah dan tidak terlalu serakah untuk segera menjual walaupun harga jatuh kerana tanah adalah warisan. Itu satu.

Selain daripada itu juga melalui program-program yang kita sentiasa jalankan, turun padang oleh pegawai-pegawai Lembaga Getah Malaysia termasuklah kita meletakkan program getah ini di bawah NKEA, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, iaitu kami memberikan bantuan-bantuan atau subsidi dan insentif kewangan kepada setiap pekebun kecil untuk tanam semula kalau mungkin tanaman-tanaman mereka sudah tua dan kurang hasil. Tanam baharu atau tanam semula mereka dapat insentif kewangan dalam bentuk input, baja dan sebagainya, RM9,300 untuk Semenanjung dan RM14,000 untuk Sarawak dan juga RM13,500 untuk Sabah.

Kita harap itu juga akan dapat sedikit sebanyak mengekang. Walaupun ini adalah satu tanah milik peribadi, dan kita tidak dapat menghalang kalau memang betul. Akan tetapi saya cukup kita ada pekebun kecil seramai lebih 440,000 orang ramainya daripada sektor getah dan mereka ini

menyumbang kepada 95% pengeluaran getah negara. *Insyah-Allah* kita sama-sama turut memberi ingatan dan juga berjumpalah pegawai-pegawai kalau ada masalah. Kita akan turun padang dan memujuk serta memberikan jalan yang lebih positif kepada mereka. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

5. To' Puan Hajah Zaitun binti Haji Mat Amin minta Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi menyatakan langkah kerajaan bagi mengeratkan kerjasama antara ahli akademik dan pihak industri dalam meningkatkan potensi sektor bioekonomi yang mampu menjana lebih RM43 bilion kepada Pendapatan Kasar Negara menjelang 2020.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi [Datuk Dr. Abu Bakar bin Mohamad Diah]:

Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam 1Malaysia dan salam inovasi.

■ 1050

Terima kasih kepada yang bertanya. Sudah tentu Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi mempunyai hubungan yang baik dengan ahli-ahli akademik dan juga pihak industri. Kalau kita lihat, banyak juga pegawai terutama yang peringkat tinggi daripada universiti yang kita pinjam untuk berkhidmat di dalam Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi kerana untuk membolehkan mereka memberi penilaian dan nasihat kepada kementerian. Kita juga mempunyai hubungan yang baik dengan industri kerana banyak juga pakar penilai yang kita ambil daripada pihak industri dan juga akademik untuk menilai kebanyakan daripada geran-geran peruntukan yang disediakan oleh pihak kementerian.

Di sini ingin saya nyatakan bahawa atas kerjasama antara pihak kementerian daripada sektor bio ekonomi yang seperti ditanya oleh Yang Berhormat Senator, kesemua pihak universiti atau pihak akademik boleh memohon dana-dana bidang bio ekonomi ini daripada pihak Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi iaitu untuk bidang penyelidikan yang dipanggil *Science Fund* ataupun pra komersialan sebelum boleh dikomersialkan dipanggil Pra Pengkomersialan Techno Fund, Pra Pengkomersialan Ino Fund, *Malaysia Grand Scheme*, *Malaysia Customize Incentive* untuk pengomersialan. Semua kalau dah *ready*, dia boleh memohon *Commercialization of R&D Fund* atau CRDF, *Technology of 'Acquisition' Fund* atau TAF, *Bio Technology Commercial Fund* atau BCF, ini adalah untuk Rancangan Malaysia Kesepuluh. Kita sudah pun sedikit berbeza daripada Rancangan Malaysia Kesembilan.

Tuan Yang di-Pertua, *Malaysia Biotechnology Corporation* atau BiotechCorp telah ditubuhkan pada tahun 2005 selaras dengan pelaksanaan Dasar Bio Teknologi Negara ataupun DBN. BiotechCorp berfungsi sebagai peneraju utama pembangunan industri bio teknologi negara seperti mana yang ditanyakan oleh Yang Berhormat tadi yang mampu menjana lebih RM430 bilion kepada pendapatan kasar negara menjelang tahun 2020.

Bagi mengeratkan kerjasama antara ahli akademik dan pihak industri, melalui pendekatan '*Triple Helix*' dalam meningkatkan potensi sektor bio ekonomi telah mampu menjana RM43 bilion seperti saya kira tadi. Ini pendapatan kasar dijangka pada tahun 2020, Kementerian Sains, Teknologi

dan Inovasi atau MOSTI telah memperkenalkan inisiatif bio ekonomi Malaysia yang diterajui oleh BiotechCorp. Ini adalah menjurus kepada soalan Yang Berhormat tadi.

Langkah yang diambil oleh BiotechCorp adalah dengan mewujudkan kolaborasi antara syarikat-syarikat berstatus BioNexus, projek-projek *trigger* di bawah Program Transformasi Bioekonomi ataupun BTP dengan ahli akademik yang memupuk kerjasama awam dan swasta dalam mengkomersialkan produk-produk syarikat yang terbabit. Di samping itu, program *BioNexus Partners* telah diwujudkan bagi menyediakan persekitaran yang kondusif untuk menyokong keperluan industri sains hayat Malaysia bagi kemudahan penyelidikan, infrastruktur dan keupayaan.

Untuk pengetahuan Tuan Yang di-Pertua, sebanyak 54 buah makmal telah pun dipilih oleh BiotechCorp untuk menyediakan akses kepada perkhidmatan industri, peralatan dan kemudahan di beberapa institut pengajian tinggi, institut penyelidikan dan taman teknologi dan syarikat berkaitan dengan kerajaan ataupun GLC. Dengan meningkatkan daya saing negara melalui penyertaan swasta dan awam, Malaysia akan terus mengukuhkan lagi ekosistem bio teknologi tempatan untuk pertumbuhan dan pembangunan bio ekonomi yang mapan. Dengan pengenalan BTP, Malaysia kini membuka peluang yang besar dalam industri bio teknologi tempatan dan serantau terutama bagi penyertaan sektor swasta.

Melalui strategi pelaksanaan yang berkesan oleh kerajaan dan BiotechCorp, sektor bio teknologi kini menyumbang secara langsung kepada industri menjadikan Malaysia sebuah negara berpendapatan tinggi dan ekonomi berasaskan pengetahuan pada tahun 2020. Saya nak ceritakan lebih khusus sedikit supaya Yang Berhormat dapat melihat contoh yang terbaik, kerjasama yang baik yang telah diwujudkan antara MOSTI dengan para akademik dan para industri.

Saya mengambil contoh, ada tiga contoh ataupun ada lima contoh yang terbaik. Yang pertama, kerjasama dengan Gonopfarm Sdn. Bhd dan Universiti Malaya, menyediakan penyelidikan bagi mempercepatkan penyembuhan luka menggunakan ekstrak daripada *ganoderma lucidum* atas *Streptozotocin-Induced Diabetic Rat* Saya tak berapa faham, panjang sangat yang itu. Yang kedua, melakukan percubaan klinikal menggunakan ekstrak - ini satu lagi yang panjang, *Polysaccharides-Rich* daripada *ganoderma lucidum* dalam mempercepatkan penyembuhan luka dengan kerjasama Hospital Kuala Lumpur. Yang ketiga, selain daripada itu, Syarikat Ganopfarm juga menjalankan hubungan kerjasama dengan Universiti Nottingham dalam pemerolehan teknologi. Itu contoh yang pertama.

Contoh yang kedua, khusus *Free The Seed* kerjasama Universiti Teknologi Malaysia (UTM) dan Universiti Malaysia Perlis ataupun UMP melakukan penyelidikan mengenai pigmentasi *bio-ink* dalam industri pembungkusan produk dan makanan daripada buah nanas dengan UTM. Yang kedua, melakukan penyelidikan ke atas serat *hemiselulosa* daripada biji durian dan kulit durian. Kulit pun dibuat kajian, jadi semua dalam durian itu kita boleh makan. Isi durian, kulit pun, sebagai komposit dengan pihak Universiti Malaysia Perlis.

Yang ketiga, dipanggil *Biotech Diagnostic*, ini melakukan percubaan klinikal bagi kit diagnostik menggunakan *Clostridium difficile* yang menyebabkan cirit-birit, kajian cirit-birit. Ini kerjasama tadi dengan Biotech Diagnostics Sdn. Bhd dan Universiti Kebangsaan Malaysia.

Yang keempat, contoh yang terbaik Fuciphagus Agritech Sdn Bhd dan Universiti Sains Malaysia, melakukan kajian ke atas aktiviti biologi *edible bird's nest* dan ekstraknya dan yang kelima, Furley Bioextracts Sdn. Bhd dan Universiti Kebangsaan Malaysia melakukan kajian tisu kultur manggis.

Jadi di samping itu, BiotechCorp melalui program pemulihan teknologi juga telah membangunkan facilities pengekstrakan yang menggunakan platform teknologi *supercritical fluid* dari Universiti Putera Malaysia berjumlah RM15 juta. Teknologi ini digunakan untuk penyelidikan dan perasa ekstrak bernilai tinggi daripada sumber semula jadi. Teknologi ini boleh diguna pakai oleh syarikat yang berminat untuk menghasilkan produk berteknologi tinggi untuk menghasilkan produk berteknologi tinggi. Begitulah kerjasama yang erat antara Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi bersama dengan penyelidik akademik dan juga pihak swasta. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Soalan tambahan seterusnya Yang Berhormat Toh Puan Hajah Zaitun.

To' Puan Hajah Zaitun binti Haji Mat Amin: Terima kasih kepada Yang Berhormat Tan Sri dan kepada Yang Berhormat Menteri yang menjawab dengan begitu baik. Sebagaimana yang difahamkan, bio ekonomi akan menjadi faktor penentu bagi Malaysia untuk menjadi negara maju berpendapatan tinggi. Soalan tambahan saya, sejauh manakah pelaksanaan program accelerator bio ekonomi Malaysia atau bio *accelerators* bagi memastikan kehendak industri selari dengan keperluan rakyat melalui inisiatif yang eksklusif dan mapan. Sejauh manakah kejayaan program pembangunan komuniti bio ekonomi khususnya program pemecutan iaitu program pembangunan teknologi dan inovasi bio ekonomi keusahawanan dan memperkasakan syarikat berstatus bionexus bagi menembusi pasaran antarabangsa dan apakah insentif yang diberikan kerajaan kepada syarikat berstatus bionexus dalam menghasilkan produk bernilai tinggi melalui teknologi dan inovasi baru dan nyatakan jumlah pelaburan dan peluang pekerjaan yang dapat diwujudkan melalui bioekonomi menjelang tahun 2020. Terima kasih Tan Sri.

Datuk Dr. Abu Bakar bin Mohamad Diah: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya Senator ini banyak buat *homework* dan terima kasih atas soalan. Soalannya yang baik, yang masyarakat perlu sedar apa yang telah kita lakukan dan soalan ini nampaknya begitu komprehensif dan saya juga mungkin boleh menjawabnya dengan baik, sebaik soalan yang panjang itu [*Ketawa*] Nama kena *reject* lepas ini.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat, silakan.

Datuk Dr. Abu Bakar bin Mohamad Diah: Saya teruskan dengan jawapan. Seperti yang disebut oleh Yang Berhormat tadi, ada dua komponen utama yang terkandung dalam Bio Ekonomi Malaysia. Yang pertama adalah Program *Accelerators* Bio Ekonomi ataupun Bio *Accelerators* yang dikatakan oleh Yang Berhormat tadi. Program ini bertujuan untuk memberi kesan berganda terhadap ekonomi negara serta impak positif ke atas pendapatan dan kebajikan rakyat.

■1100

Program ini merangkumi empat sub program seperti berikut.

- (i) Program Pembangunan Komuniti Bioekonomi ataupun BCDP bertujuan untuk membangunkan tanah terbiar melalui implikasi bioteknologi dan perladangan

kontrak untuk menambah nilai industri pertanian dan meningkatkan pendapatan pertanian;

- (ii) Program Pembangunan Teknologi dan Inovasi Bioekonomi bertujuan untuk meningkatkan rangkaian teknologi global dan kepakaran antara syarikat berasaskan bio dan institusi R&D di negara-negara maju;
- (iii) Program Bio-Keusahawanan ataupun *Bio-Entrepreneurship* bertujuan mewujudkan golongan bio-usahawan bertaraf antarabangsa melalui kerjasama dengan institusi bio-teknologi bertaraf dunia; dan
- (iv) Program BioNexus Go Global, sebenarnya dalam BioNexus sebenarnya ada 230 syarikat yang telah diiktiraf setakat bulan Februari ada *company* Bionexus dan kita ada satu program yang kita panggil *BioNexus Go Global* bertujuan untuk memperkasakan syarikat berstatus BioNexus untuk menembusi pasaran global. Sasaran program ini adalah 20 buah syarikat BioNexus bertaraf global menjelang tahun 2020.

Kedua yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi Program Transformasi Bioekonomi ataupun BTP. BTP adalah sebuah platform bagi menggalakkan sektor swasta memaksimumkan peluang komersial dalam industri berasaskan bio. Pelaksanaan BTP adalah satu strategi pemalsuan ekonomi yang holistik berasaskan prinsip kelestarian dan merupakan kesinambungan kepada DBN yang telah diselaraskan dengan Program Transformasi Ekonomi (TP). BTP telah diperuntukkan dana sebanyak RM85 juta. Itu menjawab pertanyaan Yang Berhormat.

Setakat ini BTP telah menyenarai pendekkan sepuluh syarikat projek permulaan ataupun *entry point projects* di mana 20 projek pencetus ataupun tiga projek telah pun dikenal pasti dengan sasaran awal pelaksanaan pendapatan negara (GNI) berjumlah RM3.6 bilion. Sekurang-kurangnya RM10 bilion dalam pelaburan akan mewujudkan 16,300 peluang pekerjaan berpendapatan tinggi. Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Chong Sin Woon: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Ada soalan untuk Timbalan Menteri. Kalau tidak silap saya, saya masih ingat lagi di bawah pemerintahan mantan Perdana Menteri kita, Tun Abdullah Haji Ahmad Badawi yang sangat menekankan kepada bioekonomi dan teknologi bio. Pada masa itu mantan Perdana Menteri kita pernah melancarkan bahawa kita sudah memiliki teknologi yang menggunakan *biofuel* yang menggunakan minyak kelapa sawit untuk dijadikan sebagai bahan bakar untuk kenderaan awam. Soalan saya, apakah perkembangan terkini terhadap teknologi tersebut dan bilakah kita boleh menggunakan *biofuel* itu untuk kegunaan pasaran awam. Terima kasih.

Datuk Dr. Abu Bakar bin Mohamad Diah: Terima kasih, ada dua komponen dalam soalan itu. Yang pertama oleh minatnya, maka wujudlah yang dipanggil Malaysian Biotechnology Corp Sdn. Bhd. ataupun BiotechCorp. yang saya telah terangkan fungsinya yang ditubuhkan pada tahun 2005 bersesuaian pada masa itu ialah pelaksanaan Dasar Bioteknologi Negara, yang pertama.

Kedua berkenaan *biofuel* sebenarnya pihak kementerian sangat menitikberatkan penyelidikan ini dan saya tidak boleh hendak bagi berapa *company* yang terlibat. Akan tetapi boleh saya katakan

dengan jelas penyelidikan ini sudah pun sampai ke peringkat di mana kita boleh menggunakannya. Maknanya kalau sesiapa yang berminat, bolehlah hendak menggunakannya. Akan tetapi oleh kerana memandangkan nampaknya negara kita ini masih lagi kaya dengan minyak diesel yang boleh didapatkan, jadi penggunaan ini didapati agak kurang permintaannya kerana kita masih lagi mewah dengan minyak yang sedia ada.

Akan tetapi dari segi pihak penyelidikan kita tidak ada masalah kerana kita telah mendapat kerjasama. Ini sebenarnya penyelidikan ini kebanyakannya kerjasama antara pihak Kementerian KeTTHA bukannya di bawah kementerian saya. Akan tetapi walau bagaimanapun sebahagian daripada kementerian saya pun di bawah SIRIM membuat penyelidikan perkara ini dan kita bersedia bila-bila masa untuk penggunaan biodiesel ini tetapi nampaknya minat berkurang kerana kita masih lagi berkeadaan dengan keadaan selesa dengan bekalan minyak yang ada sekarang. Akan tetapi penyelidikan yang berterusan dan MOSTI sentiasa membantu penyelidikan perkara itu, terima kasih.

[Soalan No.6 – YB. Datuk Raja Ropiaah binti Raja Abdullah tidak hadir]

Tuan Yang di-Pertua: Soalan nombor 6, saya mempersilakan Datuk Raja Roopiah. Dan kerana saya dapati Yang Berhormat Datuk Raja Ropiaah tidak hadir di dalam Dewan, dan soalnya nombor 6 dan pihak Jabatan Perdana Menteri telah pun hadir, dan beliau tidak pun memberi notis, dengan itu saya ingin mengingatkan kepada semua Ahli Yang Berhormat supaya tentukan Ahli-ahli Yang Berhormat yang soalnya naik ke atas satu sampai 10 atau sampai 15, tentukan hadir dalam Dewan. Kalau tidak saya rasa membuang masa bagi Menteri yang berkenaan hadir tetapi dapat menjawab. Oleh kerana tidak hadir dan tidak memberi notis, saya membuat keputusan, saya teruskan ke soalan nombor 7. Minta maaf Yang Berhormat dari Jabatan Perdana Menteri.

7. Dato' Boon Som a/l Inong minta Menteri Pendidikan menyatakan, sejauh mana penggunaan sistem meritokrasi benar-benar memberi faedah dan kesan jangka panjang terhadap usaha kerajaan membendung dan mengatasi masalah keciciran di kawasan luar bandar, serta merapatkan kurang pencapaian antara pelajar di luar bandar dengan di bandar.

Timbalan Menteri Pendidikan [Datuk Yap Kain Ching @ Mary Yap Ken Jin]: Terima kasih Yang Berhormat atas soalan yang berkaitan dengan sistem meritokrasi dan usaha Kementerian Pendidikan Malaysia untuk merapatkan jurang pencapaian antara pelajar di luar bandar dan di bandar.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, mulai tahun 2002 dasar pengambilan pelajar ke institusi pengajian tinggi awam ataupun IPTA telah dilaksanakan berasaskan prinsip meritokrasi bagi menggantikan dasar pengambilan kuota kaum yang digunakan sebelum ini. Dasar meritokrasi ini dilaksanakan dengan mengguna pakai 90% markah akademik dan 10% markah kokurikulum untuk menjana markah merit calon. Sehubungan dengan itu, penetapan merit tidak hanya melihat kepada pencapaian akademik semata-mata. Penentuan dibuat dengan mengambil kira kedua-dua elemen akademik dan kokurikulum calon untuk memastikan IPTA melahirkan graduan yang holistik.

Calon-calon yang layak dan memenuhi syarat am universiti, syarat khas program pengajian serta kriteria pemilihan yang telah ditetapkan akan dipertimbangkan mengikut pilihan program pengajian yang dipohon.

Jawapan kedua ada berkaitan dengan usaha yang diambil oleh Kementerian Pendidikan Malaysia untuk merapatkan jurang pendidikan khususnya bagi murid-murid di luar bandar dan usaha atau inisiatif-inisiatif yang telah dilaksanakan adalah seperti berikut:

- (i) inisiatif pelan transformasi daerah atau PTD dan inisiatif ini tenaga pakar SISC atau SIP Partner dengan izin ditempatkan di Pejabat Pendidikan Daerah atau PPD bagi membantu guru dan pentadbir sekolah dalam meningkatkan pencapaian murid;
- (ii) inisiatif 29 pemantauan Pemantapan Kurikulum Asli Penan atau KAP dan Kurikulum Kelas Dewasa bagi ibu bapa, murid, Orang Asli dan peribumi Kedah; dan
- (iii) inisiatif yang ketiga ada berkaitan dengan 56 saranan peningkatan prestasi sekolah untuk sekolah kurang murid atau SKM dan program ini menjalankan KAP di 30 buah sekolah Asli dan enam buah sekolah Penan. Program ini adalah untuk menggalakkan murid datang ke sekolah dan menguasai kemahiran membaca dan menulis.

Yang kedua, usaha ini meneruskan Program Kedap dijalankan untuk mendidik ibu bapa supaya mereka menyedari tentang kepentingan pendidikan di kalangan anak-anak mereka dan saranan peningkatan prestasi sekolah untuk sekolah kurang murid di kawasan pedalaman Sabah dan Sarawak iaitu di 391 buah sekolah di Sabah dan sebanyak 653 buah sekolah di Sarawak.

■ 1110

Selain daripada itu Tuan Yang di-Pertua, transformasi pendidikan sekolah pedalaman Sabah dan Sarawak, Kementerian Pendidikan Malaysia telah menggariskan tujuh teras utama iaitu:

- (i) meningkatkan kualiti kepimpinan; memberikan tumpuan pada isu yang berkaitan dengan kurikulum;
- (ii) penyusunan pengajaran, pendekatan pedagogi dan penilaian pengajaran;
- (iii) meningkatkan pembangunan infrastruktur fiskal, akses internet dan persekitaran pembelajaran maya;
- (iv) kualiti murid dan pra sekolah akan terus ditingkatkan lagi;
- (v) memastikan kualiti dan kebajikan guru terjamin;
- (vi) meningkatkan kemudahan asrama yang kondusif; dan
- (vii) ekosistem pembelajaran akan dibentuk bagi membina jaringan yang harmonis dengan masyarakat setempat dan rakan sinergi di mana usaha sama di antara masyarakat setempat dan sekolah di kawasan tersebut akan dipertingkatkan lagi.

Sekian, terima kasih.

Dato' Boon Som a/l Inong: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri kerana menjawab begitu baik sekali. Antara penyumbang kepada jurang pencapaian pelajar di luar bandar dan di kawasan bandar adalah kekurangan guru terlatih di dalam pelajaran kritikal seperti Bahasa Inggeris, Matematik dan juga Sains. Jadi baru-baru ini, keputusan SPM dan STPM telah pun diumumkan.

Jadi berapakah, apakah ratio pencapaian keputusan STPM, SPM di antara bandar dan luar bandar dan juga pengambilan ke IPTA dan matrikulasi, berapa ramaikah pelajar yang diambil pada tahun ini? Dalam pelaksanaan meritokrasi, adakah kementerian turut mengambil kira ke IPTA dan matrikulasi bagi kelompok masyarakat minoriti seperti komuniti Sarawak, Orang Asli dan juga masyarakat Siam di utara Semenanjung. Terima kasih.

Datuk Yap Kain Ching @ Mary Yap Ken Jin: Terima kasih Yang Berhormat Senator yang berkaitan dengan data dan saya tidak ada data bersama-sama dengan saya. Sekiranya diperlukan data atau jawapan ini akan diberi dalam bentuk tulisan. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Untuk makluman Yang Berhormat, kalau sekiranya minta jumlah status, itu spesifik. Elok agaknya cuba elakkan dalam soalan tambahan kerana susah agaknya pihak Yang Berhormat Menteri menjawab. Secara umum itu boleh. Sekarang saya silakan Yang Berhormat Dato' Lim.

Dato' Haji Mohd Salim bin Sharif @ Mohd Sharif: Ya, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Dato' Lim, Dato' Lim. *You*, Haji Salim... [*Dewan riuh*][*Ketawa*] Minta maaf, minta maaf. Tak mengapa..

Dato' Lim Nget Yoon: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Apakah pandangan daripada kementerian tentang yang ini selalulah dianggap oleh orang awam, matrikulasi dengan STPM tidak setaraf? Itulah soalan saya.

Datuk Yap Kain Ching @ Mary Yap Ken Jin: Terima kasih Yang Berhormat atas soalan yang berkaitan dengan peperiksaan antara matrikulasi dan STPM. Di sini saya bagi tahu kesamaan ini adalah satu kelayakan untuk pelajar masuk universiti. Dari segi peperiksaan ini adalah di mana matrikulasi dijalankan dalam bentuk *fast track*. Semasa STPM diambil masa selama dua tahun, yang sama itu adalah berkaitan dari segi kurikulum. Ini memang memberi persediaan untuk pelajar-pelajar yang akan memohon untuk masuk universiti. Untuk matrikulasi, dua kursus ditawarkan iaitu untuk sains dan perdagangan dan untuk STPM, makanya ada mata pelajaran yang berkaitan dengan kesusasteraan dan sains dengan izin. Sekian, terima kasih.

8. **Tuan Haji Abdul Shukor bin P A Mohd Sultan** minta Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar menyatakan, adakah kementerian dan agensi berkaitan sedar akan amalan membakar jerami sebagai kaedah memulihkan nutrien sawah oleh segelintir petani menjadi punca utama masalah jerebu dan kemerosotan kualiti udara.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Dr. James Dawos Mamit]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator Tuan Haji Abdul Shukor, kementerian sedar bahawa amalan membakar jerami yang tidak terkawal boleh menyebabkan jerebu.

Pembakaran jerami merupakan salah satu aktiviti yang dibenarkan di bawah Perintah Kualiti Alam Sekeliling, aktiviti yang diisytiharkan pembakaran terbuka tahun 2003. Pembakaran terbuka jerami hanya dibenarkan dengan syarat-syarat pengendalian pembakaran yang ketat iaitu dengan mengambil kira tempoh masa pembakaran, keadaan cuaca yang sesuai dan memastikan pembakaran dikawal agar tidak menyebabkan kacau ganggu kepada lalu lintas dan penduduk berdekatan.

Walau bagaimanapun, apabila status kualiti udara di sesuatu kawasan mencapai tahap tidak sihat iaitu bacaan IPU ataupun indeks pencemaran udara melebihi 100, Ketua Pengarah Alam Sekitar boleh mengeluarkan perintah larangan pembakaran terbuka di bawah Akta Kualiti Alam Sekeliling. Akta ini meliputi larangan pembakaran terbuka termasuk bagi aktiviti yang diisytiharkan kecuali bagi pembakaran mayat, pembakaran bagi tujuan keagamaan, gril dan barbeku dan pembakaran gas mudah terbakar iaitu *flaming*. Sekian, terima kasih.

Tuan Haji Abdul Shukor bin P A Mohd Sultan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri yang menjawab soalan. Soalan tambahan saya, adakah pihak kementerian memikirkan kaedah yang lain daripada cara pembakaran terbuka ini? Sekian, terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat atas soalan tambahan yang begitu baik. Sememangnya kementerian memikirkan kaedah yang lain. Kalaulah pembakaran terbuka itu perlu dilakukan di kawasan pertanian ataupun kawasan perladangan sebab pembakaran terbuka diperlukan lebih-lebih lagi oleh orang kampung kerana ia boleh menambah kesuburan tanah untuk tanaman.

Akan tetapi kalau tanah itu diperluaskan dan tumbuh-tumbuhan yang telah pun ditebang dan sebagainya di kawasan yang perlu diperluaskan, maka kegunaan baja dengan lebih banyak juga untuk memberi kesuburan kepada tanah. Akan tetapi untuk aktiviti-aktiviti yang telah pun diisytiharkan seperti perladangan kelapa sawit, itu kementerian tidak menggalakkan pembakaran terbuka. Di Malaysia ini sudah pun dilarang pembakaran terbuka untuk perladangan kelapa sawit. Sekian, terima kasih.

■1120

Puah Roslin binti Haji Abdul Rahman: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya untuk soalan nombor tujuh. Memandangkan bahawasanya kebakaran terbuka bagi tujuan pembersihan dan kitaran ekologi nutrisi tanah semenjak zaman dahulu lagi. Sungguhpun begitu, alasan jerami menjadi baja boleh memudaratkan alam sekitar oleh masalah jerebu yang kita bincangkan ini, ada kaedah menjadikan jerami ini sebagai nutrien menggunakan teknologi penguraian biologi untuk dipraktikkan. Penggunaan cacing misalnya, apakah kaedah ini boleh ditambah baikkan dan apakah perancangan kerajaan mempromosikan kaedah mesra alam ini? Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Senator atas soalan tambahan yang berkaitan dengan pembakaran jerami. Jerami sememangnya adalah satu buangan yang kita boleh guna pakai kalaulah kita buat dengan betul-betul, dengan baik. Di negara lain, mereka tidak membakar

jerami, tetapi mereka membenarkan jerami ini untuk reput. Pereputan jerami ini menghasilkan satu gas iaitu *methane*. Gas *methane* ataupun biogas boleh diguna pakai untuk memasak juga dan untuk diguna pakai menjanakan elektrik generator yang betul.

Oleh itu, kalau kita gunakan jerami ini, kita masukkan di dalam satu *biodigester*, maka ianya akan menghasilkan gas *methane* ini dan gas *methane* ini boleh disalurkan di dapur kita untuk masak. Saya telah pun membuat penyelidikan ini daripada tahun 2003 hingga tahun 2006 tetapi belum sempurna lagi, belum *complete* lagi kerana belum mencukupi volum yang seharusnya yang saya buat. Akan tetapi untuk reka bentuk biogas ini, saya sudah ada *design*. Siapa saja yang berminat dengan *design* ini, saya boleh bagi di dalam kertas pembentangan saya dulu di peringkat antarabangsa. Sekian, terima kasih.

9. Datuk Seri Syed Ibrahim bin Kader minta Menteri Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan, risalah dan papan tanda yang mengiklankan projek perumahan baru mestilah mempamerkan harga rumah yang dijual tetapi sejak kebelakangan ini pemaju perumahan didapati tidak berbuat demikian. Apakah kementerian telah mengubah dasar ini.

Datuk Halimah binti Mohd. Sadique [Timbalan Menteri Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator Dato' Seri Syed Ibrahim bin Kader di atas soalan yang dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat Senator, semua pemajuan perumahan di Semenanjung Malaysia adalah tertakluk di bawah Akta Pemajuan Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) 1966 [*Akta 118*], dan juga peraturan-peraturan yang di bawahnya. Akta 118 ini Yang Berhormat, dikuatkuasakan bertujuan untuk memastikan semua pemajuan perumahan dijalankan secara teratur, secara terancang untuk mewujudkan industri perumahan yang berdaya saing dan yang paling penting ialah menjaga kepentingan pembeli-pembeli rumah. Itu yang paling penting sekali.

Selain daripada itu Tuan Yang di-Pertua, semua pemajuan perumahan hanya boleh dilaksanakan setelah pemaju perumahan mendapatkan, yang pertama, lesen pemajuan serta permit iklan dan jualan di bawah akta ini melalui Kementerian KPKT.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian sememangnya memahami serius terhadap isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat ini. Memang ada berlaku mengenai kesalahan iaitu yang sengaja atau tidak sengaja dilakukan terhadap iklan pemajuan perumahan yang dipamerkan oleh pemaju. Di bawah Peraturan 6(1), Peraturan-peraturan Pemajuan Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) 1989 telah pun ditetapkan supaya setiap iklan oleh mana-mana pemaju perumahan berlesen selain yang disampaikan melalui alat terima, radio, televisyen hendaklah mengandungi butiran-butiran seperti:

- (i) harga jualan;
- (ii) nombor lesen;
- (iii) nombor permit;
- (iv) nama dan alamat pemaju; dan

- (v) lain-lain maklumat yang telah pun ditetapkan seperti jenis pegangan, tarikh, tarikh projek dijangka siap dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada itu, Peraturan 8(1) di bawah peraturan yang sama juga telah menetapkan perkara-perkara yang tidak boleh dimuatkan dalam sesuatu iklan oleh pemaju perumahan seperti penggunaan nama Yang di-Pertuan Agong, Ketua-ketua Negeri dan sebagainya selaras dengan Akta Lambang dan Nama (Mencegah Salah Menggunakan) 1963 di bawah Akta 414.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, kementerian melalui Jabatan Perumahan Negara memang menjalankan pemeriksaan dan penguatkuasaan secara berterusan terhadap pemaju termasuklah terhadap iklan-iklan ini bagi memastikan supaya pembeli-pembeli tidak terpedaya dengan sikap segelintir pemaju yang tidak bertanggungjawab yang cuba untuk memanipulasikan situasi untuk kepentingan sendiri.

Saya ingin mengajak Yang Berhormat dan juga semua Ahli Yang Berhormat supaya dapat menyalurkan maklumat yang berkaitan dengan mana-mana pemaju yang dengan sengaja melakukan kesalahan kepada saya dan *insya-Allah* saya akan pastikan bahawa Bahagian Penguatkuasaan di Jabatan Perumahan Negara akan mengambil tindakan sewajarnya. dan jika didapati pemaju melakukan kesalahan, kita akan ambil tindakan.

Walaupun begitu Tuan Yang di-Pertua, kementerian telah ada peraturan berkaitan. Sudah ada peraturan tetapi masih juga terdapat iklan-iklan pemajuan yang mempunyai unsur-unsur palsu ataupun dengan sengaja mahu mengelirukan ataupun dengan sengaja mahu menarik perhatian dan mempengaruhi pengguna untuk membuat keputusan dalam mana-mana pembelian kepada mana-mana perumahan yang dibangunkan oleh pemaju perumahan.

Sekiranya didapati Tuan Yang di-Pertua, mana-mana pemaju perumahan yang melakukan kesalahan iklan ini, kementerian tidak akan teragak-agak untuk mengambil tindakan di bawah seksyen 23A, Akta 118 yang membolehkan kementerian untuk mengenakan kompaun terhadap pemaju berkenaan sebanyak RM20,000 sepertimana yang diperuntukkan di bawah seksyen 24(2)(g) Akta 118. Sekiranya pemaju gagal untuk menjelaskan kompaun, syarikat dan ahli lembaga pengarah boleh disenaraihitamkan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, bagi tempoh tahun 2009 sehingga Disember 2013, kementerian telah pun mengeluarkan sebanyak 816 kompaun terhadap pemaju-pemaju yang melakukan kesalahan mengenai iklan di bawah Peraturan 6(1) Akta 118 yang saya nyatakan tadi.

Dalam usaha untuk memastikan Tuan Yang di-Pertua, kepentingan pembeli terpelihara dan juga demi kebaikan industri perumahan secara keseluruhannya, kementerian sedang menambah baikkan Peraturan-peraturan Pemajuan Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) 1989 ini terutamanya dari segi pengiklanan. Antara peraturan-peraturan baru tambahan kepada Peraturan 8 yang disediakan ini mengenai iklan yang akan diperkenalkan seperti: pemaju tidak boleh memuatkan di dalam iklan mengenai tawaran-tawaran *fee* guaman percuma, tidak boleh; tidak boleh memuatkan pulangan keuntungan dan pendapatan daripada sewaan yang dianjurkan; tidak boleh dengan sengaja meletakkan dakwaan berkenaan dengan pemandangan panorama yang cantik untuk menarik minat

kepada pembeli; dan tidak boleh juga menyatakan jarak antara projek perumahan dengan mana-mana kedudukan destinasi yang terkenal. Selain daripada itu, tanda harga yang mengelirukan berkenaan dengan nombor nominal bagi mana-mana unit kos terendah ataupun apa-apa saja butiran yang seseorang pemaju perumahan tidak boleh buktikan secara sah.

Di kesempatan ini Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menarik perhatian semua pihak termasuklah Ahli-ahli Yang Berhormat dan kepada pembeli, bakal-bakal pembeli yang ada supaya melaporkan kepada kementerian ataupun terus ke Bahagian Penguatkuasaan, Jabatan Perumahan Negara sekiranya kita ataupun mana-mana bakal pembeli mengesyaki mana-mana iklan pemajuan perumahan yang tidak menepati kepada peraturan-peraturan yang saya nyatakan tadi ataupun yang meragukan supaya tindakan selanjutnya dapat diambil. Sekian, terima kasih Yang Berhormat.

*[Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Saya persilakan soalan tambahan Yang Berhormat Datuk Seri Syed Ibrahim. Sila.

■1130

Datuk Seri Syed Ibrahim bin Kader: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih juga kepada Timbalan Menteri yang menjawab soalan tadi dengan panjang lebar dan juga tepat. Saya ucapkan tahniah kepada beliau lah. Akan tetapi, walau bagaimanapun saya tidak hendak cakap kan saya tidak ada soalan. Akan tetapi ada satu yang saya hendak bawa kepada Timbalan Menteri bahawa saya dapat lihat di taman-taman atau pun pemaju-pemaju yang rizabkan lot bumiputera. Kebiasaannya mereka pilih tempat-tempat yang *non-popular*, dengan izinnya, yang mana sebelah simpang atau pun sebelah kubur, yang mana sesuatu kaum yang tidak berminat untuk beli di tempat-tempat itu. Itulah tempat yang dihadkan untuk lot-lot bagi bumiputera. So, soalan tambahan saya adalah adakah kementerian sedar bahawa perkara ini dan juga apakah tindakan yang akan diambil oleh pihak kerajaan? Terima kasih.

Datuk Halimah binti Mohd. Sadique: Terima kasih Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya ingin memaklumkan kepada Yang Berhormat. Bagi mana-mana peruntukan untuk lot-lot bumiputera ini. Ia adalah diletakkan di bawah kuasa kerajaan negeri. Ini maknanya kerajaan negeri yang akan menentukan dan termasuklah di peringkat pihak berkuasa tempatan, lot mana yang sesuai. Tidak boleh suka-suka Yang Berhormat, hendak letakkan lot untuk lot bumiputera ini di hujung penjuru daripada barisan perumahan yang ada. Tidak boleh dipilih secara suka-suka oleh pihak pemaju. Ia perlu diletakkan dalam perancangan, perbincangan bersama.

Selain daripada itu saya juga ingin memaklumkan kepada Yang Berhormat, untuk lot bumiputera ini, ia di bawah kuasa kerajaan negeri dan termasuk juga untuk memohon pelepasan daripada lot bumiputera, pun juga daripada kerajaan negeri. Ini kerana ada sesetengah kerajaan berbeza keadaannya Yang Berhormat. Contohnya di Johor selepas enam bulan pemaju boleh buat permohonan kepada kerajaan negeri untuk mohon pelepasan kepada mana-mana lot bumi untuk dijual

kepada umum. Jadi saya harapkan kepada kerajaan-kerajaan negeri supaya mengambil berat tentang unit-unit yang dirizabkan untuk bumiputera bagi lot-lot bumi yang ada dalam kawasan mana-mana perancangan pemajuan perumahan yang ada di negeri-negeri. Terima kasih Yang Berhormat.

Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Balik kepada iklan tadi, saya nampak sekarang ini bukan sahaja di papan-papan iklan yang tidak memberitahu harga. Akan tetapi di dalam iklan surat khabar banyak pemaju-pemaju termasuk pemaju-pemaju GLC dan terbesar yang tidak letak harga dalam iklan ini. Macam mana selain daripada meminta laporan, macam mana kementerian mengawasi iklan-iklan ini istimewa pula terhadap surat-surat khabar yang membenarkan iklan seumpama ini dipaparkan. Terima kasih.

Datuk Halimah binti Mohd. Sadique: Terima kasih kepada Yang Berhormat Senator Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman, terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat, pihak kementerian seperti mana yang saya nyatakan tadi bila kita nyatakan tentang iklan-iklan jualan yang boleh dipamerkan selepas mendapat lesen iklan dan jualan daripada pihak kementerian perlu dipamerkan mengikut kepada maklumat-maklumat yang telah saya nyatakan tadi. Pihak kementerian memantau pelaksanaan supaya tidak berlaku pelanggaran kepada mana-mana peruntukan undang-undang yang telah saya nyatakan tadi. Pertama melalui kepekaan dan juga aduan daripada orang awam termasuklah bakal-bakal pembeli. Kedua ialah melaksanakan pemantauan dan juga penguatkuasaan secara berkala di premis, di tapak-tapak pembinaan, di surat khabar, di majalah dan juga semasa pameran hartanah yang ada.

Selain daripada itu Yang Berhormat, saya juga ingin memaklumkan sekiranya mana-mana pemaju perumahan, kita hendak memberikan amaran kepada pemaju-pemaju perumahan supaya jangan mengambil ringan tentang lesen atau pun permit iklan dan jualan ini. Ini kerana kenapa pemaju perlu mendapatkan lesen atau pun permit iklan dan jualan ini? Kerana apa Yang Berhormat? Permit iklan dan jualan ini adalah merupakan satu daripada peraturan yang boleh memastikan pemaju ini dikawal selia dan mematuhi kepada semua peruntukkan perundangan melalui tanggungjawab yang perlu dilaksanakan oleh pemaju perumahan supaya rumah yang akan diserahkan, rumah yang akan dijual kepada mana-mana bakal pembeli adalah rumah yang berkualiti yang ditetapkan dan pada masa yang sama ialah seperti yang dijanjikan pada waktu dibuat pameran kepada iklan dan juga jualan.

Selain daripada itu Tuan Yang di-Pertua, yang paling penting seperti yang saya jelaskan tadi, ia adalah untuk menjaga kepentingan bakal pembeli ini. Itu yang paling penting. Bukannya untuk menjaga keuntungan yang akan diperoleh oleh pihak pemaju tetapi ialah untuk menjaga kepentingan bakal-bakal pembeli ini. Oleh kerana itu peraturan bagi permit iklan yang ditetapkan oleh kerajaan ini, pemaju wajib memberikan maklumat yang tepat, sahih dan tidak sengaja mahu mengelirukan pembeli dengan mengambil mana-mana keuntungan.

Bagi makluman Yang Berhormat Senator Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman, Yang Berhormat Dato' amat pakar dan mahir dalam bidang ini dan saya ingin menyatakan bahawa tadi apakah tindakan undang-undang yang akan dikenakan kepada pemaju yang sengaja melakukan kesalahan atau tidak sengaja melakukan kesalahan bagi kali pertama dan juga kesalahan-kesalahan

berulang. Saya sudah sebut tadi pemaju boleh dikenakan kompaun minimum RM4,000 dan maksimum RM20,000 bagi kesalahan yang berkaitan dengan iklan. Sekiranya kesalahan itu berulang dilakukan oleh pemaju perumahan maka pengawal perumahan iaitu kementerian melalui KSU boleh mendakwa pemaju di mahkamah tanpa memberikan mana-mana peluang kepada kompaun dan mengambil tindakan untuk menyenaraihitamkan terhadap syarikat pemaju dan juga ahli lembaga.

Jika gagal menjelaskan kompaun apabila disabitkan maka boleh dikenakan denda tidak melebihi daripada RM20,000 atau pun dipenjarakan bagi tempoh tidak melebihi lima tahun atau pun kedua-duanya sekali. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat atas jawapan yang petah, komprehensif dan berkobar-kobar. Sebelum saya mempersilakan Yang Berhormat Tuan Baharudin mengemukakan soalan berikut, terlebih dahulu saya ingin mengalu-alukan kehadiran Yang Berhormat Dato' Sri Mustapa Mohamed sebagai Menteri penuh yang memberi penghormatan kepada Dewan ini untuk datang sendiri dan sebagaimana amalannya bila Menteri datang maka kita, soalan tambahan dibukakan kepada tiga orang termasuk penanya yang awal. Kami alu-alukan kedatangan Yang Berhormat.

10. Tuan Baharudin bin Abu Bakar minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan, apakah penjualan model-model kenderaan Proton di luar negara membawa keuntungan dan nyatakan prestasi eksport Proton bagi tahun 2011, 2012 dan 2013.

Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Dato' Sri Mustapa Mohamed]: *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*, salam sejahtera, salam 1Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua terima kasih, Yang Berhormat Tuan Baharudin soalan ini mengenai Proton. Ada dua soalan. Pertama mengenai prestasi Proton di luar negara dan yang kedua soalannya berkaitan harga, sama ada Proton jual kereta di luar negara ini rugi atau pun untung, dua soalan.

Jadi bagi menjawab soalan yang pertama iaitu prestasi eksport Proton ke luar negara. Saya ingin maklumkan bahawa dari segi bilangannya, tahun lalu cuma 5,937 unit, tahun lalu iaitu tahun 2013. Tahun 2012 seperti Yang Berhormat kehendaki maklumatnya sebanyak 13,311, pada tahun 2011 sebanyak 16,189 unit, tahun 2010 sebanyak 29,069 unit. Kalau kita tengok trend angka-angka ini menurun. Paling tinggi tahun 2010 sebanyak 29,069 unit dan tahun lepas hampir 6,000 unit iaitu 5,937 unit. Jadi itu berkaitan bahagian pertama.

Untuk makluman Yang Berhormat, Proton hari ini mengeksport kereta-kereta ini kepada kira-kira 20 buah negara yang aktif. Sebanyak 20 buah negara yang paling banyak kalau mengikut angka-angka. Oleh kerana tahun 2013 turun mendadak, saya ambil tahun 2012, yang paling banyak ke Australia, kedua ke Indonesia, yang ketiga ke Mesir dan yang keempat Brunei.

■1140

Inilah susunannya. Yang paling banyak Australia, yang kedua Indonesia, yang ketiga Mesir, yang keempat Brunei. Proton mengeksport kepada kira-kira 20 buah negara. Ini pasaran yang aktif. Jadi, persoalannya kenapa merosot?

Pertama, perubahan pengurusan ataupun pemilikan. Pengurusan *owner* baru ini, pemilik baru ini mempunyai strategi yang berbeza daripada pemilik yang sebelumnya. Jadi, Proton sedang melihat semula strategi importnya ya.

Keduanya, merosot kerana saingan, saingan semakin sengit. Kalau kita berniaga ini kena ada *scale*. Maknanya kalau barang itu banyak, maka harga boleh kita bersaing dengan jenama-jenama lain. Oleh sebab *scale* bilangan Proton luar negara ini kecil, maka ia kurang mampu untuk bersaing. Ada juga kaitan dengan umpamanya di Thailand, pasaran besar sebelum ini. Ia perkenalkan satu dasar memberi rebat kepada kereta-kereta yang dipasang dalam negara Thailand. Jadi, Proton ini dipasang di Malaysia, dieksport atau CBU maknanya kita eksport kereta yang sudah dipasang.

Jadi, model ini menyebabkan Proton kurang berdaya saing di pasaran-pasaran seperti Thailand. Indonesia pun ada dipanggil *luxury tax*, dengan izin, iaitu cukai untuk barangan mewah. Kereta dianggap sebagai barangan mewah. Cukai ini tinggi sedikit maka ini antara sebab-sebab kenapa pasaran Proton di beberapa buah negara merosot. Itu antara sebabnya kenapa tahun 2013 cuma 6,000 unit sahaja di eksport iaitu perubahan pemilik daripada Khazanah kepada DRB-HICOM dan pemilik baru ingin melihat kepada modal perniagaan baru. Kedua, saingan yang sengit di luar negara.

Ketiga- *scale*, skalanya kecil dan ini tidak membolehkan ia berdaya saing di pasaran luar negara. Jadi, itu bahagian pertama.

Bahagian kedua ialah sama ada untung ataupun rugi. Jadi, Proton rugi. Jual kereta luar negara ini rugi. Persoalannya kenapa? Walaupun rugi kenapa terus eksport ini? Dalam berniaga, kita hendak bina kekuatan pasaran, hendak bina *branding*- jenamanya. Maka, ia perlu satu tindakan, langkah dan juga pelaburan jangka panjang. Jadi, Proton sebelum ini melihat walaupun rugi, terus dieksportnya sebagai langkah jangka panjang. Ini kerana mungkin satu hari nanti- Proton ini jenamanya hebat di luar negara.

Kalau baru-baru ini, minggu lepas kami pergi ke Turki umpamanya, jenamanya hebat. Ada pihak-pihak di Turki yang nak supaya Proton bina kilang di Turki. Di Iran, Proton pernah mengeluarkan kereta Proton. Dihentikan tahun 2011 oleh sebab ada sekatan ekonomi Amerika, *sanction* oleh Amerika Syarikat. Jadi, apabila Proton mengeluarkan kereta, memasang kereta luar negara, ia untung. Akan tetapi apabila dijual CBU ini ke Indonesia, Thailand, ia rugi. Saingannya hebat dan cukainya tinggi. Akan tetapi, kalau kereta Proton di pasang dalam negeri berkenaan umpamanya di Iran, ditutup tahun 2011 kerana masalah perniagaan dan Amerika. Maka di Iran Proton mendapat keuntungan daripada operasi di Iran sebagai contoh kerana modalnya ialah dibawa komponen daripada Malaysia, dipasang dalam negara berkenaan dan struktur cukainya berbeza.

Ini membolehkan Proton di Iran mendapat keuntungan tetapi di pasaran lain seluruh dunia, Proton rugi apabila mengeksport kereta dari Malaysia kerana kereta itu adalah dalam bentuk pasang siap ataupun *Completely Built-up Unit* (CBU). Jadi, telah dua soalan. Yang pertama, berkaitan prestasi eksport. Kedua untung rugi- rugi Proton jual di luar negara kecuali di Iran di mana Proton memasang komponen yang dibawa daripada Malaysia. Terima kasih.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih. Saya silakan soalan tambahan Yang Berhormat Tuan Baharudin.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Terima kasih Yang Berhormat Menteri atas jawapan yang diberikan. Agak rasa kecewa juga bila Proton rugi dekat luar negara. *So*, itu adalah jawapan yang diberikan oleh pihak Yang Berhormat Menteri. Kita tahu penubuhan Proton sudah hampir 30 tahun. Kita lihat pelbagai pengurusan baru bersilih ganti di dalam pengurusan Proton.

Jadi, kalau kita lihat dari segi prestasi Proton di peringkat luar negara, kalau kita ingin bandingkan dengan *brand* yang lain seperti *Toyota*, *Honda*, dan sekarang *Hyundai*, saya rasa agak jauh ketinggalan Proton di peringkat pasaran antarabangsa. Terbaru, kalau kita tengok di Amerika Syarikat sendiri, kita tahu kalau dahulu kereta-kereta pasaran daripada Asia seperti *Toyota* menguasai pasaran dan sekarang pasaran baru yang menguasai di US sendiri adalah pasaran kereta-kereta dari Mexico.

Jadi, soalan tambahan saya, kalau begini keadaan pengurusan Proton, bilakah Proton boleh mencapai kejayaan yang baik untuk pasaran di luar negara dan seterusnya dari segi pemasaran dan juga teknologi yang dikuasai oleh Proton pada ketika ini di tahap peringkat yang macam mana? Apa yang berlaku sekarang dari segi *transfer technology* yang dilakukan oleh Proton selama ini terhadap *Lotus*? Ini kerana pemilikan dalam *Lotus* adalah pemilikan yang boleh dikatakan penguasaan penuh oleh Proton terhadap teknologi yang dikuasai oleh *Lotus*. Jadi, saya ingin tahu perkembangan selanjutnya dan apakah perancangan seterusnya yang membolehkan supaya kereta buatan Malaysia dapat menguasai, kalau tidak boleh pasaran dunia, di peringkat Asia sendiri? Terima kasih.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, adalah menjadi hasrat kerajaan untuk meningkatkan eksport kereta buat Malaysia. Tahun lepas umpamanya nilai kereta Malaysia yang dieksport cuma RM500 juta. Proton, Perodua, *Mazda*, ini antara kereta-kereta yang dieksport daripada negara kita ya. Cuma kira-kira RM500 juta, sebelumnya kira-kira RM1 bilion. Maknanya, tahun 2012 RM1 bilion, tahu lepas merudum jatuh kepada separuh RM500 sahaja.

Sebagai perbandingan, yang kita import luar negara kereta-kereta yang sudah dipasang siap ini CBU, tahun 2012 sebagai contoh ialah kira-kira RM13.6 bilion kita import. Kita eksport cuma sekitar RM1 bilion tahun 2012. Perbezaan yang cukup ketara. Jadi, soalnya bilakah agaknya Proton mampu untuk mengeksport kereta-kereta dan mencapai keuntungan? Jadi, di bawah pengurusan baru ini, mereka sudah mengambil keputusan untuk melaksanakan program memasang komponen di luar negara.

Minggu lepas umpamanya, Proton berada di negara China, Yang Amat Berbahagia Tun Dr. Mahathir pun ada. Ada perancangan, ada *joint venture* dengan sebuah syarikat China. Modalnya ialah untuk membawa komponen dari Malaysia, pasang di sana. Seperti saya sebut tadi, di Iran apabila modal itu dilaksanakan, Proton mendapat keuntungan. Modal kita pasang di Malaysia, eksport luar negara itu merugikan Proton. Ini kerana saingan yang hebat daripada *Hyundai* Yang Berhormat sebut tadi, *Toyota* dan syarikat gergasi ini tidak memungkinkan Proton mendapat keuntungan. Jadi, inilah

strategi yang dimaklumkan. Proton sebuah syarikat swasta. Dulu kerajaan ada saham secara tidak langsung.

Jadi, itulah yang dimaklumkan kepada kami oleh Proton dengan model perniagaan, *business model* yang baru ini memungkinkan Proton di negara China umpamanya. Ia telah ada usaha sama dengan Syarikat Jilin, iaitu sebuah syarikat China untuk memasang, untuk membuat komponen daripada Malaysia dan kita harap Proton akan mendapat keuntungan dan menjadi hasrat kerajaan untuk meningkatkan eksport. Seperti saya sebutkan tadi tahun 2012 RM1 bilion kita eksport, tahun lepas cuma RM500 juta sahaja nilai eksport kereta daripada Malaysia.

Mengenai teknologi ini, *Lotus* telah banyak membantu Proton untuk meningkatkan teknologi. Umpamanya di Australia, sebuah jenama Proton telah mendapat *5 Star rating*. Dari segi dia bidang yang Proton ini berada di hadapan dalam ASEAN, nombor satu di ASEAN. Pertama, teknologinya. Dari segi *vehicle safety* atau keselamatan kenderaan itu kereta Proton berada di depan. Yang paling selamatlah di ASEAN ini. Kedua, dari segi pendidikan. Proton ada sebuah kolej automotif di Pekan. Sekarang ada 800 orang pelajar. Jadi, tidak ada mana-mana syarikat lain di ASEAN yang mempunyai sebuah kolej automotif. Jadi, dua hal ini, pertama teknologi, Proton telah mendapat bantuan daripada *Lotus* dan Proton mempunyai satu pusat R&D. Ada 800 *engineer*. Kalau tengok Proton ini, 12,000 pekerja. Lebih 2,000 adalah eksekutif *engineer* dan pengurusan. Jadi 15% staf Proton 12,000 ini merupakan mereka yang pakar. Dalam bidang R&D saja 800 orang.

Jadi, ini semua telah meningkatkan keupayaan Proton untuk bersaing dan di bawah pengurusan baru ini kita harap ia mampu berbuat demikian dan bukan sahaja Proton akan dapat menguasai pasaran lebih besar dalam negara tetapi modal yang akan diperkenalkan negara China melalui usaha sama dengan Syarikat Jilin, sebuah syarikat China yang tidak besar sangat, kita harap ini akan membawa peningkatan dalam prestasi Proton, *insya-Allah*.

■1150

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya mempersilakan Yang Berhormat Dato' Boon.

Dato' Boon Som a/l Inong: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Adakah dengan perjanjian TPPA akan menjejaskan automobil Malaysia. Dalam kedatangan *landmark visit* Presiden Amerika dalam sejarah 48 tahun, apakah perbincangan terhadap TPPA. Minta menteri huraikan kedatangan Obama, apakah yang membawa- *the outcome of the visit*, minta izin. Terima kasih.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Ada dua soalan. Satu berkaitan dengan soalan nombor 10 Yang Berhormat Tuan Baharuddin. Yang kedua, soalan yang di luar, jikalau saya boleh cerita ringkas sedikit yang di luar. Pertama, pagi tadi Presiden Obama menyaksikan tandatangan tiga perjanjian antara syarikat Malaysia dengan syarikat Amerika. Satu syarikat GE yang buat enjin kapal terbang dengan Asia X ini adalah untuk MRO untuk menyelenggarakan enjin-enjin pesawat yang dimiliki oleh AirAsia. Jadi, pelaburan di sini yang ini sudah pasti akan membawa banyak manfaat kepada rakyat Malaysia termasuk peluang pekerjaan. Ini antara saya bagi contoh yang terkini yang berlaku pagi tadi, saya hadir tadi.

Kedua, Sime Darby dengan sebuah syarikat bernama Birzandy, biotech Amerika Syarikat untuk membuat bahan daripada minyak kelapa sawit kita. Sime Darby salah sebuah syarikat perladangan terbesar di dalam dunia. Sime Darby bukan sahaja di Malaysia yang terbesar tetapi dalam dunia pun salah satu terbesar. Sime Darby ada di Australia, Hong Kong, *Singapore*, rata-rata dan sekarang Sime Darby akan melabur di Amerika Syarikat. Jadi, ini antara Sime Darby dengan sebuah syarikat Amerika Syarikat di mana Sime Darby akan melabur dalam Amerika Syarikat.

Ketiga, di mana sebuah syarikat insurans Amerika Syarikat bernama MetLife telah membeli kira-kira 50% dalam AmInsurance. Ini sebuah syarikat insurans yang dimiliki oleh AmBank Group. Ini perkongsian strategik antara dua syarikat. Jadi, ini juga kita yakin akan dapat melonjakkan lagi pencapaian industri insurans di dalam negara kita. Jadi, itu secara spesifik apa yang berlaku pagi tadi. Secara keseluruhannya, kita yakin bahawa pelaburan Amerika akan meningkat seperti disebut dalam ucapan Perdana Menteri semalam, tahun lepas dalam bidang pembuatan.

Pelaburan Amerika nombor 1 yang paling banyak tahun lepas. Jadi, dengan lawatan ini profil Malaysia, *insya-Allah* akan melonjak naik di Amerika, seluruh dunia, maka kita berharap dari segi perdagangan dan juga pelaburan akan meningkat. Ini akan memberikan kesan baik apabila umpamanya syarikat Intel, sebuah syarikat Amerika, ada hampir 10,000 pekerja di Pulau Pinang, di Kulim. Jadi, kalau Intel ini mengembangkan operasinya, kita juga ada beberapa syarikat Amerika, Exxon-Mobil, *ConocoPhillips*. Ini antara syarikat *Schlumberger*. Ini antara syarikat-syarikat dalam bidang *oil and gas*. Jadi, kita yakin ini akan memberikan kesan baik pada negara kita. Jadi, itu di luar sikit.

Jadi, TPP ini dalam konteks auto ini. Jadi, TPP adalah merupakan salah satu perkara yang dibincangkan, ada sedikit kemajuan. *Insya-Allah* saya akan mencari masa untuk beri taklimat penuh kepada semua Ahli-ahli Dewan Negara dan mungkin sekali dengan Dewan Rakyat kerana ini satu benda yang besar. Ada beberapa perkara yang dipersetujui semalam dalam perbincangan antara kedua-dua pemimpin. Perdana Menteri sebut dalam ucapan beliau bahawa secara keseluruhannya kita akan mendapat faedah. Ada kos, ada juga apa kita buat- memang tidak ada suatu yang kita buat ini bagus belaka. Ada yang tidak baik, ada yang baik. Akan tetapi yang penting kerajaan sama ada yang baik itu mengatasi yang kurang baik.

Jadi, TPP begitu juga mungkin ada pihak yang akan terjejas tetapi Perdana Menteri sebut secara keseluruhannya kita yakin TPP akan membawa manfaat kepada kita. Jadi, ada beberapa perbincangan yang diadakan. Ada sedikit kemajuan dan saya ditugaskan untuk memantapkan lagi isu-isu yang belum lagi diselesaikan. Kita ada enam, tujuh isu, isu bumiputera, isu syarikat milik kerajaan, isu *intellectual property rights*, isu *environment labor*, isu ISDS. Ini antara enam isu yang kita masih lagi ada isu dan kita akan berbincang bagaimana kita boleh *close the gap*.

Auto, memang dalam perundingan, pihak-pihak tertentu memang memohon untuk kita buka pasaran. Jadi, TPP ini dia hendak masuk ke negara kita, kita hendak keluar juga. Kalau masuk ini, sudah pasti mereka hendak supaya kita kurangkan *duty* dan ini belum dimuktamadkan lagi. Jadi, jikalau kita bersetuju, sudah pasti ada sedikit kesan. Akan tetapi syarikat kita pun sudah mampu untuk

bersaing. Pada masa yang sama ada peluang juga, masuk itu mungkin kita terima sedikit tekanan tapi ada peluang. Umpamanya Mexico yang disebut oleh Yang Berhormat tadi Yang Berhormat Tuan Baharuddin di dalam soalan tambahan.

Merupakan salah sebuah negara pembekal utama kereta ke Amerika Syarikat. Amerika Syarikat tidak berapa—saingannya kurang, maka dia buat di Mexico dan banyak komponen yang dibuat di Mexico mungkin syarikat-syarikat bersaing hebat boleh melabur di Mexico dalam bidang komponen dan komponen itu boleh dijual di Amerika Syarikat. Jadi, ini antara faedah yang dapat diperolehi oleh syarikat-syarikat *auto* melalui TPP yang belum lagi dimuktamadkan. Jadi, *insya-Allah* Tuan Yang di-Pertua, kita akan bagi taklimat penuh pada Ahli Dewan Negara berkaitan TPP. Terima kasih.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Saya nampak Yang Berhormat Dato' Abdul Rahim dan Yang Berhormat Dato' Haji Abdul Rahman sampai berlumba-lumba. Saya rasa Yang Berhormat Dato' Abdul Rahim memberi laluan kepada Yang Berhormat Dato' Haji Abdul Rahman.

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak tahu berapakah jumlah kerugian Proton, sejak bila. Kedua, apakah jaminan dan langkah-langkah untuk capai keuntungan Proton? Ketiga, apakah kalau terus menerus rugi, apakah Proton hendak di tutup.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih. Sila-sila.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, kita cerita tadi mengenai pasaran luar. Pasaran luar ini sebagai satu strategi pemasaran. Jadi, biasa pun kalau kita hendak memperkenalkan produk baru memang kita kena labur. Jadi, kalau skalanya kecil sudah pasti sukar untuk mendapatkan keuntungan. Jadi, jumlah kerugian ini, kerajaan bukan memiliki Proton, ini maklumat disampaikan kepada kami. Setiap kereta yang dijual, Proton rugi antara RM2,000 hingga RM10,000. Banyak lagi kereta jual, lagi rugi banyaklah. Itu sebabnya pengurusan baru mengkaji semula kaedah lama. Kaedah baru ini ialah dengan Geely, minggu lepas tandatangan perjanjian untuk buat satu *feasibility study* untuk baru hendak buat kajian kemungkinan.

Maknanya, kalau model yang berjaya, kalau berdasarkan model Iran yang mana Proton untung, maka Proton yakin bahawa eksport kereta Proton melalui kaedah CKD di China akan membawa keuntungan. Jadi, Proton amat yakin dengan kaedah ini. Jadi, kalau itu berlaku, maka apa yang dialami Proton sebelum ini akan berubahlah. Tadi Yang Berhormat mahu tahu jaminan tadi. Jadi, untuk maklumat juga, lebih separuh daripada kereta yang dieksport ini kereta Gen-2. Itulah daripada maklumat yang diterima, RM2,000 hingga RM10,000. Jadi, kalau Proton terus rugi, apa akan berlaku. Ini pertimbangan perniagaan, *business decision*. Proton dulu memang ada merupakan syarikat berkaitan kerajaan, *government linked company (GLC)*, dengan izin.

Sekarang ini Proton dimiliki oleh Kumpulan DRB, maka terserahlah. Ini kerana DRB ini adalah syarikat besar, dia ada bank, ada hotel, ada gula, macam-macam. Jadi, mungkin strateginya. Mungkin dia ada masalah sana-sikit, mungkin dapat diatasi dengan keuntungan di dalam sektor-sektor lain kerana *DRB-HICOM* merupakan salah sebuah konglomerat yang terbesar di negara kita Malaysia. Jadi, kerajaan tidak campur tangan, kerajaan tidak ada saham di dalam Proton sama ada hendak tutup

ataupun terus buka. Ini terserah kepada pemilik saham *DRB-HICOM*. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Dato' Menteri. Sekali lagi terima kasih atas datang sendiri untuk menjawab.

11. Datuk Haji Yunus bin Haji Kurus minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) sejauh manakah usaha kerajaan selama ini berhasil untuk memakmurkan perpaduan kaum; dan
- (b) apakah pencapaian usaha perpaduan selama ini perlukan penambahbaikan sehingga kerajaan memerlukan suatu sistem indikator seperti cadangan mewujudkan sistem amaran konflik perkauman bagi mengesan konflik perkauman.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tan Sri Datuk Seri Panglima Joseph Kurup]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Salam sejahtera dan salam perpaduan.

Dalam soalan Yang Berhormat ada dua, jadi saya akan jawab pertanyaan pertama terlebih dahulu dengan menghuraikan satu atau dua projek yang dijalankan oleh Jabatan Perpaduan dan Integrasi Nasional dan selepas itu membuat kesimpulannya.

■1200

Tuan Yang di-Pertua, sejak penubuhan Jabatan Perpaduan Negara pada tahun 1969, kerajaan telah mengambil pelbagai langkah dan inisiatif untuk menyatupadukan rakyat. Untuk menghuraikan isu perhubungan kaum dan meningkatkan kepercayaan antara satu dengan lain, program-program seperti rumah terbuka sempena hari perayaan diperkenalkan melalui Majlis Perhubungan Masyarakat ternyata berjaya meningkatkan keyakinan dan perpaduan rakyat pelbagai kaum. Kerajaan sentiasa berusaha menyusun pelbagai rancangan dengan menggubal Rukun Negara walaupun membuat penambahbaikan kepada dasar sedia ada dan melaksanakan pelbagai program dan aktiviti untuk kepentingan dan kesejahteraan dan hubungan kejiranan secara *inclusive* dan komprehensif selari dengan matlamat Wawasan 2020.

Bagi mendukung usaha ini, pelbagai kementerian dan agensi turut memainkan peranan dan tanggungjawab mengikut bidang masing-masing ke arah memelihara, mengukuh dan meningkatkan perpaduan nasional. Antaranya ialah Kementerian Pelajaran Malaysia, Kementerian Belia dan Sukan, Kementerian Wilayah Persekutuan, Jabatan Latihan Khidmat Negara dan beberapa agensi lain. JPNIN juga telah melaksanakan dan memperteguh hubungan etnik di Malaysia melalui beberapa program:

- (i) perluasan 6,482 rukun tetangga dan 4,011 skim rondaan sukarela sehingga 31 Disember 2013. Untuk memperkasakan lagi rukun tetangga, *unity squad* ditubuhkan memberi perkhidmatan kepada komuniti dan masyarakat untuk mencapai inisiatif penyatuan nasional dan menggerakkan masyarakat;

- (ii) meningkatkan kefahaman silang budaya masyarakat berbilang kaum melalui program integrasi nasional seperti lawatan integrasi nasional dan kursus orientasi;
- (iii) pelantikan 874 orang *mediator community* untuk melakukan pengesanan, pemantauan dan intervensi isu-isu sosial dan kejiwaan di peringkat komuniti;
- (iv) mengukuhkan mekanisme perpaduan dengan penubuhan seperti Majlis Konsultasi Perpaduan Negara;
- (v) memantapkan Jawatankuasa Mempromosi Kefahaman dan Keharmonian di Antara Penganut Agama atau JKMPA bagi mewujudkan persefahaman dan keharmonian antara semua penganut agama; dan
- (vi) mengadakan kerjasama strategik dengan *Malaysian Retailers-Chain Association* atau MRCA iaitu memberi peluang kepada 10,000 penempatan kerja pelajar bumiputera ke dalam syarikat-syarikat bukan bumiputera yang dikenali sebagai *Unity Intensive Program*.

Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan kajian dan pemerhatian jabatan jelas menunjukkan perpaduan di peringkat akar umbi adalah baik. Melalui program anjuran JPNIN yang telah berjaya membawa hasil pembangunan sosial yang dapat dinikmati oleh semua rakyat serta mengekalkan keharmonian, kestabilan dan keamanan. Namun tidak dapat dinafikan masih terdapat segelintir pihak mengungkit-ungkit isu perkauman untuk tujuan mendapatkan *mileage* politik. Nasihat saya ialah hentikanlah daripada memainkan isu-isu perkauman tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, soalan nombor dua. Saya berpendapat syor atau cadangan agar kerajaan membina satu bentuk sistem amaran awal untuk memantau secara berterusan keadaan sosial di seluruh negara dan mengesan sebarang konflik perkauman amatlah dialu-alukan. Kita kini terdapat beberapa agensi kerajaan yang telah melakukan kesiapsiagaan dengan membangun sistem pengesanan awal masing-masing seperti Majlis Keselamatan Negara, Polis Diraja Malaysia, Angkatan Tentera Malaysia, Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional dan lain-lain agensi bertujuan untuk memantau keadaan di dalam negara kita. Kerajaan bersedia mengkaji keperluan untuk membina suatu sistem amaran awal yang lebih besar secara sistematik, menyeluruh dan mantap yang boleh memanfaatkan kita semua untuk jangka panjang dan sekali gus mempersiapkan kerajaan berhadapan dengan sebarang cabaran terhadap kesepaduan, keamanan dan kestabilan negara.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya ingin mengatakan di sini bahawa adalah jelas bahawa proses membina negara dan memupuk perpaduan sememangnya merupakan satu perjuangan yang berterusan yang memerlukan pembaharuan dan transformasi. Usaha memupuk persefahaman dan perpaduan dalam kepelbagaian atau *unity in diversity* memerlukan penyertaan dan sumbangan semua pihak terutamanya para pemimpin politik, pemimpin masyarakat dan penjawat awam. Marilah kita bersama-sama membudayakan perpaduan dan merayakan kepelbagaian demi negara tercinta Malaysia ini. Sekian Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Sebagaimana amalan kita apabila Menteri datang menjawab, kita memberikan tiga soalan tambahan. Sebagaimana amalan, saya mengucapkan terima kasih dan mengalu-alukan kedatangan Yang Berhormat Menteri untuk datang sendiri menjawab dalam Dewan ini pagi ini. Seterusnya saya mempersilakan Yang Berhormat Datuk Haji Yunus bin Haji Kurus.

Datuk Haji Yunus bin Haji Kurus: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri. Pada akhir-akhir ini jelas terdapat bibit-bibit perpecahan atau kerapuhan berlaku di kalangan rakyat Malaysia. Saya yakin dengan kebijaksanaan kerajaan akan dapat menangani masalah ini.

Saya minta supaya kementerian dapat mungkin mengubahsuai strategi yang lebih proaktif. Tumpuan utama kita ialah terhadap anak-anak muda. Takut-takut jika perkara yang tidak baik ini menebal dan dibawa pula ke peringkat dewasa, maka mungkin itu sudah terlambat. Apa komen Yang Berhormat Menteri? Terima kasih.

Tan Sri Datuk Seri Panglima Joseph Kurup: Saya ringkaskan sahaja ucapan saya itu. Sememangnya kerajaan sedar keadaan dan *mindset* orang-orang muda sekarang ini. Kita bersedia *from time-to-time to create program* yang dapat memenuhi keperluan semasa. Itulah saya katakan sebentar tadi bahawa kita sentiasa memperkasakan jentera-jentera bawahan terutama sekali rukun tetangga di mana *unity squad* sebentar tadi saya perkenalkan. Selain daripada itu, saya juga telah mengarahkan supaya jentera-jentera kita dapat mendampingi NGO-NGO terutama sekali persatuan-persatuan seperti *The Malaysian-Chinese Youth Association*, *The Buddhist Association* dan sebagainya.

■1210

Jadi ini sebenarnya inisiatif kita untuk mendekati orang-orang muda ini. Selain daripada itu kita mendidik juga kanak-kanak mulai dari kecil lagi di mana sekarang kita mempunyai lebih kurang 3000 sekolah tabika untuk mendidik anak-anak kita untuk menghormati Rukun Negara supaya mereka dapat mempelajari silang budaya cara lain kaum itu hidup dan sebagainya. Sekian.

/Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Silakan, Yang Berhormat Dato' Dr. Johari bin Mat.

Dato' Dr. Johari bin Mat: Terima kasih, Yang Berhormat Dato'. Saya tertarik dengan usaha-usaha yang telah dibuat oleh kerajaan dan kementerian untuk menyatupadukan masyarakat kita, syabas dan saya di sini saya ingin bertanya kepada Menteri, sebenarnya apa punca-punca atau faktor yang boleh membawakan keretakan di dalam masyarakat kita ini. Terima kasih.

Tan Sri Datuk Seri Panglima Joseph Kurup: Saya sudah mengatakan sebentar tadi, di akar umbi ini sebenarnya tidak ada masalah. Semuanya baik, dijaga dengan baik, dijaga dengan rapi oleh jentera-jentera yang terdapat di bawahan. Akan tetapi dalam penganalisaan saya sudah cakap secara ringkas tadi di mana orang-orang yang menimbulkan keretakan ini ialah pemimpin-pemimpin, saya minta maaf, pemimpin-pemimpin yang ingin mencari *political mileage* untuk mendapat sesuatu, untuk mendapat kepentingan sendiri. Jadi kalau ini kita elakkan saya percaya negara kita ini aman. Sekian.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Silakan Yang Berhormat Puan Batmavathi.

Puan Bathmavathi a/p K.Krishnan: Terima kasih, Dato Dr. Firdaus. Terima kasih Yang Berhormat Menteri yang menjawab. Kita sudah lama menyatakan tentang perpaduan kaum. Selalunya kita diingatkan pemimpin terutamanya supaya tidak mempermainkan isu perkauman tetapi kalau kita lihat secara realistik keadaan yang nyata, ada parti-parti politik yang mewakili kaum jadi aktiviti mereka, semua kegiatan mereka akan bertumpu kepada kaum dan ia akan bercakap tentang kaum itu untuk sesuatu kaum sahaja.

Jadi apakah, di manakah terletak persamaan, bilakah kita akan mencapai *across the board* untuk merentasi parameter-parameter kaum ini untuk mencapai perpaduan dan dalam kemajuan, dalam ekonomi ataupun dalam prestasi kita selalu ada indikator-indikator untuk menilai pencapaian. Jadi saya hendak tanya apakah indikator-indikator yang boleh kita gunakan untuk mencapai macam Yang Berhormat Menteri sendiri telah beritahu tadi di peringkat akar umbi ada pencapaian perpaduan kaum tetapi apakah indikator-indikator yang boleh kita gunakan untuk menguji dan mewakili secara saintifik atau secara bukti bahawa perpaduan itu telah tercapai? Itu persoalan saya, terima kasih.

Tan Sri Datuk Seri Panglima Joseph Kurup: Terima kasih, Yang Berhormat. Selalunya pihak kerajaan ada satu sistem untuk menilai tahap pencapaian kita. Saya hanya berkata dengan satu kajian, kajian yang dijalankan oleh Jabatan Perpaduan dan Integrasi Nasional di mana kajian yang kita jalankan itu dinamakan sebagai SSI atau *Society Stress Index* di mana kita menjalankan beberapa kajian dan ia melibatkan banyak aspek seperti perasaan, persepsi dan sensitiviti manusia yang dibentuk dan dipengaruhi oleh latar belakang sejarah, sosiobudaya, pemikiran serta anutan agama sesuatu kaum. Aspek-aspek ini berubah-ubah mengikut persekitaran dan peristiwa serta dipengaruhi oleh kenyataan pemimpin atau kelakuan golongan tertentu dari masa ke semasa.

Walaupun demikian, SSI ini sebenarnya *Society Stress Index* mengukur semua jenis ketegangan. Oleh kerana Yang Berhormat bertanya sebentar tadi berkaitan dengan bagaimanakah pencapaian kemakmuran perkauman ini, jadi inilah salah satu formula yang kita guna di mana ia mengukur semua jenis ketegangan termasuk dan bukan terhad kepada pergaduhan antara kaum. Analisa data yang menggunakan formula ini telah dilakukan buat kali pertamanya pada tahun 2008 yang menghasilkan SSI sebanyak 28 kes per sejuta penduduk. SSI pada tahun 2012 adalah 19.9 kes per sejuta penduduk dan pada tahun 2013 18.9 kes per sejuta penduduk.

SSI mencerminkan suasana sosiopolitik setiap tahun di mana tahun 2008 dilihat Pilihan Raya Umum Ke-12 dengan banyak isu dan protes manakala tahun 2013 dilihat banyak isu-isu menjelang PRU-13. Walau bagaimanapun, secara keseluruhannya tahap, sekali saya menyatakan di sini, tahap keharmonian sosial adalah stabil dan masih terkawal. Inilah yang kita jalankan di jabatan kami sendiri. Sekian.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Walaupun biasanya kita membenarkan dua, tiga soalan tambahan tetapi tidak ada lagi nampaknya yang berminat untuk menanya, maka dengan itu kita hentikan di sini sesi soal jawab dan kita pindahkan kepada perkara berikut dalam agenda.

[Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan tamat.]

USUL**MENJUNJUNG KASIH TITAH UCAPAN
SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG**

Aturan Urusan Mesyuarat dibaca bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah:

Bahawa suatu ucapan yang tidak sepertinya dipersembahkan kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, demikian bunyinya;

“Ampun Tuanku,

Patik, Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Dewan Negara Malaysia di dalam Persidangan Parlimen, memohon ampun mempersembahkan suatu ucapan yang ikhlas daripada Majlis Dewan Negara mengucapkan berbanyak-banyak syukur dan menjunjung kasih kerana Titah Seri Paduka Baginda semasa membuka Penggal Kedua, Parlimen Yang Ketiga Belas.” **[24 April, 2014]**

Dato’ Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Ahli-ahli Yang Berhormat, sebelum saya mempersilakan Kementerian Kewangan memulakan jawapan, saya diminta untuk membuat satu pengumuman oleh Yang Berhormat Menteri Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan iaitu Datuk Halimah binti Mohd. Sadique yang mengundang kita semua untuk makan tengah hari atas tajaan beliau bila Mesyuarat berhenti rehat nanti. Tempatnya ialah di Kafe Parlimen tempat kita biasa makan dan sebagai tarikan Yang Berhormat Datuk Halimah juga meminta saya membacakan menunya. Akan tetapi tidak boleh tapau mesti makan di sana semua sekali.

Pertama sekali lauk ikan patin masak tempoyak, ayam goreng kampung, daging salai masak lemak cili api dan udang galah. Sekali lagi bagi pihak Yang Berhormat Datuk Halimah saya mempersilakan kita semua untuk menikmati jamuan makan tengah hari di Kafe Parlimen tempat kita biasa makan.

Seterusnya saya dengan segala hormat mempersilakan Kementerian Kewangan untuk memberikan jawapan terhadap perbahasan.

12.19 tgh.

Timbalan Menteri Kewangan [Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan]: *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*, salam sejahtera, salam 1Malaysia. Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Titah Seri Paduka Baginda Yang di-

Pertuan Agong serta memberi cadangan dan pandangan terhadap beberapa perkara yang diutarakan berkenaan dengan Kementerian Kewangan.

■1220

Izinkan saya untuk memberi penjelasan ke atas isu-isu yang telah dibangkitkan tersebut. Pertama mengenai Cukai Barang dan Perkhidmatan (GST) telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam, Senator Dato' Lim Nget Yoon, Senator Puan Hajah Rohani binti Abdullah, Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul, Senator Puan Roslin binti Haji Abdul Rahman, Senator Datuk Chiew Lian Keng, Senator Tuan Saiful Izham bin Ramli, Senator Datuk Chiw Tiang Chai.

Ahli-ahli Yang Berhormat GST akan menggantikan Cukai Jualan dan Cukai Perkhidmatan (SST). GST akan dilaksanakan pada 1 Januari 2015 pada kadar 6%. GST telah diperkenalkan di 160 buah negara.

Tujuh negara ASEAN telah melaksanakan GST antaranya Indonesia pada tahun 1984 – 10% kadarnya, Thailand tahun 1992 – 10%, Singapura tahun 1993 – sekarang ini 7%, Filipina tahun 1998 – 12%, Kemboja tahun 1999 – 10%, Vietnam tahun 1999 - 10%, Laos tahun 2009 – 10%. Hanya tiga negara Asia Tenggara belum laksanakan GST iaitu Brunei, Myanmar dan Malaysia. Lebih daripada 90 rakyat dalam dunia ini berada di negara yang melaksanakan GST, 160 daripada 193 buah negara ialah 83% daripada keseluruhan negara dalam dunia.

Bagi memastikan rakyat Malaysia bersedia menerima GST, program-program konsultasi, kesedaran, rundingan secara *inclusive* akan diteruskan dan diperhebatkan ke seluruh negara. Pelan Komunikasi GST dijalankan melalui tiga kaedah utama saluran media tradisional, saluran media sosial, penerangan secara bersemuka. Aktiviti publisiti melalui akhbar arus perdana, televisyen, radio dan *billboard* diteruskan. Media sosial seperti *blogspot*, laman web, *Twitter* dan *Facebook* juga diteruskan.

Kementerian Kewangan dan Jabatan Kastam telah mengadakan program kesedaran dan latihan GST semenjak tahun 2010 lagi kepada tiga golongan sasaran iaitu pengguna, peniaga dan juga jabatan kerajaan. Program Penerangan GST pada pelajar-pelajar sekolah, IPTA, IPTS serta penduduk kampung juga dilaksanakan. Program ini juga melibatkan kerjasama kementerian, jabatan kerajaan dan persatuan-persatuan pengguna. Kerajaan juga telah dan terus melatih pegawai-pegawai supaya mahir tentang GST agar maklumat yang disampaikan tepat dan lebih mudah difahami oleh rakyat.

Program *Training of Trainers* dengan izin TOT bagi melatih pegawai-pegawai dan wakil-wakil masyarakat memahami GST secara jelas telah pun dilaksanakan dan akan terus dilaksanakan oleh Kementerian Kewangan. Selain itu Kementerian Kewangan juga akan melaksanakan Program TOT dan *SME HandHolding Program* dengan SME Corp dan beberapa persatuan perniagaan dalam masa terdekat bagi membantu para pengusaha kecil dan sederhana (PKS) bersedia sepenuhnya sebelum GST dilaksanakan. Kerajaan juga telah mewujudkan *hotline* GST iaitu nombornya 1-300-888-555 dan 03-88882211 dan *website* khas GST www.gst.custom.gov.my. Supaya pengguna dan peniaga boleh mendapatkan maklumat yang lebih terperinci mengenai GST.

Antara kesan GST ialah untuk rakyat yang berpendapatan RM2,000 dan ke bawah bayaran cukai tambahan di bawah GST adalah RM51.89 ketika dilaksana GST. Sekarang ini kita juga sebenarnya telah membayar cukai iaitu cukai jualan dan juga cukai perkhidmatan RM36.83 secara purata untuk mereka yang berpendapatan RM2,000 dan ke bawah sebulan. Dengan lain perkataan RM15.06 tambahan cukai apabila GST dilaksanakan setahun kali 12 jadi RM180 dan untuk membantu golongan RM2,000 dan ke bawah pendapatan ini. Kerajaan akan menambah BR1M daripada RM700 ataupun berapa juga yang diumumkan pada tahun hadapan. Tambahan RM300 untuk BR1M GST bagi membantu sedikit tambahan cukai RM180 itu, RM300 – RM180 masih ada lagi baki RM120. Selain daripada BR1M utama RM700 atau RM800 yang akan diumumkan.

Peningkatan hasil akan dikongsi dengan rakyat. Pada tahun 2015 dijangka pendapatan tambahan ialah RM3 bilion, pada tahun 2016 ialah RM9 bilion. Segala peningkatan hasil kita akan terus memberikan BR1M misalnya dan kemudahan tambahan sekolah, hospital dan segala perkara yang berkaitan pembangunan.

- (i) pakej bantuan kepada peniaga, pengurangan kadar cukai pendapatan syarikat korporat akan diturunkan cukai pendapatan 25% ke 24%, SME ataupun PKS 20% kepada 19%;
- (ii) mengurangkan kadar cukai pendapatan untuk pendapatan bercukai RM500,000 yang pertama daripada 20% ke 19%;
- (iii) perbelanjaan pembelian peralatan dan perisian ICT diberi elaun modal dipercepatkan;
- (iv) perbelanjaan ke atas kos latihan perakaunan dan ICT berkaitan GST diberi potongan tambahan, yuran kesetiausahaan dan pemfailan cukai diberi potongan cukai pada had yang ditetapkan.

Jumlah pakej bantuan ini bantuan tunai kepada penerima BR1M RM1.77 bilion, bantuan perisian perakaunan RM150 juta, geran latihan RM100 juta, pembayaran balik cukai jualan bagi barang dalam pegangan RM470 juta. Pakej bantuan cukai, penurunan dan penstrukturan semula cukai pendapatan individu RM2 bilion, insentif-insentif cukai lain RM420 juta. GST merupakan hasil Kerajaan Persekutuan yang akan dimasukkan ke dalam Kumpulan Wang Disatukan dan seterusnya akan diagihkan melalui bajet tahunan yang dibuat pada setiap tahun.

Isu BR1M yang telah dibangkitkan oleh Senator Datuk Seri Syed Ibrahim bin Kader, Senator Puan Hajah Rohani binti Abdullah, Senator Datuk Hajah Noriah binti Mahat, Senator Datuk Chiew Lian Keng, Senator Tuan Ahmad bin Yusof, Senator Datuk Raja Ropiaah binti Raja Abdullah, Senator Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad. Hasil negara yang kita pulangkan semula oleh kerajaan kepada rakyat ini banyak antaranya ialah BR1M. Antaranya tujuan mengurangkan sedikit daripada bebanan hidup golongan berpendapatan rendah. BR1M tanpa mengira kaum, tanpa mengira bangsa akan menerima berdasarkan syarat berikut, warga emas, pendapatan kurang daripada RM3,000, BR1M 1 dan BR1M 2 dapat RM500, BR1M RM650 campur RM50 insurans BR1M. Pendapatan RM3,001 hingga RM4,000, BR1M 1 dan BR1M 2 tidak ada tetapi BR1M 3 RM450 dan RM50 insurans BR1M.

Pendapatan RM2,000 dan ke bawah bujang pada BR1M 1 dan BR1M 2 RM250 pada BR1M 3 RM300. Sehingga 20 April 2014, jumlah penerima BR1M adalah seramai 6.5 juta orang yang melibatkan peruntukan sebanyak RM3.4 bilion. Pecahan adalah seperti berikut:

- (i) isi rumah yang menerima RM650+RM50 insurans berjumlah RM3,805,623. Jumlah dari segi RM2.473 bilion,
- (ii) isi rumah yang menerima BR1M RM450+RM50 i-BR1M. Jumlah bilangan penerima 349,226 orang. Jumlahnya RM157.1 juta.
- (iii) bujang yang menerima RM300 jumlahnya penerima ialah 2,112,906 orang dalam RM633.87 juta.

Kerajaan telah menjalankan proses semakan ataupun verifikasi bagi memastikan mereka yang benar-benar layak sahaja menerima bantuan BR1M 2014. Proses verifikasi dilaksanakan secara menyeluruh dengan semakan bersama data-data dari pelbagai agensi. Antaranya Jabatan Perkhidmatan Negara, Lembaga Hasil Dalam Negeri, Jabatan Perkhidmatan Awam, Jabatan Akauntan Negara dan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja dan juga Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ).

Walau bagaimanapun, kerajaan dari semasa ke semasa akan membuat penambahbaikan ke atas pelaksanaan BR1M bagi memastikan bantuan disalurkan kepada golongan yang layak sahaja. Sehingga 20 April 2014 jumlah permohonan rayuan yang telah diterima adalah 246,911 orang. Jumlah ini dijangkakan akan bertambah memandangkan tempoh rayuan BR1M masih dibuka sehingga 31 Mei 2014. Semua permohonan rayuan masih diproses yang hanya akan selesai selepas 31 Mei. Untuk makluman, pemberian bantuan tunai BR1M adalah matlamat untuk membantu meringankan sebahagian beban sara hidup rakyat berpendapatan rendah. Selain daripada BR1M, kerajaan telah menyediakan pelbagai insentif yang lain. Antaranya:

- (i) penerusan subsidi barangan keperluan asas seperti beras, minyak masak, gas memasak, LPG dan juga RON95 dan diesel;
- (ii) pemberian bantuan persekolahan RM100 kepada pelajar sekolah;
- (iii) pemberian baucar buku 1Malaysia RM250;
- (iv) Kemudahan Klinik 1Malaysia dan Kedai Rakyat 1Malaysia;

■ 1230

Seterusnya, pengurangan kadar cukai pendapatan individu sebanyak 1% seperti contoh golongan profesional muda yang belum berkahwin dengan pendapatan bulanan RM5,000 akan menikmati penjimatan cukai pendapatan sehingga RM425. Tambahan pula kerajaan turut memberi peluang kepada golongan berpendapatan rendah untuk mendapatkan sumber kewangan untuk melibatkan diri dalam industri kecil-kecilan dan keusahawanan. Terdapat banyak sumber untuk mendapatkan pembiayaan seperti Amanah Ikhtiar Malaysia, TEKUN, MARA, PKS serta *micro credit*. Kerajaan daripada semasa ke semasa akan terus menambah baik program bantuan bagi memastikan ia dapat terus membantu rakyat. Apakah sebab gagal mendapatkan BR1M, antaranya:

- (i) semakan data agensi mendapati pendapatan isi rumah melebihi RM4,000;

- (ii) semakan data agensi mendapati pendapatan melebihi RM2,000 untuk yang bujang;
- (iii) semakan data agensi mendapati had kemampuan pemohon memiliki kenderaan melebihi syarat kelayakan. Ini apabila kita memeriksa daripada JPJ;
- (iv) semakan data mendapati had kemampuan suami dan isteri memiliki kenderaan melebihi syarat kelayakan;
- (v) pemohon wujud sebagai suami atau isteri permohonan lain;
- (vi) permohonan wujud sebagai tanggungan permohonan lain. Sebagai contoh, anak meletakkan ibu dan ayahnya sebagai tanggungjawab walhal ibu dan ayah itu berada di rumah yang berbeza;
- (vii) ada juga nombor pengenalan pasangan dan tanggungan tidak wujud di Jabatan Pendaftaran Negara;
- (viii) nama pasangan dan tanggungan berbeza dengan data Jabatan Pendaftaran Negara; dan
- (ix) maklumat pasangan dan tanggungan perlukan pengesahan.

Surat pemakluman telah dihantar kepada semua pemohon yang gagal dalam permohonan BR1M 2014 pada 24 Mac 2014 yang juga memaklumkan alasan kegagalan. Pemohon yang gagal boleh membuat rayuan kepada Lembaga Hasil Dalam Negeri, ada pejabat Lembaga Hasil Dalam Negeri di daerah-daerah mulai 1 April yang lepas hingga 31 Mei 2014. Untuk makluman, pemberian bantuan tunai BR1M adalah bermatlamat sebagaimana yang telah saya sebutkan tadi dan begitu juga mengenai perkara-perkara untuk kita membantu kenaikan kos sara hidup, juga telah saya nyatakan.

Rasionalisasi subsidi yang dibangkitkan oleh Senator Hajah Rohani binti Abdullah dan Senator Datuk Chin Su Phin. Saya ingin memaklumkan bahawa jumlah keseluruhan subsidi pada tahun 2013 ialah RM47 bilion. Jumlah keseluruhan subsidi dijangka untuk tahun 2014 ini, RM39 bilion. Untuk subsidi minyak RON95 dan juga diesel, pada tahun 2013 daripada RM47 bilion itu, RM24.8 bilion untuk subsidi RON95 dan juga diesel. Untuk subsidi diesel pada tahun 2014 ialah RM22.34 bilion daripada keseluruhan RM39 bilion subsidi, dan bantuan tunai pada tahun 2014 sedangkan bajet untuk pembangunan untuk 2013, RM45 bilion, subsidi RM47 bilion. Kemudian bajet pembangunan 2014, RM44.5 bilion manakala subsidi RM39 bilion. Pada zaman Tun Mahathir misalnya jumlah subsidi minyak pada ketika itu RM2 bilion setahun tetapi sekarang ini zaman Menteri Kewangan Dato' Sri Mohd Najib pada saat dan ketika ini RM2 bilion sebulan.

Oleh kerana banyak RM2 bilion sebulan yang kita laburkan untuk subsidi, maka kita mengadakan rasionalisasi subsidi. Oleh kerana itu, antaranya ialah sebagai untuk kita memberikan penjelasan, taklimat dan penjelasan mengenai langkah-langkah bajet yang turut meliputi langkah mengukuhkan kedudukan fiskal negara sama ada menerusi sesi ceramah untuk *road show* atau media massa seperti radio dan televisyen. Kumpulan sasar, wakil industri, peniaga, orang awam, ahli-ahli penganalisis ekonomi dan ahli akademik. Sebagai contoh, selepas pembentangan Bajet 2014 pada Oktober 2013, pegawai-pegawai Kementerian Kewangan telah memberi taklimat mengenai Bajet 2014

pada 700 orang pegawai Jabatan Penerangan dan Jabatan Hal Ehwal Khas agar mereka dapat memberi penjelasan kepada rakyat di peringkat akar umbi.

Kerajaan akan terus berusaha bagi memastikan pemberian subsidi oleh kerajaan akan lebih menepati kumpulan sasaran yang benar-benar memerlukan subsidi dan bantuan daripada kerajaan. Dalam mencapai objektif tersebut, rasionalisasi subsidi dilaksanakan dengan mengalih kaedah pemberian subsidi secara pukal yang mempunyai banyak ketirisan kepada pemberian subsidi yang lebih bersasar. Tiris subsidi ini contohnya melalui penyeludupan. Ini berlaku kerana harga petrol dan diesel di negara ini lebih rendah daripada negara lain.

Rasionalisasi subsidi akan dijalankan secara berhati-hati bagi memastikan kesan yang minimum kepada rakyat. Antara langkah rasionalisasi subsidi terkini yang telah diambil oleh kerajaan ialah pengurangan subsidi 20 sen ke atas petrol RON95 dan diesel, gula 34 sen dan tarif elektrik.

Selain itu, kerajaan juga sedang dalam kajian untuk membangunkan satu pangkalan data yang lebih komprehensif dan *integrated* bagi semua jenis bantuan subsidi dan insentif yang diberi oleh pelbagai agensi. Ini bagi memastikan setiap individu atau keluarga mendapat manfaat yang mencukupi dan tidak berlaku pertindihan. Pada masa hadapan, kerajaan bercadang mewujudkan program perlindungan sosial dengan izin, *social protection program* yang lebih komprehensif.

Seterusnya isu hutang isi rumah yang dibangkitkan oleh Senator Puan Hajah Mariany binti Mohammad Yit. Kerajaan sentiasa memantau perkembangan hutang sektor isi rumah. Jumlah hutang isi rumah yang terkini pada tahun 2013 adalah sebanyak RM854.3 bilion atau 86.8% daripada Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK). Jumlah hutang isi rumah tersebut telah meningkat pada kadar yang lebih perlahan iaitu sebanyak 11.7% pada tahun 2013 berbanding 13.5% pada tahun 2012 dan 2011 dan 15.1% pada tahun 2010. Daripada RM854.3 bilion itu, pecahannya adalah seperti berikut;

Hutang. Hutang kita semua termasuk hutang Yang Berhormat Senator, hutang saya, hutang Tuan Yang di-Pertua. Apakah hutang-hutang itu? Daripada keseluruhan hutang, 44% untuk beli rumah, 17% beli kereta, 16.4% pinjaman peribadi contohnya untuk kesihatan, untuk pendidikan dan juga ubah suai rumah serta beli perabot. Manakala 7.5% membeli harta tetapi bukan kediaman misalnya beli rumah kedai. Sebanyak 6.6% daripada hutang isi rumah itu ialah untuk membeli saham, *security* melalui itu juga sejenis harta. Manakala 4% sahaja kredit kad Tuan Yang di-Pertua dan 3.8% ialah hutang-hutang melalui AEON Credit, BMW Capital, Toyota Capital dan itu jumlah komponen hutang isi rumah.

Kedudukan hutang isi rumah ini secara amnya telah disokong oleh pertumbuhan pendapatan sejajar dengan perkembangan ekonomi negara dan suasana guna tenaga yang stabil. Trend hutang isi rumah ini juga selaras dengan pengumpulan aset kewangan isi rumah yang meningkat pada kadar yang hampir sama iaitu 11.2%. Sungguhpun kedua-dua trend mengalami pertumbuhan yang hampir sama, nisbah aset kewangan pada hutang isi rumah terus tinggi di mana aset kewangan melebihi hutang sebanyak 2.2 kali ganda dengan lain perkataan, hutang itu ada sandaran kepada aset. Satu lagi yang saya ingin nyatakan bahawa NPL ataupun *non-performing loan*, ataupun hutang yang tidak berbayar lebih daripada tiga bulan daripada keseluruhan hutang isi rumah ini ialah cuma 1.3%.

Daripada 100 orang, tidak sampai dua orang yang tidak boleh membayar. Pada ketika kita rasa ia adalah satu perkara yang berat tetapi pada waktu yang sama, ia ada mengandungi 44% itu misalnya rumah yang akan sentiasa meningkat nilai harta itu dan pada ketika yang sama, NPL nya adalah rendah.

Jadi kerisauan itu dapat terjawab. Apakah antara langkah-langkah yang dibuat dalam menangani isu hutang isi rumah? Kita ada AKPK, agensi kaunseling dan pengurusan kredit misalnya sehingga 31 Mac 2014, kita mengadakan kaunseling kepada orang-orang yang terlebih hutang ini, 105,560 telah diberikan kaunseling oleh AKPK Bank Negara Malaysia dan daripada itu, 96,867 orang mengikuti program penyusunan semula hutang. Selesai. Seramai 5,665 orang telah selesai membayar hutang-hutang mereka dan kita akan terus mengadakan program pendidikan mengenai kewangan. Setakat ini yang telah dilaksanakan oleh AKPK Bank Negara Malaysia ialah melibatkan 437,257 rakyat.

■1240

Bank Negara juga telah mengambil beberapa langkah progresif seperti berikut:

- (i) menetapkan nisbah pinjaman maksimum LTV dengan izin *loan to value* pada 70% bagi pinjaman perumahan rumah ketiga dan ke atas;
- (ii) pelaksanaan garis panduan kad kredit yang lebih ketat;
- (iii) mengehendkan tempoh pinjaman perumahan kepada 35 tahun dan pembiayaan peribadi kepada sepuluh tahun;
- (iv) melarang institusi kewangan menawarkan produk pembiayaan peribadi tanpa permohonan daripada peminjam;
- (v) memastikan institusi kewangan mematuhi nisbah khidmat hutang yang berhemat;
- (vi) menyusun semula struktur kadar cukai keuntungan harta tanah;
- (vii) memberikan pelepasan cukai khas kepada golongan berpendapatan sederhana;
- (viii) meningkatkan harga minimum harta kediaman yang boleh dibeli oleh warga asing daripada setengah juta ringgit kepada RM1 juta;
- (ix) melarang pembiayaan DIBS dengan izin, *Developer Interest Bearing Scheme* bagi mengelakkan pemaju memasukkan tanggungan kadar faedah pinjaman pembeli semasa tempoh pembinaan ke dalam harga rumah yang dijual; dan
- (x) menambah baik bantuan rakyat seperti BRT1M dan lain-lain.

Di samping itu, program pendidikan di sekolah dan kolej vokasional juga telah dilaksanakan untuk melengkapkan generasi masa hadapan dengan kemahiran pengurusan kewangan asas. Ianya dapat memastikan mereka yang memasuki tenaga kerja pada masa akan datang mempunyai pengetahuan asas yang kukuh untuk membuat keputusan kewangan dengan bijak.

Perkembangan hutang sektor isi rumah akan terus dipantau dan kerajaan akan menilai keperluan untuk langkah-langkah lain bagi memastikan keberhutangan isi rumah kekal terkawal dan tidak menjadi satu sumber ketidakstabilan sosioekonomi dan kewangan.

Yang Berhormat Senator Dato' Dr. Johari Mat, isu kewangan Islam. Pembangunan prasarana kewangan Islam di Malaysia telah dibangunkan dengan sewajarnya dan sentiasa dinaiktarafkan bagi menyokong perkembangan pesat industri kewangan Islam. Dari sudut perundangan, Malaysia mempunyai kedudukan yang unik kerana kewujudan akta perundangan yang khusus dan prasarana berkaitan yang mengambil kira ciri-ciri tersendiri sistem kewangan Islam.

Antaranya, pertama, Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 yang merupakan salah satu langkah bagi memodenkan rangka kerja perundangan sedia ada dan memastikan undang-undang ini terus relevan dan berkesan bagi mengekalkan kestabilan sistem kewangan. Akta ini mendorong kepada pelaksanaan rangka kerja pengawalseliaan yang memberikan peruntukan khusus mengenai implikasi kontrak syariah terhadap aspek pelesenan dan operasi sehingga pembubaran sesebuah institusi kewangan Islam.

Kedua, Akta Bank Negara Malaysia 2009 yang memperuntukkan bahawa Majlis Penasihat Syariah Bank Negara Malaysia mempunyai kuasa tertinggi bagi penentuan hukum syariah bagi tujuan transaksi kewangan Islam. Majlis penasihat syariah tersebut berfungsi untuk menentukan hukum syarak mengenai isu kewangan dan mengeluarkan keputusan apabila dirujuk oleh institusi kewangan mahkamah dan penimbang tara.

Ketiga, bengkel kewangan Islam yang dianjurkan BNM dan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman pada 24 dan 25 April baru-baru ini. Ia merupakan platform kepada hakim-hakim yang diberi tanggungjawab untuk mendengar kes-kes di mahkamah bagi membincangkan isu-isu semasa berkaitan aplikasi kontrak syariah dalam produk perbankan Islam.

Seterusnya, Pusat Pendidikan Antarabangsa dan Kewangan Islam (INCEIF)...

Dato' Dr. Johari bin Mat: Boleh mencelah?

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Ya.

Dato' Dr. Johari bin Mat: Saya berterima kasih kepada...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sila, sila.

Dato' Dr. Johari bin Mat: Terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri yang telah memberi *respond* kepada persoalan saya baru-baru ini. Cuma sedikit saya hendak tahu. Mungkin saya tidak berapa dapat gambaran jelas lagi. Apabila ada pihak-pihak yang bertelingkah di dalam sistem yang mereka gunakan sistem kewangan Islam itu, ke mana mereka bawa untuk menyelesaikan masalah mereka? Katakan seorang peminjam dengan bank- katakan mereka pinjam rumahlah. Apabila ada masalah, jadi ke mana mereka hendak bawa kes itu? Adakah pada timbang tara mengikut pertimbangan syariah atau pada mahkamah biasa? Terima kasih.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Pertama, mereka boleh pergi berjumpa kepada Bank Negara untuk mendapatkan nasihat sama ada untuk membawa ke mahkamah kalau perkara itu tidak selesai, ataupun kita ada pusat timbang tara serantau Kuala Lumpur KLRCA yang telah

memperkenalkan Peraturan Arbitrasi atau Timbang Tara Islam, i-Arbitrasi. Ia merupakan kaedah timbang tara pertama di dunia dan penyelesaian pertikaian yang berbangkit pada sebarang kontrak komersial yang mengandungi isu-isu syariah. Peraturan i-Arbitrasi mengguna pakai arbitrasi suruhanjaya bagi perdagangan antarabangsa. Di samping itu, prasarana yang khusus juga telah diwujudkan bagi memenuhi keperluan modal insan. Itu tidak apalah. Saya kira saya menjawab Bank Negara dan timbang tara.

Kemudian, kita juga ada Pusat Pendidikan Antarabangsa dan Kewangan Islam (INCEIF) yang menawarkan Program Profesional Kewangan Islam yang bertauliah dan program-program pascasiswazah. Kita juga ada Institut Perbankan dan Kewangan Islam Malaysia (IBFIM) dan Pusat Pembangunan Industri Sekuriti (SIDC) yang menyediakan pelbagai program latihan teknikal bagi pengamal-pengamal industri dalam bidang perbankan Islam, takaful dan pasaran modal Islam.

Dari segi perbankan Islam, kita nombor tiga dari segi market *share* dalam dunia selepas Iran dan Arab Saudi. Dari segi takaful Malaysia nombor dua selepas Arab Saudi. Dari segi sukuk atau pun *Islamic Bond*, Malaysia nombor satu dari segi besar market *share* dalam dunia.

Kemudian, penyediaan pelbagai platform bagi menggalakkan perbincangan intelektual di kalangan para pengamal industri kewangan Islam serta mempertingkatkan kefahaman mereka dalam menangani isu-isu kontemporari yang melibatkan industri kewangan Islam seperti Muzakarah Cendekiawan Syariah Nusantara dan Forum Kewangan Islam Global.

Akhirnya, Perbadanan Pengurusan Likuiditasi Islam Antarabangsa (IILM) yang telah merintis terbitan sukuk jangka pendek secara berkala yang diterima pakai oleh Institusi Kewangan Islam Global bagi tujuan pengurusan kecairan, *liquidity management*, yang patuh syariah.

Yang Berhormat Senator Tuan Syed Shahir Syed Mahmud bertanya tentang KWSP. Buat masa ini, seksyen 2, Akta KWSP 1991 memperuntukkan bahawa kadar caruman KWSP adalah berdasarkan upah yang dibayar oleh majikan kepada pekerja berkenaan. Perkara-perkara yang tidak termasuk dalam definisi upah itu ialah:

- (i) caj perkhidmatan;
- (ii) bayaran lebih masa;
- (iii) ganjaran;
- (iv) faedah persaraan;
- (v) faedah pengurangan pekerja, pemberhentian sementara atau penamatan;
- (vi) mana-mana elaun perjalanan atau nilai mana-mana konsesi perjalanan; dan
- (vii) mana-mana saraan atau bayaran yang lain.

Sehubungan itu, memandangkan Perintah Gaji Minimum 2012 telah dilaksanakan secara sepenuhnya berkuat kuasa mulai 1 Januari 2014, KWSP sedang berada dalam proses untuk mengkaji perkara ini dan rang undang-undang mengenainya akan dipinda untuk sesi Parlimen yang akan datang.

Yang Berhormat Senator Puan Hajah Mariany mengenai *Urban Transformation Centre* (UTC). Sekarang ini ada enam iaitu di Pahang, Perak, Melaka, Kedah, Sabah, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Tiga lagi akan dibina pada tahun ini di Johor, Sarawak, dan Terengganu. Kerajaan sentiasa

peka dan prihatin kepada kehendak rakyat dan perkhidmatan yang sedang diberikan akan diperbaiki dan ditingkatkan. Ia adalah merupakan *one-stop centre* yang komprehensif, unik bagi Malaysia kerana tidak ada kerajaan dalam dunia yang sanggup hendak melaksanakan konsep ini yang memerlukan pengorbanan supaya perkhidmatan dapat diberikan daripada 8.30 pagi hingga 10 malam, tujuh hari seminggu kecuali pada cuti umum.

Seterusnya ialah mengenai Elaun Pekerja Cacat (EPC) dan elaun bantuan am oleh Yang Berhormat Senator Puan Bathmavathi K.Krishnan. Penetapan kadar EPC adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM). Kadar EPC telah dikaji semula pada Januari 2008 dan telah dinaikkan kadarnya daripada RM200 sebulan kepada RM300 sebulan. Pada masa yang sama, kelayakan siling pendapatan bulanan OKU yang layak memohon juga telah dinaikkan daripada RM750 kepada RM1,200.

Manakala bantuan am adalah di bawah negeri merupakan skim bantuan disediakan oleh negeri-negeri. Kadar dan syarat-syarat kelayakan skim ini adalah berbeza tertakluk kepada kemampuan kewangan kerajaan negeri masing-masing. Kadar bantuan am negeri adalah antara RM50 hingga RM770 sebulan. Bantuan ini merupakan satu bentuk saraan hidup bagi membantu kumpulan sasaran yang memerlukan meneruskan kelangsungan hidup. Prinsip penyampaian bantuan pula adalah berdasarkan kepada kelayakan dan bukannya merupakan hak, tanpa mengira latar belakang kaum, agama dan fahaman politik.

Yang Berhormat Senator Tuan Baharudin bin Haji Abu Bakar mengenai GLC. Kita ada 17 GLC utama iaitu AFFIN, AXIATA, Boustead, CIMB, Maybank, Malaysia Airport, MBSB, Malaysia Airlines, MRCB, Sime Darby, TM, TNB, Tabung Haji Plantation, UEM, UMW, BIMB, Chemical Company. Itu 17 GLC utama daripada kumpulan yang disebut sebagai kumpulan G20.

■1250

Sejak pelancaran Program Transformasi GLC pada bulan Mei 2004, kumpulan G20 telah memainkan peranan penting di dalam membangunkan ekonomi negara dalam pelaburan dan operasi yang dijalankannya dan seterusnya menyumbang kembali kepada beberapa kumpulan pihak berkepentingan. Sepanjang sepuluh tahun yang lalu berikut adalah antara pencapaian dan sumbangan G20 dalam tempoh sepuluh tahun lepas.

G20 menyumbang secara ketara kepada pencapaian ekonomi. Jumlah pulangan kepada pemegang saham meningkat sebanyak 13.8% setiap tahun sejak 14 Mei 2004 hingga 31 Disember 2013. Permodalan pasaran G20 meningkat sebanyak RM265 bilion atau 189% kepada RM405 bilion pada 31 Mei 2013 daripada RM140 bilion pada 14 Mei 2004. Pendapatan agregat G20 meningkat sebanyak 12% setahun kepada RM9.7 bilion pada tahun kewangan 2004 kepada RM26.2 bilion pada tahun kewangan 2013.

Pulangan kepada pihak berkepentingan. Dari segi kakitangan, G20 menyediakan peluang pekerjaan kepada 359,744 rakyat. Dari segi vendor pembekal, G20 menawarkan kontrak kepada 52,197 vendor sejak tahun 2004. Sebanyak 319 vendor telah ditauliahkan di bawah program pembangunan vendor. Dari segi masyarakat kira-kira 600,000 orang murid di 335 sekolah telah

menerima manfaat di bawah program Sekolah Angkat Pintar. Seramai 8,029 siswazah menganggur telah dilatih di bawah program GEMS. Sejumlah 5,123 keluarga telah menerima manfaat daripada Program Pembasmian Kemiskinan dalam Program Sejahtera.

Sumbangan ke arah pembangunan negara oleh GLC ini. Sejumlah RM78 bilion dalam bentuk dividen dan RM49 bilion dalam bentuk cukai telah dibayar antara tahun 2004 hingga tahun 2012. G20 terus memperluaskan operasi ke luar negara dengan 33% daripada pendapatannya adalah daripada luar negara. Sehingga Jun 2013, G20 telah melaksanakan sejumlah RM164 bilion dalam bentuk pelaburan modal yang mana kira-kira RM115 bilion daripadanya adalah dalam negara. Kumpulan GLC G20 ini akan meningkatkan kolaborasi dan pelaburan-pelaburan bersama dengan syarikat-syarikat bukan GLC swasta dan GLC terus menumpukan kepada perniagaan teras dan melupuskan aset tidak teras dan pegangan tidak kompetitif.

Seterusnya ialah mengenai premium insurans. Kecekapan dan mutu perkhidmatan...

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Saya mohon mencekah sedikit.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Ya, silakan.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Terima kasih Datuk. Dari segi perkembangan dan juga sumbangan GLC atas penerangan yang diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi saya agak rasa puas hati, cuma saya tidak faham sekarang ini dari segi kedudukan tentang persoalan saya berkenaan dengan UDA dan juga Tabung Haji. Mungkin di kementerian lain atau pun Kementerian Kewangan yang perlu menjawab soalan itu. Terima kasih Datuk.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: UDA memang di bawah Kementerian Kewangan dan Tabung Haji di bawah Jabatan Perdana Menteri. Kalau ada soalan-soalan spesifik boleh diberikan. Terima kasih.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Ini sebab persoalan saya mengenai UDA memang saya ada kemukakan semasa perbahasan saya. Jadi mungkin pegawai terlepas pandang atau pun jawapan nanti akan diberikan.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Kita akan beri jawapan. Terima kasih. Ini mengenai insurans kenderaan.

Kecekapan dan mutu perkhidmatan insurans telah meningkat dengan ketara. Untuk makluman di bawah rangka kerja perlindungan motor yang baharu terdapat dua usaha yang dilaksanakan serentak iaitu penyelarasan kadar premium tarif motor secara kecil dan berperingkat selama empat tahun bermula tahun 2012 sehingga tahun 2015. Ini adalah untuk pengenalan inisiatif-inisiatif bagi mengekang ketirisan dalam kos tuntutan. Kedua-dua usaha ini bertujuan untuk memastikan penanggung insurans mempunyai dana yang mencukupi untuk membayar tuntutan insurans motor kepada mangsa kemalangan jalan raya dan memastikan segala tuntutan dapat diselesaikan dengan lebih cepat dan cekap. Pelaksanaan rangka kerja tersebut telah mempercepatkan masa purata yang diambil oleh penanggung insurans untuk menyelesaikan tuntutan kecederaan anggota dan kematian pihak ketiga insurans motor sebanyak tiga bulan.

Usaha-usaha juga sedang dijalankan untuk meningkatkan kecekapan di sepanjang rantai penyelesaian tuntutan insurans motor. Ini termasuklah penubuhan pusat panggilan *accident assist* yang diterajui oleh industri insurans dan takaful untuk menyediakan bantuan kepada orang awam yang terlibat dalam kemalangan jalan raya untuk mendapatkan perkhidmatan menunda ke bengkel yang diluluskan serta menjawab pertanyaan asas mengenai tuntutan insurans motor.

Pihak Bank Negara prihatin terhadap impak penyelarasan premium dan berpegang kepada prinsip bahawa sebarang penyelarasan adalah berpatutan dan beransur-ansur, tidak membebankan dan bersesuaian dengan pengalaman risiko kategori kenderaan terbabit. Misalnya bagi tahun 2014, keputusan telah diambil untuk tidak mengenakan sebarang kenaikan premium bagi sembilan kelas kenderaan yang premiumnya didapati mencukupi bagi menampung tuntutan insurans motor.

Kemudian...

Dato' Lim Nget Yoon: Boleh mencelah?

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Ya, sila.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Boleh minta melalui sini, jangan terus ke sana. Kita janji dahulu bertanggung naik, berjinjang turun. Jadi ke sini dulu naik tangga, turun ke sana nanti.

Dato' Lim Nget Yoon: Ini sebab soalan saya memang mengenai tentang jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri setakat ini. Jadi saya minta izin daripada Tuan Yang di-Pertua...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sila, sila.

Dato' Lim Nget Yoon: ...Ini supaya saya dapat tangga yang betul. Terima kasih. Memandangkan premium untuk kenderaan yang lama semakin meningkat dan golongan tuan punya untuk kenderaan yang lama ini memanglah golongan yang kira miskin. Jadi yang ini memang tidak selaras dengan persepsinya. Jadi apakah pandangan daripada Yang Berhormat Menteri? Terima kasih.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Ya, kita memahami tentang isu insurans ini dan kita telah menyatakan tadi bahawa kenaikan premium insurans adalah berperingkat-peringkat. Kenaikan itu termasuklah kenderaan yang disebut oleh Yang Berhormat Senator Dato' Lim Nget Yoon sebentar tadi.

Saya ingin memaklumkan di sini memang ada kenaikan atau pun kita punya penyelarasan kadar premium RM1 hingga RM3.50 setahun untuk motosikal. Kereta sebanyak RM6 hingga RM34 setahun bergantung kepada keadaan kereta itu. Bas dan yang lain-lain ini agak- sebab kenderaannya besar iaitu sebanyak RM125 hingga RM180 setahun.

Apa pandangan Yang Berhormat Senator Dato' Lim Nget Yoon itu kita ambil perhatian. Namun baru-baru ini dalam tempoh lapan hari sahaja telah berlaku tiga kes kemalangan yang melibatkan bas ekspres di Lebuhraya Pantai Timur-Bentong, Pekan pun juga berlaku yang melibatkan sekurang-kurangnya 57 mangsa yang perlu diberi pampasan yang sewajarnya. Itu sebab ada pelarasan terhadap tuntutan-tuntutan ini. Keputusan ini juga diambil walaupun data menunjukkan terdapat beberapa kelas kenderaan yang menunjukkan tuntutan yang amat buruk. Misalnya pada tahun 2010 bagi setiap ringgit premium yang dikutip bagi perlindungan pihak ketiga bagi bas ekspres sebanyak RM5.67 dibayar sebagai tuntutan. Setiap ringgit premium bayaran untuk tuntutan RM5.67. Bagaimana syarikat insurans boleh hidup. RM1 premium, bayar RM5.67. Itu sebab kenapa kita terpaksa menaikkan.

Saya cuma ada satu lagi tentang SPANCO. Tidak mengapalah. Kerajaan ini daripada Datuk Haji Yunus bin Haji Kurus. Kerajaan mengenal pasti kekangan belanjawan untuk membeli, membaiki kereta serta mengendali satu *fleet* sebanyak 10,300 buah kereta rasmi dan kereta jabatan. Perjanjian kerjasama ini telah menghasilkan beberapa faedah kepada negara seperti mengurangkan beban pentadbiran kerajaan berhubung dengan perolehan dan penyelenggaraan kereta-kereta kerajaan. Itu sebab sesi selama 25 tahun diberikan kepada SPANCO dan pada ketika yang sama kita juga mendapat- SPANCO turut membuat pembayaran balik pada Kerajaan Malaysia dalam bentuk rebet sebanyak 6.6% ke atas kos sewaan melalui 1 Januari 1999 sehingga 31 Disember 2001. Rebet sebanyak 20% ke atas kos sewaan mulai tahun 2004 sehingga sekarang.

Yang Berhormat Senator Saiful Izham mengenai caj kemasukan lori, kereta. Levi kenderaan barang mulai diperkenalkan pada 1 Januari 1984. Kemudian satu kajian semula telah dibuat pada Belanjawan 1996. Mulai 1 Januari 1996 kadar levi ke atas kenderaan barang yang meninggalkan Malaysia terutamanya yang pergi ke Singapura dinaikkan daripada RM100 ke RM200. Bilangan barang yang dikecualikan...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Saya minta maaf Yang Berhormat. Sekarang sudah pukul 1, dan mengikut jadual, kita patut berhenti rehat untuk makan tengah hari.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Saya Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, itu sahaja. Tinggal dua helai.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Silalah, sila [*Ketawa*]

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Terima kasihlah ya kerana mendengar jawapan saya ini. Pada yang tidak berjawab tetapi saya kira sudah terjawab semua. 51 muka surat. Terima kasihlah kepada semua Ahli Yang Berhormat yang terlibat dalam membangkitkan isu-isu di bawah Kementerian Kewangan. Terima kasih.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat di atas penjelasan terhadap perkara-perkara yang ditimbulkan semasa perbahasan kelmarin. Dengan itu kerana sekarang sudah pukul 1 saya memberhentikan mesyuarat ini untuk kita berehat dan akan diteruskan kembali pada pukul 2.30 petang. Terima kasih.

[Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 petang.]

[Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.]

[Tuan Yang di-Pertua mempengerusikan Mesyuarat.]

2.30 ptg.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, kita sambung semula jawapan daripada kementerian pada sesi ini. Saya ingin menarik perhatian semua Ahli Yang Berhormat, kalau boleh sesiapa yang tidak ada kerja begitu penting sila berada dalam Dewan kerana inilah masanya Yang Berhormat mendengar jawapan-jawapan yang telah pun Yang Berhormat bangkitkan dalam masa

perbahasan. Andainya ada sesuatu perkara Yang Berhormat bangkitkan tetapi tidak dijawab, Yang Berhormat bangun dan Yang Berhormat menarik perhatian.

Di sini, saya hendak semua mesti pandang serius dalam perkara ini. Kalau boleh berada dalam Dewan apabila masa jawapan daripada pihak kementerian-kementerian. Tanpa membuang masa, saya mempersilakan Kementerian Pendidikan untuk meneruskan jawapan. Silakan Yang Berhormat.

2.33 ptg.

Timbalan Menteri Pendidikan [Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Bagi pihak Kementerian Pendidikan Malaysia, saya ingin merakamkan ucapan terima kasih di atas keprihatinan semua Ahli Yang Berhormat Senator kerana telah mengambil perhatian yang serius terhadap pembangunan pendidikan melalui perbahasan yang berlangsung dari 21 hingga 24 April.

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua seramai 22 Ahli Yang Berhormat Senator telah mengambil bahagian dalam perbahasan ini dengan 75 isu atau topik menyentuh Kementerian Pendidikan Malaysia. Saya akan menjawab perkara-perkara yang dibangkitkan serta mengulas isu-isu yang spesifik dengan sebaik mungkin dengan memberi penjelasan seterperinci yang boleh. Sekiranya ada perkara-perkara yang terlepas ataupun hendak maklumat tambahan, saya akan menerima pencelahan. Kalau tidak ada maklumat yang lengkap akan saya uruskan untuk memberi maklumat tersebut kepada Yang Berhormat Senator yang berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Dato' Jaspal Singh a/l Gurbakhes Singh telah membangkitkan beberapa perkara tentang isu pendidikan. Beliau bermula dengan bertanyakan jumlah guru pakar Bahasa Melayu di sekolah Tamil.

Untuk makluman ahli-ahli Yang Berhormat, kementerian sememangnya telah pun memastikan bahawa semua guru yang mengajar Bahasa Melayu di SJK(T) mempunyai kepakaran masing-masing. Tidak ada seorang guru yang tidak ada kepakaran mengajar Bahasa Melayu di SJK(C) ataupun SJK(T) tetapi apa yang kita cuba laksanakan sekarang ialah untuk mewujudkan guru-guru cemerlang. Setakat ini kita ada tujuh guru cemerlang yang telah ditempatkan di beberapa sekolah Tamil dan tanggungjawab guru-guru cemerlang ini ialah untuk memastikan bahawa mereka membantu guru-guru opsyen, guru-guru pakar yang lain untuk mendapat status seperti mereka juga dalam masa yang terdekat.

Beliau juga membangkitkan isu kenapa 30% pelajar gagal Bahasa Melayu. Maklumat ini kurang tepat. Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan juga Ahli-ahli Yang Berhormat, dalam SPM 2013 berdasarkan indeks gred purata mata pelajaran GPMP prestasi Bahasa Melayu menunjukkan pengurangan murid yang gagal daripada 8.9% pada tahun 2012 kepada 8.6% pada tahun 2013. Jauh daripada 30%. Manakala dalam PMR 2013 pula, analisis GPMP Bahasa Melayu mencatatkan peningkatan yang tidak *significant* di mana calon yang tidak melepasi tahap penguasaan minimum adalah 5.6% pada tahun 2012, kepada 5.8% pada tahun 2013. Antara sebab mengapa murid gagal dalam Bahasa Melayu adalah kerana belum menguasai kemahiran membaca dan menulis, bahasa

Malaysia bukan merupakan bahasa kedua tetapi bahasa ketiga, latar belakang keluarga dan persekitaran yang tidak menyokong penggunaan bahasa kebangsaan.

Yang Berhormat Dato' Jaspal juga meminta tumpuan untuk meningkatkan mutu Bahasa Malaysia supaya peratus kegagalan dalam masa dua atau tiga tahun turun ke angka satu digit. Sebenarnya sudah pun turun ke angka satu digit tetapi kita akan berusaha untuk meningkatkan mutu Bahasa Malaysia, kurikulum Bahasa Malaysia akan memberi fokus kepada pelbagai perkara. Antaranya *back to basic* iaitu kembali kepada penguasaan asas berbahasa pradengar, prabunyi, prabaca dan pratulis. Ini di antara pendekatan-pendekatan yang akan kita pakai guna.

Beliau juga meminta apakah peluang pendidikan bagi mereka yang telah gagal ini dan sama ada kementerian mempunyai program istimewa untuk meningkatkan taraf Bahasa Malaysia mereka yang gagal. Calon yang gagal kertas Bahasa Malaysia boleh mendaftar dan menduduki SPM ulangan bagi kertas tersebut pada bulan Julai bagi meningkatkan penguasaan Bahasa Malaysia, guru mata pelajaran menjalankan pemulihan di luar waktu bagi memastikan murid menguasai kemahiran membaca dan menulis, program literasi, dan *numeracy screening* ataupun dikenali sebagai LINUS di peringkat rendah merupakan program untuk memastikan murid menguasai dua kemahiran ini dengan baik. Murid Tahun 6 yang gagal dalam Bahasa Malaysia masih berpeluang mengikut program pendidikan asas vokasional.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Dato' Jaspal kerana peka, prihatin kepada penggunaan Bahasa Malaysia dalam sekolah. Beliau juga meminta tentang peluang pendidikan kepada pelajar cemerlang ke SJKT ke peringkat sekolah menengah. KPM menyediakan ruang, peluang bagi kemasukan ke sekolah berasrama penuh iaitu murid bukan bumiputera dipertimbangkan 10% di sekolah menengah sains dan dari masa ke semasa pelajar-pelajar cemerlang akan diberi pertimbangan contoh selepas dahulu dia PMR, sekarang PT3 akan diberi peluang untuk memasuki sekolah berasrama penuh ini.

Satu lagi isu yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Dato' Jaspal Singh ialah tentang pelajar India di matrikulasi tidak mencapai seperti yang *ditargetkan* 1500. Dasar Kementerian Pendidikan Malaysia adalah tidak mengabaikan peluang pendidikan kepada mana-mana kaum. Kementerian Pendidikan Malaysia telah menyediakan banyak pilihan program kepada pelajar lepasan SPM untuk melanjutkan pengajian ke peringkat yang lebih tinggi seperti program persediaan *foundation*, matrikulasi, asasi, Tingkatan 6. Program Peringkat Sijil- Kolej Komuniti, Politeknik, IPTS dan Program Peringkat Diploma- Politeknik IPTA dan IPTS. Pelajar-pelajar SPM dibenarkan untuk memilih tempat belajar yang lebih sesuai dengan minat dan masa hadapan pelajar termasuklah di peringkat matrikulasi.

■1440

Sebagai maklumat, terdapat seramai 6,136 orang pelajar kaum India diberi daripada keseluruhan 109,110 orang pelajar yang mohon ke program matrikulasi pada sesi 2014/2015. Sejumlah 6,136 pelajar memohon. Jumlah pemohon ialah 109,110. Namun begitu, hanya 28,000 orang akan ditawarkan secara keseluruhan. Untuk memastikan proses pengambilan pelajar ke matrikulasi berjalan

lancar, Kementerian Pendidikan Malaysia telah menyusun beberapa strategi pengambilan pada sesi 2014 dan 2015 seperti hanya calon yang memohon dan melepasi syarat kelayakan minimum layak dipertimbangkan ke program matrikulasi. Pemilihan mengikut sistem meritokrasi dengan mengambil kira gabungan 9% akademik dan 10% kokurikulum.

Bagi pelajar kaum India, 1,500 tempat ditawarkan pada ambilan pertama yang akan mendaftar pada 25 Mei. Tawaran bagi ambilan kedua pula dibuat mengikut kekosongan tempat dan akan mendaftar pada bulan Jun 2014. Semua pelajar akan ditempatkan secara merata berdasarkan kekosongan dan keseimbangan kaum di semua kolej matrikulasi atas konsep Gagasan 1Malaysia. Walau bagaimanapun, sekiranya masih tidak mencapai sasaran, maka tiada isu sepatutnya dibangkitkan oleh pihak kerajaan dan tidak harus dipersalahkan. Ini dia tentang status terkini kolej matrikulasi. Yang Berhormat Dato' Jaspal juga memaklumkan terdapat 90,000 pelajar asing di negara ini yang mengikut kursus pengajian kerana tidak pasti apakah kursus dan di mana. Saya minggu lalu telah pun memberikan maklumat secara terperinci kepada Yang Berhormat Senator. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, tunggu sekejap Yang Berhormat. Yang Berhormat Dato' Jaspal ada tak?... Ini saya hendak beri ingat kepada semua Ahli Yang Berhormat. Kalau sekiranya Yang Berhormat tak ada dalam Dewan, saya akan arahkan kementerian untuk tak usah jawab. Tak ada makna kalau Yang Berhormat yang bangkitkan itu mesti ada dalam Dewan. Tak apa, teruskan Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Tuan Yang di-Pertua, hendak saya sambung kerana ada beberapa lagi isu...

Tuan Yang di-Pertua: Kalau dia tak ada itu, pergi ke perkara lain...

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Okey, baik. Isu seterusnya yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Puan S. Bagiam ialah dengan juga Dato' Jaspal. Akan tetapi oleh sebab Yang Berhormat Puan Bagiam ada di sini...

Tuan Yang di-Pertua: Puan S. Bagiam tak ada juga.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Okey, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Mudah kita.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya hendak pesan sekali lagi. Yang Berhormat kalau sudah bercakap hari itu, ini jawapan Yang Berhormat Menteri, ambil serius perkara ini supaya Yang Berhormat boleh dapat mengikuti. Jangan bangkitkan selalu perkara itu, sudah itu tak ambil kisah. Kementerian telah berusaha memberi jawapan, jadi Yang Berhormat mesti berada, dengar jawapan itu. Baik teruskan Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Seterusnya Yang Berhormat Dr. Syed Husin Ali.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Okey. Isu golongan profesional berpangkat tinggi dan bukan Melayu kurang menghantar anak mereka ke sekolah kebangsaan. Pada dasarnya

Kementerian Pendidikan Malaysia menggalakkan ibu bapa menghantar anak-anak mereka ke sekolah kebangsaan. Walau bagaimanapun, hak memilih dan menghantar anak ke mana-mana jenis sekolah termasuk sekolah swasta merupakan hak mutlak ibu bapa.

Kementerian telah melaksanakan pelbagai usaha yang berterusan dalam meningkatkan pendidikan sekolah kebangsaan. Dr. Syed Husin Ali juga membangkitkan isu persepsi budaya disiplin lebih baik dan ketat di sekolah-sekolah Cina. Perkara ini perlu dibuat kajian. Untuk makluman Yang Berhormat Dr. Syed Husin Ali, Kementerian Pendidikan Malaysia sentiasa peka dan mengambil berat berhubung isu denda dan disiplin di semua jenis sekolah. Dari semasa ke semasa, pihak Kementerian Pendidikan Malaysia telah mengeluarkan surat pekeliling ikhtisas SPI berhubung pelaksanaan disiplin sebagai langkah awal dan peringatan dalam menangani isu disiplin.

Antaranya SPI Bil.4/1996 – Pelaksanaan Kuasa Disiplin dan Hukuman dikeluarkan kepada Jabatan Pendidikan Negeri, Pejabat Pendidikan Daerah dan khususnya di peringkat sekolah. Di samping itu beberapa surat pekeliling ikhtisas seperti SP Bil.8/2001- Pemantapan Pengurusan Disiplin di Sekolah dan SPI Bil. Bil7/2011 – pelaksanaan *Standard Operating Procedure* 1:3:7, Pelaporan dan Menangani Isu Disiplin Murid dikeluarkan bagi menyokong dan memastikan pengurusan disiplin di sekolah dilaksanakan mengikut peraturan dan prosedur yang ditetapkan. Yang Berhormat Dr. Syed Husin juga menyatakan pencapaian sekolah kebangsaan khususnya dalam matematik dan sains lebih rendah berbanding sekolah luar negara berbanding dalam ranking PISA.

Laporan pencapaian PISA 2012 menunjukkan penurunan dalam aspek sains dan bacaan. Namun berlaku peningkatan dalam matematik. Seramai 5,250 orang murid yang berumur 15 tahun atau dari Tingkatan 3 di 150 buah sekolah seluruh Malaysia telah menduduki ujian PISA tahun 2012, termasuklah dari 29 buah sekolah Sabah dan Sarawak. Oleh sebab pemilihan sekolah dan murid dibuat secara rawak, hanya 1% daripada keseluruhan murid pada tahap tersebut, maka keputusan yang diperoleh tidak memberi gambaran pencapaian sebenar murid di negara ini. Kementerian Pendidikan Malaysia memandang berat perkara ini dan telah melaksanakan pelbagai strategi untuk memastikan pencapaian yang lebih baik pada masa hadapan.

Antara strategi ialah membantu guru dan murid dalam mengubah proses pedagogi yang berorientasikan kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT) termasuk menyediakan bahan sumber yang lengkap, berinovasi dan berkualiti serta meningkatkan peratus kandungan KBAT dalam soalan peperiksaan awam, menggubal format soalan-soalan peperiksaan seperti yang digunakan dalam PISA dan melaksanakan ujian *Mock Test* kepada murid-murid yang terlibat dalam PISA 2015. Ingin juga ditegaskan bahawa ukuran kejayaan modal insan bukan berlandaskan kepada akademik semata-mata. Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin juga membangkitkan tentang pencapaian sekolah kebangsaan dalam negara adalah lebih rendah berbanding dengan sekolah Cina. Bagaimana kerajaan usaha untuk menambah baik mutu subjek Sains.

Pencapaian keseluruhan ujian UPSR tahun 2013 meningkat sebanyak 0.04 mata iaitu daripada gred purata nasional, 2.13 pada tahun 2012 kepada 2.27 pada tahun ini. calon sekolah kebangsaan dan sekolah jenis kebangsaan bagi kedua-dua kertas peperiksaan subjek Matematik dan Sains adalah

sama. Gred purata mata pelajaran bagi mata pelajaran Matematik pada tahun menurun sebanyak 0.03 mata berbanding pada tahun 2012. Begitu juga mata pelajaran Sains pada tahun ini menurun sebanyak 0.02 mata berbanding pada tahun 2012.

Kementerian Pendidikan Malaysia mengendalikan kursus orientasi untuk Kurikulum Standard Sekolah Rendah ataupun dikenali sebagai KSSR pada setiap tahun bermula pada tahun 2010 sehingga tahun 2015. Sebahagian daripada kandungan kursus orientasi adalah berkaitan pedagogi yang berkesan untuk sains dan matematik sekolah rendah akan menghadiri kursus orientasi ini secara berperingkat-peringkat.

Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin juga menyarankan kerajaan membuat kajian dan menubuhkan jawatankuasa tentang kaedah pengajaran sains dan matematik di sekolah-sekolah yang cemerlang. Ambil contoh di Jepun dan juga di negara China. Satu jawatankuasa mengkaji dasar 60:40 aliran sains, teknikal, sastera, 60:40 yang terdiri daripada tokoh dan pakar dalam pelbagai bidang telah pun ditubuhkan pada 9 Februari 2012.

Salah satu peranan jawatankuasa tersebut adalah mengenal pasti nilai tambah yang boleh menyumbang kepada peningkatan minat dan penyertaan murid dalam bidang pendidikan sains dan matematik. Antara strategi dasar sains teknikal sastera 60:40 yang sedang dilaksanakan adalah, ia ada beberapa perancangan. Saya bagi contoh satu, dua kepada Yang Berhormat. Sejumlah 40% murid lepasan PMR sebelum ini, sekarang PT3 disalurkan ke aliran sains secara automatik oleh Lembaga Peperiksaan dan memberi keutamaan untuk murid aliran sains dan teknologi mendapat tempat di IPT.

Satu lagi ialah semua pengajaran dan pembelajaran mesti menggunakan pendekatan pembelajaran *inquiry* penemuan dan memasukkan elemen kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT). Ini di antara cara-cara atau bagaimana sistem 60-40 ini akan dilaksanakan.

Seterusnya Yang Berhormat Dr. Syed Husin juga membangkitkan tentang isu fasiliti sekolah di Sabah dan Sarawak. Malah isu ini bukan sahaja dibangkitkan oleh Yang Berhormat Dr. Syed Husin. Sahabat-sahabat saya dari Sabah dan Sarawak mahupun di Dewan Negara yang mulia ini, di Dewan Rakyat juga perkara ini dibangkitkan. Agenda utama kerajaan adalah untuk membangunkan pendidikan negara secara menyeluruh. Merapatkan jurang pembangunan prasarana dan pencapaian murid, memperbaiki sekolah daif serta memberi akses dan pendidikan yang berkualiti kepada semua murid.

■1450

Ini agenda utama Kerajaan Barisan Nasional. Kementerian Pendidikan Malaysia sentiasa berusaha untuk memastikan prasarana pendidikan berada di tahap yang terbaik dan memenuhi keperluan murid. Ini termasuklah melaksanakan penambahbaikan daripada penyelenggaraan, infrastruktur sekolah serta pembekalan perabot. Dalam hal ini kementerian sentiasa memantau kemudahan infrastruktur sekolah melalui Jawatankuasa Pengauditan Kemudahan Fizikal Sekolah yang mana saya sendiri mempengerusikannya, Kementerian Pendidikan Malaysia, JPN dan PBT, aduan rakyat mahupun ibu bapa.

Sepanjang tempoh RMK-10, sebanyak 870 buah sekolah di Sabah telah di selenggara dengan kos sebanyak RM347.86 juta manakala sebanyak 1,023 sekolah di Sarawak telah di selenggara

dengan kos sebanyak RM56.69 juta. Permohonan keperluan bagi kerja-kerja penyelenggaraan membaiki pulih bangunan dan kerja tanah untuk seluruh sekolah pada tahun 2014, permohonan daripada Kementerian adalah sebanyak RM1.7 bilion, kita minta. Namun peruntukan yang telah diluluskan kepada Kementerian Pendidikan Malaysia hanyalah sebanyak RM180.54 juta sahaja. Iaitu hanya 10.62% Tuan Yang di-Pertua, untuk melaksanakan kerja-kerja sekolah-sekolah di seluruh Malaysia.

Oleh yang demikian, permohonan penyelenggaraan daripada sekolah akan diputuskan berdasarkan kepada sumber kewangan yang terhad serta tahap kerosakan kritikal yang berlaku berbanding sekolah-sekolah yang berada dalam senarai untuk di selenggara. Seterusnya Yang Berhormat To' Puan Hajah Zaitun, ada? Okey. Bilangan sekolah dan kolej vokasional dan teknikal sedia ada di bawah KPM dan bidang kursus yang ditawarkan dalam perancangan kerajaan ke arah mencapai dan juga sejauh mana Kementerian Pendidikan Malaysia (Kementerian Pelajaran Malaysia) mampu melahirkan dan menyediakan tenaga kerja tempatan menggantikan tenaga kerja asing. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, antara usaha yang telah dilakukan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia ialah menaik taraf 72 buah sekolah menjadi sekolah kolej vokasional ataupun KV. Sebanyak 70 buah sekolah menengah vokasional, sebuah sekolah menengah teknik, sebuah sekolah menengah kebangsaan harian.

Terdapat 44 kursus yang ditawarkan di kolej vokasional, Kementerian Pendidikan Malaysia yang merangkumi sembilan bidang utama. Bilangan kursus ini telah ditambah dengan penawaran program di kolej vokasional di Institut Latihan Perindustrian (ILP) dengan penawaran 12 kursus di 11 buah ILP. Di samping itu, empat kursus yang berimpak tinggi telah ditawarkan di empat buah kolej swasta yang menjalankan Program Kolej Vokasional Kementerian Pendidikan Malaysia. Pada masa yang sama, Kementerian Pendidikan Malaysia sedang melaksanakan pelbagai usaha untuk menambah bilangan pelajar dan kursus bagi Program Kolej Vokasional.

Sementara itu pendidikan asas vokasional juga sedang dilaksanakan di 65 buah sekolah menengah kebangsaan terpilih dalam pelbagai bidang. Di peringkat IPT sentiasa melaksanakan semakan semula kurikulum pengajian supaya selari dengan pembangunan negara bagi memastikan graduan yang dikeluarkan dapat melonjakkan pencapaian negara sebagai negara membangun. Graduan yang dikeluarkan oleh IPT tempatan telah dilatih dengan kemahiran insaniah bagi memenuhi permintaan industri dan juga negara. Di samping itu, melalui Program Transformasi Politeknik, tumpuan program baharu yang ditawarkan di Politeknik adalah dalam Bidang Ekonomi Utama Negara (NKEA) terutamanya di kawasan koridor ekonomi negara. Industri seperti pelancongan, kewangan dan perbankan, kejuruteraan dan teknologi menjadi tumpuan bagi penyumbang kepada usaha menggantikan tenaga kerja asing dengan pekerja tempatan.

Melalui gandingan program sedia ada dan baru, politeknik menyasarkan untuk menghasilkan 330,000 tenaga pekerja melalui program politeknik yang berkualiti. Berdasarkan Kajian Pengesanan Graduan, Kementerian Pendidikan Malaysia semasa hari konvokesyen pada tahun 2013 menunjukkan graduan keluaran IPT tempatan, IPTA, IPTS, Politeknik, kolej komuniti, telah bekerja di beberapa

sektor. Ini mereka yang terlibat dalam kajian, yang mengambil bahagian dalam kajian. Ada pelajar-pelajar yang tidak melibatkan diri dalam kajian. Berdasarkan kepada kajian yang kita buat, 19.9% ataupun 20,096 pelajar-pelajar tadi kerja dengan kerajaan. Badan berkanun pula 4.3%. Swasta multinasional 16.9%, swasta tempatan 43%, perusahaan sendiri 9.5%, syarikat berkaitan kerajaan atau GLC 2.7%, pertubuhan bukan Kerajaan ataupun NGO 1.9%, lain-lain bahagian 1.7%.

Ini maklumat secara terperinci yang dapat berkongsi dengan Yang Berhormat. Satu lagi isu yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat To' Puan Hajah Zaitun dan juga Berhormat Tuan Saiful Izham ialah tentang isu PBS. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, penerangan mengenai PBS dan PT3 telah dibuat dengan panjang lebar semasa Yang Berhormat Menteri Pendidikan II menjawab soalan pada 22 April 2014 di Dewan yang mulia ini. Oleh itu, saya tidak bercadang untuk mengulas perkara tersebut. Walau bagaimanapun saya menyeru dan merayu kerjasama semua Ahli Yang Berhormat untuk sama-sama membantu Kementerian Pendidikan Malaysia menjayakan agenda transformasi pendidikan yang digariskan dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025 termasuklah pelaksanaan PBS dan PT3 bagi mencapai matlamat menghasilkan pendidikan yang berkualiti, setara dengan negara maju. Semua pandangan akan diberikan perhatian yang khusus.

Yang Berhormat To' Puan Hajah Zaitun juga mencadangkan kerajaan mengambil inisiatif menjadikan wakaf sebagai sumber dana menguruskan institusi pendidikan tinggi awam termasuk PTPTN bagi mengurangkan beban kerajaan. Yang Berhormat, pada masa ini terdapat beberapa buah institusi pengajian tinggi awam (IPTA) yang mewujudkan dana wakaf di universiti masing-masing iaitu Universiti Kebangsaan Malaysia, Universiti Putra Malaysia dan Universiti Malaya. Memandangkan dana wakaf ini merupakan perkara baru dalam konteks IPTA, beberapa IPTA lain telah memulakan langkah proaktif untuk menubuhkan dana wakaf di IPTA masing-masing. Pada masa ini Universiti Teknologi Malaysia sedang membangunkan wakaf pendidikan dengan kerjasama Majlis Agama Islam Negeri Johor. Selain daripada itu, Universiti Sains Islam Malaysia juga turut mengadakan perkongsian idea bersama Majlis Agama Islam Singapura dalam usaha membangunkan penjanaan kewangan secara wakaf.

Yang Berhormat Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman, ada?... Tuan Yang di-Pertua, saya akan *skip* ya.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, kerana Yang Berhormat sudah ada buat jawapan di situ. Kalau dia tidak ada dan hendak menjimatkan masa, Yang Berhormat kalau boleh Yang Berhormat bagi bertulislah kepada mereka yang berkenaan...

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Saya akan mengikut perintah Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Yang Berhormat Tuan Chong Sin Woon, saya beri secara bertulis Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Beri jawapan bertulis Yang Berhormat. Untuk makluman Yang Berhormat, sekarang ini kita ada 24 kementerian hendak buat dalam tempoh dua hari ini. Itu sebabnya

kita buat macam ini. Kalau semua Yang Berhormat elok ada dan juga Yang Berhormat kalau fikirkan Kementerian Pendidikan, Yang Berhormat ada bangkitkan tempoh hari dan tidak disebut, bangun. Sila minta pandangan. Sekarang teruskan Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Setakat ini okey Tuan Yang di-Pertua, tidak ada yang bangun untuk bertanya.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak apa, bagus Yang Berhormat, teruskan.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Seterusnya Yang Berhormat Dr. Ariffin.

Tuan Yang di-Pertua: Ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Pelan-pelan yang dirancang oleh kerajaan dalam *blueprint* tidak mencerminkan realiti dan sistem pendidikan negara masih tidak tersusun. Ini pendapat Yang Berhormat. Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia ini Yang Berhormat, dihasilkan melalui kajian yang mendalam terhadap laporan pendidikan terdahulu. Kajian Kementerian Pendidikan Malaysia dan IPTA berkaitan status semasa kemajuan pendidikan, penglibatan masyarakat secara menyeluruh dan melibatkan panel pakar Pendidikan Negara dan antarabangsa, satu Malaysia kita menjelajah. Satu Malaysia kita pergi, Sabah dan Sarawak. Kita mendapat input daripada semua rakyat Malaysia.

■ 1500

Kali pertama satu pelan pembangunan pendidikan seumpama ini apabila kita mendapat input daripada semua rakyat Malaysia, bukan sekali, dua kali. Kita sedar kandungan dan pelan tindakan dalam pelan mengambil kira pelbagai aspek untuk meningkatkan mutu pendidikan termasuk hal yang berkaitan dengan penguasaan bahasa Malaysia dan bahasa Inggeris. Aspirasi murid dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia telah menetapkan satu daripada ciri yang perlu dibentuk dalam kalangan murid ialah menguasai bahasa Malaysia dan bahasa Inggeris.

Manakala anjakan kedua dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia telah menggariskan inisiatif untuk meningkatkan kedua-dua bahasa dalam kalangan murid. Yang Berhormat Dr. Ariffin juga menyentuh tentang kenapa IPT tempatan masih tidak tersenarai dalam kedudukan 200 universiti terbaik dunia. Yang Berhormat terdapat pelbagai jenis ranking universiti yang diguna pakai pada masa sekarang untuk menilai kedudukan sesebuah universiti antaranya ialah:

- (i) *QS World University Rankings;*
- (ii) *Scimago Institutions Rankings;*
- (iii) *Universitas 21;*
- (iv) *Weber Matrix Rankings;*
- (v) *Times Higher Education Ranking;* dan
- (vi) *Shanghai Jiao Tong Academy Ranking of Value Universities.*

Lazimnya *QS World University Rankings* (QSWUR) dirujuk dan dijadikan sandaran berbanding ranking yang lain kerana ia menilai dan meletakkan kedudukan 800 universiti di seluruh dunia berdasarkan kepada enam kriteria. Kriterianya ialah:

- (i) reputasi akademik 40% markah. Ini berdasarkan kaji selidik global terhadap ahli akademik;
- (ii) reputasi majikan. Ini 10% markah berdasarkan kaji selidik global majikan graduan;
- (iii) Nisbah pelajar kepada fakulti 20% markah. Ini berdasarkan pula petunjuk kepada komitmen terhadap pengajaran;
- (iv) situasi per fakulti 20% markah. Ini berdasarkan petunjuk kepada impak penyelidikan;
- (v) nisbah staf antarabangsa 5% markah. Ini mengukur kepelbagaian staf antarabangsa di *universities*; dan
- (vi) nisbah pelajar antarabangsa 5% markah. Ini mengukur kepelbagaian komuniti pelajar antarabangsa.

Ini enam kriteria yang dikenakan terhadap ranking universiti ini. Adakah rancangan untuk menubuhkan *Asian Women Leadership university* di Balik Pulau? Kementerian Pendidikan Malaysia telah menerima permohonan pertama pada 1 Mei 2012 dan permohonan yang kedua pada 18 Januari 2013 untuk menubuhkan *Asian Women Leadership University* daripada AWLU Malaysian *foundation*.

Sehingga hari ini Kementerian Pendidikan Malaysia tidak pernah memberi kelulusan penubuhan *Asian Women Leadership University* di Pulau Pinang. Soalan seterusnya...

Dr. Ariffin bin S.M. Omar: Boleh saya mencelah Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Dr. Ariffin bin S.M. Omar: Saya ini ada satu salinan surat yang dihantar oleh Yang Berhormat Dato' Sri Idris Jala kepada Ketua Menteri Pulau Pinang. Di mana, kalau saya boleh bacalah dalam bahasa Inggeris.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan.

Dr. Ariffin bin S.M. Omar: *I am please to inform YAB that on February 27, the education NKRA steering committee headed by the Deputy Prime Minister YAB Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin approved AWLU project as an entry point project EPP under the education NKEA. Subsequently, the YAB Prime Minister in an ETP progress update on May 28th announced AWLU project as one of 21 new EPPS to transform Malaysia to a high income economy.* Maka macam mana saya hendak tafsirkan jawapan yang baru diberi, bukankah ini merupakan satu kelulusan? Di sini saya hendak tegaskan kami tidak bantah penubuhan, sebenarnya kami sokonglah...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat jelaskan itu biar dia jawab, cukup.

Dr. Ariffin bin S.M. Omar: Adakah *approval* diberi atau tidak?

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Terima kasih Yang Berhormat. Maklumat yang ada pada saya berdasarkan apa yang telah saya baca. Kenapa kita tidak memberi kelulusan kepada masa ini adalah kerana kriteria penubuhan universiti. Ini maklumat yang saya ada tapi maklumat Yang Berhormat bagi itu akan saya teliti, saya akan semak kembali dan maklumkan kepada Yang Berhormat secara bertulis. Boleh Yang Berhormat? Terima kasih.

Yang Berhormat juga bertanya tentang isu kelulusan Universiti Al-Bukhari diberi jika kerajaan sedar pengelola universiti tidak mampu menampung kos perbelanjaan universiti ini dan siapa akan menanggung kos penutupan? Yang Berhormat Universiti Al-Bukhari merupakan institusi pengajian tinggi swasta yang ditubuhkan pada 5 April 2006 di bawah peruntukkan Akta Institusi Pendidikan Tinggi Swasta 1996 [Akta 555]. Oleh sebab penubuhan AIU mengikut tatacara yang ditetapkan oleh Akta 555, semestinya bagi tujuan pemberhentian operasinya perlu dan hendaklah mengikut kaedah yang telah ditetapkan oleh Akta 555 iaitu seperti yang dinyatakan pada seksyen 59, seksyen 60 dan seksyen 61 akta berkenaan.

Hasil perbincangan pihak kementerian dan juga pihak Al-Bukhari pada 16 April, kita bersetuju, mereka telah bersetuju, Al-Bukhari Universiti telah bersetuju untuk tidak meneruskan hasrat menutup operasi. Oleh itu Yayasan Al-Bukhari akan terus membiayai kos pembelajaran kesemua pelajar yang diberi pilihan untuk meneruskan pengajian di beberapa buah IPT awam dan juga swasta.

Tentang isu projek di USM yang terbengkalai iaitu *Advance Medical and Dental Institute* (AMDl) pada tahun 2002, apakah tahap kemajuan projek tersebut? Yang Berhormat, projek Institut Perubatan dan Pergigian Termaju (IPPT) yang ditubuhkan melalui surat KPSPT 7612/19/(36) bertarikh 5 November 2002 terletak di kampus Bertam tidak pernah terbengkalai atau terhenti proses mengenainya. Sejak pembukaan rasminya pada September 2004 yang kini beroperasi di Bertam, Kepala Batas, Pulau Pinang. Apakah akan terjadi?

Soalan seterusnya pula bersangkut paut, saya sudah jawabnya sekali. Kakitangan yang dihantar mengikut program ijazah ke luar negara untuk dilatih berkhidmat di AMDl. Yang Berhormat, sebahagian kakitangan yang dihantar berkursus ke luar negara telah kembali bertugas mengikut *cluster* yang ditempatkan mengikut skop dan disiplin sama ada di IPT. Pusat pengajian lain dalam USM atau di hospital USM termasuk dalam kalangan jururawat.

Yang Berhormat Dr. Ariffin juga membangkitkan tiada tindakan untuk memajukan MBM-MBM. Yang Berhormat, kita telah menetapkan beberapa strategi Kementerian Pendidikan Malaysia bagi memastikan dasar MBM, MBI mencapai kejayaan, enam Jawatankuasa Kecil MBM-MBI peringkat Kementerian Pendidikan Malaysia telah ditubuhkan bagi merancang dan melaksanakan strategi MBM-MBI ini. Kita ada beberapa strategi, di antaranya kita hendak penggunaan Bahasa Malaysia secara meluas, ia berkesan sebagai bahasa ilmu dalam pengajaran dan pembelajaran di sekolah kebangsaan dan sekolah menengah. Ini di antara cara-cara yang kita- kita juga telah mempertambah peruntukan tambahan waktu pembelajaran, kita juga telah memastikan menaik taraf makmal komputer sekolah dengan pelaksanaan perisian TMK supaya boleh berfungsi sebagai maklumat bahasa.

So, banyak perancangan yang kita telah buat dan MBM-MBI merupakan salah satu aspek dalam kementerian untuk memastikan kita dapat melancarkan dan ada komitmen yang penuh daripada MBM, MBM kita, itu kita pasti Yang Berhormat. Terima kasih Yang Berhormat.

Seterusnya Yang Berhormat Senator Tuan Chandra Mohan, ada di sini. Peningkatan kes juvana dalam kalangan pelajar sekolah daripada 1,042 ke 1,653 kes. Mengapa ini perlu berlaku dan apa usaha Kementerian Pendidikan Malaysia bagi mengatasi masalah ini. Yang Berhormat terima kasih

membangkitkan isu ini. Bagi makluman Yang Berhormat, daripada 5.3 juta pelajar, kita ada masalah 1653 kes. Kalau kita kira peratusannya sangat-sangat kecil. Walau bagaimanapun sekecil mana pun, sekiranya ia menjadi isu, kita akan ambil tindakan.

■1510

Antara tindakan dan langkah-langkah pencegahan yang dilaksanakan bagi membendung permasalahan ini termasuklah:

- (i) mengadakan kerjasama erat bersama pihak PDRM khususnya menerusi program pegawai perhubungan sekolah;
- (ii) melibatkan persatuan ibu bapa dan guru dan masyarakat dalam aktiviti di sekolah;
- (iii) menubuhkan Kelab Pencegahan Jenayah (KPJ) di sekolah iaitu dengan kerjasama Yayasan Pencegahan Jenayah Malaysia. Sehingga kini untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, sejumlah 6,082 KPJ telah berjaya diwujudkan di sekolah merangkumi 1,981 kelab di sekolah menengah dan 4,101 kelab di sekolah rendah;
- (iv) Kementerian Pendidikan Malaysia bersama PDRM dan juga MCPF juga telah mengadakan perjumpaan dengan semua murid berisiko di setiap daerah seluruh negara; dan
- (v) memberi khidmat bimbingan dan kaunseling secara berterusan kepada murid yang terlibat.

Semua maklumat data-data ini kami peroleh daripada PDRM kerana mereka membantu kita dalam kes juvana dalam kalangan pelajar. Yang Berhormat Datuk Dr. Lucas?

Tuan Yang di-Pertua: Dr. Lucas ada?

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Tidak ada. Saya akan hantar jawapan dia secara bertulis.

Tuan Yang di-Pertua: Jawapan bertulis Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Yang Berhormat Tuan Haji Ahamat? Pun tidak ada. Saya akan beri secara bertulis Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Yang Berhormat Dato' Boon Som?

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Okey. Yang Berhormat telah membangkitkan isu subjek bahasa Siam- Perlis, Kedah, Perak, Terengganu. TPM sokong sudah setahun, tetapi tiada apa-apa sejak tiga tahun lalu. Kerajaan Persekutuan telah menghulurkan bantuan kewangan kepada sekolah-sekolah bahasa Siam- 62 buah sekolah.

Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Pendidikan Malaysia telah melaksanakan tinjauan tentang pelaksanaan bahasa Siam di sekolah seluruh Malaysia. Kementerian Pendidikan Malaysia juga telah berhubung dengan Pengerusi Persatuan Siam Negeri Kedah, Kelantan dan

Selangor bagi mendapatkan maklumat awal pelaksanaan bahasa Siam di wat sekolah seluruh Malaysia. KPM mendapati pertama, seramai 2,295 murid mengikuti pembelajaran bahasa Siam di enam buah negeri. 65 buah wat terpilih di seluruh negara. Tenaga pengajar terdiri daripada 159 orang guru sukarelawan. Pengajaran dan pembelajaran menggunakan kurikulum dalam buku teks diperoleh secara percuma daripada pihak Pra Vai Chinh Moley, Wat Chai Mongkol dan *Royal Thai Temple, Songkhla*.

Kementerian Pendidikan Malaysia juga telah menjalankan kaji selidik tentang keperluan bahasa antarabangsa di sekolah menegah seluruh negara. Dapatan kajian menunjukkan bahawa daripada 983 buah sekolah yang menjawab soal selidik tersebut, 64 buah sekolah atau 6.5% berminat untuk menawarkan bahasa Siam di sekolah mereka. KPM melalui Bahagian Pembangunan Kurikulum merancang untuk mengadakan perbincangan dengan semua pihak berkepentingan termasuk ahli Persatuan Kebudayaan Siam, guru, ibu bapa dan murid untuk mengetahui dengan lebih mendalam tentang penawaran dan juga kebolehlaksanaan bahasa Siam di sekolah. Itu buat masa ini Yang Berhormat ya.

Seterusnya Yang Berhormat, cadangan agar pengambilan pelajar turut mengambil kira aspek keseimbangan daripada segi pelajar luar bandar dengan bandar serta dibuat merentasi kaum walaupun secara dasarnya akur kepada dengan pemilihan pelajar ke IPTA. Dasar pengambilan dan pemilihan kemasukan ke IPTA adalah berasaskan prinsip meritokrasi yang mengguna pakai 90% markah akademik dan 10% markah ko-kurikulum adalah menentukan nilai merit seorang calon. 90% akademik, 10% ko-kurikulum. Pemilihan kemasukan berdasarkan meritokrasi tidak mengambil kira faktor negeri kelahiran pelajar, tempat tinggal, agama, bangsa, keturunan ataupun etnik. Semua pelajar termasuk juga mereka yang berketurunan Siam dan Orang Asli akan ditawarkan tempat di IPTA jika mereka layak dan mempunyai markah merit antara yang tertinggi.

Untuk makluman, Yang Berhormat ini maklumat baru saya terima. Tawaran kemasukan pelajar keturunan Siam dan Thai ke IPTA bagi sesi akademik 2013/2014 lepasan STPM setaraf dan SPM setaraf ialah STPM setaraf pelajar keturunan siam 16 orang, pelajar keturunan Thai 71 orang. SPM atau setaraf pelajar keturunan Siam empat orang, pelajar keturunan Thai 18 orang. Enrolmen Orang Asli di IPTA pada tahun 2013 adalah seramai 476 orang. Itu maklumat yang terperinci Yang Berhormat.

Seterusnya Yang Berhormat Dato' Dr. Johari bin Mat...

Dato' Boon Som a/I Inong: Boleh saya mencelah?

Tuan P. Kamalanathan a/I P. Panchanathan: Okey.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat.

Dato' Boon Som a/I Inong: Terima kasih Yang Berhormat Menteri kerana menjawab begitu *details* sekali dengan tinjauan sekolah bahasa Siam yang begitu detil. Saya berterima kasihlah kepada kementerian kerana mengambil satu iktibar yang untuk mempelajari bahasa Siam ini dan saya mintalah supaya perkara ini menjadi kenyataan tidak lama lagi. Terima kasih.

Tuan P. Kamalanathan a/I P. Panchanathan: Terima kasih Yang Berhormat Senator Dato'. Kita di Kementerian Pendidikan Malaysia sentiasa memberi bantuan penambahbaikan perkhidmatan kepada semua. Yang paling penting apabila kita menetapkan merit akademik ko-kurikulum ini, kita tidak

melihat seperti mana yang saya katakan tadi. Tidak mengambil kira faktor yang lain. Paling penting ialah merit.

Yang Berhormat Dato' Dr. Johari yang ada beri penekanan dan pengiktirafan kepada mata pelajaran Pendidikan Islam. Contoh Pendidikan Islam sebagai subjek wajib dan lulus seperti subjek Sejarah, mempergiat pelaksanaan sekolah agama seperti yang dilaksanakan di Johor. Yang Berhormat Senator Dato', mata pelajaran Pendidikan Islam adalah salah satu mata pelajaran teras yang wajib dipelajari oleh semua murid Islam dari peringkat sekolah rendah hingga peringkat menengah atas seperti yang diperuntukkan dalam Peraturan-peraturan Pendidikan Kurikulum Kebangsaan 1997.

Pada masa ini, dasar Kementerian Pendidikan Malaysia masih menetapkan bahawa mata pelajaran Pendidikan Islam tidak wajib lulus dalam peperiksaan awam. Walaupun begitu, murid-murid Islam diwajibkan mengambil mata pelajaran ini dalam peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia ia dilaksanakan dan Pentaksiran Tingkatan 3 bermula tahun 2014. Ini di antara cara-caranya.

Yang Berhormat juga menyatakan tentang isu kurikulum Azhari. Masalah yang dihadapi sehingga wujudnya penggubalan kurikulum yang baru. Bagi menyelaraskan dan mempertingkatkan kurikulum agama di sekolah-sekolah agama, Kementerian Pendidikan Malaysia telah mengambil inisiatif menjadikan Kurikulum Dini Bersepadu sebagai kurikulum kebangsaan. Kurikulum Dini Bersepadu ini akan mula dilaksanakan di sekolah agama bantuan kerajaan bermula tahun 2015. Kurikulum ini akan dilaksanakan sebagaimana mata pelajaran lain dalam kurikulum kebangsaan daripada aspek pedagogi dan pentaksiran, Yang Berhormat. Seterusnya...

Dato' Dr. Johari bin Mat: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mendapat maklumat daripada kementerian dan Timbalan Menteri pada hari ini berhubung dengan perbandingan antara positif dan negatif antara kurikulum lama yang disebut sebagai Kurikulum Azhari dengan Kurikulum Dini yang dirancang. Jadi, saya tengok tentulah ada kelemahan-kelemahan atau kekurangan yang ada pada program Azhari yang menyebabkan kerajaan merancang untuk membuat Kurikulum Dini. Satu. Kemudian ada tidak implikasi daripada kurikulum ini kepada pelajar-pelajar yang ingin menyambung pengajian ke Al-Azhar, Mesir? Oleh sebab kita hendak tahu juga kalau ada perubahan ini mungkin pihak Al-Azhar akan tidak mengiktiraf atau sebagainya. Terima kasih.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Yang Berhormat, saya rasa apabila kita memberi penekanan untuk menjadikan Kurikulum Dini Bersepadu ini untuk diguna pakai, saya pasti kita di kementerian mengambil kira sama ada implikasi khususnya di Cairo, Al-Azhar *university* diterima pakai. Saya rasa tidak akan wujud masalah. Walau bagaimanapun, sekiranya ada permasalahan kita pasti kita boleh semak kembali bagaimana kita dapat memenuhi keperluan Universiti Al-Azhar itu. Yang penting bagi kita ialah untuk memastikan suatu Kurikulum Dini Bersepadu ini sebagai kurikulum kebangsaan ini dapat dilaksanakan dengan cara yang terbaik.

Perbandingan juga kita telah buat sebelum ini dan kita dapati kurikulum ini memang mempunyai subjek elemen yang diperlukan dan saya rasa ia boleh dilaksanakan. Saya rasa kita dapat harus memberi peluang apabila ia bermula tahun 2015 ini, kita harus memberi peluang untuk ia dilaksanakan sebelum kita dapat membuat apa lagi andaian sebelum itu. Itu saya harap dapat kita bersabar sedikit.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat boleh berhenti sekejap, ada satu usul yang dibangkitkan, kalau boleh Yang Berhormat. Satu usul sila bentangkan di Dewan ini, silakan Yang Berhormat.

■1520

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Dr. James Dawos Mamit]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 11(1), Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 8.30 malam dan selepas itu Majlis Mesyuarat akan ditangguhkan sehingga jam 10 pagi, hari Selasa, 29 April 2014.”

Timbalan Menteri Pertahanan [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah bahawa usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujukan.

[Usul dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujukan]

Tuan Yang di-Pertua: Kepada semua Ahli Yang Berhormat, saya ingin menasihatkan supaya-kementerian hanya dua hari sahaja untuk menjawab. Kita ada berjumlah 24 kementerian. Jabatan Perdana Menteri ada empat dia punya bahagian masing-masing. Saya ingin sekali lagi mengingatkan supaya Yang Berhormat yang sudah membangkitkan isu-isu di dalam perbahasan, elok hadir. Kecuali sesiapa yang tidak dapat elakkan, saya beri kebenaran tetapi kalau jawapan itu pihak kementerian-jikalau mereka tidak ada dalam Dewan, teruskan kepada yang lain itu tetapi jawapan itu diberikan secara bertulis untuk meringkaskan masa dan untuk semua dapat kita selesaikan dalam jangka masa yang telah pun dipersetujui. Sekarang saya mempersilakan Yang Berhormat, teruskan.

Dato' Dr. Johari bin Mat: Minta penjelasan Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Dato' Dr. Johari bin Mat: Sikit-sikit, untuk saya faham. Jadi, bermakna apabila Program Dini ini akan dilaksanakan pada tahun depan lagi, bermakna kurikulum Azhar tadi akan di tinggalkan peringkat demi peringkatlah begitu. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Teruskan Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Seterusnya, Yang Berhormat Senator Puan Bathmavathi a/p K.Krishnan, ada dalam Dewan. Tentang pendedahan di dalam pendidikan bahasa isyarat. Yang Berhormat, mulai tahun 2011 di bawah KSSR, Bahasa Isyarat Komunikasi (BIK) diperkenalkan sebagai mata pelajaran teras bagi memenuhi keperluan asas komunikasi murid pendidikan khas- masalah pendengaran. Melalui bahasa isyarat komunikasi, Bahasa Malaysia Kod Tangan (BMKT) dijadikan mod komunikasi utama. Bahasa Isyarat Malaysia (BIM) dan lain-lain isyarat kod tangan dari sumber lain merupakan mod komunikasi alternatif Yang Berhormat. Ya.

Puan Bathmavathi a/p K.Krishnan: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya minta penjelasan?

Tuan Yang di-Pertua: Yes, sila.

Puan Bathmavathi a/p K.Krishnan: Yang saya maksudkan- terima kasih atas jawapan tetapi tidak tepat. Oleh sebab apa yang saya maksudkan ialah bahasa isyarat diperkenalkan sebagai satu aktiviti atau satu subjek kokurikulum bagi murid-murid biasa di sekolah biasa supaya murid-murid yang bukan pekak, murid-murid yang boleh dengar, boleh berinteraksi dengan warga pekak, itu maksud saya. Supaya kita boleh mewujudkan, memupuk suatu masyarakat yang inklusif di mana OKU pendengaran boleh dianggap sebagai anggota masyarakat dan ada komunikasi antara yang boleh dengar dan yang pekak. Terima kasih.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Terima kasih Yang Berhormat. Saya faham atas apa yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat. Untuk makluman Yang Berhormat, kelab dan persatuan yang ada di sekolah boleh melaksanakan, tidak ada masalah. Mereka boleh melaksanakan pelbagai aktiviti kokurikulum berdasarkan keperluan ahli-ahlinya termasuk pendedahan kepada masyarakat, tiada masalah. Sekiranya mereka ingin melaksanakan, kita tidak akan menghalang atas keperluan. Sekiranya ada permintaan, mereka boleh melaksanakannya sebagai aktiviti kokurikulum. Tiada masalah, terima kasih Yang Berhormat.

Yang Berhormat Datuk Hajah Noriah?...

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Ada, okey. Diterapkan pendidikan berasaskan agama dalam membentuk modal insan yang berkualiti yang mempunyai rohani yang tinggi. Yang Berhormat, mata pelajaran Pendidikan Islam adalah mata pelajaran teras yang mesti diambil oleh semua murid Islam. Kurikulum mata pelajaran Pendidikan Islam sentiasa ditambah baik. Terkini mata pelajaran ini sedang ditambah baik melalui KSSR, KSSM dengan memasukkan elemen-elemen kemahiran berfikir aras tinggi ataupun KEBAT.

Mata pelajaran Pendidikan Moral adalah mata pelajaran teras untuk murid bukan Islam di peringkat sekolah rendah Tahun 1 sehingga Tahun 6, dan sekolah menengah Tingkatan 1 hingga Tingkatan 5. Matlamat mata pelajaran ini untuk membentuk insan berakhlak mulia, berintegriti dan boleh menyumbang ke arah keharmonian dan kestabilan negara. Murid diajar memahami, menghayati dan mengamalkan 14 nilai murni sejagat. Nilai-nilai murni sejagat adalah:

- (i) kepercayaan kepada Tuhan;
- (ii) baik hati;

- (iii) bertanggungjawab;
- (iv) berterima kasih;
- (v) hemah tinggi;
- (vi) hormat;
- (vii) kasih sayang;
- (viii) keadilan;
- (ix) keberanian;
- (x) kejujuran;
- (xi) kerajinan;
- (xii) kerjasama;
- (xiii) kesederhanaan; dan
- (xiv) toleransi.

Yang Berhormat Datuk Hajah Noriah juga menyatakan apakah langkah-langkah kementerian untuk mengatasi masalah kekurangan pelajar lelaki di IPT. Terima kasih Yang Berhormat, amat prihatin terhadap nasib lelaki di IPT. Secara keseluruhannya bilangan pelajar wanita di institusi pengajian tinggi sememangnya mengatasi bilangan pelajar lelaki. Saya pun terkejut- 39% pelajar lelaki, 61% pelajar wanita di IPTA. Serta 37.9% lelaki dan 62.1% wanita di IPTS. Namun, perkara sebaliknya berlaku di beberapa IPT yang menjurus kepada bidang teknikal. Contoh, Universiti Pertahanan Nasional Malaysia 71.4% lelaki, 28.6% perempuan.

Universiti Teknikal Melaka 59.2% lelaki, 40.8% perempuan. Universiti Teknologi Malaysia 55.3% lelaki, 44.7% perempuan. Universiti Malaysia Perlis 53.7% lelaki, 46.3% perempuan. Universiti Tun Hussein Onn 51.6% lelaki, 48.4% perempuan. Politeknik 54% lelaki, 46% perempuan dan Kolej Komuniti 64% lelaki, 36% wanita. Cadangan menubuhkan institut kemahiran bagi memberikan peluang kepada golongan lelaki meneruskan pengajian. Yang Berhormat juga cadangkan. Penubuhan sesebuah institusi kemahiran seperti politeknik mahupun kolej komuniti dibuat berdasarkan kepada keperluan strategik negara.

Ini dengan mengambil kira kemampuan, pembiayaan kerajaan, kepentingan bidang tujuhan tertentu terhadap pembangunan sosioekonomi negara. Sumber manusia yang cukup serta keperluan sumber tenaga yang diperlukan di dalam pasaran kerja. Ia tidak bersandarkan kepada sesuatu gender semata-mata. Pada masa ini kita ada 32 buah politeknik dan 90 buah kolej komuniti. Yang Berhormat Senator Haji Yunus ada? Terima kasih, hari itu jumpa di Labuan. Status dua buah kuarters Yang Berhormat bangkitkan dengan saya hari itu sudah dibangkitkan dalam ucapan pun. Jawapannya begini Yang Berhormat.

Isu tersebut kita telah ambil kira, Kementerian Pendidikan Malaysia dan di dalam pertimbangan untuk menukar fungsi bangunan tersebut bagi memenuhi keperluan lain, khususnya pendidikan di Labuan. Kalau hendak tukar fungsi pun kita akan menggunakannya sebaik boleh untuk fungsi pendidikan di Labuan.

■1530

Tentang kuarters. Di samping kuarters yang ada, guru-guru di Labuan juga mendapat Elaun Perumahan Wilayah atau EPW yang membolehkan mereka untuk menyewa dan membeli rumah di Labuan. Untuk makluman, masih ada rumah guru yang tidak dihuni untuk menampung permohonan daripada guru-guru yang di Labuan jika ada. Kita masih ada lagi rumah-rumah guru yang boleh dihuni oleh guru-guru di sana.

Yang Berhormat Dato' Haji Mohd Salim...

Tuan Yang di-Pertua: Beliau tidak ada. Yang Berhormat beri jawapan bertulis untuk Yang Berhormat Dato' Haji Mohd. Salim. Dia sudah minta keluar.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Dia minta keluar, okey. Saya akan hantar jawapan bertulis kepada beliau.

Yang Berhormat Dato' Dayang Hajah Madinah binti Tun Abang Haji Openg mohon ditambah Kolej Komuniti Sarawak agar pelajar lepasan SPM dapat mengikuti kursus latihan kemahiran. Saya ada melawat dua kolej komuniti di Sarawak dalam lawatan saya ke sana.

Penubuhan sesebuah IPTA, politeknik mahupun kolej komuniti dibuat berdasarkan keperluan strategik negara. Ini dengan mengambil kira kemampuan pembiayaan kerajaan sepertimana yang telah dikatakan tadi, kepentingan bidang latihan tertentu. Sehingga kini Yang Berhormat, terdapat dua buah IPTA, tiga buah politeknik dan enam buah kolej komuniti di negeri Sarawak iaitu Universiti Teknologi Mara (UiTM) Kota Samarahan, Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS), Politeknik Kuching, Politeknik Mukah, Politeknik Metro Betong, Kolej Komuniti Kuching, Mas Gading, Miri, Betong, Santubong dan Sarikei. Ini yang ada buat masa ini.

Setakat ini pihak kementerian belum bercadang untuk menubuhkan satu lagi kolej komuniti di Sarawak. Akan tetapi pada masa akan datang mungkin ada keperluan sepertimana yang saya kata, apa syarat-syarat yang kita lihat, keperluan-keperluan, kita mungkin mempertimbangkan. Akan tetapi buat masa ini tidak ada lagi.

Yang Berhormat Tuan Saiful Izham bin Ramli?...

Tuan Yang di-Pertua: Beliau tidak ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Yang Berhormat Haji Ahamat Yusop?

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Yang Berhormat telah membangkitkan isu perpaduan melalui sistem pendidikan. Adalah menjadi dasar dan hasrat kerajaan untuk menyediakan pendidikan kepada semua kaum melalui sistem pendidikan kebangsaan. Kementerian Pendidikan Malaysia berpandangan aliran perdana di institusi pendidikan adalah platform yang sesuai bagi memupuk perpaduan dalam kalangan murid berbilang kaum di negara ini.

Namun demikian, Kementerian Pendidikan Malaysia juga mengambil kira keperluan pendidikan berbilang aliran di peringkat pendidikan rendah seperti yang diperuntukkan dalam Akta Pendidikan 1996 berkaitan penubuhan sekolah jenis kebangsaan yang membenarkan bahasa Cina dan bahasa Tamil digunakan sebagai bahasa pengantar.

Yang Berhormat Dato' Muhammad Olian.

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada. Ya, Yang Berhormat Ahamat Yusop bangun.

Tuan Haji Ahamat @ Ahamad bin Yusop: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Jawapan yang diberi oleh Yang Berhormat tadi tidak lengkap dengan apa yang saya tanya pada hari tersebut. Apa yang dijawab itu hanya mukadimah sahaja iaitu perpaduan melalui sistem pendidikan.

Soalan khusus saya ialah, apakah rasionalnya kerajaan meluluskan penubuhan sekolah-sekolah menengah jenis kebangsaan Cina? Kedua, berapakah sekolah-sekolah tersebut yang telah diluluskan dan beroperasi? Ketiga, apakah bentuk pemantauan yang dibuat oleh Kementerian Pelajaran terhadap sekolah-sekolah tersebut yang bahasa pengantarnya bahasa Cina kecuali barangkali dalam subjek-subjek tertentu? Itu sebenarnya soalan khusus saya, Yang Berhormat ya. Terima kasih.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Terima kasih Yang Berhormat Senator Tuan Haji Ahamat.

Tuan Yang di-Pertua: Ahamad Yusop.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Minta maaf Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Yang Berhormat, kewujudan SMJK Cina sedia ada adalah berlandaskan latar belakang sejarah pendidikan di negara ini. SMJK sebelum ini merupakan sekolah persendirian Cina ataupun sekolah swasta Cina yang kemudiannya akur kepada Akta Pelajaran.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Boleh saya mencelah?

Tuan Yang di-Pertua: Biar Yang Berhormat Timbalan Menteri jawab sekejap Yang Berhormat. Biar habis *sentence*. Selepas ini Yang Berhormat tanya. Silakan.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Saya ulang sekali lagi. Kewujudan SMJK Cina sedia ada adalah berlandaskan latar belakang sejarah pendidikan di negara ini. SMJK sebelum ini merupakan sekolah persendirian Cina atau sekolah swasta Cina yang kemudiannya akur kepada Akta Pelajaran 1961 dan Dasar Pendidikan yang berkuat kuasa ketika itu.

Tuan Yang di-Pertua: Okey, berhenti Yang Berhormat. Sila Yang Berhormat Dato' Firdaus.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Apa yang saya musykilkan Tuan Yang di-Pertua ialah, yang ditanyakan oleh Yang Berhormat Tuan Haji Ahamat Yusop tadi ialah kelulusan baru. Bukan merujuk kepada yang lama kalau saya faham, betul? Itu yang jawapannya tidak menepati soalan. Itu yang saya hendak timbulkan.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Masalahnya Tuan Yang di-Pertua, saya belum sampai ke tahap sana lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Okey, teruskan Yang Berhormat, teruskan.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Sabar dahulu. Sabar separuh daripada iman. Berikutan itu, sekolah-sekolah tersebut dikenali sebagai SMJK yang dikategorikan sebagai sekolah bantuan kerajaan. SMJK yang sedia ada pada dasarnya tidak mengkhususkan pendidikan kepada sesuatu kaum atau berteraskan kepada bahasa ibunda masing-masing. Sebaliknya, SMJK sedia ada menggunakan bahasa kebangsaan sebagai bahasa pengantar utama dalam melaksanakan kurikulum. Pemantauan yang kita buat, kurikulum semua ikut kurikulum kementerian. Jumlah sekolah yang ada sekarang 74 buah. Okey dan itu menjawab soalan. Saya harap jawapan ini cukup Yang Berhormat. Okey, terima kasih Yang Berhormat.

Yang Berhormat Dato' Muhammad Olian?...

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Ada. Mohon pelaksanaan sekolah K9 diperluaskan untuk mengelakkan keciciran murid Orang Asli dalam persekolahan atau akademik. Yang Berhormat, tiga buah sekolah K9 dibuka pada tahun 2013 iaitu;

- (i) Sekolah Kebangsaan Betau, Kuala Lipis, Pahang;
- (ii) Sekolah Kebangsaan RPS Kemar; dan
- (iii) Sekolah Kebangsaan RPS Banun di Gerik Perak.

Dua buah sekolah K9 dibuka pada tahun 2014 iaitu:

- (i) Sekolah Kebangsaan Bukit Kemandol, Kuala Langat, Selangor; dan
- (ii) Sekolah Kebangsaan Pekan Pensiangan, Nabawan, Sabah.

Walau bagaimanapun, cadangan mewujudkan sekolah K9 di Pos Brooke Gua Musang akan dibawa dalam RMKe-11.

Yang Berhormat Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad?...

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Kenaikan gred jawatan guru mengambil masa yang lama untuk sampai ke gred jawatan tertinggi berbanding skim perkhidmatan diplomatik. Yang Berhormat, perkara ini di bawah bidang kuasa agensi pusat. Walau bagaimanapun, KPM menyediakan laluan kerjaya baru bagi membolehkan guru-guru dinaikkan pangkat secara berdasarkan kepada prestasi. Satu daripada usaha kerajaan ialah melalui kenaikan pangkat secara *time based* dengan formula lapan tahun. DG41 lapan tahun, DG44 enam tahun dan DG48 tiga tahun kepada DG52.

Yang Berhormat Tuan Baharudin bin Abu Bakar?..

Tuan Yang di-Pertua: Ada?... Beliau tidak ada dalam Dewan.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Saya akan hantar jawapan secara bertulis.

Tuan Yang di-Pertua: Hantar jawapan secara bertulis.

Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soalan. Yang Berhormat Menteri, soalan saya yang lagi satu berkaitan dengan pertukaran guru. Guru sudah buat perancangan untuk ambil UPSR, dahulu PMR, SPM dan sudah rancang dua tahun. Sampai tahun yang *last*, ditukarkan. Kononnya guru ini diperlukan di tempat lain. Padahal, sekolah dia sekarang dia sudah rancang. Kenapa berbuat demikian?

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Terima kasih Yang Berhormat. Ada masanya Yang Berhormat, penukaran ini berlaku kerana cikgu memohon untuk ditukar... *[Disampuk]* Kadang-kadang. Ini secara am, penukaran berlaku apabila ada permohonan dibuat. Jarang-jarang berlaku apabila guru ditukar tanpa memohon, jarang-jarang berlaku. Saya boleh siasat sekiranya ada kes terpencil begitu, kes tertentu begitu. Memang saya pun mendapat aduan ini tetapi biasanya apabila saya tanya guru, dia kata memang dia pernah mohon tukar dahulu tetapi lama, mohon tidak dapat, tiba-tiba dapat, dia pun terkejut. Ada juga berlaku. Akan tetapi kalau ada terperinci kesnya boleh maklum kepada saya. Memang tidak sesuaiilah kepada murid-murid yang menjalani pelajaran UPSR, tiba-tiba guru yang mengajar itu ditukar. Perancangannya menggunakan guru itu, tiba-tiba guru itu pergi ke sekolah lain. Saya faham.

■ 1540

Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad: Menteri kalau begitu saya akan *direct* terus dengan Yang Berhormat Menteri sekiranya berlaku.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Dato' Khairudin Samad.

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Sebanyak 90% daripada murid SBP anak orang berada Yang Berhormat dalam ucapan kata. Kementerian Pendidikan Malaysia Yang Berhormat ya masih mengekalkan dasar penubuhan SBP iaitu 70% keutamaan kepada murid luar bandar. Prioriti kita, 70% murid luar bandar, itu prioriti kita yang paling penting bagi kita. Aspek beg murid sekolah terutama murid sekolah rendah amat berat. Sebanyak tiga kajian yang berkaitan telah dibuat pada tahun 2000, 2008 dan 2010. Kajian tentang beg ini pun kita buat Yang Berhormat ya. Dapatan daripada semua kajian menunjukkan bahawa peratus berat buku teks sahaja adalah di antara 3.21% hingga 7.6%. Berat buku dalam beg berbanding berat badan murid.

Peratus ini di bawah 15% iaitu peratus berat paling maksimum yang dicadangkan oleh Pertubuhan Antarabangsa. Walau bagaimanapun, berat beg yang berlebihan adalah disebabkan oleh faktor-faktor lain selain daripada buku teks. Bekalan makanan, minuman semua juga diletakkan dalam beg tersebut. Akan tetapi kita akan terus memantau dan akan membuat kajian-kajian yang diperlukan dari semasa ke semasa.

Yang Berhormat Senator Puan S. Bagiam a/p Ayem Perumal?...

Tuan Yang di-Pertua: Puan S. Bagiam a/p Ayem Perumal tidak ada.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan: Saya akan tulis. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, setakat ini sahaja yang dapat dijelaskan mengenai perkara-perkara yang menyentuh Kementerian Pendidikan yang ditimbulkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat Senator sekalian. Perkara-perkara yang tidak sempat dijelaskan akan tetap diambil perhatian dan tindakan sewajarnya. Sekali lagi Kementerian Pendidikan Malaysia mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih di atas keprihatinan, perhatian, teguran dan sokongan yang paling penting yang berterusan oleh Ahli-

ahli Yang Berhormat Senator, terhadap usaha-usaha yang dijalankan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia. Sekian, terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat kerana telah memberi jawapan yang begitu baik. Ahli Yang Berhormat pun yang ada dalam Dewan ini pun sedia maklum kalau sekiranya ada soalan-soalan Yang Berhormat dibangkitkan tidak berjawab dari segi Kementerian Pendidikan sudah diberi peluang tadi. Sekarang seterusnya saya pergi kepada Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar. Dipersilakan Menteri.

5.42 ptg.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Dr. James Dawos Mamit]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada empat orang Ahli Yang Berhormat Senator yang telah membahaskan isu-isu di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar. Dalam perbahasan Titah Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong di Dewan yang mulia ini. Yang Berhormat Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul ada?

Tuan Yang di-Pertua: Ada, ada.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ada. Yang Berhormat Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul telah meminta kementerian mencari jalan dan langkah-langkah dalam usaha supaya kawasan-kawasan Sungai Pegalan dan Sungai Padas yang sudah tertimbus dengan runtuh tanah dikorek semula agar pergerakan air dapat berjalan dengan lancar.

Yang Berhormat Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul juga memohon agar kementerian menyediakan peruntukan melaksanakan Projek Penstabilan Tebing Sungai Pegalan dan Sungai Padas dalam kawasan Parlimen Tenom. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat sebagai langkah jangka panjang untuk menangani masalah banjir di kawasan yang dimaksudkan. Kementerian ini melalui Jabatan Pengairan dan Saliran Malaysia (JPS) telah menjalankan kajian Pelan Induk Tebatan Banjir Lembangan Sungai Padas yang merangkumi daerah Tambunan, Keningau, Tenom, Nabawan dan Beaufort yang telah disiapkan pada tahun 2011, kajian telah disiapkan.

JPS telah mengemukakan permohonan peruntukan di bawah *Rolling Plan* Keempat 2015 kepada pihak EPU untuk melaksanakan projek-projek di Beaufort, Keningau, Putatan dan Borneo. Projek-projek tersebut akan dipohon semula oleh kementerian untuk dilaksanakan lebih awal lagi iaitu dijangka dapat bermula pada tahun 2014 yang melibatkan lima projek iaitu:

- (i) RTB Sungai Menggatal Kampung Pulutan, Sungai Galau;
- (ii) RTB Sungai Padas Pekan Beaufort, ban banjir struktur kawalan banjir, kolam takungan banjir dan pam;
- (iii) RTB Sungai Padas Keningau- penstabilan tebing empat lokasi utama di Sungai Pegalan;
- (iv) RTB Sungai Petagas Kampung Tembungan, Putatan- kerja pengorekan; dan
- (v) RTB Sungai Borneo Skim 1.

Pelaksanaan bagi projek-projek ini adalah tertakluk kepada kelulusan dari pihak Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri.

Yang Berhormat Senator Dato' Muhammad Olian bin Abdullah telah meminta Kerajaan Persekutuan untuk menyediakan satu bentuk bantuan ganti rugi terhadap sumber pendapatan kerajaan negeri daripada hasil pembalakan kepada Kerajaan Negeri Pahang untuk mengelakkan hutan ini untuk menjadi sumber air. Yang Berhormat Senator juga telah meminta agar kerajaan mengawal pencemaran sungai yang menyebabkan kos rawatan air di negara begitu tinggi.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat kementerian tidak menyediakan sebarang ganti rugi terhadap kehilangan hasil pembalakan yang berkekurangan akibat usaha-usaha konservasi alam sekitar. Lesen pembalakan dikeluarkan oleh kerajaan negeri dan saiz dan royalti pembalakan dikutip oleh kerajaan negeri. Kerajaan Persekutuan tidak mempunyai kuasa untuk memberhentikan lesen pembalakan tersebut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat kementerian ini sememangnya memberi perhatian dan tindakan berterusan dalam memelihara sungai di Malaysia. Ingin saya jelaskan di sini bahawa tanggungjawab dan bidang kuasa mengenai perkara-perkara yang melibatkan pencemaran dan kepentingan sungai kebanyakan terletak di bawah agensi-agensi kerajaan negeri seperti pihak berkuasa tempatan (PBT) dan pejabat tanah. Kementerian ini melalui Jabatan Alam Sekitar bertanggungjawab dalam menguatkuasakan undang-undang di bawah Akta Alam Sekeliling 1974. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat terdapat pelbagai penyebab utama yang menyumbang kepada masalah pencemaran sungai. Bagi mengawal pencemaran punca air akibat daripada *point source pollution*, dengan izin, JPS sentiasa menjalankan beberapa langkah bukan struktur dan langkah struktur juga seperti pelaksanaan Kempen "*Cintailah Sungai Kita*."

■1550

Pelaksanaan Program 1Negeri 1Sungai atau 1N1S. Penyelenggaraan kawasan rizab sungai mewajibkan pemilik restoran memasang dan menyelenggarakan sistem perangkap makanan, minyak dan lemak. Memasang sistem perangkap sampah di anak-anak sungai dan juga sungai-sungai utama di seluruh negara, melaksanakan kerja-kerja penstabilan tebing sungai dan pengorekan dasar sungai dan sebagainya.

Bagi tujuan mengawal pencemaran yang berpunca daripada *non-point source pollution* pula dengan izin, kerajaan telah meluluskan penggunaan Manual Saliran Mesra Alam ataupun MSMA berkuat kuasa semenjak tahun 2001 sebagai syarat untuk kelulusan kebenaran merancang oleh pihak *one-stop centre* ataupun OSC di peringkat pihak berkuasa tempatan bagi pelaksanaan pembangunan di Semenanjung Malaysia tertakluk kepada kerajaan negeri bagi mengguna pakai manual berkenaan.

Di samping itu, kerja-kerja tanah bagi setiap kawasan pembangunan perlulah mendapat kelulusan pelan kawalan hakisan dan kelodak ataupun *erosion and sediment control plan* terlebih dahulu, dengan izin. Pelan ini amat diperlukan bertujuan bagi mengelakkan kejadian banjir lumpur dan mendapat pemendapan kelodak yang sangat serius kepada sungai-sungai di hilir kawasan pembangunan.

Yang Berhormat Senator Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad...

Dato' Lim Nget Yoon: Boleh mencelah?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat.

Dato' Lim Nget Yoon: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Soalan saya apakah Program Cintai Sungai Kita berjaya? Kalau tidak, apakah langkah-langkah untuk menjayakan program tersebut? Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih, Yang Berhormat atas pertanyaan itu. Program "*Cintailah Sungai Kita*" berjaya bukan sahaja di seluruh negara tetapi di negeri-negeri sebab Kerajaan Persekutuan membantu kerajaan negeri untuk program ini. Jadi, kerajaan negeri yang lebih aktif dan progresif dalam melaksanakan ini, sememangnya program ini berjaya. Akan tetapi kementerian akan meneruskan program ini dan membantu pelbagai pihak termasuk kerajaan negeri untuk melaksanakan program-program ini, Yang Berhormat.

Dato' Muhammad Olian bin Abdullah: Mohon mencelah?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ada lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, silakan Yang Berhormat.

Dato' Muhammad Olian bin Abdullah: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Soalan saya sebenarnya bukan saya bertanya berkenaan bidang kuasa antara kerajaan negeri dan juga Kerajaan Pusat berhubung dengan pengekalan sumber air iaitu hutan. Apa yang saya tanya, saya bagi contoh misalannya Kerajaan Negeri Pahang, kalau kerajaan berkehendakkan supaya Kerajaan Negeri Pahang mengekalkan kawasan hutan yang luas kerana kita tahu hutan adalah sumber air, jadi adakah sebarang bentuk ganti rugi kepada kerajaan negeri yang berkenaan untuk dia mengekalkan kawasan-kawasan hutan tersebut? Itu soalan yang saya tanya. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih, Yang Berhormat sahabat saya. Perkara seperti begini juga ada berkaitan dengan perundangan kerana kalau ianya kawasan hutan negeri maka Kerajaan Persekutuan tidak ada ganti rugi dengan serta-merta tetapi perlu juga kita berbincang. Akan tetapi kalau hutan itu hutan simpan kekal, ini ialah di bawah tanggungjawab Kerajaan Pusat. Jadi, begitulah langkah-langkah yang diambil dan ianya selalu dibawa di dalam Mesyuarat Majlis Tanah Negara. Kita bincang semuanya di situ perkara yang berkaitan dengan itu. Oleh itu, cadangan jika kawasan hutan itu dijadikan kawasan tadahan hutan air oleh kerajaan negeri ianya perlu dibawa untuk perbincangan di dalam Majlis Tanah Negara supaya kalau perlu untuk ganti rugi memanglah Kerajaan Pusat akan memberi ganti rugi tetapi perlu berbincang dahulu.

Yang Berhormat Senator Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad mendakwa bahawa pihak IWK melepaskan air kumbahan yang tidak dirawat sepenuhnya ke dalam sungai. Kementerian melalui Jabatan Alam Sekitar sentiasa menjalankan pemantauan dan pemeriksaan secara berkala terhadap pelepasan air kumbahan terawat di semua loji-loji kumbahan di seluruh negara melalui penguatkuasaan di bawah Peraturan-peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Kumbahan) 2009. Sekiranya pihak berkenaan gagal mematuhi hak pelepasan yang ditetapkan mereka boleh didenda hingga RM100,000 atau di penjara sehingga lima tahun atau kedua-duanya sekali sekiranya disabitkan kesalahan.

Yang Berhormat Senator Tuan Baharudin bin Abu Bakar membangkitkan mengenai kedudukan, keluasan dan nilai komersial tanah-tanah rizab Melayu. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, berdasarkan maklumat yang dikemukakan oleh pihak pentadbiran tanah negeri-negeri Semenanjung Malaysia kepada kementerian ini, keluasan tanah yang diisytiharkan sebagai tanah rizab Melayu ataupun TRM adalah seluas 4.36 juta hektar. Manakala keluasan tanah adat bagi Negeri Melaka dan Negeri Sembilan adalah seluas 153,000 hektar. Pecahan dan keluasannya mengikut negeri adalah seperti berikut:

- (i) Johor sebanyak 401,668.92 hektar;
- (ii) Negeri Sembilan sebanyak 224,405.88 hektar;
- (iii) Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur sebanyak 833,000.65 hektar;
- (iv) Perak sebanyak 945,164.35 hektar;
- (v) Kedah sebanyak 868,850.85 hektar;
- (vi) Perlis sebanyak 24,912.92 hektar;
- (vii) Pahang sebanyak 433,617.60 hektar;
- (viii) Terengganu sebanyak 118,000.21 hektar;
- (ix) Kelantan, ini yang paling besar sebanyak 1,308,686.97 hektar;
- (x) Selangor sebanyak 154,210.19 hektar;
- (xi) Pulau Pinang sebanyak tiada tanah rizab Melayu.
- (i) keluasan tanah adat Melaka sebanyak 131,000.74 hektar; dan
- (ii) Negeri Sembilan sebanyak 22,034.52 hektar.

*[Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah **mempengerusikan Mesyuarat**]*

■1600

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, tanah rizab Melayu terdiri daripada tanah kerajaan, tanah rizab bagi maksud awam dan tanah bermilik iaitu tanah individu. Bagi tanah individu, dalam kawasan yang diisytiharkan sebagai tanah rizab Melayu, nilainya bergantung kepada nilai di pasaran mengikut *willing buyer* dan *willing seller*. Sekiranya tanah ini diambil balik melalui undang-undang pengambilan tanah, kedudukannya sebagai tanah rizab Melayu tidak diambil kira lagi. Tujuan pembayaran pampasan yang membolehkan pembiayaan pampasan pada kadar yang sama bagi tanah bukan rizab Melayu.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat, semua isu dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dalam perbahasan Titah Diraja 2014, terutamanya yang menyentuh bidang kuasa Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar telah pun dijawab. Segala saranan dan cadangan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat akan diambil perhatian dan tindakan sewajarnya oleh kementerian ini. Sekian, terima kasih.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Sekarang saya silakan Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan.

4.03 ptg.

Menteri Pelancongan dan Kebudayaan [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali, Senator To' Puan Hajah Zaitun binti Haji Mat Amin, Senator Dato' Lim Nget Yoon, Senator Dato' Boon Som a/l Inong, Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul, Senator Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar, Senator Dato' Adam bin Abdul Hamid, Senator Tuan Baharudin bin Abu Bakar dan Senator Tuan Saiful Izham bin Ramli yang telah membangkitkan perkara-perkara di bawah tanggungjawab Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan sepanjang perbahasan Titah Diraja peringkat dasar pada Mesyuarat Pertama, Penggal Kedua, Parlimen Ketiga belas ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya berhajat untuk akur dengan arahan yang telah dibuat oleh Tuan Yang di-Pertua sebentar tadi iaitu bahawa saya akan menjawab soalan-soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator yang hadir di dalam Dewan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali mencadangkan kepada kementerian agar mengetengahkan dan memperkenalkan pelbagai jenis seni, adat, budaya serta pantang larang semua kaum di negara ini melalui program-program dan penerbitan bahan-bahan bacaan seperti buku dan rencana supaya masyarakat dapat mengenali dan memahami budaya pelbagai kaum di Malaysia. Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian melalui Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara (JKKN) dengan kerjasama Kementerian Pendidikan telah mewujudkan Program Bimbingan Seni Budaya semenjak tahun 2002 bagi tujuan memberi pendedahan, pendidikan dan kemahiran pelbagai bidang seni seperti tari, teater, muzik dan gasing kepada generasi muda.

Pelajar yang menyertai asuhan seni muzik berpeluang mempelajari dan menggunakan pelbagai instrumen muzik tradisional seperti angklung, sitar, gendang, rebab, rebana dan serunai. Semenjak pelaksanaan sehingga tahun 2013, seramai 189,007 orang pelajar telah menyertai program ini yang merangkumi 117,819 pelajar sekolah rendah di bawah Kelab Tunas Budaya. 68,094 pelajar sekolah menengah di bawah Kelab Giat Budaya, manakala di bawah Kelab Siswa Budaya melibatkan seramai 3,094 peserta. Kementerian ini sentiasa menggalakkan penerbitan bahan bacaan mengenai kebudayaan untuk bacaan masyarakat. Antara usaha yang dijalankan adalah seperti berikut:

- (i) JKKN mempunyai koleksi penerbitan bahan bacaan sebanyak 165 tajuk berkaitan adat seni budaya dalam bentuk buku, CD, VCD dan DVD seperti boria, dikir barat, istiadat naik buai dan lain-lain lagi. Para pelajar digalakkan mengunjungi pusat sumber pejabat JKKN negeri untuk mendapat senarai lengkap mengenai bahan-bahan bacaan dan tontonan yang disediakan. Bantuan bahan bacaan juga diedarkan daripada semasa ke semasa sewaktu pelaksanaan program JKKN ini;
- (ii) Perpustakaan Negara Malaysia menyediakan insentif dalam bentuk dana kepada penulis, antaranya dana pembelian terus buku-buku karya penulis tempatan berjumlah RM2 juta setahun untuk mendorong masyarakat

menceburkan diri dalam bidang penulisan dengan memfokuskan bidang perkara kebudayaan; dan

- (iii) dalam memastikan semua golongan rakyat, khususnya golongan yang tidak berkemampuan, terutamanya yang tinggal di luar bandar mendapat kemudahan bahan bacaan, kementerian menyediakan sebanyak 1,122 buah perpustakaan desa yang dilengkapi dengan kemudahan *internet* di seluruh negara.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul...

Dr. Syed Husin Ali: Tuan Yang di-Pertua, minta maaf. Terima kasih menteri kerana menjawab tapi saya rasa beliau tidak menjawab sepenuhnya. Yang saya maksudkan bukan sahaja memperkenalkan budaya dan seni budaya Melayu sahaja tetapi supaya ada penerangan dan penulisan budaya antara kaum supaya kita lebih kenal mengenali di antara satu sama lain. Terima kasih.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, yang saya sebut secara umum ialah contoh-contoh. Mungkin dalam contoh-contoh itu tidak menyebut perkara-perkara yang ada kaitan dengan kebudayaan bukan Melayu tapi saya ada sebut macam tadi sitar sebagai contoh. Jadi, ini contoh sahaja tapi bukan *exhaustive*, maknanya bukan saya sebut ini contoh-contoh yang sudah *exhaustive*, dah tak ada yang lain, tidak.

Ini cuma contoh sahaja Yang Berhormat ya. Memang dalam kebudayaan ini, kita menganggapkan semua kebudayaan bagi masyarakat yang ada dalam negara kita itu merupakan kebudayaan Malaysia. Malah, saya selaku menteri pun apabila dalam program-program yang diadakan, memperkenalkan tarian-tarian orang Cinakah, Tamil- saya telah melarang untuk menyebut bahawa itu merupakan tarian Cina. Saya kata ini tarian Malaysia daripada komuniti masyarakat Cina begitu juga yang India. Jadi, kita merangkumi, kita *inclusive* Yang Berhormat Senator.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, Datuk Dr. Lucas bin Umbul ada sini, ada? Okey, baik. Beliau mencadangkan supaya sempena Tahun Melawat Malaysia 2014 atau singkatannya TMM 2014, pesta Kalimantan atau pesta kraf tangan daripada suku kaum Murut turut dimuatkan di dalam kalendar pelancongan negara dan juga memohon supaya pihak kementerian hadir melihat dan memantau perjalanan perayaan ini serta menjemput usahawan kraf tangan kaum Murut di negeri Sabah turut serta untuk mempamerkan bahan-bahan kraf tangan mereka yang boleh menarik para pelancong bagi tahun-tahun seterusnya.

■1610

Untuk makluman Yang Berhormat, sempena Tahun Melawat Malaysia 2014, Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan telah menerbitkan *Calendar of Events and Festival 2014* dan risalah *Malaysia Mega Events & Festivals 2014*. Kedua-dua bahan promosi ini berperanan sebagai bahan rujukan kepada para pelancong yang ingin berkunjung ke Malaysia bagi merasai pengalaman sesuatu acara dan festival atau pesta yang diadakan pada tahun 2014. Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan sering mengalu-alukan cadangan acara dan festival baru yang boleh dipromosikan untuk menarik kedatangan pelancong sempena Tahun Melawat Malaysia 2014.

Bagi Pesta Kalimantan atau Pesta Kraftangan yang disambut oleh suku kaum Murut di negeri Sabah, Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan akan mempertimbangkan acara tersebut bagi disenaraikan dalam *Calendar of Events & Festivals 2015* sempena *Malaysia Year Festival 2015* memandangkan acara tersebut telah pun berlangsung pada 11 hingga 13 April yang lepas. Jadi walaupun dalam jawapan saya menyebut akan mempertimbangkan tetapi sebenarnya kita sudah pun secara tidak rasmi bersetuju sebab Year Festival 2015 ini memerlukan kepada banyak pesta bukan sahaja dari segi suku kaum yang besar tetapi juga suku kaum yang kecil di kawasan-kawasan tertentu. Itu juga kita hendak sambut bersama-sama bukan sahaja dengan rakyat Malaysia tetapi juga dengan pelancong-pelancong dari luar negara. Jadi Yang Berhormat jangan bimbang, itu sudah diambil kira sebagai satu daripada pesta di dalam kalendar *Malaysia Year Festival 2015*.

Untuk makluman Yang Berhormat, Perbadanan Kraftangan Malaysia tidak ketinggalan untuk menyertai Pesta Kalimantan yang dianjurkan setiap tahun sejak tahun 2003. Memang kita mengambil bahagian. Pada tahun 2003 ini dahulu Kraftangan Malaysia ini di bawah saya. Saya Menteri Pembangunan Usahawan dan Koperasi Malaysia. Ini dibuat pada tahun saya menjadi Menteri lah ini. Jadi sudah lama, sepuluh tahun lebih. Kita telah mengambil bahagian. Aktiviti yang disertai adalah seperti jualan produk kraf, demonstrasi pembuatan kraf, interaktif dan pameran pembangunan kerjaya oleh Institut Kraf Negara.

Pada tahun 2014 seramai 43 orang usahawan kraf dari negeri Sabah, Sarawak dan Kelantan telah menyertai pesta ini yang bermula pada 11 April dan berakhir pada 13 April 2014 bertempat di Pusat Kebudayaan Murut, Tenom, Sabah. Daripada jumlah tersebut seramai 13 orang merupakan usahawan kraf dari suku kaum Murut dalam bidang kraf hasil rimba iaitu anyaman buluh dan rotan. Dalam bidang aneka kraf iaitu aksesori dan manik dan pakaian tradisional. Sepanjang tempoh tiga hari penganjuran pesta nilai jualan yang berjaya diperoleh adalah sebanyak RM23,442.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Boon Som a/l Inong, ada di sini ya? Saya nampak dia tadi. Ini juga hendak menjawab soalan Yang Berhormat Senator Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar. Ada?... *[Disampuk]* Sebab dia bagi belakang saya, saya tidak nampak. Beliau mencadangkan supaya Hari Songkran dibuat secara terbuka seperti hari terbuka yang lain seperti Hari Raya, Hari Tahun Baru Cina dan Hari Deepavali serta menjemput semua masyarakat untuk meraikan hari terbuka Songkran.

Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan buat ketika ini hanya memberi tumpuan kepada enam perayaan tahunan sebagai perayaan utama peringkat nasional iaitu perayaan Hari Raya Aidilfitri, Tahun Baru Cina, Deepavali, Krismas, sambutan Tadau Kaamatan dan sambutan Gawai. Buat masa ini tiga ini disambut di peringkat nasional. Bagi perayaan kaum minoriti termasuk perayaan Songkran bagi masyarakat Siam, Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan memberi kerjasama dari segi promosi untuk mempertingkatkan penyebaran makluman mengenai program tersebut supaya dapat dihayati oleh kaum-kaum yang lain. Yang Berhormat pun tahu bukan saya penaung masyarakat Siam Malaysia. Bukan setakat Songkran sahaja Loi Krathong pun kita hendak buat juga. Jadi Yang Berhormat jangan bimbang.

Sempena Tahun Melawat Malaysia 2014, kementerian telah menerbitkan *Calendar of Events & Festivals 2014* dan Risalah Malaysia *Mega Events & Festivals 2014*. Kedua-dua bahan promosi ini berperanan seperti saya cakap tadilah sebagai bahan rujukan kepada para pelancong yang ingin berkunjung ke Malaysia untuk merasai pengalaman untuk acara dan pesta yang diadakan pada tahun 2014. Jadi kita di kementerian ini sering mengalu-alukan cadangan acara dan festival baru yang boleh dipromosikan untuk menarik kedatangan pelancong. Untuk tahun *Calendar of Events & Festivals 2015*, pihak kementerian seperti biasalah kita akan sebut, akan mempertimbangkan tetapi sebenarnya, saya Menteri Yang Berhormat, saya kata ya, yalah. Tidak usah bimbanglah. Memang Songkran dan Loi Krathong- Yang Berhormat sebut Songkran sahaja, saya Loi Krathong lagi *[Ketawa]* Hendak cakap?...

Dato' Boon Som a/l Inong: Boleh mencelah Tuan Yang di-Pertua?

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sila, sila.

Dato' Boon Som a/l Inong: Saya berterima kasih kepada Yang Berhormat Menteri kerana selama ini sebagai penaung Persatuan Siam Malaysia dan telah- walaupun darah beliau pun keturunan Siam juga yang saya tahu. Jadi banyak perkara telah dilakukan di Kelantan, di Kedah, Pesta Loi Krathong diadakan. Pada tahun ini pun daripada bantuan Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan kita mendapat peruntukan untuk melakukan secara kecil-kecilan di Kedah, sambutan peringkat negeri. Jadi berterima kasihlah kepada Dato' Seri yang sentiasa prihatin terhadap masyarakat Siam. Semoga ini berpanjangan dan bumiputera status masyarakat akan diperjuangkan oleh Dato' Seri. Terima kasih.

Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz: *[Berucap dalam bahasa Siam]* Dengan izin Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Diizinkan.

Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz: Dengan izin. Terima kasih banyak-banyak. Tidak ada ayat-ayat yang lain. Tidak ada *[Ketawa]*

Jadi diharapkan dengan penyinaran acara tersebut dalam Event Festival 2015 acara tersebut dalam kalendar pelancongan negara akan dapat menarik kedatangan pelancong ke Malaysia pada tahun hadapan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Adam bin Abdul Hamid, ada ya? Kawan lama. Dia sebenarnya kalau dia buka songkok lain mukanya *[Ketawa]* Hari ini dia pakai songkok nampak lain sedikit. Botak itu macam saya. Yang Berhormat Senator Tuan Baharudin bin Abu Bakar mencadangkan agar diwujudkan *Tourism Information Centre* (TIC) di setiap kawasan tumpuan serta negeri dengan mencontohi negeri Melaka yang mewujudkan TIC bagi membantu pelancong asing dan tempatan bagi menggalakkan industri pelancongan negara.

Untuk makluman Yang Berhormat, Tourism Malaysia kini mempunyai 22 buah Pusat Penerangan Pelancongan (TIC) di seluruh negara yang bertindak untuk menyampaikan maklumat berhubung tempat-tempat dan aktiviti pelancongan yang ada kepada pelancong asing dan tempatan. Kesemua Pusat Penerangan Pelancongan- *Tourism Malaysia* ini terletak di lokasi yang strategik iaitu di pintu-pintu masuk darat dan udara negara serta tempat-tempat tumpuan pelancong. Senarai Pusat Penerangan Pelancongan tersebut adalah seperti berikut. Di Kedah ada empat iaitu di Bukit Kayu

Hitam, Kuah, Lapangan Terbang Antarabangsa Langkawi dan di Jeti Kuah Langkawi. Ini disabitkan oleh kerana Langkawi ini memang *touristic island*. Kita ada di Kuah, di lapangan terbang dia dan juga di Jeti Kuah, Langkawi.

Bagi Pulau Pinang, Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang dan di Georgetown. Bagi Perak, di Lumut. Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, kita ada Kuala Lumpur Sentral, Pusat Pelancongan Malaysia iaitu MaTiC, Jalan Ampang dan Bangunan Sultan Abdul Samad iaitu di Jalan Raja, Pejabat Menteri Pelancongan dan Kebudayaan Malaysia. Di Selangor dia ada di Lapangan Terbang Antarabangsa KLIA dan juga di Lapangan Terbang Tambang Murah iaitu LCCT. Negeri Sembilan kita ada di R&R Seremban-Port Dickson. Melaka di Jalan Kota, Melaka. Bangunan Sultan Iskandar, JB Sentral. Ini Melaka dan Johorlah. JB Sentral, Johor Premium Outlets, Tanjung Belungkor- Yang Berhormat Senator Dato' Adam, Tanjung Belungkor mana?

■ 1620

Dato' Adam bin Abdul Hamid: Di Pengerang.

Dato' Seri Mohamed Nazri Adbul Aziz: Pengerang, okey. Saya mata tidak berapa nampak, macam Tanjung 'Tersungkor' sahaja ini. Tanjung Belungkor, okey- Sarawak, Lapangan Terbang Antarabangsa Kuching. Di Sabah, Terminal 1 Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu, Terminal 2 Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu dan di Wilayah Persekutuan Labuan.

Namun Yang Berhormat, kalau ada cadangan-cadangan daripada penyiasatan Yang Berhormat sendiri iaitu ada tempat-tempat yang dirasakan memang ada minat kepada pelancong-pelancong boleh cadang kepada kita. Ini kerana kepada kita yang penting *feed back* yang kita terima dan kalau disiasat betul, kita boleh buka lagi TIC di situ. Tidak ada masalah.

Selain daripada itu, sebanyak 14 pejabat *Tourism Malaysia*. Jadi, mungkin tadi saya di Perak saya sebut TIC di Lumut. Mungkin tertanya-tanya mengapa tidak ada di Ipoh. Macam di ibu-ibu negeri ini, kita ada pejabat *Tourism Malaysia* negeri yang ditempatkan di seluruh Malaysia turut berfungsi sebagai pusat penerangan pelancongan.

Selain daripada menawarkan perkhidmatan maklumat melalui pusat penerangan pelancongan, *tourism Malaysia* juga pada masa yang sama telah membangunkan aplikasi *trip planner* melalui sistem pengoperasian *android* dan IOS untuk pengguna telefon pintar mendapat maklumat mengenai pelancongan di Malaysia. Pelancong juga boleh menghubungi *Tourism Malaysia Contact Center* (TMCC) melalui talian bebas tol *tourism info line* 1300-88-5050 dari mana-mana lokasi di Malaysia untuk mendapatkan maklumat pelancongan. TMCC ini juga merupakan pusat maklum balas kepada pertanyaan-pertanyaan yang diterima melalui *email*.

Setakat ini *Tourism Malaysia* berpendapat bahawa jumlah pusat penerangan pelancongan yang sedia ada adalah mencukupi untuk memenuhi keperluan pelancong domestik dan antarabangsa. Namun, seperti yang saya sebutkan tadi, kalau ada cadangan baru sila sampaikan kepada kementerian saya.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator To' Puan Hajah Zaitun binti Mat, ada?... Ha ada! Dan Senator Dato' Lim Nget Yoon- Lim Nget Yoon, ada?... Ada! Bagus.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Bagus, bagus.

Dato' Seri Mohamed Nazri Adbul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, mereka meminta kementerian menjelaskan apakah langkah-langkah yang diambil bagi memulihkan dan menjernihkan persepsi pelancong dari China yang semakin berkurangan untuk melancong semula ke Malaysia.

Saya sebelum menjawab, bagi pihak kementerian ingin merakamkan rasa sedih dan simpati kementerian terhadap keluarga 239 individu yang menaiki pesawat MH370 yang hilang pada 8 Mac yang lalu. Marilah kita sama-sama berdoa agar pesawat itu dapat ditemui sebagai titik penyelesaian buat semua pihak dan terungkailah misteri kehilangannya.

Industri pelancongan Malaysia telah menerima impak yang besar akibat insiden MH370 terutamanya industri pelancongan dari pasaran Asia Timur iaitu Republik rakyat China, Hong Kong serta Taiwan. Setakat 18 April 2014, pengusaha agensi pelancongan melaporkan bahawa jumlah pelancong yang telah membatalkan pakej pelancongan dan juga tempahan tiket penerbangan ke Malaysia adalah seramai 8,820 orang semuanya.

Selain itu, pihak *Malaysia Convention & Exhibition Bureau* (MyCEB) juga melaporkan terdapat pembatalan dari sejumlah lapan kumpulan insentif yang dianggarkan seramai 19,670 orang pelancong dari negara China bagi tahun 2014 dan 2015. Pada keseluruhannya, *number tax*, dengan izin, yang terlibat ialah 30,000 *tax* yang telah dibatalkan kedatangan mereka ke sini.

Bagi menghadapi implikasi yang timbul ekoran daripada insiden ini, Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan telah menubuhkan satu jawatankuasa pengurusan krisis yang dikendalikan oleh pejabat-pejabat *Tourism Malaysia* di Beijing, Shanghai dan Guangzhou yang berperanan untuk berinteraksi secara aktif dengan para pengusaha pelancongan dalam usaha untuk melahirkan rasa simpati, keprihatinan, perhatian dan doa seluruh rakyat Malaysia terhadap keluarga mangsa yang terlibat dalam insiden berkenan.

Di samping itu, promosi dan kempen tahun melawat Malaysia 2014 di China telah ditangguhkan bagi menghormati sensitiviti rakyat negara itu berikutan majoriti penumpang MH370 yang hilang sejak 8 Mac lalu adalah warga China. Saya sendiri selaku Menteri Pelancongan dan Kebudayaan dan Pengerusi kepada *Inter-Parliamentary Union Malaysian Charter* telah mengetuai delegasi yang terdiri daripada 15 orang Ahli Parlimen mengadakan satu kunjungan hormat ke atas Duta China ke Malaysia pada 10 April 2014. Tujuan utama kunjungan hormat tersebut adalah untuk merakamkan ucapan penghargaan atas bantuan aset ketenteraan dan teknologi yang dihulurkan dalam usaha mencari dan menyelamatkan pesawat MH370 tersebut.

Rombongan kami juga menyampaikan hasrat agar hubungan diplomatik kedua negara yang sedang menyambut ulang tahun yang ke-40 tahun ini dapat dikekalkan. Duta Besar China ke Malaysia juga menyatakan sokongan dan jaminan bahawa hubungan antara Malaysia dan China akan kekal baik dan tidak akan terjejas akibat insiden MH370. Kerja sama erat ini bakal diperkukuhkan dengan ketibaan dua ekor panda dari negara China yang dijadualkan tiba tahun ini yang akan ditempatkan di Zoo Negara sempena ulang tahun ke 40 persahabatan China dan Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Tuan Saiful Izham bin Ramli. Ada? Tidak ada, terima kasih tidak ada saya tidak payah jawab. Jadi, Tuan Yang di-Pertua setakat ini sahaja isu-isu perbahasan yang menyentuh pihak kementerian.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, mungkin saya boleh mencelah sedikit Dato'.

Dato' Seri Mohamed Nazri Adbul Aziz: Mencelah yang mana?

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Jangan panjang sangat ya.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Sebab Yang Berhormat Menteri datang hari ini kan. Rasanya tidak salah kalau kita ambil masa sedikit. Boleh Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Ya, sila tetapi jangan terlalu panjang. Kita ada 15 kementerian lagi.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Tidak apa sebab benda ini penting juga sebab dari segi imej. Berkenaan dengan perbahasan kita dalam Dewan ini. Ada yang disentuh berkenaan dengan *future music* baru-baru ini Tuan Yang di-Pertua iaitu berkenaan kebanyakan yang memperkatakan tentang tragedi yang berlaku di *future music* ini adalah kesilapan daripada Kementerian Pelancongan sendiri.

Jadi saya ingat saya minta juga pencerahan daripada Yang Berhormat Menteri tentang kedudukan sebenar jabatan-jabatan dan juga kementerian-kementerian yang terlibat dalam menguruskan persembahan konsert yang seperti ini dan penglibatan Kementerian Pelancongan sendiri terhadap konsert yang baru-baru ini diadakan. Terima kasih.

Dato' Seri Mohamed Nazri Adbul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya cuma hendak sebut di sini iaitu bahawa apa-apa juga program atau pun artis-artis daripada luar negara yang atas usaha daripada pihak swasta untuk hendak menjemput mereka datang membuat persembahan di negara kita, mesti terlebih dahulu mendapat kebenaran daripada PUSPAL iaitu Pusat- apa dia PUSPAL ini? Minta tolong daripada pegawai saya.

Dia ini pelesenan. Dia mengeluarkan lesen. Jadi, siapa sahaja orang swasta katalah hendak bawa Shah Rukh Khan, dia kena memohon kepada PUSPAL iaitu satu jabatan di bawah Kementerian Komunikasi. Jadi, apabila PUSPAL mengatakan boleh, maka barulah mereka akan datang kepada satu agensi di bawah saya yang dinamakan iaitu (MyCEB) *Malaysia Convention & Exhibition Bureau* iaitu sebagai sebuah agensi di bawah Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan Malaysia untuk memberi sokongan ke atas acara-acara antarabangsa anjuran pihak swasta yang berpotensi untuk membawa kemasukan pelancongan asing ke Malaysia dengan syarat pihak penganjur dapat memenuhi syarat-syarat dan peraturan serta mendapat kelulusan daripada PUSPAL iaitu Agensi Pusat Permohonan Penggambaran Filem dan Persembahan Artis Luar Negara.

■1630

Ini bukan di bawah kementerian saya. Dia orang dapat kebenaran, baru jumpa saya. Jadi kita pun sokong, tengok. Kalau dia kata dia hendak minta sedikit iklan, kita boleh bagi iklanlah. Kita hanya setakat memberi sokongan sahaja kepada program yang telah diluluskan oleh PUSPAL. Jadi mana-

mana pihak yang tekah menuduh mengatakan saya yang meluluskan ini, tidak apalah, teruslah tuduh. Tuduh, saya kering saja. Saya dapat pahala *free* sebab memfitnahkan saya.

Jadi saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator memberi peluang untuk saya memberi penjelasan. Akan tetapi, itulah sebenarnya. Mana-mana artis ataupun penggambaran filem yang hendak buat di negara kita mesti terlebih dahulu membuat permohonan kepada PUSPAL untuk mendapat- PUSPAL akan *check* sama ada boleh atau tidak bolehkah. Mereka mengeluarkan syarat. Dapat sahaja, baru jumpa dengan agensi di bawah kementerian saya. Itu pun saya rasa Yang Berhormat Menteri Komunikasi telah jawab dengan jelas dan tepat waktu sesi soal jawab baru-baru ini. Tuan Yang di-Pertua, terima kasih banyak.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Selesai Yang Berhormat, habis sudah?

Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz: Selesai, selesai.

Dato' Adam bin Abdul Hamid: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak mohon sedikit penjelasan berasaskan kepada syor saya kepada Yang Berhormat Menteri.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Boleh Yang Berhormat?

Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz: Boleh, boleh.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Boleh. Tidak apa, sila.

Dato' Adam bin Abdul Hamid: Saya mengesyorkan di dalam Dewan ini hari itu supaya di samping pejabat-pejabat *Tourism Malaysia* yang sedia ada, diperbanyakkan lagi IC atau *information centre* dan ini kementerian boleh bekerjasama dengan kerajaan negeri, begitu juga dengan PBT dan juga pejabat daerah. Tujuan saya ialah supaya matlamat kita sudah sangat baik, kita hendakkan 28 juta pelancong datang ke Malaysia tahun ini. Supaya di peringkat bawah, akar umbi, apabila pelancong datang, dia mudah mendapatkan *information*, pelbagai. Apa pendapat Yang Berhormat Menteri?

Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz: Yang Berhormat, saya setuju. Saya tidak ada masalah. Bagi pihak kementerian saya, saya boleh buat keputusan. Apa pun Yang Berhormat, dalam rundingan dua hala ini, kalau Yang Berhormat boleh dapat persetujuan daripada pihak sebelah sana, maknanya daripada pihak pejabat tanah apakah, saya rasa daripada segi kementerian saya, kita tidak ada masalah Yang Berhormat. Jadi sila uruskan, saya akan berikan sokongan atas cadangan Yang Berhormat itu.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat. Kalau sekiranya ada soalan-soalan yang ditimbulkan di dalam perdebatan tadi dan terlepas pandangan oleh Yang Berhormat Menteri, saya rasa kita boleh memberikan kesempatan sedikit lagi untuk menimbulkannya.

To' Puan Hajah Zaitun binti Haji Mat Amin: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon kesempatan kebetulan Yang Berhormat Menteri bersama untuk menjelaskan sedikit lagi bersabit dengan soalan saya di mana jawapan Yang Berhormat Menteri sebentar tadi dengan data yang diberi tentang jumlah pembatalan tiket warga China ke Malaysia. Jadi saya hendak tahu Yang Berhormat Menteri, berapakah jumlah anggaran kerugian pendapatan sempena Tahun Melawat Malaysia tahun ini di atas pemotongan ataupun pembatalan cadangan lawatan ataupun kunjungan warga China ke Malaysia? Adakah ianya juga hasil daripada permainan propaganda yang begitu berleluasa yang kita lihat di laman sosial yang

sendirinya akan membuat isu ini makin tersebar yang akhirnya memberi kerugian kepada negara? Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya tidak ada maklumat berkenaan dengan kerugian yang telah dihadapi. Akan tetapi dalam soal kerugian ini, yang kita boleh percaya ialah laporan yang dibuat oleh MATTA. MATTA ini ialah *Malaysian Association of Tour & Travel Agents*. Kalau tidak silap saya, dalam laporan akhbar, wakil daripada MATTA menyebutkan kerugian mereka setakat ini RM100 juta. Jadi kalau daripada segi kementerian, maklumat ini pun kita terpaksa minta daripada *the operators, the industry players*. Jadi kalau boleh dipercayai apa yang disebut oleh wakil MATTA, kerugian ini setakat ini adalah RM100 juta. Itu yang dilaporkan dalam akhbar.

Keduanya Tuan Yang di-Pertua, saya kira tidak ada siapa yang percaya kepada internet ini semua, kerana internet bukan lagi merupakan tempat untuk kita mendapatkan maklumat, tetapi internet adalah tempat untuk kita berketawa, berjenaka dengan penulisan-penulisan yang saya boleh anggap sebagai *low class*...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Penglipur lara.

Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz: Penglipur lara, memang betul. Itu ayat yang paling tepat sekali. Kalau ada hari rasa bersedih, mungkin putus cinta, saya syorkan baca internet kerana itu boleh menghentikan perasaan sedih.

Jadi Yang Berhormat, bukan kerana apa yang dilaporkan di dalam internet. Sebenarnya kita mesti faham. Kemarahan itu ialah kerana pertamanya kita kena ingat iaitu Republik Rakyat Negara China telah pun menjalankan dasar *one child policy* dengan izin, lebih daripada 30 tahun. Bagi keluarga-keluarga mangsa, saya pun tidak berani sebut mangsa sebab belum tahu lagi apa sebenarnya, tetapi bagi keluarga-keluarga kepada *passenger* dalam kapal terbang itu, mereka mempunyai anak sama ada lelaki atau perempuan, satu sahaja. Apabila kalau dia mempunyai anak dalam kapal terbang itu, dia langsung hilang dia punya keturunan- *one child policy*.

Kalau kita ada sepuluh anak, kalau satu pergi pun, ya lah kita sedih, tetapi sembilan ada lagi. Masa sepuluh, hendak jaga pun susahkan? [Ketawa] Tidaklah, ini saya cakap tentang rakyat Malaysia. Jadi kepada mereka, dia ada satu. Jadi bayangkan kalau hilang anak lelaki, hilang anak perempuan, hilang cucu, bagaimana perasaan mereka. Tambah pula dengan keadaan yang tidak menentu, belum lagi berjumpa dengan pesawat MH370. Pesawat itu MH370. Jadi hendak marah siapa? Takkan hendak marah Perancis kot, takkan hendak marah *Britian*? Sudah tentulah dia akan menghala perasaan dia kepada sesuatu dan sesuatu itu Malaysialah sebab kapal terbang kita. Hendak buat macam mana? Takkan dia hendak marah *Thai*, hendak marah *Singapore*? Dia mesti marah Malaysia. Itu pertama.

Kedua, kepercayaan masyarakat Cina ini, kalau ada orang meninggal, dia mesti bagi dia punya *final rights*. *Final rights* maksudnya mesti ada badan untuk di situ yang meninggal *to give the final rights*. Sekurang-kurangnya kalau tidak dapat tubuh badan itu pun, tahu di mana kapal terbang itu kalau dikatakan telah jatuh, mereka boleh pergi ke tempat itu dan mereka bolehlah mengadakan dia punya *final rights*. Jadi kalau tempat tubuh badan tidak ada, tempat tidak ada, mereka tidak boleh hendak

melaksanakan *the final rights*. Ini kepercayaan bukan setahun dua tahun, ini kepercayaan ribuan tahun. Jadi tidak habis kerja mereka yang masih hidup kerana tidak melepaskan *spirit* yang telah meninggal dunia kah, apa kah. Dia *frust* lah.

■1640

Jadi dia *frust*lah dan bila dia *frust*, dia marah, ke mana dia hendak halakan? Jadi saya rasa Malaysia dan juga rakyat Malaysia kita berjiwa besar, *we are big enough*. Kalau mereka hendak marah kepada kita, kita memahami kerana dua fakta tadi. Bukan kerana apa yang dituliskan di dalam ruang penglipur lara itu. *That is not important*. Itu memang *rubbish*, sampah sahaja. Yang mereka marah itu kerana fakta ini dua. Jadi saya merayu kepada rakyat Malaysia supaya kita bersabar. Bagi mereka, kalau dia hilang anak, hilang buat selama-lamanya. Bagi kita kalau mereka tak datang ke Malaysia pada tahun 2014, tahun 2015 ada lagi. Tahun 2016 ada lagi, tahun 2017 ada lagi, tahun 2018 pun ada, banyak lagi. Jadi kita kena bandingkan di antara apa yang kita hadapi dengan apa yang mereka hadapi. Oleh sebab itu saya mengambil keputusan untuk tangguh semua sebab kita kena faham perasaan dia marah. Kalau berlaku kepada kita, macam mana? Begitu juga.

Jadi sebab itu Yang Berhormat, soalan baik, terima kasih. Beri kesempatan kepada saya. Kalau saya bersikap lembut terhadap mereka, inilah alasan-alasannya. Kerana *they have lost someone forever. Never return*, dengan izin. Saya sekali-sekali cakap orang puteh tak apa Yang Berhormat ya. Akan tetapi kita ada lagi tahun 2015, tahun 2016.

Kalau kita ambil satu reaksi yang negatif terhadap apa yang mereka respons kepada kita, saya rasa itu satu tindakan yang tidak cerdik kerana pelancongan ini bukan bermakna habis tahun 2014, habislah pelancongan ke Malaysia. Jadi sebab itu, terima kasih Yang Berhormat bagi kesempatan. Ini jawapan saya hendak beri kepada Yang Berhormat Senator tentang tindakan yang telah diambil oleh saya selaku Menteri dalam isu MH370 ini.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. saya percaya sudah selesai jawapan daripada Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan. Seterusnya saya mempersilakan Kementerian Pertahanan untuk menggulung.

4.42 ptg.

Timbalan Menteri Pertahanan [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat Senator yang telah terlibat dalam perbahasan yang menyentuh berkaitan dengan Kementerian Pertahanan. Mana-mana cadangan yang bernas dan boleh dipertimbangkan akan kita ambil sebagai salah satu daripada input bagi menambah baik dasar-dasar kementerian dalam pelaksanaan dasar-dasar kementerian.

Yang Berhormat Senator Datuk Yahaya bin Mat Ghani membangkitkan berkaitan dengan satu isu iaitu berkaitan dengan Program Latihan Khidmat Negara yang juga dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator Datuk Hajah Noriah binti Mahat iaitu mencadangkan supaya PLKN dijadikan sebagai *national service* atau pasukan simpanan tentera.

Untuk makluman Yang Berhormat Senator, cadangan yang telah mencadangkan PLKN ini dilaksanakan atau dijadikan program berbentuk khidmat wajib sebagai pasukan simpanan tentera seperti yang dilaksanakan oleh negara Amerika Syarikat, Singapura dan Korea Selatan. Bagi cadangan ini saya ingin menjelaskan di sini bahawa PLKN yang dilaksanakan di negara ini bukanlah berbentuk kerahan tenaga sebagaimana yang telah dilaksanakan oleh negara-negara yang berkenaan.

PLKN acuan Malaysia adalah sesuatu yang berbeza dan unik serta bercirikan semangat cintakan negara, memupuk perpaduan kaum, mewujudkan semangat kesukarelaan dan serta untuk melahirkan generasi muda yang mempunyai jati diri, berdisiplin dan berkeyakinan diri. Justeru itu pihak kementerian berkeyakinan jati diri dan disiplin remaja yang menyertai program ini akan dapat dibentuk sebagaimana yang dihasratkan walaupun PLKN ini tidak berkonsepkan ketenteraan.

Berkaitan dengan isu yang dibangkitkan iaitu penambahbaikan modul dan mempertingkatkan pengambilan pelatih lelaki, Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Datuk Hajah Noriah binti Mahat menyarankan agar penambahbaikan modul dilakukan dengan lebih menekankan aspek pendidikan agama dan moral kepada pelatih. Sebagai makluman Yang Berhormat, sememangnya pihak kementerian memperakui tentang kepentingan pendidikan kerohanian dalam pembentukan modal insan yang holistik. Justeru itu pendidikan ini telah diserapkan ke dalam komponen program PLKN secara rasmi bermula pada 22 Jun 2004 lagi.

Komponen kerohanian ini telah dimasukkan sebagai pendukung kepada modul teras PLKN iaitu modul fizikal, modul pembinaan karakter, modul khidmat komuniti dan modul kenegaraan. Sebagai makluman Yang Berhormat juga, komponen kerohanian ini melibatkan semua agama utama yang terdapat di Malaysia iaitu agama Islam, agama Kristian, Buddha dan Hindu dengan melibatkan aktiviti pembelajaran di dalam kelas dan aktiviti luar kelas. Oleh yang demikian, adalah diharapkan ilmu yang diperoleh secara amalan yang dilaksanakan sepanjang mereka berada di dalam program ini akan dapat memandu penghidupan mereka apabila mereka menamatkan latihan kelak.

Yang Berhormat Senator Datuk Hajah Noriah binti Mahat juga turut mencadangkan agar pengambilan pelajar lelaki pada masa ini ditambah bagi memberikan lebih peluang kepada remaja lelaki untuk mendapat manfaat dalam program ini.

Untuk makluman Yang Berhormat, pelaksanaan PLKN adalah bertujuan bagi melahirkan generasi 1Malaysia yang cergas, cerdas, penuh keyakinan diri dan berperwatakan positif melalui penerapan semangat patriotisme dan kesukarelawan tinggi tanpa membezakan jantina pelatih. Walau bagaimanapun pihak kementerian amat menghargai cadangan Yang Berhormat. Sebagai makluman, pihak JLKN pada tahun 2008 telah meningkatkan peratus pengambilan pelatih lelaki kepada 51% ke 55% dan peratusan pengambilan ini masih dikekalkan dan dianggap masih relevan berdasarkan komposisi jantina semasa negara iaitu pada kadar 51.5% lelaki dan 48.5% wanita.

Yang Berhormat Senator Dr. Ariffin bin S.M. Omar ada membangkitkan berkaitan bersama dengan beberapa Yang Berhormat Senator yang lain iaitu Yang Berhormat Senator Puan Norliza binti Abdul Rahim dan Yang Berhormat Senator Dato' Khairudin Samad yang telah membangkitkan berkaitan dengan isu perpindahan pangkalan udara Butterworth. Sebagai maklumat Ahli-ahli Yang

Berhormat, cadangan perpindahan ini adalah sebenarnya masih di peringkat cadangan dan pihak kementerian serta unit kerjasama awam swasta sedang mengkaji secara terperinci bagi menilai dari pelbagai aspek kesesuaian ke atas tapak gantian pangkalan udara yang baru tersebut. Oleh itu, memandangkan bahawa projek masih lagi di peringkat cadangan, maka adalah terlalu awal bagi pihak kementerian untuk membuat ulasan bagi keputusan di atas seperti mana yang telah dibangkitkan. Yang Berhormat...

Puan Norliza binti Abdul Rahim: Minta laluan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Puan Norliza binti Abdul Rahim: Terima kasih..

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Boleh minta laluan ke sini.

Puan Norliza binti Abdul Rahim: Ya, terlupa.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sila, sila.

Puan Norliza binti Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya mencelah sedikit?

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Ya, sila, sila, sila.

Puan Norliza binti Abdul Rahim: Okey, terima kasih. Terima kasih kepada pihak kementerian yang telah menjawab. Saya cuma ingin bertanya sebab ada ura-ura yang mengatakan bahawa projek pemindahan TUDM ini telah dibuat tawaran kepada sebuah syarikat TSR itu. Jadi saya ingin tahu adakah betul atau tidak? Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Untuk makluman Yang Berhormat, sebenarnya memang Pangkalan Udara Butterworth telah pun mendapat cadangan daripada sebenarnya tiga syarikat yang telah bergabung iaitu Lembaga Tabung Angkatan Tentera, iaitu sebuah agensi yang juga merupakan di bawah Kementerian Pertahanan, TSR Capital dan juga Pembinaan Bukit Timah *joint venture* iaitu bertujuan untuk membangunkan Pangkalan Udara Butterworth.

Dengan adanya projek pembangunan ini akan membolehkan Pangkalan Udara Butterworth akan dipindahkan ke satu tempat yang lain. Dijangka dengan pembinaan satu pangkalan udara yang baru ini akan membolehkan TUDM akan mendapat kemudahan-kemudahan yang lebih baru, kemudahan-kemudahan yang lagi canggih dan kemudahan yang lebih moden sesuai dengan keperluan dan juga kehendak TUDM untuk mendapatkan satu pangkalan udara yang lebih baik.

Yang Berhormat Senator Tuan Saiful Izham bin Ramli ada membangkitkan dengan satu isu iaitu membangkitkan isu agar kajian semula sistem perolehan atau prosedur perolehan aset-aset Angkatan Tentera Malaysia.

■1650

Untuk makluman Yang Berhormat, sesungguhnya pihak kementerian memang menghargai akan keprihatinan Yang Berhormat membangkitkan tentang isu ini dan sebagai makluman kepada Yang Berhormat, pihak kementerian dalam melaksanakan semua perolehan asetnya sentiasa memastikan tatacara dan prosedur kewangan yang telah ditetapkan oleh kerajaan adalah dipatuhi sepenuhnya. Justeru itu, pada masa ini kementerian berpandangan tidak timbul keperluan kepada kajian semula perolehan kerana dalam melaksanakan perolehan, pihak kementerian sentiasa mendukung prinsip-

prinsip akauntabiliti awam dan yang kedua, diuruskan secara telus atau *transparent*. Ketiga, nilai faedah yang terbaik atau *best value for money*. Keempat, saingan terbuka atau *open competition*. Kelima, hadir dan sama ataupun *fair dealing*.

Prinsip-prinsip ini telah dijelaskan secara terperinci melalui dokumen-dokumen dan arahan kerajaan yang sedang berkuasa seperti Akta Acara Kewangan 1957 yang telah disemak pada tahun 1972, Arahan Perbendaharaan, Pekeliling Perbendaharaan, Surat Pekeliling Perbendaharaan, Pekeliling Kontrak Perbendaharaan dan Surat Arahan Perbendaharaan. Kementerian Pertahanan adalah terikat dengan dasar-dasar dan tatacara perolehan kerajaan yang telah ditetapkan oleh Kementerian Kewangan. Sehubungan itu, kementerian akan memastikan tatacara perolehan kerajaan ini juga akan sentiasa dipatuhi semasa proses perolehan berlangsung. Itu saja Tuan Yang di-Pertua. Saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Yang Berhormat di atas penglibatan di dalam perbahasan ini. Terima kasih.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya percaya semua soalan yang ditimbulkan dalam perbahasan telah dijawab oleh kementerian berkenaan dan dengan itu saya sambil mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri Kementerian Pertahanan. Saya meneruskan jawapan daripada Kementerian Pengangkutan. Dipersilakan.

4.52 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan [Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*, salam sejahtera dan salam 1Malaysia. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada 19 orang Ahli-ahli Yang Berhormat Senator di Dewan yang mulia ini yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan ke atas Usul Menjunjung Kasih Titah Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang menyentuh 11 perkara melibatkan bidang tugas Kementerian Pengangkutan.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon untuk memulakan penggulungan bagi Kementerian Pengangkutan dengan mengucapkan jutaan terima kasih kepada seramai 47 Ahli-ahli Yang Berhormat Senator yang telah merakamkan dan menzahirkan rasa dukacita di atas insiden kehilangan pesawat MH370 di Dewan yang mulia ini. Marilah kita sama-sama mendoakan agar usaha untuk mencari pesawat MH 370 ini mendapat kejayaan dan ianya akan merungkaikan persoalan dan misteri yang timbul di atas kehilangan pesawat MH370.

Saya juga mewakili pihak kerajaan dan Kementerian Pengangkutan mengucapkan jutaan terima kasih atas sokongan dan pandangan Yang Berhormat Senator dalam insiden MH370 ini. Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan insiden terkini status kehilangan pesawat MAS MH370 sebagaimana yang dibangkitkan oleh kebanyakan Ahli-ahli Yang Berhormat termasuk Yang Berhormat Senator Puah Hajah Rohani binti Abdullah.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, *Rescue Coordination Center* (RCC) Australia telah mengambil alih penyelarasan operasi mencari di Lautan Hindi di dalam *search and rescue region* Australia sejak 17 Mac 2014 lalu. Bermula daripada tarikh itu sehingga 25 April 2014, pihak berkuasa

Australia telah menjalankan operasi pencarian di kawasan seluas 49,240 kilometer persegi iaitu 1,580 kilometer ke Barat Daya Perth, Australia. Operasi ini telah dibantu oleh lapan buah negara yang terdiri daripada:

- (i) Australia;
- (ii) New Zealand;
- (iii) Jepun;
- (iv) China;
- (v) Amerika Syarikat;
- (vi) United Kingdom;
- (vii) Korea Selatan; dan
- (viii) termasuk Malaysia.

Setakat ini operasi tersebut telah melibatkan 11 pesawat tentera, tiga *civil aircraft* termasuk pesawat *Orion* dan *Poseidon*. Ia juga disertai oleh 12 buah kapal dan sebuah kapal selam iaitu *HMS Tireless* yang berkuasa nuklear dari United Kingdom. Bagi pencarian yang menggunakan teknologi satelit, lima buah negara telah mengemukakan beberapa maklumat satelit seperti China, Amerika Syarikat, Australia, Perancis dan Britain bagi mengesan isyarat 'ping' yang dihantar oleh kotak hitam pesawat tersebut.

Isyarat kotak hitam ini kali terakhir telah dikesan pada 8 April 2014 di kawasan Barat Daya Perth, Australia. Oleh yang demikian, pihak RCC Australia telah menumpukan usaha pencarian di kawasan tersebut. Sehubungan itu, kawasan pencarian telah di perkecilkan daripada seluas 480,000 nautika persegi kepada keluasan 16,150 nautika persegi bagi kawasan pencarian di bawah permukaan laut dengan menggunakan AUV ataupun *Autonomous Underwater Vehicle*. Bab pencarian MH370 telah memasuki fasa baru di mana pihak Australia telah menggunakan teknologi AUV ini yang dinamakan *Bluefin-21* iaitu milik Tentera Laut Amerika Syarikat yang menggunakan sepenuhnya sistem sonar bagi mengesan kotak hitam MH370.

Sehingga 25 April 2014, kawasan pencarian *Bluefin-21* untuk mengesan kotak hitam ini telah meliputi 95% daripada kawasan tumpuan pencarian. Walau bagaimanapun usaha pencarian *Bluefin-21* ini tidak dapat mengesan sebarang objek secara fizikal dan tiada juga serpihan pesawat MH370 yang telah diperolehi. Sehingga kini pihak JACC Australia masih meneruskan usaha pencarian pesawat tersebut yang akan memasuki fasa baru sebagaimana yang telah diumumkan oleh Menteri Pengangkutan.

Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali telah membangkitkan mengenai percanggahan maklumat berhubung isu kehilangan pesawat MH370. Kerajaan telah menetapkan bahawa hanya jurucakap yang diputuskan oleh kerajaan sahaja iaitu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Yang Berhormat Menteri Pengangkutan sahaja yang boleh mengeluarkan kenyataan atau memberi maklumat mengenai kehilangan pesawat MH370. Manakala semua pihak lain termasuk para pemimpin, pegawai awam, tentera dan polis tidak dibenarkan untuk mengeluarkan sebarang kenyataan termasuk dalam

perbincangan tidak rasmi kepada mana-mana pihak terutamanya media massa antarabangsa kecuali mendapat kebenaran daripada pihak kerajaan terlebih dahulu.

Di sini saya ingin menegaskan bahawa selaku pihak yang bertanggungjawab, segala maklumat dan penemuan terkini hanya dimaklumkan kepada umum setelah mendapat pengesahan dan kolaborasi daripada pihak-pihak yang terlibat. Tuan Yang di-Pertua, menjawab soalan Yang Berhormat Senator Datuk Yahaya bin Mat Ghani @ Abbas mengenai tiada koordinasi antara radar Jabatan Penerbangan Awam (DCA) dengan radar Angkatan Tentera Malaysia. Unit Kawalan Trafik Udara, Jabatan Penerbangan Awam mempunyai kolaborasi dengan sistem radar Angkatan Tentera Malaysia bagi mengawal selia pergerakan pesawat awam yang melalui ruang udara Malaysia di mana pusat kawalan trafik udara di Subang juga menempatkan pegawai-pegawai TUDM yang mengendalikan *Joint Air Traffic Control Center* (JATCC).

Segala maklumat dan data yang dimiliki oleh sistem radar DCA disalurkan kepada sistem radar TUDM. Data dari kedua-dua sistem radar ini diintegrasikan kepada radar pertahanan udara iaitu di sektor *operation center* mengikut zon ruang udara yang tertentu untuk mendapatkan gambaran penuh ruang udara negara. Pada masa yang sama integrasi sistem radar dan operasi kawalan trafik udara juga dikoordinasi di peringkat teknikal dan pengurusan tertinggi kedua-dua agensi.

■1700

Yang Berhormat juga telah menaikkan cadangan penambahbaikan dan penubuhan pusat radar peringkat serantau sebagaimana yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Senator Puan Hajah Rohani binti Abdullah. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, sistem radar terbahagi dua iaitu sistem primer dan sistem sekunder yang digunakan dalam memantau pesawat-pesawat yang beroperasi...

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Boleh mencelah sikit?

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sila, jangan terlalu panjang Yang Berhormat Rahman. Sila.

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Dulu saya bangkit soal mencari MH370. Saya hendak tanya Yang Berhormat Menteri, sampai bilakah usaha pencarian hendak dilakukan? Sebab hari ini sudah masuk hari ke 50, betul? Jadi, sampai bila lagi? Sebulan lagi, dua bulan lagi, setahun, dua tahun, sampai bila? Satu saat, tidak mungkin.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Bagi makluman Tuan Yang di-Pertua, kerajaan komited untuk mencari MH370 sehingga jumpa.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sehingga?

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Sehingga jumpa. Jadi maknanya, tidak ada satu *time frame* lah.

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Kalau tidak jumpa sepuluh tahun macam mana? Sepuluh tahun hendak cari lagi kah atau macam mana? Hendak tahu juga, saya minta secara rasional, ianya berapa lama? Kalau misal kata setahun tidak jumpa, setahun cari kah atau dua tahun, cari kah? Atau tiga tahun, cari kah, macam mana? *[Ketawa]*

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sebentar Yang Berhormat, saya rasa semangat daripada soalan Yang Berhormat Dato' Haji Abdul Rahman tadi ialah supaya sekali gus pertanyaan dan sekali gus juga cadangan saya rasa. Supaya kita menetapkan *time frame* untuk bersikap lebih realistik...

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Betul Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai *time frame* seperti mana hari ini kenyataan di Australia bahawa dia akan memulakan satu fasa yang baru mulai hari ini. Fasa yang baru yang dirancang oleh pihak Australia memakan masa lebih kurang sembilan bulan. Jadi, ianya akan terus kita mencari mengikut fasa-fasa yang akan ditentukan oleh pihak kerajaan pada masa akan datang.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Suara daripada Dato' Haji Abdul Rahman tadi adalah suara daripada cabang legislatif yang patut juga ditimbang. Betul Dato' Haji Abdul Rahman?

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Betul, jawapan daripada Menteri saya faham, ada rancangan baru selama sembilan bulan. Jadi, adakah kerajaan akan mencari selama sembilan bulan atau macam mana? Sebab suara saya- bukan saya, suara rakyat yang terlalu banyak hendak tahu. Kenapa, bila dan kena ada satu ruang waktu, *time frame* yang khas.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai masa ini kita tidak dapat menentukan kerana kehilangan MH370 merupakan satu yang *unprecedented*. Tidak pernah berlaku dalam dunia penerbangan. Maka, sebab itu kaedahnya akan berubah mengikut waktu pencarian. Maka, sebab itu pada kali ini, pihak Kerajaan Malaysia akan mengguna pakai sumber-sumber daripada pihak swasta seperti PETRONAS dan syarikat-syarikat Malaysia yang lain untuk menyumbang kepada pencarian MH370. Ianya akan mengikut fasa pendekatan yang akan datang. Jadi, perkara penting ialah komitmen Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, beliau akan terus komited untuk mencari MH370 sehingga jumpa.

Tuan Yang di-Pertua, jadi mengenai pusat radar peringkat serantau sebagaimana yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Senator Puan Hajah Rohani binti Abdullah. Bagi pengetahuan Yang Berhormat, sistem radar terbahagi dua iaitu sistem primer dan sistem sekunder yang digunakan dalam memantau pesawat-pesawat yang beroperasi di ruang udara Malaysia. Namun begitu, soal penubuhan pusat radar ini adalah satu perkara yang sensitif kerana ia melibatkan keselamatan dan kedaulatan negara masing-masing.

Walau bagaimanapun, kerajaan sentiasa mengambil serius perkara ini dan berusaha untuk menaik taraf dan menambahbaikkan sistem radar secara holistik di tiga pusat kawalan trafik udara utama iaitu Kuala Lumpur, Kota Kinabalu dan Kuching. Peningkatan sistem radar ini juga merupakan keperluan utama bagi memastikan kesinambungan pengendalian kawalan trafik udara yang selamat dan cekap, seiring dengan peningkatan pergerakan pesawat serta permintaan industri penerbangan awam negara.

Oleh yang demikian, dalam Bajet 2014 yang lepas kerajaan telah memperuntukkan kewangan sebanyak RM700 juta bagi tujuan membina pusat kawalan trafik udara yang baru. Di dalam projek ini,

ianya termasuk menambah tiga buah radar yang baru dan mengganti sistem laluan trafik yang lama kepada yang baru. Di harap dengan terbinanya pusat kawalan trafik udara yang baru ini akan dapat menampung peningkatan trafik sehingga 20 tahun akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, sebuah jawatankuasa *Next of Kin* (NOK) iaitu Jawatankuasa Waris telah ditubuhkan pada 5 April 2014 oleh kerajaan, di mana ianya dipengerusikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Luar, khusus untuk melihat urusan berkenaan keluarga waris termasuk berkenaan dengan insurans yang mana ianya berpandukan kepada *Montreal Convention 1999*. Oleh kerana operasi *search and rescue* (SAR) masih berjalan, urusan berkenaan insurans hanya akan dinilai selepas proses siasatan selesai.

Ini bagi menjawab soalan Yang Berhormat Senator Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam dan Yang Berhormat Senator Datuk Hajah Noriah binti Mahat mengenai jumlah insurans atau pampasan kepada waris penumpang pesawat MH370. Pihak kerajaan juga melalui MAS sentiasa mengadakan sesi taklimat dan penerangan kepada ahli keluarga terdekat bagi memberi maklumat terkini kepada keluarga. Mengenai jenis bantuan, sejak kehilangan pesawat MH370 pada 8 Mac 2014 sehingga kini, MAS telah mengenal pasti kesemua ahli keluarga mangsa yang terlibat di dalam insiden tersebut.

Pihak MAS telah menawarkan *700 care givers*, dengan izin, yang dilantik untuk memberikan sokongan moral dan kaunseling kepada ahli keluarga yang terlibat. MAS juga telah menawarkan penginapan percuma di hotel sekitar Putrajaya dan Bangi. Setiap keluarga akan diberi kemudahan penginapan, pengangkutan, makanan dan sebagainya. Manakala bagi soalan nasib keluarga yang terdekat anak kapal MH370, ianya masih dianggap sebagai keluarga MAS dan segala jenis kemudahan masih dikekalkan. Oleh yang demikian tidak timbul soal MAS mengabaikan waris anak kapal MH370 sebagai mana yang digemburkan oleh pihak yang tidak bertanggungjawab.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Datuk Jamilah @ Halimah binti Sulaiman telah membangkitkan mengenai isu kos dan tempoh masa SAR MH370. Bagi pengetahuan Yang Berhormat, kos operasi SAR ianya dilaksanakan sejajar dengan standard yang ditetapkan di bawah *Annex 12, Search and Rescue, Chicago Convention 1944* di mana setiap negara perlu menyediakan perkhidmatan SAR bagi kawasan di dalam kawasan *search and rescue region* yang telah ditetapkan oleh *aviation security* oleh *International Civil Aviation Organization* (ICAO).

■1710

Dalam hubungan ini, kos operasi SAR adalah ditanggung oleh negara-negara yang terlibat. Sehingga kini, kerajaan masih lagi belum menilai keseluruhan kos kerana operasi SAR ini masih berjalan. Sebagaimana yang dijanjikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan pemangku Menteri Pengangkutan sebelum ini, kerajaan akan meneruskan operasi mencari pesawat MH370 ini sehingga berjaya. Kerajaan tidak pernah berputus asa malah akan meningkatkan usaha pencarian ini sehingga menemuinya walaupun pihak kerajaan negara lain menarik diri dalam usaha pencarian MH370. Oleh yang demikian, tidak timbul isu yang mengatakan kerajaan akan menghentikan operasi SAR ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Datuk Hajah Noriah Mahat juga membangkitkan mengenai langkah-langkah jangka pendek dan panjang bagi menyelesaikan isu MH370. Pihak kerajaan melalui Malaysia Airport Holding Berhad percaya bahawa soal keselamatan lapangan terbang yang telah menjadi keutamaan semua pihak di negara ini di mana peraturan-peraturan berhubung isu keselamatan di lapangan terbang adalah senantiasa dipatuhi dan mengikut piawaian antarabangsa, sebagaimana yang ditetapkan di bawah *Annex 17- Aviation Security* oleh *International Civil Aviation Organization* (ICAO).

Walau bagaimanapun, kerajaan menyedari bahawa terdapat sedikit penurunan kemasukan penumpang ke Malaysia melalui peristiwa ini. Kita akan mengambil tindakan yang sewajarnya bagi memulihkan kembali keyakinan pelancong dan penumpang untuk kembali menggunakan perkhidmatan syarikat-syarikat penerbangan di Malaysia. Kerajaan melalui agensi-agensi yang berkaitan akan terus mempromosikan negara ini selepas isu ini reda.

Yang Berhormat Senator Datuk Hajah Noriah Mahat juga menyentuh mengenai mekanisme yang akan dilaksanakan bagi memastikan peristiwa yang sama tidak berulang. Satu jawatankuasa siasatan antarabangsa telah ditubuhkan oleh pihak kerajaan pada mesyuarat kabinet yang lepas di mana hasil laporan jawatankuasa antarabangsa ini akan dapat menilai cadangan penambahbaikan bagi keselamatan penerbangan awam. Daripada hasil siasatan tersebut juga, ianya membolehkan kerajaan membuat penambahbaikan secara holistik terhadap industri penerbangan awam negara. Kerajaan akan mengambil tindakan menambah baik berdasarkan syor-syor daripada jawatankuasa penyiasat antarabangsa ini. Marilah kita sama-sama berdoa supaya kita dapat menjumpai kembali pesawat MH370.

Tuan Yang di-Pertua...

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya tanya sikit Yang Berhormat Timbalan Menteri?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Sila, sila.

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Semalam Presiden Obama telah melawat Malaysia. Ada apa-apa perkembangan yang beliau beri jaminan untuk membantu untuk mencari lagi MH370? Kedua, kita ada kapal selam yang canggih. Apakah kita akan lengkapkan dengan kelengkapan supaya kapal selam kita ada kamera ataupun aset-aset tertentu boleh tolong cari MH370 sampai jumpa? Ini kerana kita sudah tahu- maksud saya MH370 ada di Lautan Hindi. Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya dimaklumkan, pihak Kerajaan Amerika akan memberi kerjasama dalam memberi bantuan kepada pencarian MH370. Seterusnya mengenai kapal selam. Kapal selam negara kita apa yang saya dimaklumkan ianya bukan untuk tujuan *search and rescue*. Jadi, itu yang dapat saya memberi jawapan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Datuk Chin Su Phin telah menyentuh mengenai isu perpindahan operasi syarikat AirAsia dari Terminal 2 ke Terminal 1 di Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu (KKIA). Kerajaan telah menetapkan supaya semua syarikat penerbangan tambang murah termasuk AirAsia yang sedang beroperasi di Terminal 2 KKIA dipindahkan ke Terminal

1. KKIA dalam waktu yang terdekat ini, kerja-kerja menaiktarafkan *connecting Taxiway Mike* serta sebahagian kerja-kerja di *Taxiway Charlie* KKIA akan dapat disiapkan sepenuhnya pada 30 April 2014.

Sehubungan dengan itu, Kementerian Pengangkutan telah pun meminta Malaysia Airport Holding Berhad (MAHB) mengambil tindakan untuk melaksanakan proses perpindahan operasi AirAsia dan syarikat-syarikat penerbangan lain dari Terminal 2 ke Terminal 1. Dalam hal ini, pihak MAHB telah menjemput AirAsia untuk memulakan perbincangan melalui satu surat bertarikh 24 Mac 2014 bagi tujuan pemindahan operasi AirAsia dari Terminal 2 ke Terminal 1. AirAsia melalui surat bertarikh 27 Mac 2014 telah bersetuju untuk mengadakan perbincangan lanjut dengan MAHB. Pihak kerajaan akan mengeluarkan kenyataan terbaru mengenai perpindahan tersebut dengan mengambil kira suasana dan keadaan di Terminal 2 yang tidak dapat menampung bilangan penumpang yang terlalu ramai. Justeru itu, pihak kerajaan akan mempercepatkan proses pemindahan ini.

Menjawab soalan daripada Yang Berhormat Senator Dato' Dr. Firdaus Haji Abdullah mengenai kemudahan tambang penerbangan separuh harga atau diskaun bagi pengangkutan udara kepada Yang Berhormat Senator dan Ahli Parlimen. Untuk makluman Yang Berhormat, pihak MAS menawarkan diskaun sebanyak 25% ke atas harga tambang kepada Ahli-ahli Parlimen dan Senator bagi penerbangan domestik. Ahli-ahli Parlimen juga boleh membeli tiket penerbangan MAS tambang murah yang ditawarkan sepanjang tahun dan tertakluk kepada kekosongan. AirAsia dan Malindo Air telah menawarkan diskaun 50% ke atas harga tambang kepada Ahli-ahli Parlimen dan Senator bagi penerbangan domestik dan antarabangsa.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Boleh saya?... Hak saya di atas kerusi ini untuk bertanya sedikit?

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Baik.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Yang sebenarnya yang saya cadangkan dalam ucapan saya itu ialah supaya ditimbangkan kemungkinan memberikan tambang yang lebih murah kepada Ahli-ahli Dewan Negara untuk menaiki MAS seperti yang diberikan oleh AirAsia sekarang. Bukan 25%. Yang 25% itu saya rasa ia sudah lama. Jadi, saya mencadangkan sesuatu yang baru. Jadi, itu semangat daripada soalan saya itu.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai pandangan dan cadangan untuk menambahkan lagi diskaun ini saya akan sampaikan dan berbincang dengan pihak MAS.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Jawapan Yang Berhormat itu sudah masuk Hansard itu.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: ...Dan untuk makluman, tambang ini bukan seorang Ahli Parlimen tetapi bersama isteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Ya, seorang isteri?

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Seorang sahaja.

Dato' Boon Som a/l Inong: Boleh saya tambah sedikit Tuan Yang di-Pertua?

Dato' Dayang Hajah Madinah binti Tun Abang Haji Openg: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Ya. Sila Yang Berhormat.

Dato' Boon Som a/l Inong: Saya juga mohon Kementerian Pengangkutan supaya...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Okey, saya nampak- oh, okey. Okey, Dato' Boon tolong cepat

Dato' Boon Som a/l Inong: ...Kementerian Pengangkutan untuk memberikan khidmat VIP Lounge untuk Senator-senator Ahli Dewan Negara ini. Kadang-kadang mereka naik *economy class* tetapi mohon pihak kementerian untuk mencadangkan perkara ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Sebelum Yang Berhormat Menteri jawab, untuk menghematkan masa, boleh tidak saya juga minta sekali gus soalan daripada Yang Berhormat Dato' Dayang Hajah?

■1720

Dato' Dayang Hajah Madinah binti Tun Abang Haji Openg: Okey, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak tanya satu soalan sahaja, bukan soalan tetapi cadangan. Jikalau boleh bukan kepada Ahli parlimen ataupun senator yang ada masih dalam perkhidmatan tetapi bekas senator juga yang telah pencen terima kasih. Sekurang-kurangnya untuk kami yang jauhlah untuk datang ke Kuala Lumpur.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan untuk menggunakan *VIP lounge* perkara ini juga saya akan sampaikan kepada pihak MAS untuk dibuat pertimbangan. Mengenai soalan yang kedua tadi, bekas senator ia juga saya akan sampaikan dengan pihak yang berkuasa mengenai perkara itu untuk diberi pertimbangan. Tuan Yang di-Pertua, seterusnya Yang Berhormat Senator Puan Bathmavathi a/p K.Krishnan membangkitkan mengenai tindakan MAS yang melantik pengendali khas ataupun *special handler* bagi penumpang golongan Orang Kurang Upaya (OKU).

Untuk makluman Yang Berhormat, syarikat Malaysia Airlines sentiasa memastikan syarikatnya menyampaikan perkhidmatan bertaraf lima bintang yang lebih berkesan dan cekap pada kos yang lebih rendah. Syarikat penerbangan tersebut juga sentiasa memantau prestasi vendor ataupun pihak swasta lain yang telah dilantik untuk melaksanakan perkhidmatan yang memenuhi standard MAS. Dalam isu ini pihak pengendali telah menyediakan bantuan khas kepada penumpang khususnya OKU di mana penumpang OKU perlu menyalurkan maklumat berhubung bantuan yang diperlukan kepada pihak MAS semasa menempah tiket penerbangan atau sebelum bertolak ke lapangan terbang.

Ini adalah untuk memastikan kakitangan-kakitangan pengendali khas boleh menyalurkan bantuan kepada penumpang OKU berkenaan bermula daripada proses mendaftar masuk, semasa pemeriksaan keselamatan, proses imigresen, menaiki serta meninggalkan pesawat. Namun begitu sekiranya penumpang mengemukakan permintaan bantuan khas kepada saat-saat akhir, pihak pengendali khas ini memerlukan masa untuk menyediakan peralatan dan kakitangan khas untuk menyalurkan bantuan khas tersebut.

Bagi golongan OKU cacat penglihatan, pihak syarikat penerbangan tidak pernah menghalang mereka untuk menaiki pesawat tanpa pengiring. Malah mengikut prosedur syarikat penerbangan mereka ini hanya perlu memaklumkan kepada syarikat untuk memohon bantuan pengendali khas

semasa mereka mendaftar masuk dan menaiki pesawat. Oleh yang demikian, tidak timbul isu diskriminasi penumpang OKU cacat penglihatan untuk menaiki pesawat di semua syarikat penerbangan di negara ini.

Yang Berhormat Senator Puan Bathmavathi a/p K.Krishnan juga membangkitkan mengenai dakwaan layanan yang disediakan oleh syarikat penerbangan tambang murah seperti AirAsia yang tidak mesra OKU. Untuk makluman Yang Berhormat, semua kakitangan *operation* AirAsia seperti *ground service* dan *cabin crew* telah dilatih untuk mengendalikan penumpang OKU dengan sempurna. Latihan ini telah dilaksanakan dengan kerjasama rapat dengan Majlis Pemulihan Malaysia, Persatuan Mobiliti Selangor dan Kuala Lumpur, Jabatan Kebajikan Masyarakat di bawah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat serta *Young Malaysian Christian Association (YMCA)* dan Persatuan Damai Orang-Orang Kurang Upaya Malaysia.

Menjawab pula soalan mengenai keengganan AirAsia menggunakan *aerobridge* di Lapangan Terbang KLIA2 yang akan menyusahkan penumpang terutama sekali golongan warga emas dan OKU untuk menaiki pesawat yang juga turut disuarakan oleh Yang Berhormat Puan Bathmavathi a/p K.Krishnan. Untuk makluman seisi Dewan yang mulia ini, MAHB, Malaysia Airport Holding Berhad telah menyediakan kemudahan *aerobridge* di KLIA2 dan sentiasa menggalakkan syarikat-syarikat penerbangan untuk menggunakan semua kemudahan yang disediakan di setiap lapangan terbang di Malaysia termasuk *aerobridge* bagi memudahkan pergerakan penumpang terutamanya golongan warga emas, kanak-kanak dan Orang Kurang Upaya.

Saya difahamkan perkembangan terbaru syarikat AirAsia akan menggunakan *aerobridge* di KLIA2. Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan Yang Berhormat Senator Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah dan Yang Berhormat Senator Datuk Kadzim Haji M. Yahya mengenai laporan panel penasihat bebas kemalangan bas Genting Highlands. Untuk makluman Yang Berhormat, saya telah menjawab isu yang dibangkitkan ini di dalam sesi soal jawab pagi tadi. Laporan panel penasihat bebas ini yang turut meliputi...

Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah]: Sila, sila.

Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah: Isu yang saya bangkitkan mengenai laporan panel penasihat bebas ialah sama ada laporan itu akan dibentangkan di dalam Dewan.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Laporan mengenai panel bebas ini memang saya akan bentangkan seperti yang saya sebutkan pagi tadi. Untuk makluman, laporan panel penasihat yang turut meliputi 51 cadangan penambahbaikan telah dimuat turun dalam laman sesawang Kementerian Pengangkutan. Jadi Ahli-ahli Yang Berhormat bolehlah melihat di laman sesawang Kementerian Pengangkutan dan juga laman sesawang Institut Penyelidikan Keselamatan Jalan Raya Malaysia (MIROS) dan ianya boleh diakses oleh orang ramai dan di mana-mana institusi.

Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, satu sahaja. Masa saya buat cadangan itu tujuan saya buat cadangan kalau kita balik kepada perbahasan itu, I minta supaya dibentangkan di Dewan dengan objektif dia boleh memudahkan perbincangan di dalam

Dewan supaya kita boleh dapat banyak lagi sumbangan. Jikalau kita *download* itu kita boleh tahu kandungan laporan itu macam pagi tadi itu berapa pengesyoran berkaitan dengan jalan, berkaitan dengan bas dan sebagainya tetapi niat saya itu supaya dibentangkan di Dewan supaya kita boleh memudahkan satu perbincangan. So ada banyak lagi sumbangan mungkin dari lain, baik di Dewan Rakyat dan di Dewan Negara. Untuk baca itu saya boleh baca, cuma untuk memudahkan perbincangan.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Saya mengambil maklum pandangan Yang Berhormat saya akan maklumkan kemudian. Tuan Yang di-Pertua, mengenai bas juga dan kali ini mengenai isu bas dua tingkat seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Senator Datuk Chiew Tiang Chai, Yang Berhormat Senator Dato' Khairudin Samad dan Yang Berhormat Senator Datuk Kadzim Haji M. Yahya.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Panjang lagi Yang Berhormat?

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Macam panjang juga ya.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Ya, tetapi ini sebelum patutnya saya timbulkan perkara ini lebih awal tadi waktu kita membincangkan isu MH370 itu. Saya ingat ada satu cadangan atau satu atau dua cadangan supaya kita mencadangkan kepada MAS untuk memulakan setiap penerbangan dengan membacakan doa mengikut Islam dan sekali gus pilot, juruterbang juga mengajak mereka yang tidak beragama Islam untuk berdoa dalam mengikut kepercayaan masing-masing tetapi secara *official*, doa ialah mengikut Islam sama ada dalam bahasa Inggeris, bahasa Melayu atau dalam bahasa Arab. Ini satu cadangan yang saya tidak ingat Yang Berhormat jawab sewaktu membincangkan isu MH370 tadi.

■1710

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, cadangan untuk memulakan doa bagi setiap penerbangan adalah satu cadangan yang baik dan saya akan panjangkan pandangan ini untuk pihak MAS membuat keputusan.

Untuk makluman Yang Berhormat, berdasarkan kajian yang dijalankan oleh Institut Penyelidikan Keselamatan dan Jalan Raya Malaysia (MIROS) yang bertajuk *Stability of High-Deck Buses in a Rollover and Contact-Impact with Traffic Barriers* telah mendapati bahawa dua tingkat sesuai digunakan di Malaysia. Walau bagaimanapun, bas berkenaan hendaklah mematuhi aspek keselamatan yang merangkumi pembinaan badan bas dan memenuhi spesifikasi serta peraturan yang ditetapkan oleh pihak JPJ selaras dengan peraturan *United Nations Economic Commission for Europe* (UNECE) R66. Peraturan UNECE R66 menetapkan bahawa sesuatu bas adalah perlu mempunyai ruang yang selamat terhadap penumpang sekiranya bas berkenaan terlibat dalam kemalangan jalan raya khususnya dalam keadaan bas berkenaan terbalik ataupun tergolek, *rollover*.

Selain itu, kajian tersebut juga menunjukkan bahawa kestabilan badan bas dua tingkat boleh terganggu sekiranya dipandu dengan laju dalam keadaan jalan raya yang berselekeh, bercerun, atau bas berkenaan melintasi angin lintang. Kecenderungan berlaku kemalangan jalan raya dalam senario tersebut di atas adalah disebabkan oleh perubahan ketinggian titik graviti atau pun *centre of gravity* di mana titik graviti bagi bas dua tingkat adalah lebih tinggi jika dibandingkan dengan bas setingkat.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Mengambil kira syor yang dikemukakan oleh Panel Penasihat Bebas Kemalangan Bas Genting Highlands berhubung cadangan untuk tidak membenarkan bas *double decker* ataupun *high-deck* daripada berulang alik di jalan berbukit, kerajaan telah bersetuju untuk menangguhkan sementara operasi bas jenis *double deck* di laluan-laluan yang berbukit dan berisiko tinggi yang dikenal pasti. Laluan-laluan berkenaan adalah melibatkan enam laluan iaitu Bukit Fraser, Cameron Highlands, Genting Highlands, Gunung Jerai, Bukit Tinggi dan Bukit Larut. Penangguhan ini dibuat sementara menunggu hasil penelitian daripada aspek keselamatan penggunaannya daripada agensi-agensi berkaitan.

Selain itu, bagi memperkasakan penglibatan orang ramai dalam kempen keselamatan jalan raya, kerajaan telah menubuhkan Skuad Muda 1JPJ dan *IM4 Road Safety*. Penubuhan ini adalah bertujuan untuk mewujudkan satu komuniti yang peka terhadap isu-isu keselamatan jalan raya...

Dato' Khairudin Samad: Tuan Yang di-Pertua, mohon laluan. Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya hendak balik kepada bas tadi itu. Kita difahamkan apa yang berlaku sekarang, bas ini memecut sampai tidak cukup tanah. Dia memecut sampai dia lupa diri. Jadi itu yang kita sebut. Ini kerana kalau boleh bukan setakat memanjat bukit dan sebagainya tetapi laluan macam utara selatan, laluan itu pun ada yang berbukit-bukit. Umpamanya daripada terowong di Jelapang itu. Itu pun bukit juga. Kalau bas memecut sampai tidak cukup tanah, jadi sudah tentulah terbalik. Kita sebut itu kalau hendak bagi bas gunakan jalan tol ini, biarlah kalau boleh ia mengembang sedikit. Jangan meninggi sahaja. Itu yang buat angin tiup terbalik dan sebagainya. Itu maksud kita tempoh hari. Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai pecutan bas oleh pemandu. Ini merupakan satu masalah seperti pihak kerajaan telah sebut beberapa kali bahawa kemalangan berpunca 80% daripada sikap pemandu. Laju merupakan satu masalah yang menjadi punca kepada kemalangan. Pihak kerajaan telah menetapkan had laju setiap bas dan had laju yang telah ditetapkan oleh kerajaan telah dibuat kajian, ia selamat. Cuma pihak pemandu selalunya melanggar had laju ini. Jadi dalam konteks ini, penguatkuasaan ataupun pemantauan melalui *GPS Monitoring System* yang akan kita kuatkuasakan kepada semua bas ekspres supaya pihak syarikat boleh memantau kelajuan mereka daripada pejabat pengurusan syarikat-syarikat bas tersebut.

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya...

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Terima kasih. Kemalangan bas dan juga kereta dan juga lori memang banyak berlaku. Saya hendak sentuh laluan antara Melaka ke Kuala Lumpur khususnya dekat dengan Tol Linggi dan Pedas. Seminggu yang lepas apabila saya balik dua kilometer atau satu kilometer sebelum tiba Tol Pedang dan Linggi, kereta saya tiba-tiba terlanggar tayar celup, lebih kurang begitu. Selepas itu, enam kereta belakang saya pun langgar tayar yang sama. Semua kereta terpaksa masuk ke *lane* tepi dan kotak air kereta saya pun pecah. Kemudian, tempat ini gelap.

Ada angin lintang selalu berlaku. Dahulu semasa saya Timbalan Menteri Pengangkutan, kereta saya pernah terbalik keempat-empat roda ke atas. Minggu ini juga dalam tiga hari lepas, *driver* saya beritahu ada satu lagi kereta juga langgar di situ juga dan tangki airnya pecah. Akan tetapi kali ini bukan langgar tayar tetapi langgar batu.

Saya ingin mencadangkan kepada PLUS, kawasan-kawasan yang gelap dan ada angin lintang sebegini patut diterangkan. Mungkin kena letak lampu awam sejauh satu atau dua kilometer kerana kalau hendak pasang seluruh itu banyak ruangnya. Jadi kita sudah tahu kawasan ini kawasan bahaya. Jadi malam-malam orang boleh nampaklah. Kedua, letak papan tanda. Mungkin letak gambar tengkorak balik. Jadi orang tahu ini kawasan bahaya kerana memang di situ selalu berlaku. Boleh dikatakan setiap minggu. Itulah saya berharap PLUS dapat melakukan sesuatu. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, mengenai pandangan daripada Ahli Yang Berhormat Senator Datuk Seri Mohd Ali Rustam mengenai angin lintang di kawasan Tol Linggi dan Pedas, kerajaan akan memberi pandangan kepada pihak PLUS untuk meningkatkan peralatan *accessories* ataupun perabot di kawasan tersebut, *accessories* perabot lebuhraya di kawasan Tol Linggi dan Pedas.

Mengenai tayar celup yang digunakan oleh syarikat-syarikat bas ini, saya akan meminta pihak JPJ untuk membuat pemeriksaan kepada tayar-tayar bas supaya tayar-tayar yang digunakan oleh syarikat-syarikat bas ini adalah perlu dalam keadaan baik.

Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan soalan daripada Ahli Yang Berhormat Senator Puan Hajah Maryani binti Mohammad Yit, Yang Berhormat Senator Dato' Haji Mohd Salim bin Mohd Sharif dan Yang Berhormat Tuan Baharudin bin Abu Bakar mengenai penyelarasan pihak yang bertanggungjawab terhadap penguatkuasaan jalan raya kerana banyak pihak yang melaksanakan dan berkongsi tanggungjawab tersebut.

■1740

Untuk makluman Yang Berhormat sememangnya kerajaan sebelum ini telah menyelaraskan aktiviti-aktiviti penguatkuasaan mengikut kuasa perundangan yang diperuntukkan oleh agensi penguatkuasaan masing-masing. Dalam hal ini JPJ dan PDRM telah diperuntukkan untuk menguatkuasakan Akta Pengangkutan Jalan (APJ) 1987 manakala SPAD menguatkuasakan Akta Pengangkutan Awam Darat (APAD) 2010. Sebagai langkah untuk menambah baik tindakan penyelarasan yang dilakukan terhadap aktiviti penguatkuasaan, kerajaan telah menyediakan *Standard Operating Procedure* (SOP) bagi menyelaraskan dan mengagihkan tugas penguatkuasaan.

Tindakan penyelarasan ini dilaksanakan secara bersama antara JPJ, PDRM, SPAD, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dan Perbadanan Putrajaya melalui kumpulan kerja menyelaraskan fungsi dan tanggungjawab agensi penguatkuasaan pengangkutan jalan dan juga Jawatankuasa Penyelarasan Operasi Agensi Penguatkuasaan pengangkutan jalan. Penyelarasan dan pengkhususan aktiviti penguatkuasaan ini telah bermula pada 9 November 2012 di mana antara lain telah menetapkan bahawa:

- (i) PDRM bertanggungjawab sebagai *lead agency* bagi penguatkuasaan terhadap peraturan-peraturan lalu lintas selain membuat kawalan lalu lintas;
- (ii) JPJ bertanggungjawab dalam menguatkuasakan peruntukan berhubung dengan pendaftaran, pelesenan kenderaan dan pemandu dan perkara-perkara mengenai teknikal kenderaan; dan
- (iii) SPAD menguatkuasakan peraturan berhubung dengan pelanggaran syarat-syarat lesen yang dikeluarkan di bawah Akta Pengangkutan Awam Darat (APAD) 2010.

Langkah ini bertujuan untuk mengelakkan pertindihan aktiviti penguatkuasaan pada masa dan sekitar kawasan yang sama bagi mengelakkan persepsi negatif terhadap agensi-agensi penguatkuasaan.

Seterusnya soalan yang dibangkitkan ...

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Mohon menceleh Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kita sudah dapat penjelasan daripada pihak Timbalan Menteri berkenaan dengan tugas antara apa yang dipersoalkan sebelum ini antara JPJ, SPAD dan tidak lupa juga LPKP. Masih lagi wujud di Sabah dan Sarawak sebab Mantan Pengerusinya pun ada sebelah Yang Berhormat itu.

Jadi saya bila sudah dapat penjelasan tadi, mungkin dari segi pengagihan tugas itu kita faham. Akan tetapi bila berlaku tragedi kemalangan terutamanya *lately*, kebelakangan ini tragedi yang kita persoalkan sekarang bas. Pihak-pihak mana yang bertanggungjawab untuk menyelesaikan kaedah ini? Dan apabila penyelarasan ataupun cadangan-cadangan yang dikeluarkan oleh pihak-pihak tertentu seperti MIROS dan sebagainya untuk penambahbaikan dari segi tragedi ini berlaku. Siapa, pihak-pihak mana yang harus bertanggungjawab untuk menjalankan cadangan yang diberikan itu? Dalam masa yang sama adakah pernah difikirkan selain daripada masalah teknikal dari segi permukaan jalan raya itu sendiri, selain daripada apa yang dikatakan oleh Timbalan Menteri tadi. Berkenaan dengan bas dua tingkat ini tentang laluan bukit-bukit.

Kalau kita tengok seluruh jalan raya di Malaysia ini memang banyak bukit yang tinggi-tinggi, tidak ada satu laluan pun yang tidak mempunyai bukit. Kalau kita tengok di Bukit Gantang dan sebagainya tetapi laluan itu tidak termasuk dalam laluan bas ini tadi. Jadi saya hendak tahu dalam konteks ini penyelarasan orang kata dari segi pembahagian tugas yang sebenar-benarnya, pihak mana yang harus bertanggungjawab? Seperti di Semenanjung kita ada dua pertindihan JPJ, SPAD. Di Sabah dan Sarawak kita ada JPJ dan LPKP. Jadi kita hendak tengok dan kita hendak tahu daripada kementerian sendiri tentang proses yang sebenarnya yang dijalankan. Juga kita hendak tahu fungsi Puspakom itu sendiri macam mana tentang apa yang berlaku sekarang. Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai fungsi kesemua dalam soal pengangkutan ini di bawah Kementerian Pengangkutan. Biasanya Kementerian Pengangkutan akan menyelaras isu-isu yang berlaku dalam negara. Mengenai masalah kemalangan bas ini pihak JPJ dan

pihak SPAD akan bekerjasama untuk menguatkuasakan dalam bidang-bidang yang seperti saya sebutkan tadi. Seperti saya katakan tadi pihak JPJ akan menguatkuasakan soal pemandu dan juga soal teknikal kenderaan. Manakala SPAD menguatkuasakan pelanggaran syarat-syarat lesen dan seperti lesen yang dalam Akta APAD 2010. Jadi setakat hari ini Kementerian Pengangkutan dapat menyelaras masalah pengangkutan khususnya kemalangan bas dengan baiknya.

Seterusnya soalan-soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator Dato' Boon Som a/l Inong mengenai cadangan penguatkuasaan yang lebih tegas terhadap pemandu kenderaan berat dan pengangkutan awam yang melanggar undang-undang seperti memandu di bawah pengaruh dadah. Bagi menangani isu pemandu-pemandu kenderaan pengangkutan awam bas yang tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan.

Kementerian melalui JPJ telah dan sedang mengambil tindakan drastik seperti berikut:

- (i) menjalankan pemeriksaan ujian air kencing terhadap pemandu bas ekspres pada setiap hari berkuat kuasa serta-merta pada 22 April dengan kerjasama AADK dan PDRM Narkotik di terminal-terminal bas di seluruh negara. Ini bagi memastikan semua pemandu bas ekspres tidak berada di bawah pengaruh dadah semasa menjalankan tugas. Jika didapati pemandu itu bas itu positif dadah pegawai JPJ akan menahan lesen pemandu bas tersebut serta-merta;
- (ii) operasi penyamaran sebagai penumpang bas oleh anggota penguat kuasa JPJ telah ditingkatkan kekerapannya daripada sekali seminggu kepada setiap hari berkuat kuasa serta-merta pada 22 April yang lepas. Anggota-anggota penyamaran akan merekodkan semua kesalahan yang dilakukan oleh pemandu sepanjang perjalanan dan mengambil tindakan mengeluarkan notis saman serta-merta terhadap kesalahan yang dilakukan oleh pemandu tersebut; dan
- (iii) mengadakan *spot-check* ke atas bas ekspres di kawasan Hentian Rehat dan Rawat (R&R) dan juga stesen penguat kuasa JPJ bagi menentukan setiap bas mempunyai dua orang pemandu bagi perjalanan yang melebihi 300 kilometer, sebagaimana yang ditetapkan di bawah kaedah 10B Kaedah-kaedah Lalu Lintas Jalan 1959.

Perkara ini juga dibangkitkan oleh Yang Berhormat Datuk Kadzim Haji M. Yahya yang mencadangkan agar memandatorikan pemandu bas ekspres menjalani ujian kecekapan dan kesihatan yang berkala untuk memastikan mereka layak memandu.

Dalam hubungan ini Akta Pengangkutan Jalan 1987 telah menetapkan bahawa Pemegang Lesen Vokasional (PSV) dan juga GDL adalah dikehendaki mempunyai tahap kesihatan yang memuaskan iaitu tidak mengalami apa-apa penyakit atau ketidakupayaan fizikal yang akan mengganggu tugas-tugas mereka sebagai pemandu dan membahayakan pengguna-pengguna jalan raya yang lain. Justeru itu kerajaan telah pun mewajibkan keperluan bagi seorang yang ingin memohon lesen memandu vokasional dan memperbaharuinya atau untuk menjalani ujian kesihatan dan

mengemukakan laporan pemeriksaan perubatan oleh pegawai perubatan. Ini bertujuan untuk memastikan pemegang-pemegang lesen PSV dan GDL mempunyai tahap kesihatan yang memuaskan semasa memandu kenderaan perdagangan, bas dan juga lori.

■1750

Tuan Yang di-Pertua, menjawab soalan daripada Yang Berhormat Senator Puan...

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, saya minta sekali lagi mencelah, Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Silakan, Yang Berhormat.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Terima kasih. Berkenaan dengan ujian air kencing tadi, seperti mana Yang Berhormat Timbalan Menteri suarakan di dalam Dewan ini sebab sebelum ini pun di luar Yang Berhormat Timbalan Menteri ada menyatakan pandangan ini. Saya bersetuju dengan pandangan itu tetapi saya hendak tanya juga kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, apa bezanya pemandu bas ekspres, pemandu bas biasa, pemandu lori, pemandu teksi dan juga pemandu-pemandu pengangkutan awam yang lain, apa perbezaan? Kenapa mereka minta diserapkan sekali untuk pemeriksaan-pemeriksaan yang sebegini? Kenapa mesti terapkan hanya kepada bas ekspres, adakah kerana sekarang ini musim bas ekspres?

Esok, kalau teksi kita buat teksi, kita buat teksi. Kalau lori kita buat lori, adakah begitu konteks yang kita cuba ketengahkan dalam kita menjadikan sistem pengangkutan awam kita ini berada di tahap boleh dikategorikan selamat? Jadi, saya tidak nampak dari segi cadangan itu hanya semata-mata kita letakkan tanggungjawab kepada pemandu bas sahaja, kenapa tidak teksi?

Sebagai contoh, dalam dua hari yang lepas bas yang membawa pelajar universiti disebabkan oleh kesihatan pemandu, bas termasuk dalam lubang. Jadi, saya hendak tahu pandangan kementerian terhadap konteks ini. Adakah pemeriksaan-pemeriksaan air kencing ini hanya semata-mata dijadikan cadangan kerana tragedi ataupun sememangnya perancangan yang ingin diketengahkan oleh pihak kementerian kepada semua pengangkutan awam, terutamanya di darat? Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman operasi yang dijalankan adalah kepada bas-bas yang mempunyai perjalanan yang jauh. Jadi, kerana biasanya apabila pemandu berjalan jauh melebihi 300 kilometer, inilah yang selalunya terjadi, kemalangan. Walau bagaimanapun, pihak JPJ tidak terkekang dengan bas ekspres sahaja malah bas pelancongan pun akan diperiksa. Oleh sebab itu *spot check* juga dibuat di R&R, sekiranya terdapat bas selain daripada bas ekspres ia juga diperiksa. Ia tidak terkecuali bas-bas yang lain. Walau bagaimanapun, oleh kerana pihak kerajaan dapati bas-bas ekspres yang berjalan jauh risikonya lebih tinggi dan juga penumpang yang lebih ramai.

Dato' Khairudin Samad: Tuan Yang di-Pertua, mohon laluan. Yang Berhormat Timbalan Menteri, apa yang sahabat saya tanya tadi ialah adakah ianya melibatkan pemandu-pemandu yang lain. Oleh sebab kalau kita tengok bas sahaja negara kita ini ia ada musim. Kalau musim tangkap ular, ular sahaja. Kalau musim jumpa harimau, harimau sahaja, kalau musim jatuh kapal terbang, kapal

terbang sahaja. Ini baru saya dapat maklumat pukul 1 tadi di Kota Bharu, kapal terbang pelatih *Piper* jatuh di Kota Bharu sebab musim ini musim kapal terbang.

Di masa musim bas, bas. Bila masa musim lori esok lori pula. Itu maksud dia, jadi adakah kita hendak kenakan pemeriksaan terhadap semua pemandu-pemandu komersial ataupun hanya tumpu kepada bas ekspres sahaja. Kalau boleh kalau kita hendak buat kita macam di DCA- *DCA pilot* setiap tahun mesti melalui proses pemeriksaan hospital sebelum dia dibenarkan bawa kapal terbang. Adakah kita hendak buat macam tu dalam pemandu-pemandu komersial di negara kita? Kalau itu, siapa yang hendak tanggung bebanan itu pula? Kalau tidak harga bas, tambang bas pula naik, yang kena rakyat. Ini yang kita hendak bertanya dengan Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya kita dapat jawapan yang boleh kita fikir untuk kita sampaikan kepada rakyat. Sekian, terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai penguatkuasaan...

Dato' Dayang Hajah Madinah binti Tun Abang Haji Openg: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya mencelah?

Tuan Yang di-Pertua: Nanti kejap, biar Yang Berhormat Timbalan Menteri jawab dahulu.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Mengenai penguatkuasaan, sebenarnya penguatkuasaan dilaksanakan secara berterusan dan seperti saya katakan awal tadi sebagai contoh, penguatkuasaan pemeriksaan terhadap bas-bas kadang-kadang kerajaan buat seminggu sekali, sebulan sekali dan kadang-kadang ikut musim. Akan tetapi oleh kerana terdapat kegelisahan masyarakat kepada industri bas yang kebelakangan ini terlibat dengan banyak kemalangan maka kerajaan memberi penumpuan khusus untuk industri bas ataupun syarikat-syarikat bas ini kerana kita tidak mahu perkara ini tidak dikawal. Maka kita menggunakan kaedah yang agak drastik untuk mengawal kemalangan ini agar tidak menjadi lebih parah. Seterusnya...

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat Dato' Dayang hendak bertanya lagi?

Dato' Dayang Hajah Madinah binti Tun Abang Haji Openg: Okey, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin hendak tanyalah, bagaimana rakan Senator tadi mengatakan MAS bagi pemeriksaan setiap pilot lima bulan sekali kan, itu dari segi kesihatan. Akan tetapi yang kita bimbang sebelum satu-satu penerbangan dibuat kalau boleh biarlah kalau *driver* bas digalakkan untuk membuat pemeriksaan air kencing dari segi hendak pastikan pengambilan dadah. Bagaimana kalau setiap sebelum penerbangan dibuat, juruterbang itu dikehendaki membuat pemeriksaan dari segi dadah dan juga minuman keras? Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai juruterbang-juruterbang ini, pihak syarikat-syarikat penerbangan telah mempunyai garis panduan untuk memastikan setiap juruterbang sebelum terbang telah mematuhi peraturan-peraturan yang telah ditetapkan oleh ICAO iaitu *International Civil Aviation Organization*. Jadi, setakat hari ini pihak DCA telah dapat menggunakan sistem ICAO ini untuk diguna pakai oleh semua syarikat penerbangan di Malaysia.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, menjawab soalan daripada Yang Berhormat Senator Puan Norliza binti Abdul Rahim mengenai cadangan agar memperhalus semula sistem modul sedia ada dalam ujian memandu pada masa ini memandangkan banyak kemalangan yang melibatkan pemandu

remaja di samping sikap pemandu remaja yang bersikap melulu dan mementingkan diri sendiri di jalan raya. Apakah langkah-langkah dan kaedah yang perlu diambil bagi mengatasi perkara tersebut?

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, mengambil kira perkembangan dari industri pemotoran dan sikap pengguna jalan raya yang semakin kompleks, kerajaan telah menggubal semula kurikulum pemandu sedia ada dan akan digantikan dengan sukatan Kurikulum Pendidikan Pemandu (KPP) yang baru yang berteraskan hasil pembelajaran ataupun *learning outcome based*. Penggubalan KPP ini juga dibuat mengambil kira pandangan maklum balas daripada *stakeholders* termasuk pihak industri pemanduan dan golongan profesional dalam bidang keselamatan jalan raya. Pelaksanaan KPP baru ini akan dilaksanakan pada tahun ini dan dijangka akan dapat menghasilkan pemandu, penunggang yang lebih kompeten, mematuhi peraturan dan berhemah di jalan raya terutamanya melibatkan pemandu remaja.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Tuan Haji Mohd. Khalid bin Ahmad membangkitkan mengenai isu cermin gelap kereta import dan penjualan cermin ataupun pelekat plastik gelap. Untuk makluman Yang Berhormat, berdasarkan kepada Kaedah-kaedah Bermotor (Larangan Mengenai Jenis-jenis Kaca Tertentu) 1991, ketelusan cahaya yang dibenarkan adalah seperti berikut ini.

■1800

Bagi cermin hadapan- *windscreen*, tahap ketelusan cahaya masuk tidak kurang daripada 70% dan bagi cermin sisi dan juga belakang, tahap ketelusan cahaya tidak kurang daripada 50%. Peraturan ini terpakai terhadap semua kenderaan bermotor yang diguna pakai di Malaysia termasuklah kenderaan import. Setiap kenderaan yang diimport perlu menjalani pemeriksaan Puspakom sebelum kenderaan tersebut dibenarkan untuk didaftar. Antara elemen pemeriksaan ini termasuklah tahap ketelusan cahaya cermin seperti mana yang diperuntukkan di bawah Kaedah-kaedah Kenderaan Motor (Larangan Mengenai Jenis-jenis Kaca Tertentu) 1991.

Jika kenderaan motor tersebut lulus pemeriksaan, perakuan pemeriksaan akan dikeluarkan dan tahap ketelusan cahaya masuk setiap cermin kenderaan tersebut dinyatakan dalam perakuan berkenaan. Walau bagaimanapun, pihak kementerian melalui JPJ akan mengkaji berkenaan penggunaan cermin gelap bagi kenderaan SUV di bahagian belakang untuk tujuan keselamatan barang-barang yang disimpan di bahagian belakang.

Pegawai JPJ tidak mempunyai kuasa di bawah Akta Pengangkutan Jalan 1987 untuk mengambil tindakan terhadap mana-mana penjual atau pembekal cermin gelap kenderaan. Tuan Yang di-Pertua, akhir kata sekali lagi saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih...

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Tan Sri, saya minta sikit lagi sebelum Menteri nak habis.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Sebab dalam perbahasan saya, saya ada juga membentangkan tentang cadangan Yang Berhormat Timbalan Menteri baru-baru ini tentang penggunaan tali pinggang keselamatan untuk bas ekspres terutamanya bas ekspres yang baru. Jadi, saya nak minta penjelasan, kenapa mesti bas ekspres yang baru dan yang sedang berkhidmat

sekarang ini macam mana, kenapa tak perlu? Jadi, saya nak mintak rasional kenapa cadangan itu dikemukakan dan kenapa yang lama tak perlu, yang baru perlu? Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai tali pinggang di bas-bas ekspres yang lepas, yang baru memang kita akan kuatkuasakan serta-merta. Akan tetapi yang lama, ianya melibatkan kos tambahan kepada syarikat-syarikat bas dan ianya pihak kerajaan mendapat rayuan oleh syarikat-syarikat bas untuk menangguhkan penguatkuasaan, khususnya kepada bas-bas yang telah diberi lesen tanpa tali pinggang keledar. Jadi, masa kelulusan bas itu, memang tidak ada diwajibkan untuk tali pinggang keledar, maka syarikat-syarikat bas ini dia merayu untuk meminta kerajaan memberi ruang untuk mereka menyediakan persediaan untuk memasang tali pinggang keledar di setiap tempat duduk.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Saya minta penjelasan, saya nak minta tambah sikit Tuan Yang di-Pertua, boleh?

Tuan Yang di-Pertua: Kalau boleh Yang Berhormat, cuba-cuba pendekkan. Ini dah satu jam setengah ini.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Sikit-sikit, saya nak minta sikit sahaja Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, silakan.

Tuan Baharudin bin Abu Bakar: Sebab kita faham tentang penjelasan yang dibuat oleh Timbalan Menteri, kita faham. Akan tetapi kita kena ingat ini adalah melibatkan faktor keselamatan penumpang. Kenapa mesti ada perbezaan? Walaupun ada rayuan tetapi kalau kita nak memperketat atau mahu *implement* dasar yang sebegini rupa, kenapa kita tak buat secara menyeluruh? Oleh sebab matlamat kita adalah untuk keselamatan penumpang itu sendiri. Kalau katakanlah keadaan ini berlaku melebihi dengan kenderaan-kenderaan yang sebelum ini, kemalangan banyak berlaku. Jadi, maksudnya daripada segi konsep yang kita cuba sampaikan di peringkat pengangkutan awam, kita tak berlaku. Jadi, saya merasakan kepada pihak kementerian dan saya mengharapkan kalau boleh biar diselaraskan untuk seluruh, tidak ada kompromi sebab kita bercakap tentang keselamatan, nyawa. Jadi, tidak perlu ada kelonggaran dan kompromi dalam konteks ini. Terima kasih.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, pandangan Yang Berhormat Senator Tuan Baharudin akan saya ambil serius dan saya akan berbincang dengan pihak JPJ untuk mempercepatkan penguatkuasaan tali pinggang keledar untuk bas-bas yang telah didaftarkan awal.

Dato' Khairudin Samad: Tuan Yang di-Pertua, sikit. Yang SPAD itu yang saya nak tanya, dia belum jawab.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan, silakan.

Dato' Khairudin Samad: Yang Berhormat Menteri, saya ada mencadangkan supaya kita kuatkuasakan kotak hitam, lampu *overspeeding* yang, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, lampu *overspeeding* yang kita buat dulu. Kotak hitam dan sekarang kalau kita nak menambah baik pun kita masukkan CCTV. Jadi, tak perlulah kita- ini setiap kali kita lancarkan sesuatu lepas itu mati begitu sahaja. Kenapa tidak kita kuatkuasakan kotak hitam, kita kuatkuasakan lampu *speeding* dan juga kita

masukkan lagilah CCTV dan sebagainya di dalam bas supaya kita dapat mengesan kalau pemandu itu yang bersalah di dalam kemalangan yang berlaku. Sekian Tan Sri.

Beberapa Ahli: [*Bangun*]

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat, cukuplah Yang Berhormat, cukup. *This is the last*, jawab Yang Berhormat Menteri.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, mengenai kotak hitam, dulu memang kerajaan pernah mewajibkan untuk memasang kotak hitam. Akan tetapi nampaknya pihak industri tidak dapat melaksanakannya. Akan tetapi untuk makluman Tuan Yang di-Pertua, kerajaan hari ini akan mewajibkan pemasangan GPS *monitoring system* kepada semua bas ekspres untuk diguna pakai. Sistem GPS *monitoring system* ini kaedahnya hampir sama dengan kotak hitam kerana ia juga dapat merakam segala pergerakan bas, termasuk sekiranya bas ini melewati daripada had laju yang dibenarkan ataupun bas ini melencong daripada laluan yang telah ditetapkan, ianya dapat dirakam di pusat pengurusan syarikat-syarikat bas.

Pihak SPAD akan membuat satu *interfacing* ataupun *connection* dengan syarikat-syarikat bas untuk SPAD juga dapat memantau syarikat-syarikat ini. Maka, saya yakin dengan penguatkuasaan GPS *monitoring system* ini, ianya akan dapat mengurus seluruh industri bas di dalam negara ini. Tuan Yang di-Pertua, akhir kata...

Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah: Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua. Ini topik lain, pasal Menteri nak habis, tamat jawapan dia. Tertinggal satu isu, balik ke MH370. Saya tunggu sampai hampir tamat. Dalam perbahasan saya, saya ada tanya satu soalan sama ada kerajaan akan mengulang kaji keputusan sebelum ini. Maksud saya, keputusan sebelum ini tidak menubuhkan jawatankuasa pilihan Parlimen atau RCI sehingga dapat kesan *black box*. Dalam perbahasan saya, saya tanya pasal sekarang tak pasti sama ada *black box* itu akan dapat dikesan atau tidak. Jadi, sama ada kerajaan akan ulang kaji keputusan sebelum ini dan saya ada juga buat seruan supaya tanpa itu, masih kita tubuhkan jawatankuasa pilihan Parlimen. Sama ada kerajaan nak ulang kaji keputusan itu. Terima kasih Tan Sri.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, saya telah menjawab panjang lebar mengenai MH370 dan saya...

Tuan Yang di-Pertua: Kalau dah jawab MH370, agaknya mungkin Yang Berhormat tak ada sini tadi, tak payah lagi dah. Yang Berhormat tengok, baca *Hansard* Yang Berhormat. Ya, Dato' Lim ada kah perkara-perkara Yang Berhormat bangkit tak berjawab?

Dato' Lim Nget Yoon: Bukan.

Tuan Yang di-Pertua: Cukup ya?

Dato' Lim Nget Yoon: Ini tentang kenderaan bercermin sangat gelap. Kita dapati kenderaan-kenderaan tersebut di mana-mana. Adakah ini bermaksud penguat kuasa kita terlalu lemah dan bagaimana kedai-kedai boleh menjual bahan-bahan yang tidak dibenarkan. Apa pandangan Menteri?

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Tuan Yang di-Pertua, seperti saya sebutkan tadi, kerajaan ataupun JPJ tidak mempunyai kuasa untuk mengambil tindakan di kedai-kedai yang jual cermin gelap ini.

■1810

Jadi, bukan dalam bidang kuasa JPJ. Jadi mungkin pihak jabatan lain, itu mungkin di luar portfolio saya. Mengenai di atas jalan raya memang di bawah kuasa JPJ dan pihak JPJ memang selalu membuat penguatkuasaan terhadap cermin-cermin gelap ini. Perkara ini pun telah dibangkitkan dalam Dewan Rakyat di mana kegelisahan Ahli-ahli Parlimen mengenai penggunaan cermin gelap di kalangan pengguna-pengguna jalan raya dan pihak JPJ akan sentiasa membuat penguatkuasaan dan tindakan terhadap pengguna-pengguna jalan raya yang melanggar undang-undang mengenai cermin gelap ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya hendak menarik perhatian juga. Cermin gelap ini kadangkala disalahgunakan oleh pihak yang tidak sepatutnya dapat. Ini saya rasa mesti ada satu koordinasi di kalangan mana-mana kementerian untuk menentukan agaknya perkara ini jangan disalahgunakan. Saya fikir itu yang dimaksudkan oleh ramai kerana Yang Berhormat kementerian itu agaknya mencari satu formula, mekanisme yang mana satu untuk bertindak dalam perkara ini.

Kerana perkara ini kadangkala jadi salah guna kepada pihak penjenayah untuk memberi kesempatan melakukan. Ini adalah menjadi satu masalah kepada rakyat. Tidak apalah Yang Berhormat, cukuplah setakat itu, tidak payah jawab dah. Sudah habis dah?

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Hendak gulung.

Tuan Yang di-Pertua: Ya gulung Yang Berhormat, gulung, gulung.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Jadi Tuan Yang di-Pertua, saya juga mohon sokongan, kerjasama Ahli-ahli Yang Berhormat mengenai cermin gelap ini dan juga semua orang awam bolehlah mengambil gambar sekiranya didapati kereta di hadapan Ahli-ahli Yang Berhormat yang mempunyai cermin gelap, ambil gambar, boleh *whatsApp* pada saya dan juga kepada JPJ untuk kita ambil tindakan. Akhir kata, sekali lagi saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih ...

Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah: Tuan Yang di-Pertua, soalan saya masih belum dijawab.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Saya akan jawab secara bertulis.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ada yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi Yang Berhormat jawab. Masa Yang Berhormat cakap sudah satu jam lebih ini. Takutkan masa dijawab tadi Yang Berhormat tidak ada. Kalau tidak ada, Yang Berhormat tolong bagi jawapan secara bertulis.

Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah: Nak pergi tandas pun / tak pergi, tunggu sampai dia jawab.

Datuk Ab. Aziz bin Kaprawi: Okey, saya akan jawab secara bertulis Yang Berhormat. Akhir kata sekali lagi saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat Senator yang sudi memberikan pandangan dan cadangan mengenai isu-isu yang berkaitan dengan Kementerian Pengangkutan. Segala cadangan dan pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat

Senator akan diambil perhatian serta tindakan sewajarnya oleh pihak kementerian. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Sekarang saya persilakan Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah. Silakan Yang Berhormat.

6.13 ptg.

Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah [Datuk Alexander Nanta Linggi]:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat Senator yang telah sudi untuk membangkitkan isu-isu berkaitan Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah semasa perbahasan Titah Diraja sepanjang minggu lepas.

Izinkan saya untuk menjawab isu-isu yang telah dibangkitkan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat semasa perbahasan itu. Saya akan menjawab persoalan yang telah dibangkitkan menurut giliran Yang Berhormat Senator yang telah berbahas tempoh hari.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Jaspal Singh telah membangkitkan isu berkenaan kemasukan pelajar-pelajar India dan Tamil sama ada ke sekolah berasrama penuh mahupun Maktab Rendah Sains Mara (MRSM). Memandangkan MRSM berada di bawah bidang kuasa MARA yang merupakan agensi di bawah naungan KKLW, izinkan saya menjawab pertanyaan Yang Berhormat berkenaan.

Pada dasarnya, MARA telah membuka peluang kepada bukan bumiputera terutama dari luar bandar bagi kemasukan ke MRSM sejak MRSM pertama dibina dalam tahun 1972 dahulu. Telah menjadi dasar MRSM untuk turut menerima pelajar yang dari keluarga tidak mampu tetapi mempunyai keputusan peperiksaan yang baik. Permohonan memasuki MRSM bolehlah dipohon daripada pihak MRSM dan MARA untuk dipertimbangkan melalui kaedah permohonan biasa.

Untuk makluman Yang Berhormat Senator, seramai 110 pelajar keturunan India telah diterima untuk kemasukan tahun 2013. Sementara seramai 169 pelajar diterima kemasukan pada tahun 2014 ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Puan Hajah Mariany binti Mohammad Yit pula telah membangkitkan isu berkenaan tempoh masa operasi tabika-tabika KEMAS. Seperti mana Yang Berhormat sedia maklum, tabika-tabika KEMAS sedia ada pada masa kini beroperasi daripada jam 8 pagi sehingga tengah hari sahaja. Cadangan Yang Berhormat supaya tempoh operasi tabika-tabika KEMAS dilanjutkan ke petang amat baik dan diterima pihak kementerian dan juga Jabatan KEMAS.

Untuk makluman Yang Berhormat, dalam Rancangan Malaysia Kesebelas, KEMAS merancang untuk melaksanakan Tabika Berprestasi Tinggi (TBT) iaitu tabika yang mempunyai budaya yang unik dan tersendiri serta menyerlah dalam semua aspek perkembangan kanak-kanak. TBT akan memperkasakan kurikulum yang berpusatkan kanak-kanak dan merentasi keupayaan mereka agar mampu mencapai perkembangan yang holistik dan seimbang.

Waktu operasi TBT adalah bermula jam 8 pagi hingga 12 tengah hari untuk pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran. Manakala jam 2 hingga 5 petang adalah untuk melaksanakan aktiviti kokurikulum. Pelaksanaan TBT ini adalah secara berperingkat. Jadi, kita ada perancangan dan kita mulai memberi satu program untuk kanak-kanak ini dari pagi sampai ke petang di tabika KEMAS. Diharapkan dengan pelaksanaan TBT ini, kanak-kanak atau pun anak-anak yang ditempatkan di tabika KEMAS akan mendapat didikan secara lebih menyeluruh dan holistik sepanjang mereka berada di tabika ini.

Yang Berhormat Senator Dato' Dayang Hajah Madinah binti Tun Haji Abu Openg. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator pula telah mencadangkan supaya ditambah pusat-pusat Giat MARA terutamanya di negeri Sarawak.

Untuk makluman Yang Berhormat, setakat ini Giat MARA mempunyai 31 buah Pusat Giat MARA yang beroperasi di negeri Sarawak iaitu sekurang-kurangnya satu pusat di setiap kawasan Parlimen. Pusat-pusat ini menawarkan sebanyak 71 kursus-kursus kemahiran yang di *cluster* kan dalam 12 jenis kumpulan kursus iaitu seni bina, mekanikal, pengangkutan (automatif), pembuatan (perabot), *electrical*, komputer dan IT, *creative media and printing*, *electronic and mechatronic*, fabrik (jahitan), kulinari, *hair and dress making* dan hospitaliti.

Jumlah pelajar yang sedang mengikuti latihan kemahiran di pusat-pusat Giat MARA di Sarawak adalah seramai 1,616 orang. Permintaan untuk latihan kemahiran di negeri Sarawak sehingga kini dilihat bersesuaian dengan bilangan Pusat Giat Mara yang ada. Oleh itu, MARA yakin Pusat Giat MARA ini mencukupi untuk menampung keperluan terhadap latihan, kemahiran di negeri Sarawak. Walau bagaimanapun, MARA akan membuat kajian yang berterusan untuk menambah Pusat Giat MARA yang baru mengikut permintaan dan keperluan tempatan khususnya di Sarawak Yang Berhormat ya.

Yang Berhormat Senator Yang Berhormat Puan Roslin binti Haji Abdul Rahman. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator telah mencadangkan pihak kerajaan menambah bilangan *Rural Transformation Center* (RTC) di seluruh negara.

■1820

Untuk makluman Yang Berhormat, RTC akan diperluaskan ke seluruh negara seperti yang dijelaskan di bawah pelaksanaan Strategi Lautan Biru Kebangsaan (NBOS) lima. Sehingga kini terdapat enam RTC yang telah beroperasi iaitu di negeri Perak, Kelantan, Melaka, Pahang, Johor dan terbaru sekali di Kedah. Untuk makluman Ahli Dewan Negara, RTC Kedah ini baru sahaja dirasmikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada 24 April iaitu Khamis lepas di Napoh, Kedah. Kerajaan sedang dalam proses untuk menubuhkan RTC di lima negeri lagi iaitu di Terengganu, Sarawak, Negeri Sembilan, Pulau Pinang dan juga di Sabah. Selaras dengan perluasan RTC ini pelaksanaan latihan kemahiran yang merupakan inisiatif pertama RTC akan terus diperkasa dan diperluas meliputi kesemua RTC termasuk dalam radius 50 ke 100 kilometer dari Pusat RTC.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, pihak kementerian akan turut membangunkan mini RTC di kawasan luar bandar. Untuk makluman Yang Berhormat, konsep mini RTC ini adalah di mana

kementerian akan memperkasakan bangunan Medan Info Desa (MID) yang sedia ada kepada mini RTC dengan memperkukuhkan keupayaan penyediaan latihan-latihan kemahiran di samping memperbanyakkan lagi aktiviti-aktiviti kemasyarakatan dan ekonomi yang berpusat di bangunan MID dan mini RTC berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya telah membaca madah pujangga oleh Yang Berhormat Senator Puan Roslin binti Haji Abdul Rahman semasa Yang Berhormat berbahas, di dalam *Hansard* saya baca ya. Saya akan cuba jawab beberapa isu yang dibangkitkan yang berkaitan dengan kementerian tetapi saya jawab dengan ucapan biasalah. Untuk makluman Yang Berhormat, mulai tahun 2012 pihak kementerian telah menggunakan pendekatan baru bagi membangunkan kawasan luar bandar selaras dengan elemen yang diperkenalkan melalui program Transformasi Kerajaan Fasa Kedua (GTP 2.0) iaitu program Kampung Abad Ke-21 atau *21st Century Village*. Program Kampung Abad Ke-21 dilaksanakan menggunakan empat inisiatif di peringkat nasional melibatkan peranan pelbagai agensi kerajaan. Daripada empat inisiatif tersebut, KKLW terlibat dalam dua inisiatif selaku peneraju iaitu Program Desa Lestari (PDL) dan *Rural Business Challenge* (RBC). PDL merupakan program transformasi kampung bagi membangunkan kampung-kampung supaya maju dan masyarakatnya berpendapatan tinggi melalui rangsangan pembangunan ekonomi dalam mana-mana sektor bersesuaian seperti pertanian, perladangan, pelancongan serta industri kecil dan sederhana.

Di samping itu, kampung-kampung ini akan disediakan dengan kemudahan asas dan sosial yang bersesuaian bagi mewujudkan suasana kondusif yang boleh merangsang kemajuan dan pembangunan yang mampan selaras dengan hasrat kerajaan menjadikan negara Malaysia negara maju menjelang tahun 2020. Manakala *Rural Business Challenge* (RBC), ia pula merupakan pertandingan menyediakan rancangan perniagaan di kalangan belia Malaysia. Umur antara 18 tahun hingga 40 tahun. Ini terbuka kepada semua belia Malaysia. Mereka dikehendaki menyediakan rancangan perniagaan yang menguntungkan dan berdaya maju dalam membangunkan sektor pertanian yang lebih moden, industri pembuatan, perkhidmatan dan pelancongan desa di kawasan luar bandar. Kita tekankan Tuan Yang di-Pertua, di kawasan luar bandar berdasarkan format yang telah ditetapkan. Rancangan perniagaan yang disediakan pula boleh terdiri daripada idea perniagaan kepada belia-belia yang hendak memulakan perniagaan mahupun perancangan memaju dan membangunkan perniagaan sedia ada daripada usahawan belia yang sedia ada.

Program RBC ini telah masuk tahun ketiga pelaksanaannya dan didapati sambutan di kalangan belia-belia luar bandar amat menggalakkan. Pemenang-pemenang RBC pada tahun 2012 dan tahun 2013 telah dibantu oleh kementerian dan pelbagai agensi kerajaan lain dalam mengembang dan memperluaskan perniagaan mereka.

Yang Berhormat Dato' Muhammad Olian bin Abdullah...

Tuan Yang di-Pertua: Ada?

Datuk Alexander Nanta Linggi: Ada. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' telah turut membangkitkan isu-isu yang berkaitan masyarakat Orang Asli. Isu pertama adalah berkaitan tanah hak milik Orang Asli.

Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian ini sememangnya menyedari akan isu-isu berkaitan tanah Orang Asli yang sering dibangkitkan termasuklah isu pemilikan tanah individu yang hanya seluas 1,489.7 hektar dan kedudukan tanah yang diwartakan hanya seluas 23,903.84 hektar. Selain itu, sejumlah 26,597.6 hektar tanah telah diluluskan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN) tetapi masih belum diwartakan, manakala sejumlah 92,775.39 hektar telah diduduki dan diusahakan tanpa permohonan rasmi.

Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian menerusi Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) telah mengadakan beberapa sesi konsultasi dengan pihak berkuasa negeri berhubung cadangan pemberian hak milik tanah kepada Orang Asli. Antaranya adalah mesyuarat penyelarasan isu tanah Orang Asli yang dipengerusikan bersama antara Yang Berhormat Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah dengan Yang Amat Berhormat Menteri-menteri Besar berkaitan. Sesi konsultasi berhubung pemberian hak milik tanah kepada Orang Asli turut diadakan di peringkat pegawai yang dipengerusikan secara bersama oleh Ketua Pengarah JAKOA dan Ketua Pengarah Tanah dan Galian negeri-negeri berkaitan. Hasil perbincangan tersebut, pihak berkuasa negeri-negeri berkenaan secara prinsipnya bersetuju dengan cadangan pemberian hak milik tanah dengan persetujuan bahawa beberapa kaedah pelaksanaan akan diperhalusi dari semasa ke semasa.

Isu kedua adalah berkaitan keciciran pelajar-pelajar Orang Asli. Pihak Jabatan Kemajuan Orang Asli bekerjasama rapat dengan Kementerian Pendidikan dalam memastikan masyarakat Orang Asli tidak ketinggalan dalam menerima pendidikan sebagaimana rakyat yang lain. Pihak jabatan turut menyediakan inisiatif ataupun insentif dan bantuan pendidikan kepada pelajar-pelajar Orang Asli seperti bantuan wang saku harian, penyediaan kenderaan pengangkutan ke sekolah, sesi kaunseling dan motivasi dan sebagainya bagi memberi dorongan dan motivasi kepada pelajar-pelajar Orang Asli untuk ke sekolah dan tidak tercicir dalam penerimaan pendidikan. Pihak jabatan juga bekerjasama rapat dengan Kementerian Pendidikan dalam merancang pelaksanaan Sekolah K9 di kawasan-kawasan perkampungan Orang Asli yang sesuai.

Isu ketiga adalah berkaitan kedudukan Orang Asli dalam perkhidmatan awam. Untuk makluman Yang Berhormat, jumlah masyarakat Orang Asli dalam sektor awam adalah seramai 1,577 dan di Jabatan Kemajuan Orang Asli sahaja adalah seramai 424 orang. Ini termasuk pegawai pengurusan tertinggi, pengurusan dan profesional, sokongan dan juga kontrak.

*[Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat Senator juga, pelantikan pegawai di sektor awam termasuk di Jabatan Kemajuan Orang Asli adalah di bawah bidang kuasa Suruhanjaya Perkhidmatan Awam (SPA) selaku pihak berkuasa melantik. Jabatan mengadakan kerjasama dengan pihak SPA melalui penglibatan dalam proses temu duga, pengambilan dan juga memberi input-input berkaitan keperluan untuk meningkatkan jumlah kaki tangan Orang Asli di dalam perkhidmatan awam.

■1830

Seperti Yang Berhormat sedia maklum, jawatan Timbalan Ketua Pengarah (Pembangunan) dan juga Pengarah JAKOA negeri Pahang di Jabatan Kemajuan Orang Asli telah dipangku dan diisi oleh Orang Asli sendiri. Ini menunjukkan perkembangan yang baik dan juga merupakan bukti yang menunjukkan bahawa Orang Asli mampu untuk berjaya.

*[Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Yang di-Pertua, beberapa orang Yang Berhormat seperti Yang Berhormat Datuk Dr. Lucas bin Umbul dan Yang Berhormat Dato' Boon Som dan beberapa orang lagi telah membangkitkan isu berkaitan penurunan harga getah dan kesan ke atas pekebun-pekebun kecil terutama sekali di kawasan luar bandar.

Untuk makluman Ahli Dewan, polisi atau dasar berkaitan harga getah adalah di bawah tanggungjawab Kementerian Perlindungan dan Komoditi. Namun, Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah turut terlibat dalam beberapa perbincangan khas dengan Kementerian Perlindungan dan Komoditi memandangkan pekebun-pekebun kecil getah di bawah agensi RISDA merupakan kumpulan sasar di bawah tanggungjawab Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah.

Secara umumnya, kerajaan telah menggariskan beberapa tindakan bagi mengatasi dan membantu kumpulan pekebun-pekebun kecil ini dalam situasi harga getah yang rendah pada masa sekarang. Secara khususnya, pekebun-pekebun di bawah RISDA memang mendapat bantuan subsidi dan jenis bantuan lain seperti, kita bagi contoh, Program Tanaman Semula iaitu pemberian bantuan bahan input pertanian seperti bekalan benih dan baja dan juga Program Peningkatan Produktiviti Getah (PPG) dan Skim Inisiatif Produktiviti Getah (SIPG) iaitu bantuan bagi meningkatkan hasil dan produktiviti getah dengan pembekalan baja RISDA 4, bahan rangsangan lateks, cuka pembeku getah, alatan menoreh seperti pisau toreh, mangkuk, sudu, spring dan dawai. Ketiga, aktiviti ekonomi tambahan AET iaitu menambah pendapatan pekebun kecil melalui aktiviti sampingan. Kerajaan sentiasa melihat kepada keperluan kebajikan dan kesejahteraan pekebun-pekebun kecil dan akan memastikan bantuan ini diberikan kepada mereka yang memerlukan.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian akan sentiasa meneruskan projek-projek pembangunan yang telah dirancang. Kemudahan-kemudahan asas yang diperlukan oleh rakyat akan disediakan dari semasa ke semasa, dan pembangunan ekonomi dan minda insan akan turut dilaksanakan bagi membolehkan rakyat bersedia dalam kehidupan mereka.

Pembangunan kawasan luar bandar merupakan agenda penting kerajaan. Namun, ianya akan berjaya jika mendapat sokongan semua pihak. Saya menyeru, Kementerian KKLW menyeru semua Ahli Yang Berhormat tanpa mengira sama ada di sebelah kerajaan mahupun di sebelah sana supaya kita berganding bahu dalam menjayakan program dan projek yang telah dirancang bagi membangun dan mengupayakan rakyat terutama sekali di kawasan luar bandar di seluruh negara.

Tuan Yang di-Pertua, saya dengan ini menjunjung Titah Yang di-Pertuan Agong dan saya menggalang bagi pihak Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah. Sekian kementerian.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya percaya semua perkara yang ditimbulkan semasa perdebatan dua tiga hari yang lalu telah dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri dan kalau andaian saya itu betul, maka sekarang bolehlah kita teruskan kepada kementerian berikutnya iaitu Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. Silakan Yang Berhormat.

6.34 ptg.

Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Dato' Sri Mustapa Mohamed]: *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*, salam 1Malaysia, salam sejahtera.

Tuan Yang di-Pertua, pertama saya ucapkan terima kasih kepada empat orang Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan untuk Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. Empat orang Ahli Yang Berhormat tersebut adalah Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali Rustam, Yang Berhormat Tuan Syed Shahir, Yang Berhormat Dato' Adam Abdul Hamid dan Yang Berhormat Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman.

Isu-isunya pula tidak banyak. Pagi tadi saya telah bercakap sedikit sebanyak tentang Proton, maka saya tidak perlu bercakap terlalu banyak tentang Proton. Isu yang dibangkitkan adalah mengenai industri automobil khususnya Proton. Kedua, mengenai peluang pekerjaan dalam sektor perkilangan yang berkaitan dengan pelaburan syarikat asing. Ketiga, mengenai lesen import kereta ataupun AP dan yang keempat, Perjanjian Perkongsian Trans-Pasifik ataupun TPPA.

Saya mulakan Tuan Yang di-Pertua dengan isu-isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali Mohd Rustam. Ini berkaitan dengan industri automotif. Isu-isu yang dibangkitkan adalah mengenai kejayaan pemindahan teknologi dalam industri automotif tempatan, penggunaan teknologi yang rendah di kalangan vendor tempatan, kualiti kenderaan tempatan yang rendah berbanding keluaran negara luar dan strategi untuk meningkatkan kemahiran dan pengetahuan teknikal tempatan khususnya dalam teknologi kenderaan cekap tenaga. Yang Berhormat juga ingin tahu mengenai unjuran berkaitan dengan pelaburan dalam pembukaan kilang pemasangan kenderaan jenis hibrid dan elektrik.

Berkaitan pemindahan teknologi, Malaysia telah memilih pada tahun 1983 untuk terlibat dalam industri berat termasuklah industri kereta. Kita ada dua pilihan. Satu kita hendak import semua kereta dalam negara kita, atau yang kedua, kita hendak pasang, setengah hendak buah, setengah hendak import. Jadi Malaysia buat keputusan pada tahun itu, tahun 1983 untuk mulakan visi kereta dan syarikat kereta pertama Proton ditubuhkan pada tahun 1983. Ini adalah dasar yang tepat yang telah diambil oleh Yang Amat Berbahagia Tun Dr. Mahathir masa itu Perdana Menteri untuk melonjakkan industri tempatan. Kalau tidak, kita akan terpaksa beli semua kereta dari Jepun, Amerika dan lain-lain. Ini telah membawa hasil. Sudah pasti bukan semuanya sempurna, tetapi secara umumnya kita telah mendapat faedah yang besar daripada dasar tersebut.

Umpamanya, Proton hari ini mempunyai 12,000 pekerja yang bekerja secara langsung. Kalau kita lihat industri automotif keseluruhannya, terdapat 550,000 rakyat Malaysia yang bekerja sebagai membuat kereta, memasang kereta, menjual kereta yang terlibat dalam vendor dan lain-lain. Ada Proton, ada Perodua. ada *Honda*, ada *Toyota*, *Volvo*, *Volkswagen*. Ini antara jenama-jenama yang ada di Malaysia. Maka dengan langkah tersebut, hari ini kita ada 550,000 rakyat Malaysia yang bekerja di industri automotif. Dari sudut pekerjaan, sudah pasti ini membawa banyak kebaikan kepada negara.

Berkaitan dengan pemindahan teknologi, sudah pasti peringkat awal, oleh kerana industri ini industri baru, kira-kira 20% sahaja komponen tempatan yang digunakan untuk membuat kereta Proton. Hari ini kira-kira 20% kandungan tempatan ataupun *local* komponen hari ini sudah 90%, malah enjin *Campro* umpamanya untuk model *Gen2* tahun 2004 telah diperkenalkan. Makna, enjin pun sekarang ini digunakan enjin yang dibuat di Malaysia. Jadi ini bermakna ada pemindahan teknologi. Dahulu kita guna hampir kesemuanya bahan luar negara tetapi dengan adanya kemampuan *engineer* kita, tadi saya sebut dalam Dewan ini bahawa di Proton ada kira-kira 800 *engineer* terlibat dalam bidang *research and development* Tuan Yang di-Pertua dan dengan itu telah berlaku pemindahan teknologi.

Seperti yang saya sebutkan tadi, sudah pasti kita mengharapkan lebih banyak yang dilakukan. Kalau boleh kita semua sekali kita hendak buat di sini. Kalau boleh kita eksport banyak lagi kereta daripada negara kita Malaysia. Ini salah satu perkara saya selaku Menteri kurang berpuas hati kerana bilangan eksport kereta Malaysia amat rendah dan salah satu sebab kenapa diperkenalkan dasar baru cekap ataupun efisien tenaga ini, tujuannya ialah untuk melonjakkan pencapaian Malaysia untuk membolehkan kereta-kereta Malaysia dapat dieksport ke luar negara. Itu sedikit latar belakang berkaitan dengan penglibatan Malaysia iaitu langkah yang diambil pada tahun 1983 bagi memulakan industri kereta ini bertepatan sekali. Kalau tidak, Malaysia akan terpaksa membeli secara kesemuanya dari luar negara.

Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan industri hibrid dan elektrik yang juga ditanya oleh Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali Rustam, kita pada masa ini ada tiga buah syarikat yang diluluskan pelaburan dalam bidang hibrid.

■1840

Yang pertama ialah *Honda*, di Pegu, di Melakalah negeri Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam dan saya berkebetulan bersama dengan Yang Berhormat meletakkan batu asas tiga tahun dahulu. Semasa itu Yang Berhormat Ketua Menteri. Meletakkan batu asas untuk mengeluarkan 50,000 kenderaan hibrid, *Honda* di sana dan pelaburannya kira-kira RM1 bilion. Ia akan menjanakan kira-kira 1,000 peluang pekerjaan tambahan selain daripada apa yang ada pada hari ini.

Yang kedua Perodua di Sungai Choh, RM2.3 bilion juga kenderaan yang cekap tenaga. Ini akan menjanakan kira-kira 1,200 peluang pekerjaan. Di bawah yang telah diluluskan baru-baru ini yang pertama, di bawah cekap tenaga, EEV ini adalah sebuah syarikat di Gurun. Ia akan melabur di Gurun. Ini merupakan usaha sama antara sebuah syarikat bumiputera dan *Great Wall Motors*, daripada negara China yang merupakan syarikat China yang terbesar. Di negara China ini yang besar adalah *Toyota*, *Volkswagen*, *Ford*, tetapi yang paling besar syarikat tempatan GWN dan sebuah syarikat bumiputera

bernama GAM telah berusaha sama dengan GWM. Kapasitinya tahun 2018, 100,000 unit dan ini dijangka menjana kira-kira 4,000 peluang pekerjaan di Gurun. Ini antara pelaburan-pelaburan yang telah kita luluskan.

Seterusnya saya ingin memaklumkan bahawa dengan bantuan dari Jepun selama lima tahun daripada tahun 2006 hingga tahun 2011, melalui program bernama MAJAICO, kerajaan telah menghantar beberapa vendor untuk meningkatkan tahap kemahiran kepakaran mereka. Inilah untuk menjadikan vendor tempatan yang dibangkitkan juga oleh Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam. Kita berusaha untuk meningkatkan keupayaan mereka, walaupun bukan semuanya terbaik tetapi ada beberapa vendor yang bermula dengan Proton. Hari ini sudah membekalkan juga syarikat-syarikat asing dan ada di antaranya sudah pun mengeksport komponen buatan Malaysia. Umpamanya tahun lepas, kira-kira RM4 bilion nilai komponen tempatan telah dieksport keluar negara Eropah, Jepun dan lain-lain. Jadi ini kejayaan tetapi saya selaku Menteri belum berpuas hati dan *insya-Allah* kita akan terus berusaha untuk meningkatkan pencapaian dan prestasi industri automotif.

Berkaitan dengan pertanyaan Yang Berhormat Tuan Syed Shahir bin Syed Mohamud, bantuan kerajaan. Sebelum saya pergi kepada bantuan kerajaan, Proton sejak ditubuhkan kira-kira 30 tahun yang lalu telah melabur RM18 bilion di Shah Alam dan juga di Tanjung Malim. Ini dua lokasi Proton, RM18 bilion telah dilaburkan oleh syarikat. Kerajaan memberi pinjaman pada tahun 1985 bernilai RM400 juta kepada Proton.

Ini telah pun dijelaskan pada tahun 2003, tahun 2004, sudah pun dijelaskan. Selain itu, Proton seperti mana syarikat-syarikat lain juga layak menerima geran daripada kerajaan. Geran untuk buat penyelidikan dan pembangunan ataupun R&D. Untuk tempoh empat tahun sebagai contoh tahun 2008 hingga tahun 2011, sebanyak RM461 juta telah kerajaan bantu Proton dalam bentuk *reimbursable*, maknanya Proton bayar untuk buat R&D. Proton belanja lebih banyak daripada itu, RM2 bilion hingga RM3 bilion- RM461 juta adalah geran kerajaan yang bukan sahaja diberi kepada Proton, tetapi syarikat-syarikat lain yang layak termasuk juga syarikat-syarikat luar negara.

Menjadi dasar kerajaan untuk membantu syarikat-syarikat yang layak untuk membuat *research and development*. Jadi itu berkaitan industri automotif dan berkaitan dengan Proton.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, saya pergi kepada perkara kedua, yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat. Ini adalah berkaitan dengan peluang pekerjaan dalam sektor perkilangan yang berkaitan pelaburan asing, FDI. Perkara ini dibangkitkan oleh Yang Berhormat Dato' Adam bin Abdul Hamid. Sebagai makluman, sebagai contoh Tuan Yang di-Pertua, pada tahun lepas, tahun 2013, jumlah peluang pekerjaan yang dijangka dapat diwujudkan pelaburan tahun lepas RM52.1 bilion di bidang pembuatan, *manufacturing*. Sejumlah 92,000 pekerjaan dijangka akan dapat diwujudkan.

Kira-kira 34% daripada peluang pekerjaan in dijangka memerlukan pekerja asing. Jadi pergantungan pekerja asing in masih tinggi. Itu sebabnya kita perkenalkan dasar gaji minimum dengan harapan apabila gaji minimumnya RM900 di Semenanjung, harapan kita ini akan menggalakkan rakyat Malaysia untuk bekerja di syarikat-syarikat yang memerlukan pekerja. Dalam pada itu, kerajaan sedar bahawa dalam beberapa jenis pekerjaan, amat sukar sekali untuk menarik orang tempatan untuk

bekerja. Saya bagi contoh umpamanya dalam sebuah syarikat yang membuat *rubber glove*, sarung tangan umpamanya. Jumlah pekerjaanya 7,000 syarikat ini. Pekerja tempatan 1,300 dan pekerja asing 5,700.

Ini menunjukkan pergantungan yang tinggi kepada pekerja asing. Kira-kira 80% daripada pekerja merupakan pekerja asing. Ini ada kaitan dengan jenis kerja yang perlu dilakukan di syarikat *rubber glove* berkenaan. Ini contoh. Sebuah syarikat lagi dalam bidang elektronik umpamanya mempunyai 18,000 pekerja. Salah sebuah syarikat yang paling banyak jumlah pekerjaanya. Ada kilangnya di Selangor dan juga di Pulau Pinang. Daripada 18000, 9,000 orang merupakan pekerja asing. Itu contoh.

Akan tetapi dalam konteks lain juga, kita sukacita bahawa beberapa syarikat tidak langsung menggunakan pekerja asing. Sebuah syarikat dalam bidang farmaseutikal mempunyai kira-kira 6,500 orang pekerja. Kesemuanya rakyat Malaysia, kecuali beberapa pakar dan beberapa *expert*, 160 orang. Sebuah lagi syarikat dalam bidang elektronik, ada 9,000 pekerja. Tidak ada pekerja asing, Cuma ada 100 orang *expert* daripada luar negara dalam bidang-bidang kepakaran tertentu. Kerajaan mahu lebih banyak rakyat Malaysia...

Dato' Adam bin Abdul Hamid: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya mencelah? Isu yang saya bangkitkan untuk makluman Yang Berhormat Menteri ialah ada FDI yang datang ke mari tetapi dari segi struktur pekerjaanya semua sekali orang asing. Apa yang saya syorkan ialah supaya kita faham dia ada kepentingan dia di sini. Di atas itu memang orang dia, tetapi di peringkat pertengahan ini yang sepatutnya dimanfaatkan oleh generasi muda Malaysia.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Terima kasih Yang Berhormat Dato' Adam atas ingatan dan teguran tersebut. memang itulah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Dato' Adam. Yang Berhormat Dato' Adam mahu supaya di peringkat pertengahan khususnya diisi oleh anak-anak muda dan seperti mana...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Anak-anak muda tempatan.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Anak muda tempatan. Seperti Yang Berhormat sebut tadi, peringkat atas mungkin tiga, empat orang pengurusan tertinggi itu Yang Berhormat faham, memang mungkin perlu keperluan untuk diambil tenaga kerja khusus yang diperlukan oleh syarikat berkenaan.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Akan tetapi ini Yang Berhormat, kalau saya hendak gunakan kuasa untuk mencelah sedikit. Ada tak pemantauan dilakukan terhadap kerisauan yang disuarakan oleh Yang Berhormat Dato' Adam tadi?

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Syarat-syarat ketat dikenakan oleh Jabatan Tenaga Kerja (JTK) sebelum sebuah syarikat ini mana-mana syarikat dibenarkan untuk menggaji pekerja asing. Sama ada yang berkemahiran peringkat pertengahan yang disebut oleh Yang Berhormat Dato' Adam atau peringkat bawahan, mereka perlu melalui beberapa proses. Umpamanya dalam bidang tertentu, kalau eksportnya 100%, maka sedikit kelonggaran diberikan. Dalam beberapa kes tertentu, syarikat perlu mengiklankan jawatan tersebut barulah boleh diambil pekerja asing walaupun untuk pertengahan.

Itu kaedahnya tetapi kita tahu bahawa dari segi pelaksanaan mungkin ada beberapa kebocoran. Pertanyaan Tuan Yang di-Pertua tadi sebelum ini, pemantauan, ini satu perkara yang perlu kita tingkatkan. Masalah yang dihadapi ialah kekurangan tenaga kerja Malaysia. Kalau peringkat bawah ini macam saya sebut sebuah syarikat *rubber glove* tadi, ada 7,000 pekerja cuma 1,300 tempatan, 5,700 luar negara asing. Ini bukan peringkat pertengahanlah, peringkat bawah saya bersetuju.

■1850

Ini ada kaitan dengan jenis kerja yang tidak diminati oleh pekerja tempatan. Ini satu masalah yang kita belum dapat selesaikan lagi. Mungkin sudah 30 tahun lah kita bercakap terutama dalam Dewan ini. Kita belum dapat selesaikan dengan sepenuhnya. Umpamanya hari ini kita memberi perhatian kepada pengajian vokasional dan teknikal, umpamanya sekolah-sekolah yang dahulu sekolah vokasional sudah pun diangkat taraf menjadi kolej vokasional. Membolehkan mereka bukan saja buat diploma tetapi *degree*. Ini langkah kerajaan untuk menambah bekalan rakyat tempatan untuk mengisi golongan pertengahan yang disebut oleh Yang Berhormat Dato' Adam tadi. Jadi, memang kita dalam beberapa sektor kekurangan pekerja...

Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, mohon mencelah.

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Tuan Yang di-Pertua, boleh...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Yang Berhormat Senator Dato' Abdul Rahim ya.

Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kita fahamlah Yang Berhormat kata rakyat kita tidak berminat untuk bekerja ini. Bukankah masalah yang sebenarnya ialah kerana *employers* tidak memberi gaji yang sepatutnya kepada rakyat negara tetapi mendapat pekerja-pekerja asing dengan gaji yang lebih murah daripada apa yang patut dibayar. Bukankah masalahnya ialah kita tidak boleh atau tidak mampu membayar gaji yang sepatutnya kepada warganegara kita?

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Dato' Abdul Rahim. Perkara ini perkara yang rumit. Kalau kita bercakap dengan beberapa majikan, bukan semualah. Beberapa majikan, mereka menyatakan bahawa antara sebab mengapa mereka menggaji pekerja asing ya, selain daripada yang disebut oleh Yang Berhormat Dato' tadi ialah kerana kononnya mereka lebih berdisiplin dan lebih produktif ya kerana mereka ditempatkan dalam kawasan tertentu, mereka sanggup membuat *overtime* dan pekerja tempatan ini kurang berminat untuk buat *overtime*. Kalau pekerja asing ini dia orang kata mungkin setahun boleh ikat mereka, pekerja tempatan ini hari ini pergi, esok berhenti.

Jadi, ini antara alasan-alasan diberikan oleh majikan-majikan. Itu sebabnya antara lainnya kerajaan menetapkan gaji minimum RM900. Mungkin itu tidak cukup tinggi tetapi gaji berkaitan dengan daya pengeluaran. Kalau gaji kita naik tetapi pengeluarannya tidak bergerak, tidak berganjak, maka sudah pasti syarikat akan rugi. Jadi, ini satu isu yang rumit dan kerajaan telah memperkenalkan dasar gaji minimum...

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Tuan Yang di-Pertua...

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Dan ini...

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Boleh Yang Berhormat Menteri? Saya...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Nanti...

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Kerajaan telah...

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Nanti dulu Yang Berhormat, saya terpanggil juga untuk cakap sedikitlah tentang masalah yang ditimbulkan oleh Dato' Abdul Rahim tadi dan Yang Berhormat telah menjawab dengan tepat. Ini adalah masalah sikap. Barangkali kelanjutan daripada itu ialah apa yang kita lakukan dalam usaha mentransformasikan sikap ini. Kita sudah mencuba mentransformasikan ekonomi, mentransformasikan politik, mentransformasikan pentadbiran tetapi usaha-usaha mentransformasikan sikap rakyat kita. Sebenarnya saya terpanggil untuk bercakap mengenai hal ini dan saya harap saya tidak menyalah gunakan kedudukan saya di sini kerana perkara ini setelah saya timbulkan sejak dua hingga tiga tahun yang lalu. Terima kasih.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Isu ini bukan isu Malaysia saja. Di negara-negara seperti negara Eropah, di *United Kingdom* umpamanya, ini juga merupakan isu. Maknanya orang tempatan, sikap mereka kurang berminat untuk *the 3D's* lah dengan izinlah. Malah di Korea, Korea sekarang, Jepun masih lagi pertahankan dasarnya, amat ketat untuk membawa masuk pekerja asing. Korea sudah pun membuka sektornya kepada pekerja asing daripada Nepal dan lain-lain. Ini adalah kerana kesukaran untuk mendapat anak-anak muda Korea untuk bekerja di bidang-bidang tertentu. Jadi, *to be fair*, dengan izin Tuan Yang di-Pertua, ini bukan isu Malaysia. Isu sikap ini isu yang amat rumit. Tidak ada satu jawapan yang tepat ya. Ia bukan *exact* sains lah ya, bukan macam matematik...

Tuan Syed Shahir bin Syed Mohamud: Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Minta maaf.

Tuan Syed Shahir bin Syed Mohamud: Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Ya, sila. Nanti sekejap, minta maaf Dato'. Boleh tidak, Datuk Seri tadi saya tahan kejam. Selepas ini Dato'...

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kita tahu ada masalah mendapatkan kepakaran juga daripada rakyat tempatan. Akan tetapi baru-baru ini ada keluar dalam surat khabar isu MISC, syarikat perkapalan negara. Sudah ramai orang tempatan kita latih dan boleh urus dengan MISC dengan baiknya tetapi MISC telah tersasar dengan melantik ramai orang luar negara untuk mengurus MISC termasuk juga Pusat Maritim di Melaka. ALAM pun sekarang ini dikawal banyak oleh orang luar negara. Mengapa jadi demikian sedangkan kita ada kepakarannya? Terima kasih.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, ALAM ditubuhkan antara lain untuk membekalkan tenaga kerja mahir untuk sektor perkapalan. Jadi, kalau benar apa yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali tadi perlu kita lihatlah kenapa jadi begitu. Maknanya ALAM telah mengeluarkan bilangan tertentu untuk menampung keperluan industri perkapalan. Jadi kalau benar, walaupun ada tenaga tempatan, kurang diambil daripada ALAM, maka ini harus disiasatlah ya.

Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam: Termasuk juga MISC sendiri.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Yang Berhormat, boleh kita bagi beri peluang kepada Yang Berhormat Tuan Syed Shahir.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Okey, sila.

Tuan Syed Shahir bin Syed Mohamud: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, dua hal. Pertama, mengenai pekerja tempatan tidak berminat untuk melakukan kerja lebih masa atau *overtime*. Apakah ini satu andaian atau ada kajian yang lengkap mengenainya? Kalau ada, mohon diberi penjelasan kepada Dewan yang mulia ini, itu yang pertama. Keduanya adalah adakah kementerian sedar bahawa terdapat syarikat kepunyaan modal Jepun yang mengeluarkan peralatan automotif seperti alat pendingin hawa di Bangi yang mana jumlah pegawai dan pengurus Jepun melebihi 20 orang. Maknanya kepakaran untuk membuat alat pendingin hawa ini bukan seperti membuat roket. Ertinya orang tempatan boleh melakukan tetapi atas perhitungan apa dan dasar apa di mana mereka ini dibenarkan dan purata imbuhan atau gaji yang dibayar kepada mereka ini lebih daripada RM30,000 seorang. Ertinya kalau 20 orang, andaiannya ialah RM600,000 sebulan. Mohon penjelasan.

Dato' Sri Mustapa Mohamed: Yang pertama berkaitan dengan syarikat di Bangi yang dikatakan mempunyai bilangan pekerja Jepun yang besar ataupun tinggi. Kerajaan memang membenarkan syarikat-syarikat untuk mengambil sebahagian tenaga kerja mahir daripada luar negara untuk tempoh tertentu ya. Kalau untuk *top management* itu, kita agak *generous*, dengan izin, tetapi untuk yang pertengahan ini kita bagi lima tahun, dengan ada rancangan untuk digantikan dengan pekerja tempatan. Itu dasar umumlah ya. Jadi, ini pertimbangan perniagaan. Dia bayar gaji berapa itu bergantung kepada dia. Akhirnya kalau gaji tinggi sudah pasti syarikat akan menghadapi masalah dari segi saingannya. Jadi, kalau begitu dan kalau ada rakyat tempatan yang layak sudah pasti syarikat tersebut akan mengambil pekerja tempatan. Apa pun dasarnya, kita benarkan untuk pertengahan ini untuk tempoh tertentu dan harus ada perancangan untuk digantikan dengan pekerja tempatan.

Yang kedua berkaitan dengan *overtime*. Itu sebab saya kata, saya lapik cakap, saya kata kalau kita cakap dengan beberapa majikan ya, saya cakap begitu. Bukan saya kata tidak ada kajian. Kita banyak berjumpa dengan majikan dengan pekerja saya. Setiap minggu banyak majikan saya jumpa termasuklah dialog berkaitan pekerja asing ini. Apabila kita bercakap dengan beberapa majikan, ada di antaranya menyatakan bahawa antara sebab- lapik-lapik semua. Antara sebab kenapa mereka menggaji ataupun menggunakan tenaga kerja luar ini ialah antaranya kerana dikatakan disiplin lebih dan mereka lebih cenderung untuk buat *overtime*. Itu andaian ya, tidak ada kajian ya. Saya cakap pun saya berlapik banyak kali. Terima kasih banyak. Boleh saya teruskan.

■1900

Seterusnya Yang Berhormat Dato' Adam juga ada membangkitkan masalah AP ini. AP ini satu topik yang agak popularlah ya. Jadi untuk makluman kita, ini berkaitan dengan penyalahgunaan seperti Yang Berhormat ingin tahu sama ada ia ditarik balik. Bagi makluman Yang Berhormat memang ada, kalau tengok sejarahnya ditarik balik syarikat-syarikat yang menyalahgunakan AP dan bermula tahun 2009 diadakan audit.

Audit ini digunakan dalam menentukan agihan AP untuk syarikat-syarikat berkenaan. Jadi terima kasih Yang Berhormat kerana membangkitkan perkara ini. Kerajaan telah menjalankan audit dan ada cara-cara untuk kita mengenakan tindakan terhadap syarikat-syarikat yang menyalahgunakannya ya. Apabila dibuat audit, syarikat-syarikat diberi kepada 'A', 'B', 'C' dan 'D'. Mengikut rekod kami sejak AP diberikan ini, 156 buah syarikat telah ditarik balik peruntukan AP terbukanya dan telah melanggar syarat peruntukan AP termasuk menjual AP serta menjalankan perniagaan secara alibaba. Saya kira itulah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Dato' Adam.

Sebagai makluman kerajaan juga kutip RM10,000 bagi setiap AP dan sehingga kini untuk makluman Yang Berhormat, walaupun ini bukan ditanya oleh Yang Berhormat, kerajaan telah mengutip sejak tahun 2010 kira-kira RM1.3 bilion daripada syarikat-syarikat AP melalui *fee* atau pun *levi* yang dikenakan setiap AP. Sebelum itu tidak dikenakan. Bermula tahun 2010, ini merupakan hasil kepada kerajaan, jumlahnya pada tahun pertama dikutip ialah RM284 juta dan tahun lalu kira-kira RM334 juta fi yang dikutip daripada pemegang-pemegang AP ingin menyumbang kepada kemajuan negara.

Akhir sekali Yang Berhormat Dato' Abdul Rahim membangkitkan atau pun bertanya tentang apa status terkini Perjanjian Perkongsian Trans-Pasifik. Seperti yang saya sebutkan pagi tadi, saya telah menyatakan bahawa kita akan bagi taklimat khusus kepada Ahli Dewan Negara dan saya hendak berkongsi apa yang telah kita buat di Dewan Rakyat ini. Dewan Rakyat kita telah tubuhkan satu petisyen kokus sepuluh orang Ahli Yang Berhormat, lima daripada Barisan Nasional, kokus ini sepuluh orang diketuai oleh Yang Berhormat Jasin, lima Barisan Nasional, lima pembangkang mewakili semua parti politik pembangkang, ada DAP, PAS ada dan PSM. Jadi atas persetujuan Yang Berhormat dan Ahli Yang Berhormat, yang pertama kita akan bagi taklimat.

Keduanya saya bercadang untuk juga menubuhkan satu kokus bagi Dewan Negara ini untuk membolehkan Ahli Yang Berhormat menyampaikan pandangan kepada saya mengenai isu-isu yang sedang dibincangkan. Sebagai ringkasannya berkaitan dengan TTP ini, kita ada beberapa perkara yang menjadi perhatian, antaranya:

- (i) akses pasaran. Ini bermakna kita ingin memasuki pasaran negara TPP dengan cukai yang lebih rendah;
- (ii) kita ada isu-isu berkaitan dengan perolehan kerajaan, *government procurement* kali pertama kita bincang tentang perkara ini;
- (iii) kita ada isu berkaitan dengan syarikat milik kerajaan *state-owned enterprises*;
- (iv) isu alam sekitar;
- (v) isu-isu buruh;
- (vi) isu harga hak harta intelek, ini ada berkaitan dengan kos ubat-ubatan; dan akhir sekali
- (vii) berkaitan dengan *investor state dispute settlement*.

Jadi inilah enam, tujuh perkara kita ada isu-isu yang besar. Jadi semalam atau pun hari sebelumnya, apabila Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengadakan perbincangan dengan

Presiden Obama, yang pertama Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menekankan bahawa sebagai sebuah negara perdagangan yang besar, kita menyokong perjanjian perdagangan bebas ini, FTA.

Akan tetapi oleh kerana TPP ini skopnya lebih luas daripada FTA tradisional, maka kita mahu negara-negara lain memahami sensitiviti yang kita hadapi. Apa pun komitmen telah dibuat untuk merapatkan jurang antara Malaysia dengan negara-negara lain bukan saja Amerika Syarikat tapi ada 11 buah negara, 12 kesemuanya. Jadi kita akan cuba dalam tempoh terdekat ini merapatkan jurang. Pada masa yang sama kerajaan sedar bahawa harus ditingkatkan lagi *engagement*, komunikasi dengan rakyat dan dengan beberapa persatuan termasuk Ahli Yang Berhormat. *Insyallah* ini akan kita lakukan.

Minggu lepas saya telah mengadakan perjumpaan dengan semua kerajaan negeri kecuali Kedah tidak dapat hadir pada hari tersebut kerana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri melawat Kedah tapi ada wakil daripada Kelantan, wakil Pulau Pinang, wakil Selangor. Selain daripada negeri-negeri lain semua hadir kecuali Kedah. Jadi kita telah mengadakan banyak *engagement* termasuklah dengan kokus, saya berjumpa mereka pada 14 April lalu, semalam diadakan pertemuan antara kokus dengan rakan sejawatan saya daripada Amerika Syarikat dan proses ini adalah penting untuk membolehkan kita meningkatkan ketulusan supaya rakyat memahami implikasi TPP. Apa pun kita akan cuba sedaya upaya untuk mempertahankan kepentingan negara.

Jadi itu secara ringkas *update* yang diperlukan oleh Yang Berhormat Dato' Abdul Rahim. Jadi saya akan berbincang dengan setiausaha Dewan bila boleh kita adakan taklimat ini. Selain daripada itu kita akan tubuhkan satu jawatankuasa mengandungi Ahli-ahli Dewan Negara untuk membolehkan saya mengadakan pertemuan secara khusus berkaitan TPP, sudah pasti ada yang mewakili kerajaan dan ada juga yang mewakili pembangkang. Itulah yang kita lakukan di Dewan Rakyat, lima kerajaan dan lima pembangkang.

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali bin Mohd Rustam, Yang Berhormat Tuan Syed Shahir, Yang Berhormat Dato' Adam bin Abdul Hamid, Yang Berhormat Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman atas pandangan dan teguran yang diberikan. *Insyallah* kita akan cuba sedaya upaya meningkatkan prestasi demi faedah rakyat Malaysia. Terima kasih. *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: *Walaikumsalam*, terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri. Saya percaya semua persoalan yang ditimbulkan dalam perbahasan dua, tiga jam lalu telah dijawab dan dengan itu kita boleh selanjutnya mendengar maklum balas daripada Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air. Sila Yang Berhormat.

7.06 mlm

Timbalan Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air [Dato' Seri Mahdzir Khalid]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*, salam sejahtera dan salam 1Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua saya terlebih dahulu ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil

bahagian semasa Usul Menjunjung Kasih Titah Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan telah membuat pertanyaan sama ada secara lisan mengenai bidang kuasa Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air yang telah berlangsung pada 21 April hinggalah 24 April.

Sehubungan dengan itu saya ingin mengambil kesempatan ini untuk memberi penjelasan kepada Dewan yang mulia ini. Tuan Yang di-Pertua, soalan pertamanya datang daripada Yang Berhormat Senator Datuk Yahaya bin Mat Ghani @ Abbas berkaitan dengan perancangan Kerajaan Persekutuan menangani masalah krisis bekalan air serta perancangan kerajaan menggunakan sumber air bawah tanah atau lain-lain sumber bekalan air.

Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air telah menubuhkan sebuah jawatankuasa khas untuk krisis bekalan air bagi memantau kedudukan bekalan air di negeri-negeri yang terjejas akibat cuaca panas dan kering yang berterusan daripada Januari hinggalah kepada hujung Mac 2014.

Kekurangan jumlah hujan ini di kawasan-kawasan tadahan telah menjejaskan paras air di empangan dan juga sungai-sungai di kebanyakan negeri-negeri di Semenanjung.

Seterusnya menyebabkan loji rawatan air di beberapa buah negeri terpaksa mengurangkan pengeluaran air terawat dan seterusnya menjejaskan bekalan air kepada pengguna. Beberapa buah negeri di semenanjung Malaysia menghadapi masalah kekurangan bekalan air yang meruncing iaitu Selangor, Kuala Lumpur, Johor, Negeri Sembilan dan Perak. Di antara negeri-negeri yang saya sebut hari ini seperti di Negeri Sembilan dan Perak telah menarik balik catuan bekalan air dan yang tinggal hanyalah Selangor dan Kuala Lumpur. Di negeri Johor hanya ada satu daerah yang masih membuat catuan air iaitu di Mersing. Antara langkah-langkah pendek yang telah diambil bagi memastikan pengguna mendapat bekalan air secara adil adalah dengan melaksanakan pengagihan bekalan air secara berjadual atau catuan air di negeri-negeri tersebut.

■1910

Langkah ini dapat menangani penyusutan terus menerus paras empangan akibat pelepasan air mentah ke sungai-sungai dan seterusnya ke loji rawatan air. Selain daripada itu, aktiviti pembenihan awan ataupun *cloud seeding* juga dilaksanakan oleh Jabatan Metrologi Malaysia, Majlis Keselamatan Negara dan juga kerajaan-kerajaan negeri di kawasan tadahan untuk meningkatkan paras air di empangan sebagai persiapan musim panas yang dijangka akan bermula pula pada pertengahan Jun hingga Oktober tahun ini.

Pada masa yang sama, aktiviti mengepam air mentah dari kolam atau bekas lombong yang terletak berhampiran sungai dijalankan untuk meningkatkan aliran air sungai contohnya di negeri Selangor. Kerajaan Negeri Selangor melalui Lembaga Urus Air Selangor (LUAS) telah mengepam air daripada kolam dan air daripada bekas lombong ke Sungai Selangor. Di samping langkah jangka pendek seperti yang telah diterangkan, langkah-langkah jangka panjang dilaksanakan oleh kerajaan bagi memastikan bekalan air mencukupi. Dengan menyusun program untuk menggunakan pelbagai punca air mentah yang dihasilkan sama ada daripada air bawah tanah, *storm water* bagi mengurangkan kebergantungan kepada air permukaan dan sungai semata-mata.

Tuan Yang di-Pertua, pelaksanaan skim bekalan air dari Pahang ke Selangor yang merangkumi dua komponen. Pertama, projek penyaluran air mentah dari Pahang ke Selangor dan yang kedua Projek Loji Rawatan Air 2 dan sistem agihannya juga merupakan perancangan jangka panjang Kerajaan Persekutuan dalam memastikan bekalan air yang mencukupi untuk negeri Selangor dan Kuala Lumpur serta Putrajaya. Pembinaan Langat 2 akan bermula mulai 30 April 2014 iaitu akan bermula pada hari Rabu ini kerana syarikat yang menjadi kontraktor kepada projek Langat 2 ini baru sahaja menerima surat tawaran daripada kerajaan. Walaupun tender itu telah dibuka pada tiga setengah tahun yang lalu, tetapi oleh sebab kita tidak mendapat persetujuan, *Development Order* dengan izin, atau kebenaran merancang daripada Kerajaan Negeri Selangor pada waktu itu, maka kita tidak dapat menjalankan projek Langat 2.

Akan tetapi, apabila Kerajaan Negeri Selangor pada 26 Februari telah memberi kebenaran merancang sebanyak enam jenis kebenaran merancang diberi, maka projek ini boleh dilaksanakan dan kontraktor mulai masuk ke tapak pada minggu lalu lagi dan akan meneruskan kerja-kerja ini selama tiga tahun dan dijangka siap pada 30 April 2017 dan akan dapat membekalkan 1,330,000 juta liter air terawat yang dijangka dapat menjamin kecukupan bekalan air sehingga tahun 2025 bagi Kuala Lumpur, Selangor dan Putrajaya.

Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air juga berpandangan bahawa pengurusan permintaan air dengan izin, *water demand management* yang komprehensif perlu diberi tumpuan oleh operator-operator air sebagai usaha untuk memastikan penggunaan air yang berhemat bagi memastikan bekalan air yang mencukupi di salurkan kepada pengguna. Kementerian juga berharap supaya pengguna sendiri memainkan peranan dalam membantu mengelakkan krisis air. Pengguna perlu berhemat dalam penggunaan air dan menjaga sumber air mentah. Kawasan tadahan pula perlu dilindungi sekiranya terdapat banyak pembangunan yang di laksana di kawasan itu, sudah tentulah boleh menjejaskan ekosistem yang membawa kepada sumber air yang semakin berkurangan.

Tuan Yang di-Pertua, yang keduanya datang dari Yang Berhormat Datuk Seri Mohd Ali Rustam membangkitkan supaya Kerajaan Persekutuan menyegerakan pembinaan empangan Sungai Jernih di Melaka. Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan jadual perancangan kerajaan, pembinaan projek ini dijangka akan dimulakan pada tahun 2015 dan dijangka siap dalam tempoh dua tahun iaitu pada tahun 2017. Empangan ini dijangka mengambil masa sekurang-kurangnya enam bulan untuk dipenuhi bekalan air di dalamnya. Oleh itu empangan ini dijangka dapat beroperasi sepenuhnya pada tahun 2018.

Ketiganya, Yang Berhormat Senator Dato' Muhammad Olian bin Abdullah dalam perbahasannya telah membangkitkan isu bagaimanakah pihak kerajaan dapat membantu memberi insentif kepada Kerajaan Negeri Pahang dalam usaha membekalkan sumber air untuk kegunaan. Dalam usaha mengekalkan sumber air untuk kegunaan negeri Pahang, Skim Penyaluran Air Mentah Dari Pahang ke Selangor yang melibatkan dua komponen iaitu projek penyaluran air mentah dari Pahang ke Selangor, pelaksanaan projek air mentah Pahang ke Selangor merupakan pembiayaan sepenuhnya oleh Kerajaan Persekutuan yang merangkumi empat komponen iaitu Empangan Klau di

Pahang, Muka Sauk dan Stesen Pam Semantan di negeri Pahang, saluran paip berkembar dan terowong penyaluran air. Ada empat komponen semua sekali.

Kerajaan Negeri Pahang turut mendapat faedah melalui perjanjian perbekalan air mentah dari kerajaan dengan Kerajaan Negeri Selangor. Antara inisiatif Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri Pahang ialah penyerahan Empangan Klau kepada Kerajaan Negeri Pahang untuk diurus tadbir bagi memastikan pengurusan kawasan tadahan air ini di negeri Pahang terpelihara dan dipersetujui Kerajaan Negeri Selangor akan membayar jumlah bayaran yang dikenakan kepada Kerajaan Negeri Selangor akan dibayar terus kepada Kerajaan Negeri Pahang air mentah itu.

Keempatnya ialah Yang Berhormat Senator Datuk Megat Zulkarnain bin Tan Sri Omardin menyentuh mengenai dalam membantu menangani isu projek-projek perindustrian tergendala di negeri Selangor akibat kekurangan bekalan air. Oleh sebab kita menghadapi masalah bekalan air yang berterusan akibat daripada kering dan juga kekurangan air mentah, sebenarnya apa yang kita hadapi sekarang ini Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua ialah kita kekurangan air mentah untuk dirawat. Yang kita ada di sini hanyalah ada daripada Sungai Selangor, ada daripada Sungai Semenyih, ada daripada Sungai Langat dan daripada Klang Gate. Jadi keempat-empat sungai ini yang paling besar sekali adalah Empangan Sungai Selangor. Itulah yang paling kritikal sekali pada waktu ini.

Oleh sebab itu, apabila ini berlaku, apa yang berlaku dalam tempoh empat tahun ini ialah Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) terpaksa menangguhkan kelulusan bekalan air kepada 785 projek pembangunan baru yang sepatutnya boleh dilaksanakan di negeri Selangor, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya sejak Januari 2012. Disebabkan air yang tidak cukup dan ketidakpastian pembinaan loji rawatan air...

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Boleh celah sedikit?

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Sila Yang Berhormat Dato' Rahman.

Dato' Haji Abdul Rahman bin Bakar: Dato' saya hendak tanya sedikit. Benarkah Kerajaan Selangor menolak pelawaan daripada pusat untuk kerjasama bagi membekal air ke Selangor pada mulanya- jika benar, apa alasan? Kedua, Langat 2 Selangor terima- apa alasan? Ketiga, betulkah Selangor pimpinan Tan Sri Khalid menolak tawaran air daripada Negeri Sembilan- jika benar, apa sebab? Tolong huraikan.

■1920

Dato' Seri Mahdzir Khalid: Terima kasih Yang Berhormat Datuk Abdul Rahman. Tuan Yang di-Pertua, yang pertamanya, saya sedang bercakap mengenai dengan kita kekurangan bekalan air atau air yang tidak cukup yang menyebabkan banyak projek yang tidak dapat di tunaikan di negeri Selangor, Kuala Lumpur dan juga Putrajaya. Berhubung dengan soalan daripada Yang Berhormat Senator berkaitan dengan negeri Selangor ada tiga soalan.

Pertama sekali yang ingin saya sebut di sini bahawa pada peringkat awalnya Kerajaan Negeri Selangor memang menolak untuk membina Langat 2 iaitu projek yang telah diusahakan oleh Kerajaan Persekutuan sejak tahun 2005. Kemudiannya kita telah membuat perjanjian dengan negeri Pahang dan dijangka projek ini boleh dimulakan pada tahun 2009. Akan tetapi oleh sebab Kerajaan Negeri Selangor

telah pada waktu itu menolak, maka projek ini tergendala atau tidak kepastian. Sebab itulah saya sebut tadi bahawa 785 projek tidak dapat diberikan kelulusan pembekalan air kerana takut dan bimbang.

Mengenai dengan urusan pembelian air dari negeri lain Selangor, setakat ini saya kira dipihak kementerian kita tidak menerima apa-apa surat rasmi. Apa yang kita baca hanyalah di surat khabar yang menyatakan bahawa Menteri Besar Negeri Sembilan telah membuat pelawaan untuk menjual air kepada negeri Selangor. Akan tetapi Yang Amat Berhormat Menteri Besar Selangor memaklumkan bahawa dia tidak mahu ataupun tidak perlu air itu dari Negeri Selangor. Itu sahajalah Yang Berhormat Dato' yang saya dapat maklumkan kerana kita tidak melalui urusan rasmi Tuan Yang di-Pertua.

Boleh saya teruskan? Berikutan dengan persetujuan Kerajaan Negeri Selangor untuk memberikan kelulusan kebenaran merancang, Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara telah memberikan kelulusan projek pembangunan baru yang memerlukan bekalan air bermula pada tahun tersebut. Mana-mana projek baru yang hendakkan bekalan air pada tahun 2017 iaitu SPAN boleh setakat ini telah memberikan kelulusan kepada 45 projek daripada 785 yang saya sebut tadi. Bagi projek-projek lain yang tidak termasuk di dalam kategori di atas, SPAN sedang menunggu penjelasan daripada kerajaan negeri langkah-langkah yang diambil untuk meningkatkan kapasiti air mentah. Sekiranya SPAN berpuas hati dengan langkah-langkah itu, maka pertimbangan yang sewajarnya boleh diberikan ke atas projek-projek pembangunan yang tersebut di atas.

Jadi, berhubung dengan itu juga Tuan Yang di-Pertua, kerajaan negeri juga ada memohon kepada Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara. Sekarang ini kita sedang membuat catuan di Kuala Lumpur dan di Selangor, dua hari ada bekalan air, dua hari tidak ada bekalan air. Dengan keadaan hujan yang turun tiap-tiap hari dan sekarang ini pun waktu kita berada di Dewan yang mulia ini, hujan di luar pun lebat, Kerajaan Negeri Selangor telah pun memohon kepada Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara untuk melepaskan catuan bekalan air dalam bulan Mei ini.

Pihak Kerajaan Persekutuan melalui SPAN telah meneliti permohonan-permohonan itu dan kita sedia mempertimbangkan untuk melepaskan catuan untuk Kuala Lumpur dan Selangor pada bulan Mei ini. Akhir sekali adalah datang dari Yang Berhormat Senator Tuan Muhammad Khalid bin Ahmad, dalam perbahasannya ingin mengetahui langkah yang diambil oleh kementerian dan Indah Water Konsortium untuk mengatasi masalah pencemaran yang berlaku yang disebabkan oleh pembetungan ataupun pelepasan air kumbahan yang belum terawat ke *water body*. Ingin mengetahui bilakah konsesi IWK dengan Kerajaan Persekutuan akan berakhir.

Kementerian melalui Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) sentiasa memantau pematuhan loji-loji rawatan kumbahan awam yang diselenggarakan oleh operator perkhidmatan pembetungan iaitu Indah Water Konsortium (IWK) agar sentiasa mematuhi piawaian yang ditetapkan oleh Jabatan Alam Sekitar. Walau bagaimanapun terkini pihak operator telah diminta untuk memastikan langkah-langkah *disinfection* dilaksanakan di semua loji rawatan kumbahan awam yang melepaskan sisa kumbahan terawat ke kawasan-kawasan peranginan. Kerajaan telah menswastakan perkhidmatan pembetungan pada 9 Disember 1993 kepada IWK melalui satu perjanjian konsesi bagi tempoh 28 tahun mulai 1 April 1954 sehingga 31 Mac 2022.

Namun begitu, berikutan pengambilalihan penswastaaan oleh Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Persekutuan telah mengambil balik penswastaaan ini dan diletakkan di bawah Kementerian Kewangan Diperbadankan pada tahun 2000, tempoh konsesi IWK telah dilanjutkan sehingga tahun 2034. Sekarang ini IWK adalah milik Kementerian Kewangan Diperbadankan. Tuan Yang di-Pertua, secara keseluruhannya seramai lima orang Ahli-ahli Yang Berhormat telah membahaskan mengenai isu-isu dan perkara-perkara berkaitan dengan bidang kuasa Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air sepanjang sesi perbahasan Usul Menjunjung Kasih Titah Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang telah berlangsung dari 21 April hingga 24 April yang lalu.

Justeru itu, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan penghargaan dan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Dewan yang terlibat. Saya berharap Ahli-ahli di Dewan yang mulia ini akan terus memberi teguran, pandangan kepada kementerian. Mudah-mudahan Ahli-ahli Yang Berhormat berpuas hati dengan penjelasan yang diberikan. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya percaya semua persoalan sudah dijawab. Dengan itu bolehlah kita teruskan dengan mendengar maklum balas daripada Kementerian Perusahaan, Perladangan dan Komoditi. Silakan Yang Berhormat.

7.27mlm.

Timbalan Menteri Perusahaan, Perladangan dan Komoditi [Dato' Noriah binti Kasnon]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum* dan salam 1Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan isu-isu yang menyentuh bidang kuasa Kementerian Perusahaan, Perladangan dan Komoditi semasa perbahasan Titah Diraja di Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul, Yang Berhormat Senator Tuan Haji Ahamat @ Ahamad bin Yusop, Yang Berhormat Senator Datuk Hajah Noriah binti Mahat dan Yang Berhormat Senator Dato' Dr. Johari bin Mat telah membangkitkan isu berkenaan kejatuhan harga getah dan bertanya apakah tindakan kementerian bagi menstabilkan harga getah serta mencadangkan supaya bantuan diberikan kepada para pekebun kecil dan penoreh getah.

Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya isu ini juga telah banyak saya sebut semasa menjawab soalan lisan ini pada pagi tadi. Namun, menghargai Yang Berhormat-Yang Berhormat yang telah menyentuh isu ini, izinkan saya menjawab serba ringkas. Kejatuhan harga getah sebenarnya Tuan Yang di-Pertua, yang dialami pada masa ini adalah berpunca daripada antara lain kelembapan pertumbuhan ekonomi di negara-negara pengimport utama seperti China, Kesatuan Eropah dan juga Jepun. Ini adalah menyebabkan permintaan yang rendah ke atas produk-produk berasaskan getah, khususnya tayar dan produk-produk automotif. Selain daripada itu, permintaan yang lembap ini juga telah menyebabkan kepada kelebihan stok getah asli dunia. Namun yang demikian, kerajaan sedar penurunan harga getah dan kesannya ke atas pendapatan pengusaha tanaman getah, terutamanya pekebun kecil.

Dalam hal ini untuk memperkukuhkan permintaan getah di peringkat domestik, usaha-usaha yang berterusan telah dijalankan oleh pihak kerajaan termasuklah meningkatkan aktiviti penyelidikan dan pembangunan atau pun R&D, dengan izin, yang bertujuan menghasilkan produk-produk baharu berasaskan getah. Ini termasuk penggunaan getah asli dalam negara bagi tujuan kegunaan pembinaan jalan raya, penghasilan produk teknikal getah seperti gelas getah bagi projek-projek infrastruktur dan juga produk-produk automatif seperti *engine mounting*, dengan izin.

■1930

Juga, meneroka pasaran-pasaran baru dan memperkukuhkan pasaran sedia ada seperti melalui penganjuran seminar khusus serta misi promosi dan teknikal. Untuk tahun 2013, dua misi teknikal telah diadakan di negara Jepun dan Korea Selatan manakala bagi tahun 2014, misi khas ini akan diteruskan diadakan ke negara China dan Indochina.

Juga satu lagi, turut menyediakan insentif tanaman semula dan tanaman baru terutamanya kepada para pekebun kecil yang bertujuan untuk mengurangkan bekalan di pasaran dan meningkatkan produktiviti dalam jangka masa panjang.

Di bawah Bidang Keberhasilan Utama Ekonomi ataupun NKEA dengan izin, pihak kerajaan telah melaksanakan Program Tanaman Baru dan Tanam Semula Getah Pekebun Kecil. Ini telah dilancarkan pada tahun 2012 dengan penyediaan bantuan kewangan kepada pekebun kecil getah sebanyak RM9,230 sehektar. Pagi tadi saya sebut lebih kurang RM9,300 tetapi jumlah yang tepatnya adalah RM9,230 di Semenanjung dan juga RM14,000 bagi Sabah dan RM13,500 bagi Sarawak. Dari tahun 2012 sehingga bulan Mac 2014, kerajaan telah pun meluluskan peruntukan untuk tujuan ini sebanyak RM791.7 juta.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada usaha-usaha domestik, Malaysia juga bekerjasama dengan negara Thailand dan juga Indonesia di bawah rangka ITRC ataupun *International Tripartite Rubber Council*, dengan izin. Ketiga-tiga negara ini menyumbang hampir 67% pengeluaran dunia getah asli pada tahun 2013.

Di bawah rangka ini, salah satu inisiatif yang telah pernah dilaksanakan adalah AETS ataupun *Agreed Export Tonnage Scheme*. Pada tahun 2013, ketiga-tiga negara misalnya telah mengehadkan pengeksportan kepada 300,000 tan getah asli bagi tempoh enam bulan dari bulan Oktober 2012 sehingga bulan Mac 2013. Ini telah melihat kenaikan harga getah asli naik daripada paras purata ketika itu RM8.87 sekilo kepada bulan Oktober 2012 pada RM9.26 sekilo pada bulan Februari pada akhir tempoh program tersebut. Walau bagaimanapun, AETS tidak dapat dilaksanakan pada masa ini memandangkan stok getah asli dan melibatkan implikasi kewangan yang agak tinggi.

Selain daripada itu Ahli-ahli Yang Berhormat dan Tuan Yang di-Pertua, di bawah ITRC ini, mekanisme *Supply Management Scheme* ataupun SMS juga dilaksanakan. Ia melibatkan program tanaman semula dan tanaman baru yang berjadual di ketiga-tiga negara bagi mengurangkan penawaran getah asli pada satu-satu tempoh.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan cadangan penetapan harga lantai ataupun *floor price* untuk getah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator Dato' Boon Som a/l Inong dan Yang

Berhormat Senator Tuan Haji Ahamat @ Ahamad bin Yusop. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, cadangan ini kami memohon maaf, tidak dapat kita pertimbangkan kerana ia mengakibatkan satu implikasi kewangan yang sangat tinggi kepada pihak kerajaan.

Sebaliknya, kementerian sedang mengkaji satu mekanisme untuk mengurangkan lapisan pembeli dalam rantaian pasaran agar pekebun kecil akan dapat terus menjual kepada kilang-kilang memproses dan dapat mengurangkan satu *marketing chain* atau rantaian pemasaran yang lebih panjang. Oleh itu, pihak pekebun kecil akan mendapat harga yang lebih setimpal dengan produk ataupun penjualan getah.

Tuan Yang di-Pertua, pihak kerajaan memang prihatin atas kesan kejatuhan harga ke atas pengusaha tanaman getah khasnya pekebun kecil kerana mereka adalah seramai lebih 400,000 orang dan mengusahakan hampir 95% daripada tanaman getah seluruh negara. Bagi membantu golongan ini, sebenarnya pihak kerajaan telah menyediakan bantuan *one-off*, dengan izin, sebanyak RM500 kepada para pekebun kecil pada bulan Mei 2013 yang melibatkan peruntukan ketika itu sebanyak RM160 juta.

Tuan Yang di-Pertua, pihak kerajaan juga sedang mengkaji opsyen-opsyen yang sesuai termasuklah menggalakkan aktiviti-aktiviti sampingan bagi menjana pendapatan tambahan kepada pekebun kecil getah. Langkah ini, kita kira, akan dapat menangani kesan negatif daripada penurunan harga getah dan pendapatan para pekebun kecil. Kementerian akan terus memantau trend harga pasaran getah ini agar pendapatan pekebun kecil adalah memuaskan dan tidak terus terjejas teruk.

Sebagaimana yang kita juga dengar sebentar tadi, pihak kementerian KKLW melalui Timbalan Menterinya sebentar tadi, melalui RISDA, mereka turut memainkan peranan dalam membantu pekebun-pekebun kecil dalam beberapa program yang sudah dan sedang dilaksanakan.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Boon Som a/l Inong juga bertanya sama ada pihak kerajaan ada merancang mengadakan kerjasama dengan pusat-pusat penyelidikan di dalam dan di luar negara supaya mengoptimumkan penggunaan bahan berasaskan getah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, pihak Lembaga Getah Malaysia atau LGM memang melaksanakan program-program penyelidikan dan pembangunan secara berterusan dengan pusat-pusat penyelidikan dan syarikat-syarikat swasta dalam dan luar negara bertujuan untuk meningkatkan pengkomersialan produk-produk berasaskan getah. Di samping itu juga, langkah ini adalah bertujuan untuk meningkatkan penggunaan getah asli dalam negara dan memantapkan lagi pembangunan sektor hiliran getah.

Usaha ini Tuan Yang di-Pertua, kita dapat lihat dari segi pengkomersialan teknologi berasaskan getah yang dihasilkan oleh pihak LGM bagi tempoh tahun 2000 sehingga tahun 2010 misalnya, sebanyak 20 teknologi yang dihasilkan oleh LGM telah pun dikomersialkan. Ini termasuk produk-produk dan juga perkhidmatan seperti getah gred baru, komponen automatik dan produk kejuruteraan serta teknologi meningkatkan pengeluaran hasil lateks.

Pihak LGM akan meneruskan usaha ini termasuk bekerjasama dengan *Tun Abdul Razak Research Centre* yang berpusat di London dalam pengkomersialan produk-produk baru. Ini termasuk

produk-produk berasaskan getah yang sesuai digunakan di negara-negara *Pan-Pac.*, dengan izin, dan juga yang lebih spesifik dengan keperluan industri.

Tuan Yang di-Pertua, usaha untuk memperkukuhkan program R&D merupakan salah satu petunjuk utama ataupun KPI pada LGM ke arah memantapkan lagi pembangunan industri getah pada masa yang akan datang. Ini termasuklah mengadakan mesyuarat tahunan *Scientific and Economic Advisory Council*, dengan izin yang berfungsi untuk menasihatkan arah tuju penyelidikan dalam penghasilan produk-produk untuk tujuan pengkomersialan.

Selain daripada itu, pihak LGM juga akan meneruskan langkah-langkah bekerjasama dengan syarikat-syarikat swasta dunia seperti Jaguar Motors, Sumitomo Rubber Industries, Jepun, Hankook Tyre, Korea dan institusi-institusi terkemuka dunia seperti *Electronics and Telecommunications Research Institute* (ETRI), Korea.

Selain daripada itu Tuan Yang di-Pertua, kerjasama dengan institut-institut penyelidikan getah di peringkat negara-negara ASEAN dan negara pengeluar getah dunia dilakukan juga melalui koordinasi di bawah *International Rubber Research and Development Board*, dengan izin, ataupun IRDB di dalam pelbagai bidang daripada sektor hulu, pemprosesan dan hiliran termasuk pembuatan produk getah. Di antara kerjasama yang sedang dijalankan termasuklah di dalam bidang pembiakbakaan klon ataupun *breeding*, dengan izin, pertukaran klon, pengurusan tapak semaian, kawalan penyakit, agronomi, pemprosesan getah, pensijilan produk-produk getah dan juga pembuatan produk.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Muhammad Olian bin Abdullah juga ...

Dato' Boon Som a/l Inong: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya mencelah?

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat, silakan.

Dato' Noriah binti Kasnon: Sila.

Dato' Boon Som a/l Inong: Terima kasih Menteri kerana menjawab. Apakah perkembangan *Rubber City* yang dicadangkan diadakan di Kedah? Adakah kementerian dipertanggungjawabkan untuk memajukan *Rubber City* di Kedah? Terima kasih.

Dato' Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya perwujudan *Rubber City* itu diteruskan Yang Berhormat dan sedang dalam proses perbincangan dan *insya-Allah* akan dilancarkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Kedah sendiri. Di situ, fungsi pihak kementerian adalah sebagai penasihat ataupun termasuk dalam panel penasihat dan terlibat juga dalam mesyuarat-mesyuarat yang diadakan.

■1940

Insya-Allah tarikhnya pasti akan dijemput semua Ahli-ahli Yang Berhormat kelak. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Muhammad Olian bin Abdullah ada bertanya mengapa kini diadakan *cost loading* dalam penentuan harga sawit yang menyebabkan kejatuhan harga komoditi ini, sedangkan sebelum ini tiada elemen *cost loading* tersebut. Sebenarnya untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat berhubung dengan isu *cost loading* dengan izin, ingin saya jelaskan di sini bahawa industri sawit tidak mengenakan kos tersebut. Sebaliknya ia mungkin merujuk kepada *cost holding*, dengan izin

yang dikenakan oleh para kilang sawit apabila stok minyak sawit dalam negara adalah tinggi. Para pengilang sawit memerlukan sebanyak RM20 sehingga RM30 setan buah tandan sawit untuk *fresh fruit bunches* (FFB) dengan izin, yang bertujuan membiayai kos penyewaan tangki-tangki simpanan. Memandangkan kemudahan simpanan menurut mereka adalah terhad.

Selain daripada itu langkah ini juga membolehkan para penjual FFB terus menjual hasil mereka ke kilang-kilang tanpa menjejaskan pendapatan mereka. Perkara ini sebenarnya pernah berlaku dari bulan Oktober 2012 sehingga bulan Mac 2013. Pada tempoh tersebut stok purata bulanan minyak sawit negara berada di paras 2.2 juta tan berbanding dengan bulan Mac 2014 sebanyak 1.6 juta tan. Stok yang tinggi ini juga disumbangkan oleh permintaan yang lembap di negara-negara pengimport utama. Bagi menangani perkara ini, pihak Lembaga Sawit Malaysia (MOPB) telah pun mengadakan siasatan ke atas masalah ini. Juga telah mengambil tindakan susulan agar perkara ini tidak lagi berulang.

Dalam hal ini, pihak MPOB akan meneruskan pemantauan terhadap perkara ini agar ia tidak menjejaskan pendapatan pengusaha tanaman sawit terutamanya para pekebun kecil. Bermakna *cost holding*, ini dengan izin sudah tidak ada lagi. Namun kalau masih ada lagi kedengaran oleh mana-mana Ahli Yang Berhormat bolehlah maklumkan kepada kami. Kami akan mengambil tindakan yang sama memantau dan meminta pihak berkenaan untuk menghentikan kutipan berkenaan bayaran tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, saya kira semua isu yang pernah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat...

Dato' Muhammad Olian bin Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, pohon mencelah.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan.

Dato' Noriah binti Kasnon: Sila.

Dato' Muhammad Olian bin Abdullah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri beri jawapan. Untuk makluman Yang Berhormat, pihak-pihak kilang mengenakan apa yang dipanggil *loading cost*. Dahulunya untuk menentukan harga buah tandan segar (BTS). Komponen yang ada ataupun item yang ada ini adalah *processing cost*, dengan izin, dan juga *transport cost*, itu yang ditolak. Akan tetapi sekarang ini, semenjak akhir-akhir ini hingga sekarang ini masih ada lagi dikenakan *loading cost* oleh setiap pekilang bukan disebabkan oleh minyak sawit yang berlebihan di pasaran.

Ada sesetengah kilang yang mengenakan sehingga RM50 satu tan. Kaedah *loading cost* ini Tuan Yang di-Pertua dimulai oleh kilang-kilang FELDA dan akhirnya diikuti oleh kilang-kilang swasta. Ini menyebabkan harga yang diperoleh oleh pekebun kecil menjadi berkurangan. Kalau harga dahulu boleh dapat RM500 satu tan buah tandan segar apabila ditolak *loading cost* RM50, RM40, RM30 dan harga yang ditentukan ini tidak menentu- RM30, RM40, RM50 satu tan, jadi minta supaya kementerian siasat betul-betul perkara ini. Ini menyebabkan pengundi-pengundi kita di luar bandar marah pekebun-pekebun kecil mendapat harga yang rendah. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Noriah binti Kasnon: Terima kasih Ahli Yang Berhormat Senator Dato' Muhammad Olian bin Abdullah. Itu yang saya nyatakan sebentar tadi, pagi tadi sebenarnya saya mohon pihak MPOB menyiasat sendiri perkara ini dan itulah jawapan yang diberikan kepada saya tentang *holding*

cost. Alasannya penyimpanan pada kritikal. Namun kalau Senator Dato' Muhammad Olian bin Abdullah mengatakan masih lagi dikenakan pada waktu sekarang dan dalam jumlah berkenaan yang lebih daripada yang saya dimaklumkan RM20, RM30 tadi, maka memang ini satu masalah yang serius. Pastinya memang menjejaskan wakil-wakil rakyat dan termasuk Ahli-ahli Yang Berhormat Senator sendiri yang akan menjadi tumpuan untuk menangani isu ini.

Sebenarnya ini adalah bertentangan dengan *Competition Act*, dengan izin. Maka itu mereka sudah mendakwa sudah menghentikan. Akan tetapi kalau ada lagi Tuan Yang di-Pertua, *insya-Allah* saya akan bawa lagi sekali ke peringkat lembaga dan kita minta pegawai-pegawai turun padang segera khasnya mungkin di kawasan negeri Yang Berhormat. Kita akan dapat maklum balas sesegera mungkin dan memberikan *feedback*, dengan izin kepada Ahli-ahli Yang Berhormat. Itu jaminan saya Tuan Yang di-Pertua.

Saya kira itu sahaja Tuan Yang di-Pertua setakat ini antara isu-isu yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat semasa perbahasan Titah Diraja 2014. Saya bagi pihak kementerian dan kerajaan mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih atas semua perhatian daripada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah diberikan. *Insya-Allah* maju komoditi untuk negara. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Sekarang saya mempersilakan Kementerian Dalam Negeri untuk memberi penjelasan daripada kementerian. Silakan Yang Berhormat.

7.46 mlm.

Timbalan Menteri Dalam Negeri [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.*

Tuan Yang di-Pertua: *Waalaikumussalam warahmatullahi wabarakatuh.*

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar: Sebelum saya menjawab pertanyaan-pertanyaan yang telah dibangkitkan secara spesifik izinkan saya untuk turut sama menjunjung kasih ke atas Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong di atas Titah Ucapan Baginda Tuanku yang telah menyentuh secara langsung berkenaan dengan Kementerian Dalam Negeri. Khususnya kejayaan dalam mengurangkan jenayah berat dan terancang melalui Ops Cantas yang telah dilaksanakan. KDN sentiasa memberi keutamaan kepada kesejahteraan rakyat dan keselamatan awam sentiasa terpelihara.

Saya ucapkan terima kasih kepada seramai 19 orang Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan yang mulia ini, yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan ke atas Usul Menjunjung Kasih Titah Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong di Dewan yang mulia ini dari 21 April hingga 24 April 2014 yang lalu menyentuh berkenaan Kementerian Dalam Negeri.

Tuan Yang di-Pertua, dalam sesi perbahasan yang lalu Yang Berhormat Senator Dato' Jaspal Singh a/l Gurbakhes Singh, Yang Berhormat Senator Dato' Abdul Rahim bin Abdul Rahman dan Yang Berhormat Senator Tuan Haji Ahamat @ Ahamad bin Yusop membangkitkan isu jenis dadah yang diguna dalam *Future Music Festival Asia* (FMFA) yang menyebabkan enam kematian dan meminta

Kementerian Dalam Negeri mengambil tindakan tegas seperti mengadakan Ops Cantas bagi menangkap sindiket pengedaran dadah.

Tuan Yang di-Pertua, daripada laporan kimia yang diperoleh berkaitan kematian FMFA 2014 adalah disahkan terdapat kandungan dadah pada sampel darah dan badan ke semua si mati. Antara jenis dadah yang dapat dikesan ialah seperti ini dadah yang jenis baru Tuan Yang di-Pertua iaitu *methylene-dioxy*, *methamphetamine* dan juga *ketamine* dan *midazolam*. Jadi ini jenis dadah yang baru kita dapati semasa penyelidikan yang telah dibuat oleh pihak polis.

Pada masa kini trend penggunaan dadah telah bertukar daripada dadah tradisional seperti ganja dan candu kepada dadah sintetik seperti syabu, pil kuda, pil *ecstasy*, *erimin-5* dan *ketamine*. Bekalan dadah tersebut mudah dibawa masuk memandangkan saiznya kecil. Contohnya pil ecstasy yang beratnya 0.3 gram, diameternya 9 mm dan ketebalan 5 mm. Di samping cara pengambilannya juga mudah dengan menelan sahaja dibandingkan dengan cara tradisional yang memerlukan peralatan khas untuk mengambilnya. Pihak polis sentiasa mengambil tindakan yang tegas untuk menghapuskan pengedaran dadah secara berterusan dan tidak pernah terhenti operasi dilaksanakan di seluruh negara. Dalam Ops Cantas yang dilaksanakan juga meliputi kes yang melibatkan pengedaran dadah, selain daripada tumpuan kepada kongsi gelap dan gengsterisme.

■1950

Langkah terbaru yang diambil adalah menubuhkan *Special Tactical Intelligent Narcotics Group* iaitu STING yang akan memberi tumpuan terhadap sindiket dadah dalam negeri. STING juga telah dipertanggungjawabkan membuat *profiling* terhadap semua jenis '*procure*' dadah yang terkini untuk membanteras gejala dadah jenis *synthetic* yang melanda golongan muda masa kini. Pihak polis juga memfokuskan tindakan penguatkuasaan dan pencegahan ke atas *addicted*, dan *pusher*- untuk membanteras permintaan dadah.

Yang Berhormat Senator Dato' Jaspal Singh dan Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali turut membangkitkan isu kematian dalam lokap dan apakah *standard operating procedure* yang digunakan bagi mengatasinya? Statistik tahanan mati dalam lokap dan jagaan polis bagi tahun 2013 hingga 2014 ialah seramai 194 orang. Punca kematian adalah disebabkan penyakit dan sakit iaitu sebanyak 160 kematian. Gantung diri sebanyak 20 kes, bergaduh sesama orang tahanan sebanyak satu kes, pendarahan otak sebanyak 10 kes, tergelincir di bilik air lokap sebanyak 1 kes dan dcederakan oleh pihak polis sebanyak satu kes.

Daripada statistik berkenaan, kebanyakan kematian disebabkan oleh penyakit dan kes gantung diri. Bagi mengatasi masalah mati dalam tahanan, pihak PDRM telah menyemak semula SOP dengan memasukkan elemen baru antaranya memastikan borang pengesahan penyakit kecederaan hendaklah diisi dan disahkan oleh orang tahanan. Kedua, orang tahanan yang menghidap penyakit berjangkit yang berisiko tinggi kepada tahanan lain hendaklah dengan seberapa yang boleh diasingkan daripada tahanan yang lain. Ketiga, lawatan oleh pihak SUHAKAM. Lawatan pertama dijangka akan bermula pada 28 April 2014 ini dan yang keempat, pemeriksaan berkala oleh pegawai perubatan daripada Kementerian Kesihatan.

Satu lagi Tuan Yang di-Pertua, pernah disebutkan dahulu ialah jumlah CCTV yang kita pasang di dalam lokap-lokap polis. Jumlah CCTV yang telah dipasang sehingga kini ialah di balai polis sebanyak 272 tempat, ibu pejabat polis daerah sebanyak 72 tempat, lokap berpusat sebanyak dua tempat, lokap jabatan-jabatan sebanyak 14 tempat. Jumlah keseluruhannya sebanyak 360 tempat telah dipasang dengan CCTV. Seterusnya Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali, Senator To' Puan Hajah Zaitun binti Haji Mat Amin dan Yang Berhormat Senator Dato' Dr. Johari bin Mat bertanya mengapakah sejak kebelakangan ini terdapat peningkatan kes jenayah berat seperti rogol, bunuh dan samun. Apakah langkah yang telah diambil bagi menangani perkara ini?

Tuan Yang di-Pertua, kementerian dan PDRM iaitu Polis Diraja Malaysia sentiasa komited dalam mengendalikan kes-kes jenayah yang kejam dan merbahaya selaras dengan objektif kerajaan untuk menurunkan kadar indeks jenayah seluruh negara sebanyak 5% setahun. Banyak fakta yang menyumbang kepada kes jenayah, antaranya ialah kepincangan dalam institusi kekeluargaan, masyarakat tidak lagi peka kepada persekitaran sekeliling, pengaruh daripada media sosial seperti internet yang begitu meluas dan tanpa sempadan, pengaruh rakan sebaya dan sebagainya. Pelbagai inisiatif dan usaha baru telah dibuat untuk mengurangkan kadar jenayah di seluruh negara seperti berikut. Pertama, Polis Diraja Malaysia telah melancarkan Ops Cantas bagi memerangi kegiatan kongsi gelap dan gengsterisme serta menubuhkan pasukan khas iaitu *Special Task Force on Organized Crime* ataupun STAFOC dan *Special Task Force Intelligent Narcotic Group* (STING) untuk menangani jenayah secara menyeluruh dan berterusan di seluruh negara. Ini memandangkan ada hubung kait di antara jenayah dan juga narkotik kerana mengikut kajian yang kita buat, sebanyak 49.6% daripada mereka yang dalam tahanan penjara sekarang ada hubung kait kesalahan dengan dadah. Itulah kenapa STING ini menjadi amat penting dalam sudut pencegahan jenayah.

Kedua, menentukan pergerakan ke titik keselamatan atau *go to the safety point* di kawasan yang dikenal pasti kerap berlaku jenayah. Langkah ini bagi meningkatkan kesedaran orang awam terhadap langkah-langkah yang perlu diambil apabila menjadi mangsa atau melihat perlakuan jenayah, akan melaporkan ke tempat ditetapkan di stesen minyak umpamanya, *Shell*, pejabat pos dan kedai *7-Eleven* di Lembah Klang. Projek ini akan diperluaskan ke seluruh negara.

Ketiga, sistem e-sektor secara konvensional kepada konsep e-Sektor yang mengenal pasti peralatan elektronik dan komputer melalui e-Sektor, semua data maklumat, produk, statistik dan taburan jenayah disimpan dan ditadbir dalam satu pangkalan data. E-sektor merupakan satu pendekatan mendominasi kawasan iaitu sesuatu kawasan pentadbiran balai polis dipecahkan kepada kawasan-kawasan kecil yang ditadbir secara keseluruhannya oleh beberapa anggota balai yang dilantik khas bagi anggota e-sektor. Penugasan anggota e-sektor merangkumi aspek 'pendataan', penugasan anggota skim rondaan sukarela, perjumpaan penduduk lain-lain yang terlibat dalam kawasan sektor tersebut.

Keempat, melibatkan suri rumah melalui program keselamatan kejiranan dengan melantik pegawai polis wanita di setiap balai, AMANITA yang berperanan sebagai *neighborhood safety*. Seramai 167 pegawai polis wanita di peringkat kontinjen atau daerah telah dilantik. AMANITA bertujuan bertemu

dan berkenalan dengan suri rumah dan kaum wanita bagi membina hubungan dan keyakinan terhadap pihak polis di samping kerjasama dalam membendung jenayah.

Kelima, menjalin jaringan kerjasama dengan Yayasan Pencegahan Jenayah ataupun *Malaysia Crime Prevention Foundation* (MCPF) dan pelbagai agensi kerajaan serta lain-lain NGO ke arah mengambil kesedaran kepada masyarakat dalam aspek pencegah jenayah.

Yang Berhormat Senator Tuan Chandra Mohan a/l S. Thambirajah bertanya peringkat jenayah juvana yang meningkat berdasarkan kajian *Malaysia Crime Prevention Foundation* dan keperluan ada kajian dengan pihak pakar untuk mengetahui punca dan seterusnya mengambil tindakan. Tuan Yang di-Pertua, Yayasan Pencegahan Jenayah atau *Malaysia Crime Prevention Foundation* yang ditubuhkan pada tahun 1993 dan objektifnya adalah untuk memberi pendedahan kepada masyarakat tentang jenayah, cara mengatasinya dan risiko terlibat dalam jenayah. *Malaysia Crime Prevention Foundation* pernah melakukan kajian mengenai pelajar ponteng sekolah pada tahun 2013 dan *delinquency* juvana pada tahun 2002. Hasil kajian tersebut mendapat hubung kait dengan penglibatan pelajar terhadap jenayah bermula dengan perbuatan ponteng sekolah.

Sehubungan daripada kajian ini, MCPF telah mengadakan makmal pencegahan jenayah bagi membincangkan jenayah di kalangan juvana serta menganjurkan seminar kepada guru-guru, penasihat kelab pencegahan jenayah sekolah-sekolah tentang hala tuju kelab pencegahan jenayah serta merangka modul-modul yang bersesuaian dalam program pencegahan jenayah di peringkat sekolah. Sehingga kini hampir 5,500 buah sekolah di seluruh negara telah menubuhkan kelab pencegah jenayah.

Yang Berhormat Senator Datuk Haji Yahaya bin Mat Ghani bertanya berhubung laporan yang dibuat terhadap *Red Bean Army* yang mana seolah-olah tiada tindakan diambil terhadap RBA ini.

■2000

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Dewan yang mulia ini, berdasarkan rekod polis dalam *Police Reporting System* sebanyak 43 laporan polis dibuat terhadap RBA seluruh negara. Pihak polis telah menjalankan siasatan terhadap isu ini namun siasatan pihak polis bergantung kepada keterangan yang ada untuk dijadikan bukti.

Kebanyakan laporan polis yang dibuat ini telah dirujuk kepada pihak Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia untuk diambil tindakan kerana individu-individu berkenaan telah menggunakan laman media sosial sebagai medan kegiatan mereka. Kebanyakan kesalahan tersebut merupakan kesalahan yang disiasat di bawah seksyen 233, Akta Komunikasi dan Multimedia.

Yang Berhormat Senator Datuk Dr. Lucas bin Umbul memohon pertimbangan pemilik senapang patah di kampung-kampung Sabah yang telah meninggal dunia agar diwarisi dan diberi kebenaran untuk diturunkan kepada ahli keluarga bagi tujuan keselamatan keluarga dan kebun-kebun. Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Dewan yang mulia ini senjata api tidak boleh diwarisi oleh ahli-ahli keluarga apabila pemilik asal senjata api tersebut telah meninggal dunia.

Pemilik senjata api bukanlah hak seseorang individu. Setiap permohonan akan dipertimbangkan berdasarkan kelayakan serta keperluan setiap pemohon umpamanya umur pemohon

yang mana bukan berumur terlalu muda atau terlalu tua. Tanah yang ditanam mesti mempunyai hasil, permohonan tidak mempunyai rekod jenayah dan syarat-syarat lain yang telah ditetapkan. Berdasarkan kepada keadaan sedemikian, senjata api tidak boleh dipindah milik secara terus kepada ahli keluarganya. Bagi ahli keluarga yang memenuhi segala keperluan dan kelayakan boleh memohon untuk proses tukar milik senjata api berkenaan mengikut prosedur yang biasa.

Yang Berhormat Senator Tuan Baharudin Abu Bakar memohon agar tindakan yang sewajar perlu diambil terhadap individu yang sewenang-wenangnya memfitnah dan menghina pemimpin kerajaan. Pihak PDRM akan menjalankan kegiatan secara terus dan adil terhadap laporan yang dibuat oleh mana-mana pihak bagi individu yang dimaksudkan. Sebanyak tiga kertas siasatan telah dibuka ke atas individu tersebut seperti berikut:

- (i) *Bestari Jaya Report* 107414 siasatan di bawah seksyen 4(1)(c) Akta Hasutan 1948. Siasatan masih diteruskan bagi mengambil keterangan saksi-saksi dan juga mengenal pasti pemilik laman web;
- (ii) Laporan yang kedua di *Chow Kit Road Report* 220314 disiasat di bawah seksyen 500 dan seksyen 505B Kanun Keseksaan. Kertas siasatan telah dirujuk kepada Timbalan Pendakwa raya pada 17 hari bulan April 2014 untuk pandangan dan nasihat; dan
- (iii) *Report* 41602014 siasatan di bawah seksyen 124C Kanun Keseksaan dan seksyen 4(1)(c) Akta Hasutan 1948. Siasatan masih diteruskan bagi melengkapkan siasatan tersebut.

Yang Berhormat Senator Tuan Chong Sin Woon bertanya berapakah permohonan bangsa Cina yang sudah pun memohon jawatan konstabel polis yang akan ditutup pada 30 April 2014. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, borang permohonan yang telah dikeluarkan kepada calon-calon di seluruh kontinjen sehingga 24 April 2014 adalah sebanyak 4,513 borang. Walau bagaimanapun, hingga kini pihak PDRM hanya menerima sebanyak 1,000 borang permohonan yang dikembalikan.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Dato' Jaspal Singh a/l Gurbakhes Singh dan Yang Berhormat Puan S. Bagiam a/p Ayem Perumal bertanya siapakah yang bertanggungjawab untuk memantau pelajar asing yang menyalahgunakan pas pelajar. Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Dewan yang mulia ini, pas pelajar yang dikeluarkan oleh Jabatan Imigresen Malaysia kepada pelajar yang telah menepati syarat yang ditetapkan oleh agensi-agensi kawal selia seperti Kementerian Pendidikan Malaysia.

Pemantauan pelajar asing yang menyalahgunakan pas pelajar ialah usaha sama Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Pendidikan Malaysia. Dari semasa ke semasa operasi pemantauan dan pemeriksaan dijalankan ke atas kolej-kolej, pusat-pusat hiburan, restoran-restoran, hotel-hotel dan sebagainya bagi mengesan pelajar-pelajar yang menyalahgunakan pas pelajar mereka. Operasi ini mendapat kerjasama daripada pihak polis, pihak berkuasa tempatan, Jabatan Imigresen Malaysia dan *Education Malaysian Global System (EMGS)*.

Para pelajar yang didapati melanggar syarat pas akan diambil tindakan oleh Jabatan Imigresen Malaysia seperti berikut:

- (i) di kompaun ataupun didakwa di mahkamah ataupun dijatuhi hukum ke atas pelajar atau didenda oleh mahkamah yang mendengar kes mereka dan selepas itu diusir dari Malaysia dan disenaraihitamkan oleh Jabatan Imigresen dari mendapat kemudahan Jabatan Imigresen pada masa yang akan datang;
- (ii) pihak kolej berkenaan yang terlibat juga akan diambil tindakan perundangan jika mereka didapati gagal menjalani tanggungjawab dengan munasabah.

Jabatan Imigresen Malaysia sentiasa memantau aktiviti-aktiviti melibatkan pelajar asing melalui operasi bersepadu secara berkala dan juga berdasarkan aduan yang diterima. Mana-mana pelajar asing yang didapati menyalahgunakan pas boleh dikenakan tindakan dakwaan peraturan 39(b) Peraturan Imigresen 1963 yang membolehkan pas pelajar dibatalkan dan pelajar tersebut diusir.

Yang Berhormat To' Puan Hajah Zaitun binti Haji Mat Amin turut mencadangkan agar penggunaan biometrik kepada semua warga asing yang memasuki negara ini dan tidak terhad kepada warga asing dari negara ASEAN sahaja. Mengambil biometrik ke atas pelawat-pelawat asing dikenakan ke atas semua warganegara, bukan terhad kepada warganegara asing di kalangan negara ASEAN sahaja. Pengecualian akan diberi kepada pemegang pasport diplomatik, pelawat asing yang sakit, kanak-kanak bayi dan mereka yang cacat tidak ada jari.

Yang Berhormat Senator Dr. Ariffin bin S.M. Omar memohon supaya kes-kes kecurian pasport dirujuk kepada Interpol dan berapa jumlah pasport Malaysia yang dicuri dan hilang dapat dikesan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sejak tahun 2008 hingga 2013 sebanyak 120,413 pasport Malaysia telah dilaporkan hilang. Pada tahun 2008 kes hilang pasport ialah sebanyak 21,085 kes. Tahun 2009 sebanyak 23,484 kes, tahun 2010 sebanyak 25,009 kes, tahun 2011 sebanyak 15,486 kes, tahun 2012 sebanyak 17,184 kes dan tahun 2013 sebanyak 18,165 kes pasport telah dilaporkan hilang.

Kementerian melalui Jabatan Imigresen Malaysia juga akan mengambil langkah untuk memastikan pemeriksaan yang lebih teliti terhadap pelawat yang masuk dan keluar negara bagi mengelak akan kemasukan pemegang pasport palsu. Sebagai contoh, kementerian akan melaksanakan *Advanced Passenger Screening System* ataupun APSS sebagai satu sistem jaringan maklumat komprehensif dan menyeluruh yang akan menghubungkan semua pintu masuk sempadan negara dengan sistem maklumat berkaitan dengan pengembara yang diperoleh daripada serata dunia. APSS juga membantu agensi-agensi di pintu masuk untuk melaksana kawalan dengan lebih selamat, cekap dan mengurangkan tempoh menunggu.

Memandangkan data maklumat pengembara telah sedia disaring dan diperoleh dengan lebih awal sebelum pengembara tiba, APSS juga dapat memberi respons yang cepat dari pangkalan data yang telah diintegrasikan seperti Interpol, *Lost and Stolen Passport*, *APEC Regional Movement Alert System* lebih daripada 20 pangkalan data akan diintegrasikan dalam sistem ini yang mempunyai keupayaan untuk berkongsi bersama agensi risikan keselamatan antarabangsa.

Yang Berhormat Datuk...

Dato' Adam bin Abdul Hamid: Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua..

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

■2010

Dato' Adam bin Abdul Hamid: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya APSS ini bilakah akan dilaksanakan oleh Kerajaan Malaysia? Saya rasa penting untuk keselamatan negara kita terutama sekali apabila kita membuka sekarang kepada pelancong-pelancong asing masuk ke negara kita.

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kita bercadang hendak melaksanakan APSS ini pada bulan Jun yang akan datang ini Tuan Yang di-Pertua. Walaupun sedemikian, kita juga terpaksa berbincang dengan semua pihak khususnya kepada pihak-pihak yang memberi pangkalan data kita ini dari sudut syarat, kos dan sebagainya. Begitu juga dengan pihak kerajaan sendiri, daripada pihak EPU, Kementerian Kewangan dan sebagainya. Akan tetapi walau bagaimanapun, hasrat kerajaan ialah untuk pelaksanaan APSS ini pada bulan Jun yang akan datang iaitu dalam masa dua bulan lagi Yang Berhormat. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Yang Berhormat Senator Datuk Haji Saat bin Haji Abu bertanya adakah pelancong yang masuk melalui LCCT tidak boleh keluar melalui ICQ Sungai Melaka. Pelawat asing masuk melalui pintu masuk sah di negara ini boleh keluar mengikut mana-mana pintu masuk yang diwartakan. Dakwaan Yang Berhormat bahawa terdapat pelawat yang masuk melalui LCCT dilarang keluar melalui ICQ Sungai Melaka akan disiasat. Saya memohon Yang Berhormat memberi tarikh dan masa serta nama pelawat bersama nombor pasport jika ada bagi memudahkan siasatan tersebut dibuat.

Yang Berhormat Senator Dato' Dr. Johari bin Mat...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, dia bangun Yang Berhormat.

Datuk Haji Saat bin Haji Abu: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya cuma hendak tanya sama ada keluar masuk pelancong di negara kita ini ada satu ketentuan terutamanya saya lihat pelancong-pelancong yang datang dari negara jiran kita Indonesia, sama ada dia boleh masuk ke negara kita dan dia boleh keluar dan boleh masuk lagi ke negara kita, sama ada, ada satu *time frame* yang ditentukan oleh kementerian. Ini kerana kita dapati ada kawasan-kawasan yang daripada pintu-pintu masuk ini ada pertindihan. Ada yang dua hari dia boleh keluar kemudian dia boleh masuk. Ada tempat seminggu. Ada tempat empat hari. Jadi kalau boleh saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, adakah satu standard bagi mereka ini boleh keluar dan masuk ke negara ini? Sekian, terima kasih.

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar: Yang Berhormat, sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum bahawa apabila pelancong asing yang datang ke negara kita, kalau pelancong itu datang dengan tidak menggunakan visa umpamanya pelancong-pelancong dari negara ASEAN itu sendiri, jadi saya cukup yakin dia dibolehkan keluar dan masuk ke negara kita ini sebagaimana yang telah saya sebutkan tadi menerusi saluran tempat masuk dan tempat keluar yang diwartakan untuk mereka keluar dan masuk. Akan tetapi untuk mereka yang menggunakan visa, ia berlandaskan apakah syarat-syarat yang telah diletakkan dalam visa beliau sama ada mempunyai *multiple entry* atau pun dia satu kali

masuk dan keluar begitu sahaja. Jadi syarat-syarat itu mestilah kita patuhi kerana itulah syarat visa yang mereka dapati untuk datang ke negara kita. Tuan Yang di-Pertua, saya tidak ada tambahan daripada itu.

Yang Berhormat Senator Dato' Dr. Johari bin Mat meminta pihak KDN memberi langkah penyelesaian bagi kes maklumat pada sijil kelahiran anak tidak sah taraf yang tidak dapat dinasabkan kepada bapa kerana tarikh lahir kanak-kanak tidak cukup enam bulan dari tarikh perkahwinan ibu bapa. Tuan Yang di-Pertua, kes ini sebenarnya setengah sepatutnya dia tanya kepada kita dan setengah selepas itu dia tanya kepada Kementerian Hal Ehwal Islam. Walau bagaimanapun dari sudut KDN saya bacakan jawapan saya. Setiap kelahiran yang berlaku di Malaysia hendaklah didaftarkan di Jabatan Pendaftaran Negara. Dalam hal ini JPN mendaftarkan kelahiran kanak-kanak di Malaysia mengikut peruntukan undang-undang berikut:

- (i) Akta Pendaftaran Kelahiran dan Kematian 1957 bagi Semenanjung Malaysia;
- (ii) Ordinan Pendaftaran Kelahiran dan Kematian (Cap. 123) bagi negeri Sabah;
dan
- (iii) Ordinan Pendaftaran Kelahiran dan Kematian (Cap. 10) bagi negeri Sarawak.

Definisi “anak tak sah taraf” bagi pasangan beragama Islam ialah anak yang dilahirkan oleh ibu kandungnya tanpa akad nikah yang sah dalam Islam dan dikategorikan juga bagi setiap anak yang dilahirkan oleh ibu kandungnya dalam tempoh kurang enam bulan mengikut perkiraan bulan *Qamariah* dari tarikh pernikahan ibu kandungnya dengan lelaki pasangannya. Ini dalam definisi- “anak tidak sah taraf”, bagi pasangan beragama Islam.

Bagi definisi “anak tidak sah taraf” bagi pasangan bukan Islam ialah seorang anak yang pada ketika kelahirannya, ibu kanak-kanak itu tidak berkahwin mengikut mana-mana undang-undang sivil yang terpakai di negara ini.

Jadi, muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Agama Islam Malaysia pada 28 Januari 1981 memutuskan bahawa anak zina atau anak di luar nikah, anak tidak sah taraf sama ada diikuti dengan perkahwinan kedua pasangan ibu bapa ataupun tidak hendaklah dibinkan atau dibintikan kepada Abdullah ataupun pilihan nama Asmaul Husna. Maknanya tidak boleh dibinkan atau dibintikan kepada nama si lelaki yang berkahwin dengan maknya tadi kalau berlaku perkara sebagaimana yang telah saya sebutkan yang dalam masa enam bulan itu.

Jadi sehubungan dengan itu, JPN mendaftarkan kanak-kanak tidak sah taraf adalah berdasarkan kepada keputusan muzakarah Jawatankuasa Fatwa Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Agama Islam Malaysia. Jabatan Pendaftaran Negara juga terikat untuk mematuhi kehendak semua Enakmen Undang-undang Keluarga Islam Negeri dalam hal penasaban anak tidak sah taraf. Undang-undang yang berkuat kuasa setiap negeri adalah wajib dipatuhi oleh semua pihak negeri melainkan ia dipinda oleh pihak berkuasa Agama Islam bagi negeri itu...

Dato' Dr. Johari bin Mat: Minta mencelah Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Dato' Dr. Johari bin Mat: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya saya timbulkan kali ini adalah ekoran daripada *statement* yang telah dikeluarkan oleh Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri pada tahun 2011 dahulu di mana disebut anak tidak sah taraf ini ramai menjangkau 200,000 lebih. Antaranya termasuk itu ialah 80,000 anak-anak Muslim. Jadi saya melihat perkara ini begitu serius dan kadang-kadang kita tengok ada berbagai-bagai kedudukan anak-anak ini. Ada yang tidak boleh dibinkan atau dikosongkan "bin". Tempat ruang "bin" itu dikosongkan. Itu satu.

Ada yang kadang-kadang disebut sebagai "bin" dengan salah satu nama *Asmaul Husna* seperti "Abdullah", "Abdul Rahman", dan sebagainya. Apa yang saya timbulkan ialah anak-anak yang tidak sah taraf ini dia tidak hanya lahir daripada perkahwinan ibu bapa yang tidak cukup enam bulan dua *lahzah Qamariah*.

■2020

Akan tetapi ia termasuk juga anak-anak yang kahwin di luar negara seperti di Thailand atau di Indonesia atau di mana-mana perkahwinan adalah sah dari segi hukum syarak. Akan tetapi apabila baliknya tidak didaftarkan, itu melibatkan juga anak yang tidak sah taraf. Ekorannya ialah untuk kebajikan anak-anak ini pada masa depan dia tidak boleh belajar di sekolah, kebajikan lain pun tidak ada. Itu pertama.

Bagi anak-anak yang ibu bapa yang telah berkahwin tidak cukup enam bulan 2 *lahzah* ini pun saya mengharapkan di Dewan ini dan saya telah timbul banyak kali saya melihat kebajikan anak-anak. Bukan kebajikan ibu bapa. Ibu bapa dia kalau dia berdosa dia bertaubat. Anak-anak masalah pada masa hadapan. Jadi, pada saya Majlis Fatwa Kebangsaan boleh tengok balik. Fatwa ini Tuan Yang di-Pertua ialah satu keputusan yang telah diambil kerana dia tidak mempunyai nas yang jelas dan terang dan dia boleh diubah dari semasa ke semasa.

Pada saya, apa yang telah diambil oleh Majlis Fatwa Kebangsaan Islam itu satu pendapat dan boleh ditengok lagi pendapat lain yang boleh memberi *maslahah* kepada anak-anak. Walaupun sebahagian orang mengatakan bahawa kalau kita buka mungkin akan menggalakkan perzinaan. Saya tidak tengok di situ, saya melihat ini adalah *maslahah* kepada anak-anak yang angkanya mungkin sudah meningkat. Jadi bagi saya kena tengok perkara ini secara serius. Apabila Majlis Fatwa Kebangsaan telah membuat satu keputusan pada tahun 1981 dahulu, saya rasa mereka boleh bersidang balik pada masa ini untuk melihat perkembangan-perkembangan terbaru.

Kerana itu saya sangat prihatin kepada perkara ini dan pernah juga saya bertanya dahulu pada seminar kita di Dewan kita ini kepada Peguam Negara. Saya menunggu sebenarnya apa perkembangan yang seterusnya supaya anak-anak kita itu mendapat kedudukan yang baik. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat semua, saya juga ingin mencelah di sini bahawa tahun lepas ada perkara ini dibangkitkan di Dewan ini dan saya secara peribadi telah berhubung dengan Timbalan Menteri Pendidikan ketika itu. Budak itu tidak sekolah, hendak pergi sekolah tidak boleh. Anak yang tidak berdosa, yang tidak tahu apa pun, dia tidak minta dilahirkan tetapi dilahirkan keadaan semasa. Oleh itu, atas budi bicara Timbalan Menteri yang berkenaan, budak itu dapat bersekolah.

Akan tetapi kalau ini dapat dilakukan, saya berpendapat kalau boleh diulang kaji semula sebagaimana yang disarankan oleh Yang Berhormat tadi untuk kebaikan. Sama juga dalam undang-undang. Undang-undang itu ciptaan manusia dan dari semasa ke semasa kita perlu mengkaji semula mengikut tamadun keadaan semasa. Saya berpendapat kalau boleh, ini bukan soal Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri, ini soal mana-mana jawatan kementerian yang terlibat wajar untuk meneliti, mengkaji semula perkara ini demi untuk bukan sedikit malahan puluhan ribu. Ini orang luar datang sini dapat segala nikmat dia tetapi anak dilahirkan di sini sendiri jadi sedemikian rupa. Saya berhasrat boleh. Yang Berhormat tidak payah jawablah tentang ini Yang Berhormat yang memang saya tahu dah Yang Berhormat punya kuasa itu tidak ada. Akan tetapi kalau boleh sebagai kementerian yang ada juga berkaitan, membantu. Ya Yang Berhormat terima kasih. Silakan Yang Berhormat.

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar: Saya ada sedikit penjelasan juga Tuan Yang di-Pertua. Dia dua perkara berlaku di sini Tuan Yang di-Pertua. Satu soalan warganegara iaitu kalau warganegara dia tidak boleh bersekolah, tidak boleh menyambung sekolah dan sebagainya. Oleh kerana kalau yang disebut Yang Berhormat tadi berhubung dengan anak yang lahir daripada ibu bapa yang berkahwin di negara asing di Thailand dan sebagainya itu. Itu persoalan bukan soalan asal. Dia soalan kewarganegaraan. Dia perlu dikehendaki oleh undang-undang kita melaporkan perkara itu, perkahwinan dia itu kepada pihak berkuasa Malaysia, wakil Malaysia di tempat di negara tersebut. Itu syarat yang pertama.

Kalau ini tidak berlaku memang boleh diberi bantuan Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya kadang-kadang kita semasa memberi bantuan ini ada juga masalah kerumitan tidak berjumpa dengan pihak KDN, tidak memberi borang yang lengkap dan sebagainya. Jadi, ini berlaku kewarganegaraan itu tidak akan didapati oleh anak ini. Saya terjumpa Tuan Yang di-Pertua kawan saya sendiri dia kahwin di England dahulu pada 18 tahun yang lepas. Lepas itu anak yang tua itu tidak dilaporkan kepada *Mission di London...*

Tuan Yang di-Pertua: Di luar negara.

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar: Dan dia kembali pula. Bila dia kembali ke sini anak yang kedua, ketiga, itu semua Malaysia tetapi yang tua ini pula bukan Malaysia. Jadi, dia gagal selepas tiga, empat kali memohon tidak dapat hinggalah saya masuk dalam kementerian ini, *alhamdulillah* dalam masa lima minggu saya dapat kewarganegaraan untuknya. Itu yang pertama.

Yang kedua tadi soal perkahwinan itu juga. Umpamanya kalau salah seorang daripada keluarga itu tadi, kalau ibu dia bukan rakyat Malaysia, dia berkahwin dengan rakyat Malaysia, berkahwin dan melahirkan anak ini dalam masa perkahwinan. Ini ada kira enam bulan Tuan Yang di-Pertua. Selepas dia kahwin, dia lahirkan anak itu, dia menjadi kelahiran warganegara juga. Soalan nasab ini lain. Ini soalan kewarganegaraan. Soalan nasab itu tadi sahaja yang soalan berhubung dengan enam bulan itu. Soalan kewarganegaraan itu tidak kisah. Dia tidak kisah yang enam bulan sebab soalan kewarganegaraan ini oleh perlembagaan dan undang-undang sivil kita bukan ditentukan oleh pihak fatwa yang diberi oleh Majlis Fatwa itu. Jadi Tuan Yang di-Pertua, *insya-Allah* saya juga akan membawa perkara ini ke atas sebagaimana yang disarankan oleh Tuan Yang di-Pertua supaya anak-

anak ini, memang benar sebagaimana Yang Berhormat sebut. Saya ada fakta yang sebenar di sini, jumlahnya 166,722 orang, hampir 200,000... [Disampuk] Ya besar.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya Yang Berhormat Senator Datuk Chin Su Phin dan Yang Berhormat Senator To' Puan Hajah Zaitun binti Mat Amin bertanya berkenaan dengan langkah-langkah yang diambil bagi mengatasi masalah penglibatan remaja berkenaan dadah.

Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya terlupa sebenarnya barang siapa yang tidak berpuas hati dengan soalan nasab itu tadi boleh membawa kes-kes ini ke mahkamah dan meminta mahkamah membuat satu keputusan, Mahkamah Syarie. Apabila Mahkamah Syarie itu membuat keputusan, pihak Jabatan Pendaftaran akan akur kepada keputusan walaupun ada keputusan daripada fatwa. Kita akan akur kepada keputusan yang diberi oleh Mahkamah Syarie tetapi bezanya ialah kes sedemikian rupa, walaupun kita mempunyai hampir 166 kes, dia tidak boleh dibuat satu apa yang dikatakan dalam Inggeris Tuan Yang di-Pertua iaitu *class action*. Satu kes hendak bawa, semua boleh masuk. Dia tidak boleh *class action*. Ia dibuat satu persatu. Dia kena lihat secara *case-by-case basis*. Tuan Yang di-Pertua, jadi, ini boleh dibuatlah Yang Berhormat ya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, minta maaf terlupa benda itu. Jadi, berhubung berkenaan dengan dadah ini tadi. Objektif yang pertama Tuan Yang di-Pertua ialah dilaksanakan melalui strategi pencegahan dadah yang meliputi program pendidikan, pencegahan dadah dan program kesedaran awam bagi melindungi seseorang daripada terlibat dengan penyalahgunaan dadah. Pendidikan pencegahan difokuskan empat strategi terutama iaitu:

- (i) keluarga bebas dadah;
- (ii) institusi pendidikan bebas dadah;
- (iii) tempat kerja bebas dadah; dan
- (iv) komuniti bebas dadah.

Pendedahan yang digunakan AADK dalam melaksanakan program pencegahan adalah berdasarkan *profiling* kawasan, berfokus kawasan yang berisiko terutama sasaran dan kesesuaian masyarakat setempat. Juga kumpulan sasar utamanya adalah golongan belia, remaja, intervensi yang dilaksanakan kepada mereka yang terlibat dengan penyalahgunaan dadah adalah dengan memberi khidmat, bimbingan dan kaunseling yang mana melibatkan remaja dan keluarga tersebut. Jika penglibatan mereka adalah kronik, mereka akan dirujuk ke *facility* yang disediakan oleh AADK seperti program rawatan dan pemulihan di *Klinik Cure & Care 1Malaysia* secara percuma. Program kesedaran awam dijalankan melalui...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, jam tepat menunjukkan tepat pukul 8.30. Kerana itu kita sambung semula. Yang Berhormat boleh sambung semula apabila kita bahaskan atau pun memberi jawapan daripada kementerian yang berkenaan.

Dengan itu saya menyatakan di sini Dewan ditangguhkan dan akan bermula semula jam 10 esok, 29 hari bulan. Sekian, terima kasih.

[Dewan ditangguhkan pada pukul 8.30 malam.]